

24,922/B/1

Sectio I. pag. i.

De Papilioniby erectis aliis Pedentibus.
quorum Crystallides universae angulares
sunt ex quibus 8. extant species apud
Goeckartum.

Sectio II. pag. 24.

De Papilionibus planis aliis Pedentibus quorum
Crux media crux carent quibus ab angulo
incendi modo à nostraris Geometrae vocantur.

Sectio III. pag. 52.

De Papilionibus aliis pendulis Pedentibus, iux cor-
poribus suis propriis ad motis, in har volucrum ita-
rum.

Sectio. IV. pag. 227.

De Papilionibus aliis Diaphanis in Structis

Sectio. V. pag. 233.

De Apibus.

Sectio. VI. pag. 280.

De Scarabaeis.

Sectio. VII. pag. 301.

De Cicadis.

Sectio. VIII. pag. 304.

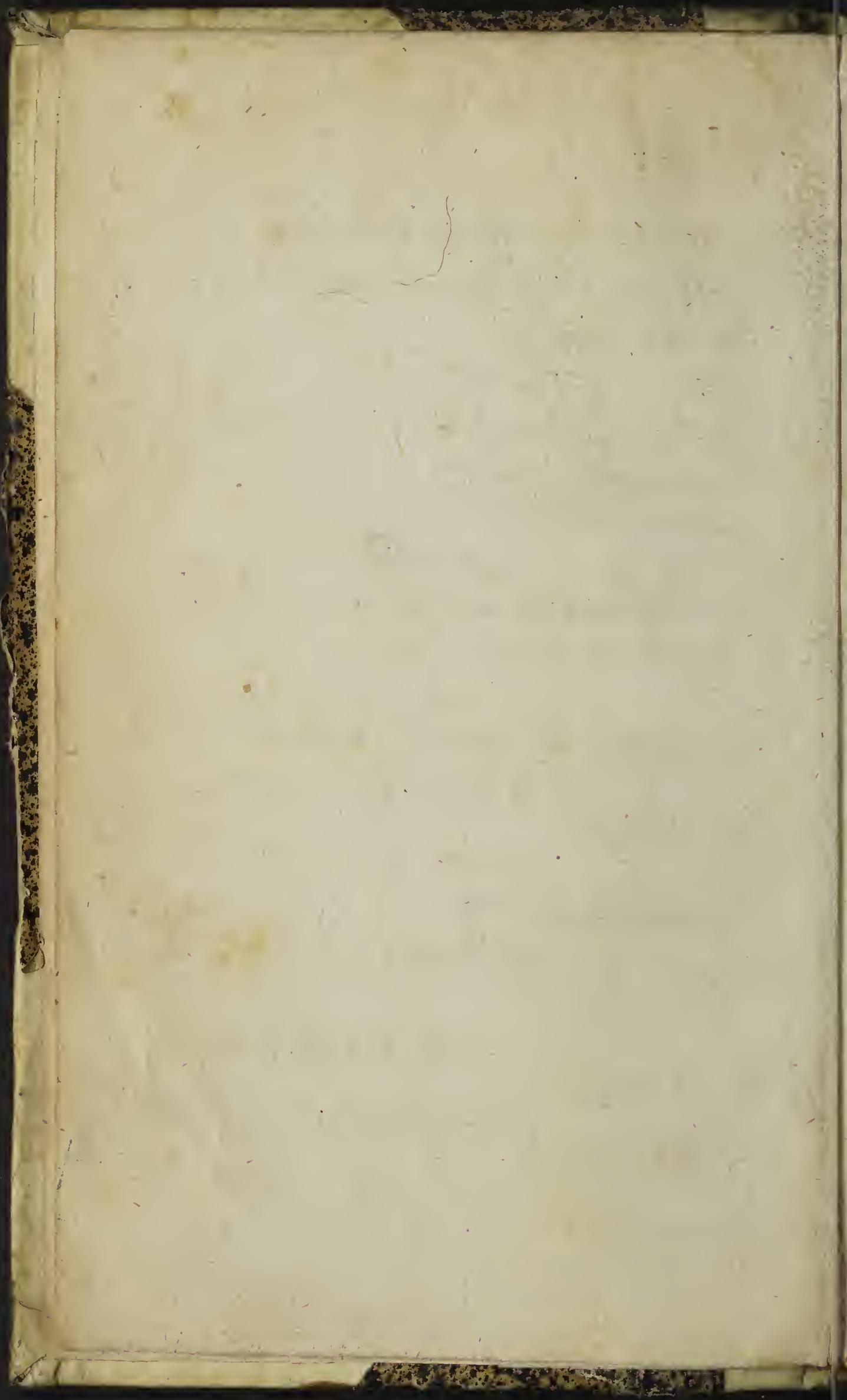
De Muscis.

Sectio. IX. pag. 342.

De Millepedibus.

Sectio. X. pag. 348.

De Araneis.

JOHANNES GOEDARTIUS
 DE
INSECTIS,
 In Methodum Redactus ;
 C U M
NOTULARUM
 ADDITIONE.

Operâ M. LISTER, è Regiâ
 Societate Londinensi.

I T E M
APPENDICIS
 A D

Historiam Animalium Angliæ,
 Ejusdem M. LISTER,
 Altera Editio hic quoque exhibetur.
 Unâ cum Scarabæorum Anglicanorum quibus-
 dam Tabulis mutis.

L O N D I N I,
 Excudebat R. E. sumptibus S. Smith ad Insignia
 Principis in Cœmeterio D. Pauli. 1685.

LECTORI SALUTEM.

Nondum mihi constat, Goedartio unquam in animo fuisse, Exercitationes sequentes publici juris facere, eumve ad quid aliud collimasse, quam ut Genio suo placaret & gratificaretur, necnon & egregiam illam in re Miniculatoria, peritiam, quam pollebat, exercebat; quod inde patet, quia descriptiones pene universas ex toto neglexerit, ad quas tamen probè perficiendas sufficiens ipsi ansa administrabatur: hic accedunt etiam relationes plurimæ, ad Colores in designationibus suis habitos, quos Calcographia (sive

Lectori S.

Typi ænei) representare non potuit ; ne addam ordinem illum tumultuarium, quo post mortem ejus in publicanum emanarunt : Instar omnium autem erit, profectus ille, plus satis tenuis, quem quoad peritiam ejus circa Infectorum indolem fecisse visus est, post quotidianam ejus per annos 40. (ipsomet referente) cum iis necessitudinem.

Post hæc tamen omnia, Justum illum ubicunque verumque in Observationibus suis deprehendemus, sed in quamplurimis locis admodum deficientem, & intellectu difficilem.

Deinde, sicut cibos ipsis industrie ministraverit, observatis eorum etiam mutationibus, ita vix aut ne vix quidem quippiam ante literis commisit, nisi quod fæliciter ipsi successerit & (prout ipse intellexit) debitas metamorphoses subierit : quod plus est, quam quam

Lectori S.

quam hominum, ante eum, unquam
præstiterit; adeò ut, non est quòd mi-
remur, Industriam, ita diutinam at-
que pertinacem, tam paucas Histori-
as produxisse: etenim non Insecta om-
nia, quæ in manus venerunt, chartis
consignavit; sed illa solum, ex iis
altilia, quæ, fœlicibus auspiciis, ad
Transmutationes perduxerit.

In hisce tamen paucis Historiis,
quantulum quid de universis Insecto-
rum in rerum naturâ generibus com-
prehendetur.

Monumenta sua Sermone Belgico
scripta post se reliquit, quæ diversis
temporibus, ac diversorum hominum ope
Latium tandem donabantur: eorum Com-
mentaria, ut aliena, de industriâ præ-
termisi, contentas, Authoris ipsius
verba solummodo divulgate, subinde
tamen Animadvertisendi libertate
usus, si quid apud Authorem occurrat
meæ ipsius in his rebus experientiæ
minus consentaneum.

Quid

Lectori S.

Quid quòd Historias etiam in certam Methodum redēgi, juxta variam Insectorum, inibi Tractatorum indolem; additâ etiam Expositione meâ (ubi ipsum intelligere potui) rerum plurimarum, quæ dubitationi obnoxiae visæ sunt. Hinc fit, ut semita iis, quibus per otium licuerit, plana aperiatur ad Historiam Animalium horunce, diu neglectorum, ulterius prosequendam.

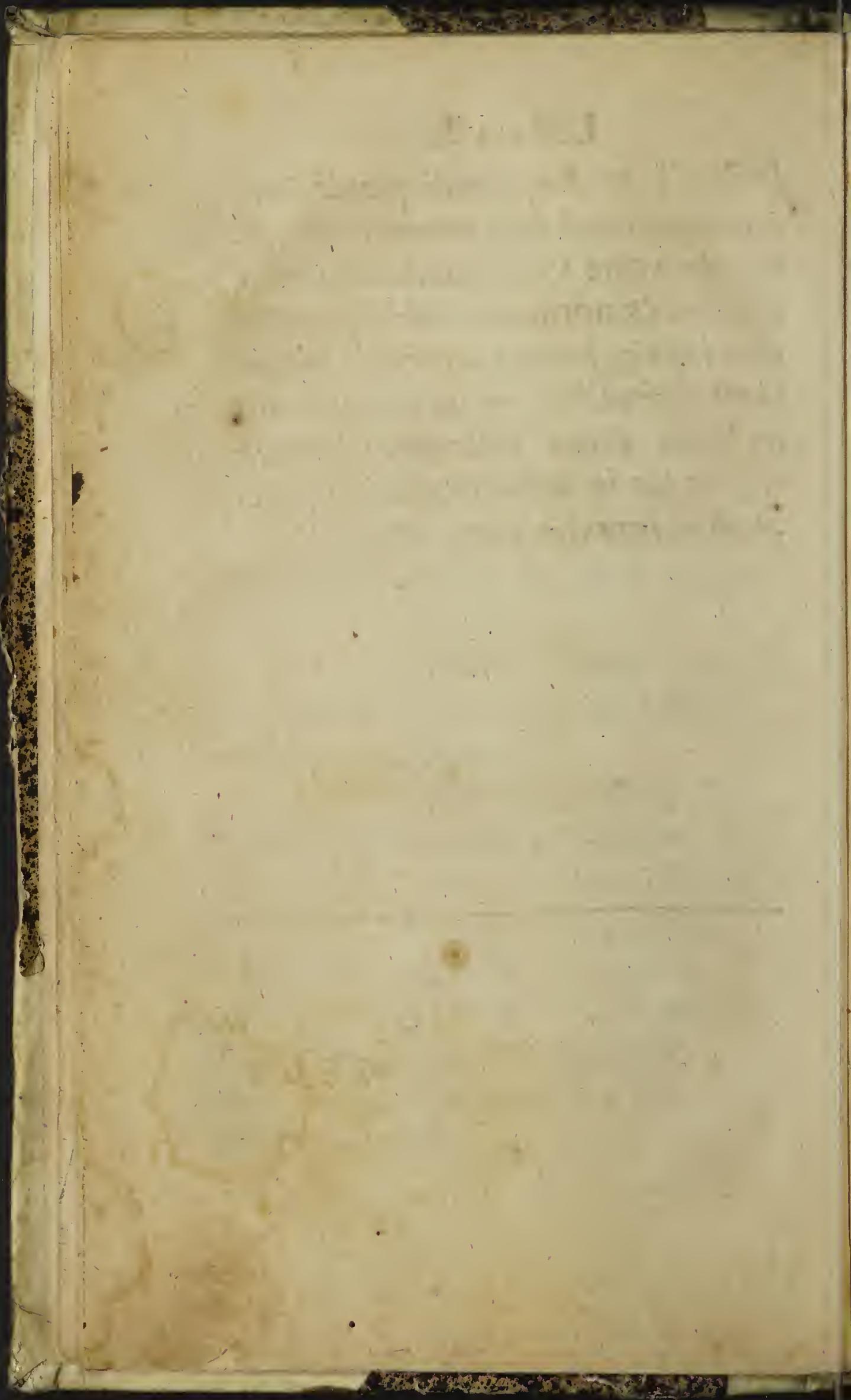
Quoad Iconismos, summiā operā usus sum, ut Typis æneis ab Artifice peritissimo insculperentur.

*Si adhuc Lector nōsse cupiat, cur Commentariola nostra ad majorem solum partem, non integrum Librum pertingerent; sciat velim, Chartas has diu apud me imperfectas hæsisse, & in rudibus tantum (ut ita loquar) linea-
mentis per septennium de lituisse; ac-
cedit, quòd diutiùs latitassent nisi ali-
quis amicus mihi amicissimus Tran-
scribendi*

Lectori S.

*Scribendi ac Perficiendi provinciam,
perquām urbanè, in se recepisset. Exole-
to enim nostro Commentandi Genio,
quinimò & notionibus de hisce rebus
olim insixis, jam minus vividè memo-
riam ferientibus, parum suppetuit otii
meipsum denuò informare; permisi
ergò ut eæ in lucem emanarent, pro-
ut ab eo inventæ sunt.*

S E C T.

S E C T. I.

*De Papilionibus, eretis alis sedenti-
bus, quorum Chrysalides universæ
Angulares sunt; ex quibus Octo ex-
tant Species, apud Goedartium.*

N U M. I.

ERUCÀ, Num. 1. hirsuta est;
originem suam habet ex se-
mine Papilionis, Num. 1. (cui, ob
coloris elegantiam & varietatem
nomen est, oculus Pavonis) quod
foliis urticæ imponit.

Hanc erucam cepi decimo quar-
to die Maii, Anno 1635. eamque
alui foliis urticæ usque ad undeci-
mum Junii ejusdem anni; quo
tempore se ad transformationem

B com-

(2)

composuit, capite deorsum pen-
dens, ut videre est in tabulâ primâ.
In hâc suâ mutatione mansit dies
novemdecim, eoque tempore ex
eâ prodidit elegantissimus papilio,
quatuor alas habens, cuique no-
men esse, pavonis oculum, antè in-
dicavimus.

Quûm primùm prodiret papi-
lio, alæ ejus erant instar papyri ma-
didæ, ex quibus guttulæ nonnullæ
aquosæ stillabant, sed (quod mihi
videbatur observatu dignum) spa-
tio mediæ horæ fiebant siccæ, ex-
pansæ, & ad volatum idoneæ.

Alimentum hujus papilionis est
saccharum, aliaque dulcia, præci-
puè autem mel, quod ex floribus
colligit; valdè quoque delectatur
fructibus corruptis, quorum causâ
sæpè inter eos pugnæ oriuntur ac
dissidia.

Hyberno tempore se abscon-
dunt

(3)

dunt in rusticorum catminis, ex quibus eos nonnunquam luculentiori foco accenso prodire coegi; latere quoque deprehenduntur in cavis arboribus.

Bene observavit Author noster, Erucam hanc e talis Papilionis ovo ortum ducere: Verisimiliter etiam omnes Erucae (quales demum cunque fuerint) respectivis Papilionum suorum ovis originem suam debent. Papilio est Insecta mater in perfectione; Eruca vero, & Aurelia, vel Chrysalis ejus sunt tantum Larvae quædam pro tempore, quibus unum idemque Animal à naturâ in varios usus circumvestitur, viz. Erucae Larvâ, ut hoc vel illud cibamentum edat; Aureliæ vero, ut artus ejus perficiantur indurenturque.

NUM. II.

QUAMVIS urticæ foliis pungantur & lædantur manus nostræ, iis tamen gaudet eruca Num. 2. neque ad transmutacionem se accingit, aut à cibo abstinet;

net, quamdiu hæc herba viget. Mutari cœpit vigesimo-tertio Junii, ac nono Julii productus fuit papilio, pulchris coloribus notatus, cuius figuram vides sub erucâ expressam. Hi papiliones totam hyemem inveniuntur in pecorum stabulis; erucas, ex quibus oriuntur, helluones appellavi, quia admodum voraces sunt.

Deest hic Chrysalidis Effigies. Præcedenti Commate observavi usum, cui Papilionum Larvæ inserviunt: Hic etiam animadvertis, Erucas duro & vili cibo pasci, qualis est substantia foliorum Plantarum; cum Papiliones, melle floreo & cibis liquidis vescantur. Contrà planè naturaliter accidit in Animalibus sanguineis & classis perfectioris; quæ, adhuc embryonantia, aluntur Chylo quodam præparato; sed post ortum suum cibos habent duriores in nutrimenta; & prout adolescent, & ad maturitatem perveniunt, edunt adhuc abjectiora.

NUM. III.

Alimentum harum erucarum, Num. 3. sunt ulmorum folia. Instante transformationis tempore, ad domos & horrea se conferunt, & posteriora corporis sui membra exactè parieti alicui aut asseri tabulæve affigunt, capite deorsum pendentes, ut absolutâ transmutatione, facilius ex folliculis suis prodeant.

Priusquam in novæ formæ assumptione, veterem pelliculam exuant, anxie videntur laborare, corpus undiquaque quatiendo, jactando, contorquendo, ac tremendo, tanquam si acutâ febri corriperentur. Tandem corpore aliquoties sursum sublato, ac denuò deorsum dimisso, universum corpusculum suum in orbem contrahunt, unde

adèò intumescit, ut pellis tota in longitudinem findatur, & sic paulatim, aliâ novâ succrescente, decidat: eoque tempore aliquamdiu quiescunt.

Hoc autem imprimis notatum dignum est in his erucis; quòd ubi dorsum fuit erucæ, ibi alvus & pedes extant ejus animalis in quod mutatur; & contrà, ubi alvus & pedes erucæ erant, ibi jam tergum conspicitur animalis, quod per transformationem ex erucâ producētum fuit. Atque mirabilis hæc transmutatio brevi temporis spatio perficitur, adèò ut distinctè videri & observari possit; simulac enim vetus pellis deposita est, hæc transfiguratio manifestè appareat.

Transformari cœpit hæc Num. 3. Eruca duodecimo die Junii, ac trigesimo ejusdem mensis mutata fuit in papilionem pulcherrimum
quatuor

quatuor alis præditum, quem vivis suis coloribus Num. 3. delineavi. Factâ primùm transformatione, alæ erant instar chartæ madidæ, sed spatio medii quadrantis unius horæ, exsiccatæ, expansæ atque ad volatum idoneæ redditæ fuere. Post hæc, ex papilionis membris posterioribus quatuor guttæ sanguinis deciderunt; postque medium horam gutta humoris clari, instar aquæ; vixitque post assumptam papilionis formam dies novemdecim, absque ullo alimento.

Alia autem eruca numero licet, specie tamen cum præcedente eadem, ad transformationem se composuit decimo-tertio Julii, eaque jam absolutâ, ex tergo ejus eruperunt muscæ octoginta duæ, ut in Num. 3. videre est. Adeò ut ex unâ erucâ papilio provenerit, atque ex aliâ, ejusdem tamen speciei, muscæ 82.

NB. 1. *Credo, lapsum esse Authorem nostrum in observatione suâ, cùm asserat, Eruçæ dorsum in Papilionis alvum fuisse mutatum: Chrysalis enim, meâ sententiâ, corpus suum intra aridam laxamque pelliculam sat commodè vertere potuit, etiam in ipso exuvias suas deponendi actu, quod errori huic ansam sumministrare posset; præcipue cùm tam anxiè laboraret atque molestaretur in illis diffingendis, ut advertit Author.*

2. *Quoad Erucam corpus suum parieti affigentem, notandum est, hoc, unico filulo medium circumjecto, præstari (nam sæpiusculè rei, dum adhuc in fieri, testis oculatus fui.) Quod sit; priusquam appareat sub Angularis Chrysalidis Larvâ, hoc modo, Eruca caput suum deorsum reclinans, & locum, ubi se suspendere vellet, tangens, filum ex utrâque corporis parte figit, transversim illud trahens, dein caput reducens, seque pendulo situ ponens, vibrat agitatque seipsam, adeoque pelliculam Erucalem frangit, quâ avolante, Chrysalis apparet, ita pendens, prout describitur.*

3. *Egomet ipse Liquorem illum rubrum, e Papilione N. 2. memorato decidisse sæpumero obseruavi; necnon & parilem etiam conspexi, tametsi colore minimè rubrum, e muscis.*

muscis quamplurimis, ex Chrysalidibus exclusis, prodiisse: Hujus Liquoris interventu corpora sua intumescere faciunt & Chrysalidum suarum folliculos respectivè diffingunt. Hujus etiam Liquoris quædam quasi irroratio alas suas adeò madidas reddit, quando primò excluduntur & prodeunt: Vide in vita Peireskii de sanguine e cœlis pluente, quod hoc relationem habet.

4. Muscæ octoginta duæ, hic memoratæ, fuerunt cujusdam muscæ Ichneumonis progenies, in Erucæ corpus delata; quo pacto autem illic deferatur, fateor me adhuc non satis assequiri, sed conjecturans facio, illud ab Ichneumone Parente fieri. Hoc ausim affirmare, audacia hæc Animalcula fætus suos in ipsis Aranearum ovis frequenter deponere. Porrò, conspexi illa, arborum protuberantias, linguâ ab ore exertâ quasi terebro, perforare, quod dubio procul faciunt, vel ut Termitem sive Teredinem intra Tuberculum Arboreum delitescentem depascant destruantque, vel saltem ut vermiculos eos propriâ specie imprægnent. Plura de hâc re habeo, in uno quodam ex Actis Philosophicis a D. Oldenburgo menstruatim editis: Quicquid sit, certissimum est, muscas hasce esse partum solummodo nothum: Observatu etiam dignum est, 82 muscas has e Chrysalide erupisse, quod itidem quid inusitatum audit.

NUM.

NUM. IV.

PRæter opinionem & expectationem meam nonnunquam Metamorphôses insectorum fieri observavi, interque alia insectorum genera in erucâ Num. 4. descriptâ. Nutrivi eam foliis ulmi, quibus delectabatur; caput habet deforme ac rude, cum reliquæ erucæ ferè omnes fulgeant instar speculi. Purgavit se ac mutari cœpit septimo Junii, ac vigesimo die ejusdem mensis produit formosissimus Papilio, elegantissimis coloribus notatus, quatuor alis præditus, qui totam hyemem superstes manet, nisi aut devoretur ab aliis bestiolis, aut aranearum reticulis stranguletur.

Author noster, per universum operis sui decursum, diligenter observavit, Erucas exacte sese excrementis omnibus purgare, prius quam

quām transformentur, & Chrysalidum larvā appareant. Dixi antea, Erucæ Larvam huic usui inservire, scilicet, ut diverso cibo uteretur, quo Papilio vesci non potuit. Ideoque omnino rationi consentaneum est, Erucam veteri cibo prorsus inanitum iri, priusquām novæ mensæ accumberet. Quinimò in hâc opinione sum, Erucæ metamorphōsin non esse tantum superficialem, sed altius penetrare, Intestinis etiam, perinde ac oris organis, transformationem aliqualem subeuntibus: Cum interior Intestinorum superficies sit altera pars etiam exterior in cunctis Animalibus.

NUM. V.

Postquam huic Erucæ multas & varias edendas præbueram herbas, quas omnes fastidiebat, tandem urticas apposui, suspicio enim mihi inciderat, eam iis fortè delectari. Quod cùm fecisset, cum maximâ admiratione vidi, quam gavisam iis, & lætam caput iis affricare, non secùs ac si earum aduentum

tum gratulari vellet: tam avidè etiam, tantâque cum oblectatione eas vorantem, ut nihil suprà.

Quùm eam per aliquod tempus Urticis alueram, sese hæc v. Non. Octob. ad transmutationem componebat, eâ formâ, quâ Num. 5. delineatam conspicere est, sub inverso vitro, & ei medio affixa, & deorsum dependens. Ubi attingebatur in transmutationis statu, fortiter adeò se movebat, & corpore vitrum repercutiebat, ut in eo sonum daret, quasi pulsati tintinnabuli, tam diu durantem, ut interea temporis, dum sonabat, quadraginta numeros numerass̄. Id circō ~~κωδωνίζοντα~~ per me licet eam nuncupari.

Ex eâ xii. Cal. Decembr. in lucem prorupit aligerum animalculum, adspectu pulchrum, Pavoni concolor, uti aureliæ seu papiliones illi

illi longipedes, quos nostrates pueri vulgò *Schoen-lappers* vocitant : vivebat hoc impransum, atque incænatum per continuum xl. dierum spatum, tandemque expiravit ; siquidem solita, quâ vesceretur, esca mihi erat incognita.

Eruca hæc (perhibente Goedartio) multa Plantarum genera, in escam sibi allata, repudiens, urticam solam depasceret. Addo promantissâ, illam potius fame perituram fuisse : Quod non provènit ex diversâ Organorum Oralium Fabricâ (prout suprà dictum est, inter Erucæ & Papilionis escam) sed (reverâ) ex delicato Palati & Gustus ingenio. Quæ quidem observatio fortean in usus non vulgares promoveri possit, ad Plantarum virtutes detegendas.

Non datur methodus, mēa sententiâ, melior aut exquisitior, ad internoscendum, quodnam Ligni genus Navibus vaginandis optimè conducat, quām asciata politâque quædam ejusdem Frusta, instar Talearum anchoris affixarum, in aquis & fluminibus, vermibus plurimùm molestatis, ponere. Illud enim. Ligni genus, quod Vermes repudiant, summâ cum ratione.

ratione in usum designatum eligendum est.
Quid quod India utraque, pluribus Lignorum
generibus abundat, quam Europa nostra; adeò
ut verisimilimum sit, hoc vel illud genus ibi
reperiri, a cuius esu illa Vermis Fluviatilis
sive Marini species prorsus abhorreret.

N U M. VI.

Hoc erucarum genūs, quod
tibi Num. 6. offertur, paci-
ficam inter se vitam agit; sed præ-
ter modum meticolosum esse de-
prehenditur; pilosum insuper &
sensu acuto præditum.

Alimentum earum folia sunt
Cardui Benedicti, cuius particulas
subtiliores & molliores avidè con-
sumunt, sed duriores, quibus reli-
quæ tanquam ossiculis inter se con-
nectuntur ac firmantur, non attin-
gunt.

Circa vesperam reticula parant,
quibus se contra nocturnum frigus
tuentur; coloris nigri sunt, habent-
que

que particulas nonnullas acutas ac
spinosa, nigras quoque, sed flave-
dine quâdam commixtas. Eruca
hæc ad subeundam Metamorphô-
sin sè composuit decimo nono
Julii, 1665. in quâ figuram rece-
pit valde nitidam, atque aureo quo-
dam colore temperatam, ex quâ
deinde prodiit septimo Augusti pa-
pilio elegantissimæ formæ, diversis
coloribus tinctus, qualem tibi of-
fert tabula apposita; vixitque po-
stea sine alimento, usque ad undeci-
mum ejusdem mensis.

*Status medius, sive Larva Papilionis,
Græcè Chrysalis appellatur, sive res deaura-
ta, ut ex notatione Nominis patet. Latinè
non datur nomen, (quod sciam) quo exprima-
tur: Ego transtuli Aureliam. Ut cunque
Latini Bruchum vocant Erucam: Quod
quidem vocabulum (ut ex loco quodam in
Vitruvio conjector) veteri Tuscorum Lin-
guâ Viride æris significans, inde transfertur
ad Bruchum designandum. Sunt enim Bru-
chi quidam, quos ipse Languedociæ agens
conspexi,*

conspexi, qui communi quodam Tithymalli genere pasti, colore cœruleo sive cyaneo insigniter pinguntur. Adeoque, sicut paucarum Chrysalidum deauratio, universis nomenclationem dedit, pari etiam ratione unius cuiuspiam Erucæ color cœruleus, cunctas eodem nomine insignivit. Quod ad deaurationem ipsam, nil aliud esse autumo, quam succi cuiusdam, inter Erucæ pelliculam, & Chrysalidis testulam, quam tegit, evaporati, spumam sive recrementum.

NUM. VII.

QUAMQUAM paucæ sunt Eruçæ, quæ brassicas amant, hæ tamen, quarum effigiem exhibet Num. 7. iis vescuntur, nempe albis, sed rubras non attingunt. Maximè iis inimicum est frigus humidum, quo brevi tempore consumuntur, adeò ut præter cutem nihil supersit. Duplex habent transformationis suæ tempus, si enim æstivo tempore contingat, brevi temporis intervallo absolvitur; sed si

si autumnali aurâ incipiat, usque ad sequentem æstatem durat. Utramque mutationem ipse expertus sum. Una enim harum eruca rum ad Num. 7. delineata se ad transmutationem composuit primo Julii, ac duodecimo die Augusti ex eâ prodiit papilio albus in eâdem tabulâ cum transmutationis modo repræsentatus. Alia autem ejusdem speciei eruca ad transmutationem se contulit decimo septimo Decembris, inque eâ permanxit usque ad decimum quintum Maii sequentis anni; eoque tempore erupit papilio priori per omnia simillimus.

Sed alio anno in iisdem erucis, mira, imò vix credibilia aut antè audita, expertus sum. Nam aliquot hujus speciei erucas simul sumpsi, easque alui donec sponte suâ, relicto alimento, se ad quietem

C &

& generationem applicarent. Postquam autem quatuor dies immotæ jacuerant, vidi ex cute singularum erucarum, ab utroque latere, erumpentes quadraginta, in quibusdam quinquaginta, in aliis quinquaginta duos Vermiculos: qui simulac nati erant, sibi reticula quasi ex serico flavo contexebant, incipientes ab imo usque ad capitis summitem, ibique occludebantur. His reticulis se conservant, ne frigore hyberno lædantur. Postea eruca, ex cuius cute prodiisse dixi illos Vermiculos, omnia eorum reticula connexuit, ne ab invicem dissiparentur, sed æstivo tempore, uno in loco, ac simul in muscas converterentur. Eruca, non obstantibus omnibus illis vulneribus ex quibus 40. 50. aut plures Vermiculi eruperant, sine alimento posteà vixit in musæo meo, absque alimento à decimo

decimoquarto Septembris usque ad vigesimum octavum. Octobris autem die nono, ex Vermiculis ante descriptis, totidem exiguae muscæ provenerunt, quarum omnium vita spatio sex dierum finita fuit.

Alia ejusdem speciei eruca, postquam se ad transmutationem accinxerat, inque eâ morata fuerat diebus quatuordecim ; ex fronte ejus eruperunt duo Vermes, atque hi Vermes in conspectu meo, spatio unius & mediæ horæ mutati sunt in ova coloris succinei ; deinde post dies tredecim ex utroque ovo prodit musca mediocris magnitudinis. Hæc ipse expertus sum, & non sine admiratione observavi ; quia præter, imò contraria, consuetum naturæ ordinem esse videtur, ex uno eodemque animali, diversæ speciei prolem generari ; atque unum idemque brutum, tribus di-

versis modis procreari; quæ tam
en hisce erucis, ex iis quæ bre-
viter enarravi, manifesta fiunt.

1. Duplex habent Transformationis
sux teimpus.] Ratio esse potest, quod Erucæ
hæ (sicut ab Authore nostro observatum est)
sint naturæ tenerioris, adeò ut si in aliquibus
earum Transmutatio non peragatur ante in-
gressum cœli frigidioris, in statu illo medio
sive Larvatione durant usque ad sequens ver-
alitèr, si eò temporis in Papiliones transfor-
marentur, atque ova excluderent, frigoris
asperitas progeniem absumeret. Dantur aliæ,
(expertus loquor) quæ perpetuò Erucarum
formâ excluduntur, æstate declinante, cùmque
nec tempus nec escam habeant, ad illas in
plenam maturitatem perducendas, in ordine
ad mutationem suam, symbola inter se con-
ferunt ad Telam conficiendam; &, durante
totâ hyeme, examen minutulum perstant:
Foliis autem egerminare ac prorumpere in-
cipientibus denuò prodeuntes, de novo ve-
scuntur, grandiores fiunt, & metamorphosin
subeunt, sicut vulgaris Eruca, sepium in-
cola, &c.

2. Numerosa ea soboles sunt Ichneumones;
Binæ alteræ sunt cuiusdam Muscæ Carnivo-
ræ

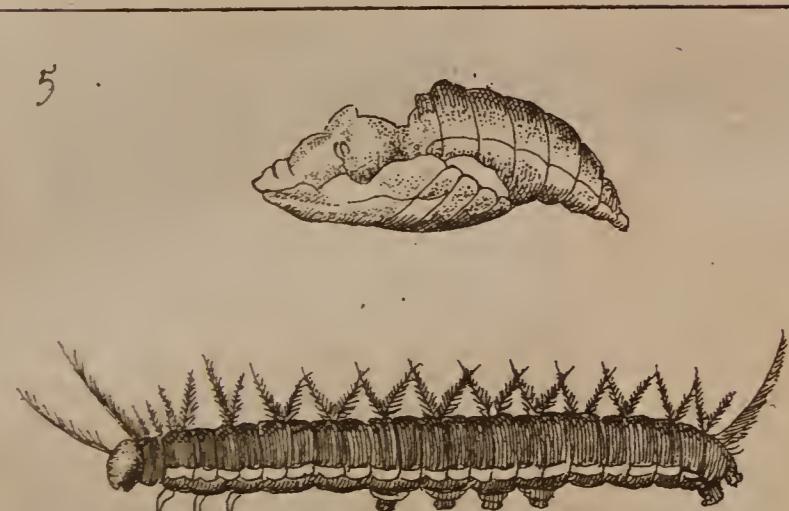
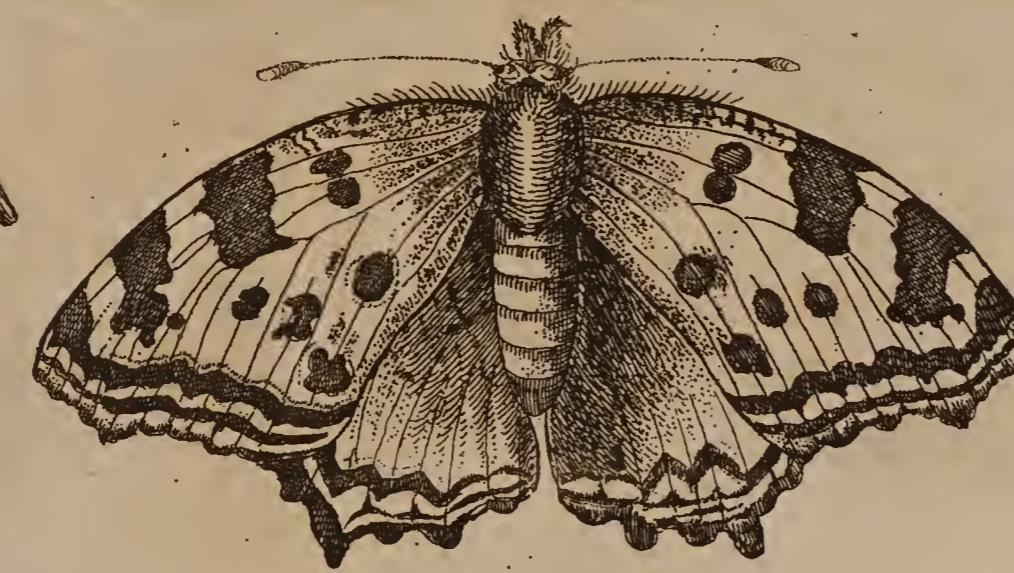
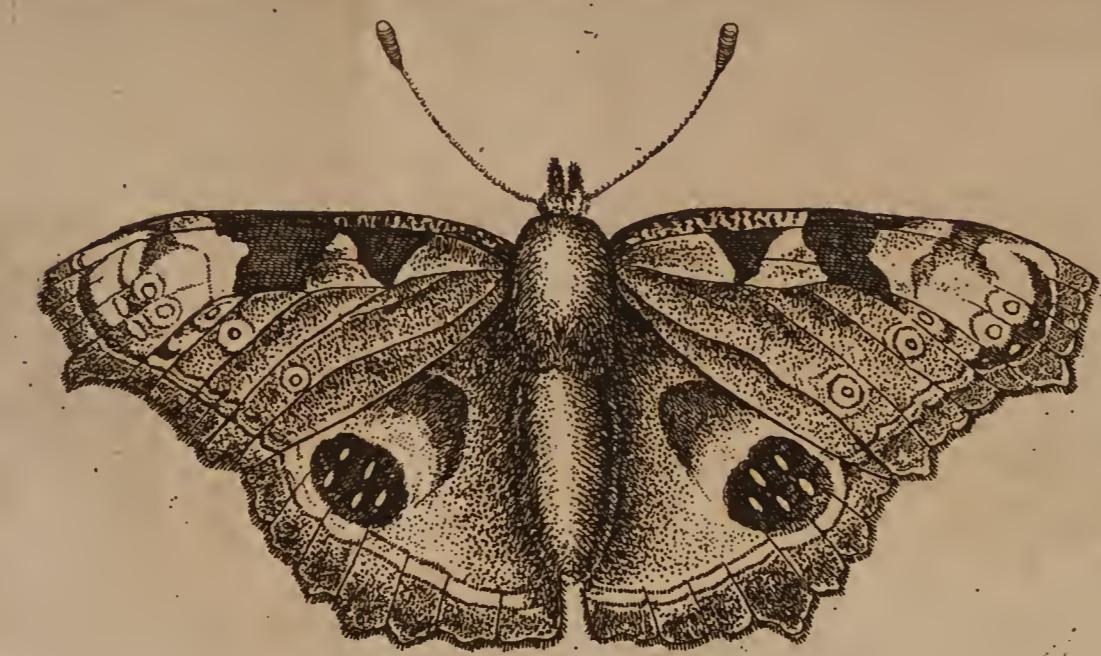
ræ species. Utique hi sunt partus (inquam) spurii, nullatenus ab Erucâ geniti, sed a proprio quisque parente; Erucâ, ipsos gestante, pro cibo tantum suo, non pro matre, se habente. Observandum etiam est, Muscas Carnarias, ipsam Erucæ sive Chrysalidis substantiam, ceu cadaver emortuum, depascere Solere; porrò, Ichneumones parentem suam non destruebant, nec cibos corruptos amant, fortassis, ipse Erucæ cibus, ab eâ digestus, nutrimentum illi suppeditaverit, & non propria ejus viscera, siquidem ipsa per multis dies, post miram hujus sobolis eruptiōnem, supervixerit. Ego ipse Erucas plurimas hujusc speciei dissecui, in quibus non nullos ex hisce vermibus offendī, quomodo verò & quando in earum Corpora deveherentur, nondū mibi constat.

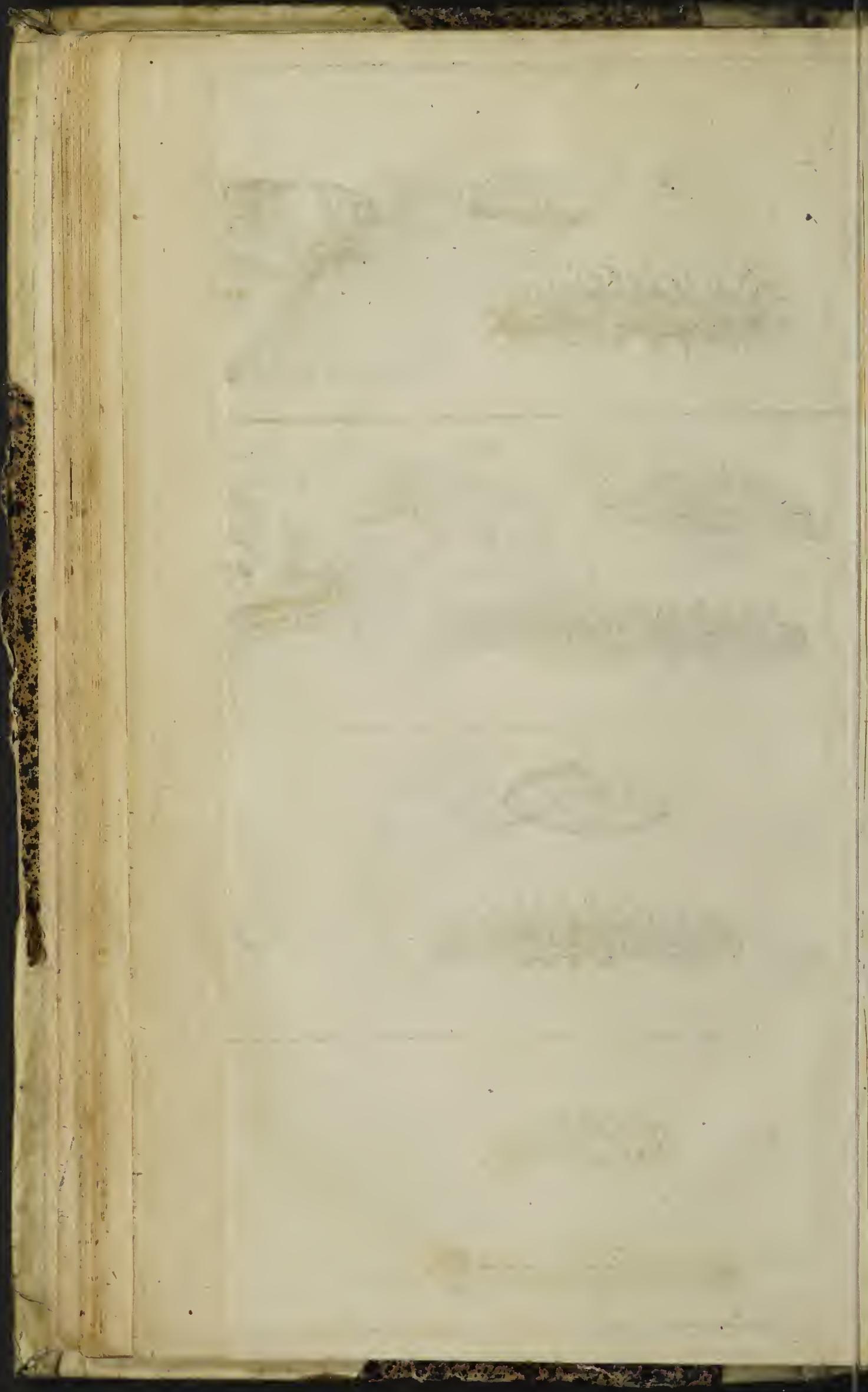
3 Hoc est peculiare & perquam curiosum, quod refert Author noster, ni hallucinatus sit in re; Erucam ipsam reticula universim omnia in unum quasi fasciculum conexere & conglobare, planè ac si hunc sobolem, ceu Propriam, agnosceret; hoc tamen non effurgit ad Argumenti probatorii vim: Idem enim exemplum in Avibus videre est; nam Avicula illa, quam Currucam vulgo vocitamus maximâ cum curâ & affectu Cuculi pīlum quā excludet, quā educabit.

N U M. VIII.

Cum Brassicæ Sabaudæ & cau-
lifloræ condensari incipi-
unt, plerūmque circa eas papiliones
quidam reperiuntur qui super eas
semina sua deponunt: quæ poste à
calore solis atrahuntur, adeò ut ca-
pita sursum vergant, ac paulatim
erucæ erumpant, quæ prædictas
brassicas consumunt. Æstum solis
facilè ferunt, sed diurnas pluvias
minimè, iis enim brevi tempore
adeò contabescunt, ut nihil præter
cutem supersit. Eruca hæc, Num. 8.
se purgavit, & ad mutationem
composuit tertio Augusti, & deci-
mo-septimo ejusdem mensis, pro-
diit ex eâ Papilio, Num. 8. delineat-
tus, est autem hic papilio exigui ac
tardi motus, minimèque agilis, licet
totam hyemem & ultrà vivere de-
prehendatur.

Pa-

(23)

Papilionem, in ipso ova sua in Brassicæ folium excludendi actu, cautè observavi : Quod hoc modo præstatur, Papilio folii margine sedens, caudamque subter folium reclinans, (extremitate Caudæ folium tangendo) ovum unum excludit, tunc alterum, dein tertium, donec omnia ad libitum excluſerit. Sed universa hæc ova eo ipso momento, extremis eorum minoribus sursùm tendentibus, figuntur, non autem lateraliter excreta sunt. Et postea, calore solis, sursùm versa, sicut Author noster affirmare videtur.

C 4

SECT.

S E C T. II.

De Papilionibus planis alis sedenti-
bus, quorum Erucæ mediis Cruri-
bus carent, quique ab ansatorio in-
cedendi modo, & nonnullis Geo-
metræ vocitantur.

N U M. IX.

NUllum novi erucarum genus
quod difficilius arceri possit
eo, cuius formam exhibet Num. 9.
longo enim tempore (licet magnâ
diligentiâ adhibitâ) expiscari non
potui, quomodo, aut quibus in lo-
cis semen suum dejiciat; tandem
verò expertus sum, illud super fo-
lia quædam deponi, eaque tunc pi-
lis

lis quibusdam aut lanugine obduci, animalculi instar, eaque ratione à frigore tutum conservari: apertis autem foliis istis, inveni semen viride. Vescuntur hæ erucæ foliis grossulariæ sive uvæ crispæ, nec non foliis ribesii albi, nigri atque rubri. Ad transformationem solent se componere circa finem Junii, figuramque transformationis, ob peculiarem ejus elegantiam in hoc Num. 9. expressi. In hâc transformatione mansit usque ad 13. Iulii; quo die erupit exiguus papilio, albus sed nigris maculis conspersus; ubi manu apprehenditur, aut cadere permittitur, sine motu aliquamdiu atque instar mortui conspicitur.

Historia hæc, de Erucis, ova excludentibus, est valdè erronea; ideoque in ipso Textu errorem correxi, utpote quem Latini Traductoris lapsu seu incuriâ irrepsisse crediderim.

Eruca

(26)

Eruca hæc, non Folia tantum Mali Præcocis, sed & virentem & immaturum ejusdem Fructum exedit, prout à me observatum est.

Ex Transmutatione unius harum Erucarum, ipse imaginatus sum me scarabæum parvulum, colore viridem, nactum fuisse : Sed de hoc plus alibi.

NUM. X.

TRadita mihi in manus est à duobus Dominis, amicis mihi addictissimis, hæc Eruca, quam Num. x. insculptam habes, pri-die Id. Octob. cum precibus, ut illius vivendi rationem, & transmu-tationem observare vellem ; quod me facturum pro virili recepi : & siquidem me latebat, quo vescere-tur alimenti genere, omnem adhi-bui operam, quò id investigarem, variique generis alimenta, uti fron-des, folia, herbas, & alia quamplu-rina, quibus Erucæ vicitant, ipsi apposui, sed nihil eorum ipsius pa-lato

lato allubescerat, imò nihil primoribus, quod aiunt, labris avebat gustare; non secùs ac nauseabundi ægri, qui omnem cibum ac potum horrent. Postea verò, ex ejus colore, qui sambuci foliis visu non erat dissimilis, suspicari cœpi, ea ipsi fortassis non ingrata fore, & experientiâ doctus, Erucas nonnullas herbis & foliis, quibus nutriuntur, esse concolores, Sambuci folia ipsi comedenda porrexi. Hæc vorabat, & libens, prout mihi videbatur, sed semèl duntaxat de die, vesperi nempè, post Solis occasum, ubi tenebræ ingruebant, circa medium sextam; & quotiescumque cœnabat, ad satietatem jam pasta se recta extendebat & in altum. Hoc in situ eam nulli rei magis appositè comparare poteram, quam bacillo ex fascibus faginis desumpto à primo etiam intuitu pedes observare

ne-

nequibam, nec tamen iis destitutus erat ; quocircâ eos expinxi quos in anteriori corpore habebat, in eo etiam illi erat prominens aut eminens tuberculus, cuius beneficio isti quodcunque attingebat, itâ se annexebat, fugens continuo, instar hirudinis, ut vix divellendo esset, immò se potius in frusta distrahi passa fuisset, quam divelli ; itâ tenax etiam ipsi postremum corpus erat ; namque Aurifabri forcipem referebat, quam solet crucibula foco eximere ; & postremam corporis partem ad modum clausæ forcipis cludebat ; atque hoc in situ, & positurâ quandoque totum diem desidebat, tanquam inanimis, & immota, quantumvis quassata, & infestata ; sed proserpens longos meabat passus, rectâ sese, quanta quanta erat, extendens, posterius corpus attrahens, & adducens ad ante-

anterius, hoc se modo promovens
similis ansæ ferreæ, seu fibulæ du-
plici esse videbatur; atque ità so-
lebat ambulare: 6. autem Calend.
Novembr. cutim exuebat, uti id in
more positum est multis Erucis,
transmutationis statum ingressuris,
atque pendula capite deorsum ver-
gebat ab horâ 6. matutinâ, ad 8.
vespertinam quâ solebat semper
proserpere, noctuque edebat; &
interdiu dormiebat. Quùm jam
Sambuci frondes deciderant, atque
priorem virtutem, & saporem are-
factæ amiserant, edere amplius re-
nuebat primùm 12. Cal. Decembr.
atque integrum jejunabat hys-
mem, nihil agens aliud, præterquam
quòd singulis se noctibus movebat
loco, unâ nocte pendens capite de-
orsum, & alterâ sursum, & semper
rectâ extenso corpore. ità se ob-
lectabat, & temporis fallebat tæ-
dium.

dium. Per istud, quo eam apud me habui, temporis spatiū, nunquām ulla in illā potui vitæ indicia de die animadvertere, præterquām eo, quo mihi dabatur; & eò temporis adeò exigua & exilia, ut non nisi beneficio luminis accensi vide-re potuerim.

Undecimo Cal. April. anni subsequentis, Sambuci quædam ipsi foliola apponebam, si forte edendi jam foret illi animus, rebar enim, quæ perennem jejunārat hyemen, illi jam ὄrexim surrexisse: verūm neandum esuriebat, namque ne gustare avebat opposita. Postridie Cal. Maias frondem jam adultam, & de Sambuco decerptam ei objeci comedendam, vesperi autem eam edentem deprehendi; verūm triduo antè, quām denuò sese ad edendum accingeret, jam ex pituitâ, quæ ex ore ejus stillaverat, filum
con-

contextum & arenam, quam juxta ipsam posueram, deposuerat : filum autem illud longum erat, & illi adhærebant arenulæ exiguae quamplurimæ, non secùs ac margaritulæ seu concheæ baccæ perforatæ chordulis trajectis solent inhærere pendulæ : filum hoc deinde illa anteriorum pedum beneficio sensim ad os nōrat adducere, atque arenulas de filo pendulas deglutiebat, ex meo judicio, & conjecturâ, ut illæ ventriculum ipsi defricarent, & detergerent, quemadmodum malè habentes, & parùm stomacho valentes quandoque solent pisciculos exiguos, unà cum spinulis sive ossiculis & aculeis, putà anguillas, mandere, & ventriculo mandare, ut illum defricent, & mundent. Verùm & hoc observatione in eâ dignum animadverti; nempè jam factam eam tertiam parte majorem, crassiorem

crassiorem ac longiorem prius-
quam occipiebat edere, quam fue-
rat anteà: saturam autem se in are-
nam deponere, & corpusculum
agitare & conquassare, ut sumptum
à se alimentum descendéret: xv.
Cal. Jun. postremam corporis par-
tem vitro, cui inclusa erat affigebat,
capite suo deorsum pendula, seque
foliis investiebat; ex iis, & textâ à
se telâ corpori circumtexto reticu-
lo in formam facculi; in quem ex-
utâ cute & à vitro soluto postre-
mo corpore cui id affixerat, toto se
demittebat, & descendebat corpo-
re, atque hac se positurâ & situ ad
transmutationem accingebat. Die
postero jam eam obtinebat for-
mam, quâ in tabulâ expictâm vi-
dere est: vii. Calend. Quintil. in lu-
cem edebat aureliam seu papilio-
nem insolitum & mirandum visu,
colore subflavum, seu chrysoco-
mum,

mum, qui corpusculum non leviter concutiens ipsis Non. Mensis dicti expiravit. Erucam hanc seu vermem, si tibi illum ab aliis discernerere sit volupe, licebit nuncupare ~~Extensum~~, seu *Extensorem*, siquidem se recta solet in longitudinem extenderet; aut etiam *Grallatorem*, seu ~~naufragium~~, eò quod proserpens magnis incedit passibus & gradus facit grallatorios.

Feliciter quidem cessit alea, quod Author noster, in Folia, verum Erucarum harunce cibamentum, fortè fortunâ inciderit; tametsi illud imaginatione potius, quam verâ aliquâ similitudine factum est.

Rationi adçò congruum est (meâ quidem sententiâ) quam quod maximè eum, qui damnna navium, ne a vermibus exederentur, efficaciter prævenire vellet, Historiam illius Insecti, quod tabulis earum præjudicatur, & particulatim cibationis ejus modum, probè intelligere debere. Certissimum est, vermes, æquè ac Animalia perfectiora, diversi genii palatis præditos esse, quinimò & morituros

D potius,

potius, quam hâc vel illâ herbâ lignove vitam producturos. Adeoque Lignum illud, a cuius esu (Experientiâ judice) refugere deprehendetur, idipsum dubio procul ad Tabulas navium conficiendas, easve vaginandas, erit aptissimum. Cùm verò hoc grande sit Desideratum, operæ pretium esset, numerosas Arborum per Europam, imò Indianam utramque, nascentium varietates explorare, quod facile fieri potuit, earum Taleolis aut Aseribus, in Fluviis aut Sinibus marinis, maximè veribus molestatis, positis & postea extractis, ut superius adverti.

NUM. XI.

VEscuntur quidem hoc genus Erucæ seu vermiculi, quorum unum Num. xi. insculptum, & ad vivum expictum vides, pyri frondibus ; sed Rosetorum foliis magis delectantur : verum non admodum edaces sunt, at prandentes per intervalla quiescunt, seseque quandoque extendunt, affixi folio postremo corpore. Saturi se solent

lent eā formā deponere, quam videre est in tabulā: non admodūm gaudent locum commutare; de folio in folium aliud se non conferunt serpentes, utī mōs est multis aliis Erucis: frondem foliumve, quod primū arripiunt, non facile deserunt, nisi ferē penitus exesum: eleganti sunt colore, superiori corporis parte aquilo seu fusco, inferiori flavo, verūm non adeò pulchri post, quam ante pastum; siquidem cute admodūm sunt tenues, atque per eām, viride, quod sumunt, alimentum, transflucet, coloresque varios, quibus fulgent, offuscat. Antequām se ad transmutationem disponunt, supremum corporis subrubrum plerumque colorem assūmit.

Hæc Eruca, pér aliquod à me tempus nutrita, transmutationem occæpit suam ipsis Id. Jun. eo situ,

quo eam in tabulâ expictam conspicis, & v. Cal. Decemb. enixa est spurium papilionem seu aureliam nigris in tergo variegatam & distinctam maculis plurimis, non secùs ac defectæ ac levigatae à Bibliopègis extremæ librorum oræ nunc rubris, nunc viridibus punctulis, seu maculis ab illis conspersæ videntur: verùm hæc quatri-duum tantum vixit jejuna, quandoquidem nihil objecti à me alimenti ipsius palato sapiebat, meque latebat, quâ posset escâ vivere.

Verùm aliam adhuc habebam hujus generis Erucam; ex cuius corpore posteriori, antè quam se ad transmutationem accingebat, duo proserpebant vermiculi xiii. Cal. Jun. colore subobscure nigro, ab exortu, qui intra duarum horarum spatum ovi formam assumebant, matrici concolorem. Quinto autem

autem Id. Jun. ejusdem anni ex ovis his duæ prodibant in lucem muscæ, quæ biduum duntaxat ubi vixerant, emoriebantur, totæ horrentes, & trementes corpore veluti præ frigore febientes: eò temporis Eruca quóque vitam cum morte commutabat. Postquam autem Eruca hæc vermes illos enixa fuerat, paulatim ea magis magisque vergebat ad interitum, imò simul cum vermibus excretis vitæ vigorem suæ mihi visa fuit sensim excernere & amittere; ab illo enim tempore nec prandebat, nec cœnabat amplius.

Huic vermi, siquidem rubrum ipsi caput est & rectâ se extendit, ubi cibum capit, per me tibi licet assignare nomen τῷ Διατενῇ ἐρυθροκεφάλῳ, seu *Extensori rubricipiti*, si hunc ab aliis vis distinctum; eorum etiam numero accensere poteris, quos

(38)

rustici nostrates Geometras appellant.

Ego assero, binos hosce vermes, Ichneumonum quorundam Larvas, non autem Muscas carnarias, fuisse, eâ ipsâ de causâ, quod Eruca eruptioni suæ supervixerit, siquidem muscæ utique cadavera sive carnem morticinam depascantur.

NUM. XII.

FRUCÆ Num. 12. nutriuntur foliis ribesii rubri. Alterius planè formæ sunt ac reliquæ erucæ, quæ pedes solent habere in medio corporis, hæ verò in extremitatibus, iisque vim exercent non exiguum. Ubi locum mutant, atque ab uno ramo in alium ascendere conantur, pedibus illum firmitè apprehendunt, corpus sursum erigunt, serpentis instar, eoque modo tentant experiunturque, an alium sibi locum comparare queant;

ant; adeò tenaciter se pedibus prædictis retinent, ut vix à corpore, cui adhærent, divelli possint. Ad transmutationem se hæc eruca componuit, corpore priùs exactè mundato, primo Aprilis; ac vigesimo quarto Julii ex eâ prodit papilio erucæ suæ in Num. 12. appositus, tener & brevis vitæ.

NUM. XIII.

VIridis hæc eruca Num. 13. cum antecedentibus eodem utitur alimento, alnorum nempe foliis. Benè pasta, quantâ potest vi, totum extendit in longitudinem corpusculum, eoque situ quiescit usque in diem sequentem. Inter prorependum, anteriora sua membra posterioribus conjungit, reliquo corpore, harpaganis seu fibulæ viridis instar, in orbem contorto?

(49)

deinde in longitudinem expanditur; ac posteà denuò, ut ante, situm suum inflectit, & sic porrò, donec ad motus terminum pervenerit.

Naturalem sibi Metamorphōsin subire cœpit sexto Octobris 1663. ac primo Maii sequentis anni 1664. sub specie papilionis pulcherrimi in appositiâ tabulâ depicti, denuò comparuit. Sed hujus originis papiliones pulchritudine atque elegantiâ corporis multùm solent inter se differre. Hic ex formosissimis unum selegi, quem benigno Lectori suis volui ad vivum coloribus depictum exhibere. Agilis fuit supra modum, volatusque velocissimi.

NUM:

NUM. XIV.

ERUCÆ, ex quorum genere u-nam Num. 14. ad vivum ex-pressam vides, lactucæ admodum amantes sunt, ubi viret in hortis; sed marcescentem aut flaccidam ne quidem gustare avent, uti & alia multa insecta eam fastidiunt: Si-cut aliæ Erucæ viridans in agris gramen avidè comedunt, sed dese-ctum primoribus labris, ut aiunt, ne attingunt quidem; ità & hæ la-tucas aliquantisper eyulsas, & flac-cescentes cum nauſeâ respuunt. Ideo iis ~~τὸν νεοδειπλακοφάγων~~, seu φιλόψων no-men feci.

v. Id. Jun. suam hæc Eruca me-tamorphōsin inchoabat, eâ formâ, quâ expressam in Num. 14. videre est, atque viii. Non. Sextil. papilio-nem enixa est, colore canum, & longum

longum gerentem in fronte aculeum, sive extensum radium; qui unicum duntaxat diem vivebat jejonus; siquidem nihil alimenti, quod ipsius palato allubescet, illi nōram objicere: attamen hoc papilionum genus libenter circa flores versari, atque circum & super eos volitare deprehendi, aculeum, dum volant, in flores demittentes, atque ita, ut se non deponant, mel sive dulcem humorem exugentes: sedentibus enim iis, prænimiā pedum brevitate, aculeo non liceret uti. Hoc in causā esse arbitror, cur quotiescumque alimento è floribus exugunt, nunquam illi sedere, sed semper volare conspiciantur. Culicum quoddam genus, in inferioribus palmarum aliarumque etiam arborum, frondibus è rore dicit originem, qui longo quoque aculeo instructi sunt, & sedentes

dentes eo possunt uti, quoniām longi iis à naturā pedes sunt dati, & in posteriori corpore præsertim, adeò ut eum, ubicunque libuerit, commodè possint figere: at aliter cum hisce comparatum est, quibus pedes sunt breviores, adeò ut aculeus iis sedentibus non sit usui, at duntaxat volantibus: Idcirkò hisce papilionibus nomen esse posset ~~volantes~~, quòd volantes edant, & edentes volent.

Papilio hic celerrimus est in volando, per frequens est in hortis inter Caryophylla majora minoraque, mense Julio. Memini me alteram eorum speciem, parvam quidem, sed admodum formosam, in horto medicinali D. Morgani apud Londinum semel cepisse; solitus sum eas Muscas Accipitrarias vocare, propter egregiam velocitatem.

Author noster, rationem, quòd volando cibos captent, in disparem inter Crura, & Linguam vel Oesophagum proportionem, me Judice, probè conjecit.

NUM.

N U M. XV.

VElocissimè currit hæc eruca, quovis enim passu tantum spatii conficit, quanta est integra corporis longitudo; quâ tanquam perticâ aut circino quodam, loca occurrentia solet dimetiri. Invenitur plerumque circa flores nomine *Thlaspis* insignitos, quorum herbâ foliisque magno appetitu nutritur. Nocturnis horis edit, diurnis autem intervallis immotus planè quiescit, etiam si pellatur, aut male affiliatur, nihilominus quietam se continet absque ullo manifesto motu.

Ad subeundam naturalem Metamorphosin se composuit undecimo Augusti 1664. primoque Septembris papilionis formâ comparuit, Num. 7. descripti, nitidi satis, rapidique

rapidique volatus, sed non nisi fulgente luce candelæ, aut simili aliquo artificiali splendore, volare consuevit. Inter volandum usus est corporis motu planè insolito, tanquam si capite deorsum atque in circulum perpetuò circumvolveretur.

Nocturnis tantum horis edit.] *Animalia hæc, perinde ac cœtera, naturali quodam instinctu in sui conservationem instruuntur; ideoque tunc temporis solum escam capiunt, quando maximè securè fieri potest, scilicet noctu, cum nullum sit periculum ab Avibus Insecti-voris.*

NUM. XVI.

ERUCA Num. 16. pro alimento suo utitur hyssopo, & circa eam præcipuè reperitur quando floret; sed simulac quis herbam illam contingit, decidit in terram eruca, eamque penetrat, atque hac ratione

ratione sibi latibulum quærit. Post-
quām diu erucam hanc alueram
hyssopo, ad transmutationem se ac-
cinxit septimā Augusti die, ac post-
quām in transformationis suæ statu
dies aliquot peregisset, per cutem
ejus eruperunt tres vermes, qui ex-
iguo temporis spatio in tria ova
commutati fuerunt, atque ex uno
quoque ovo octavā die Septembris
musca prodiit, quemadmodū in
Num. 16. distinctè omnia expressi.
Muscæ illæ ultra dies tres vitam
non protraxerent.

*Hæ erant Muscæ Carnariæ, ac proinde
Chrysalis putrefacta fuit, & Historia bæc
nondum absoluta; non enim exhibentur Pa-
pilones, quos cum ratione expectâsse debu-
eramus, Larvâ idem nobis declarante. Hæ-
reo planè, ut fieri possit, in Borealibus nostris
Europæ plagis, ubi Plantæ tales, qualis Hys-
sopus, &c. non naturaliter nascuntur, dari
tamen Insecta, quæ illis pro cibo utantur;
vel dicendum est, plantas tales gradatim in
parte*

partes nostras iter suum promovisse cùm primò
haud ita longè a natali solo advectæ, ibi-
demque cultæ, Papilionem etiam, cibo quæ-
rendo errantem, sibi pelleixerint, atque ita
progressim : aut (quod magis probabile)
Erucam hanc alias etiam plantas in escam
sumerè, æquè ac Hyssopum, adeoque non
esse solo nostro extraneam Hospitem, ta-
metsi Planta illa sit peregrina. Hoc, inquam,
longè probabilius est, quàm quòd tam Ani-
malculum quàm Planta sint ambo exotica;
non enim inducor ut credam, hoc, vel aliud
quidvis Animal, modo quodam spontaneò e
Plantâ produci, nec alii causæ cuicunque Ori-
ginem suam debere, quàm Parenti Animali.

NUM. XVII.

ERUCÆ, ex quarum genere u-
nam Num. 17. ad vivum ex-
sculpsimus, colore virent, non se-
cùs, atquè ipsarum esca, quæ nihil
est aliud, quantum quidem expe-
riri mihi licuit, ac ribesiorum folia,
etiamnùm tenera admodùm &
mollia: hæc autem media, uti po-
pulares

pulares nostri pernas suillas comedunt, dividunt & discerpunt.

Extremas foliorum oras ne gustant quidem, istæ enim ipsis durusculæ videntur, sed partes medias avidè exedunt. Jam saturæ primùm sese erigunt, & exemplò se rectâ extensas deponunt quieturæ, atquè in hoc situ tres horas permanent continuas, usquèdum digestus cibus est; tunc etenim alvum exoneratum eunt, & se denuò pastum; nunquam autem bibunt, quantum observare potui, ut aliæ multæ: Hisce idcirco, si sustineas, experiundi ergo, quid iis, ac ex iis fiat, oportet frequentè recentia folia porrigas.

Ut plærisque Erucis in more positum est, antequam ad transmutationem se accingunt, suis se purgare excrementis; ita & hæc jam transmutanda mundare se; folia quædam,

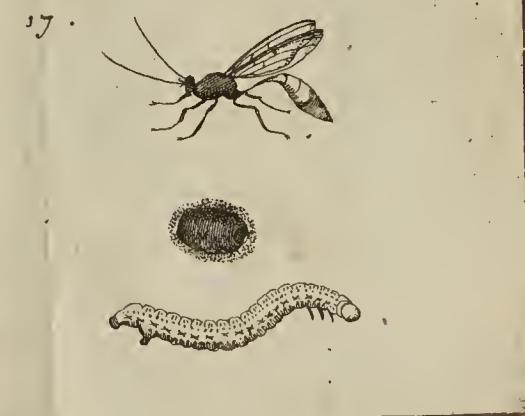
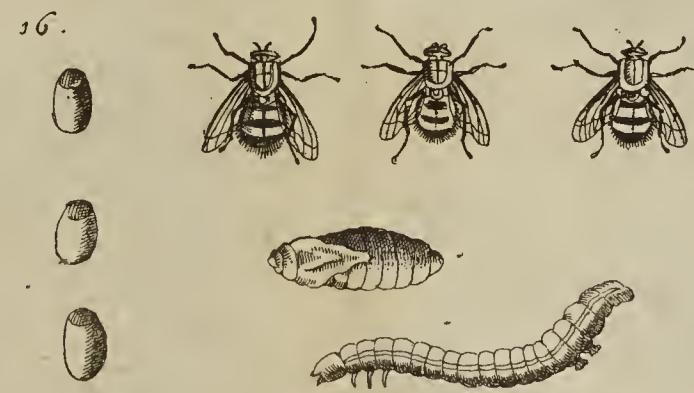
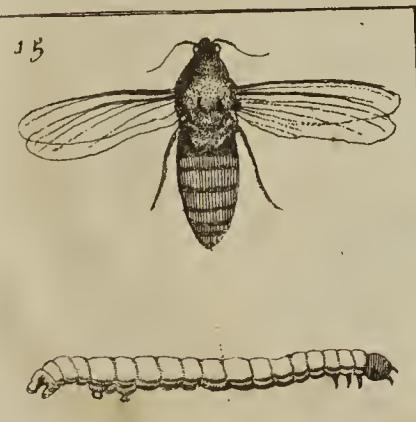
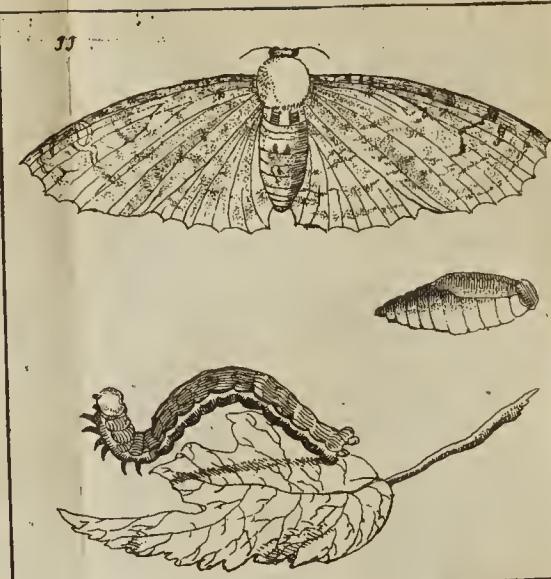
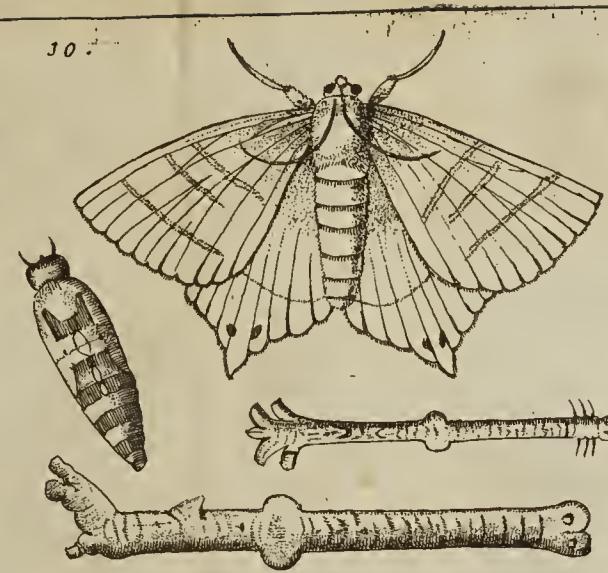
quædam, de quibus ipsi in escam prospexeram, colligere; eaque contexta beneficio humoris limosi corpori suo circumtexerè, uti, meâ quidem sententiâ, eò firmius fruticum foliis adhæresceret, & ne ex fruticibus, quæ pluviâ & vento valide quandoque solent agitari, deturbaretur.

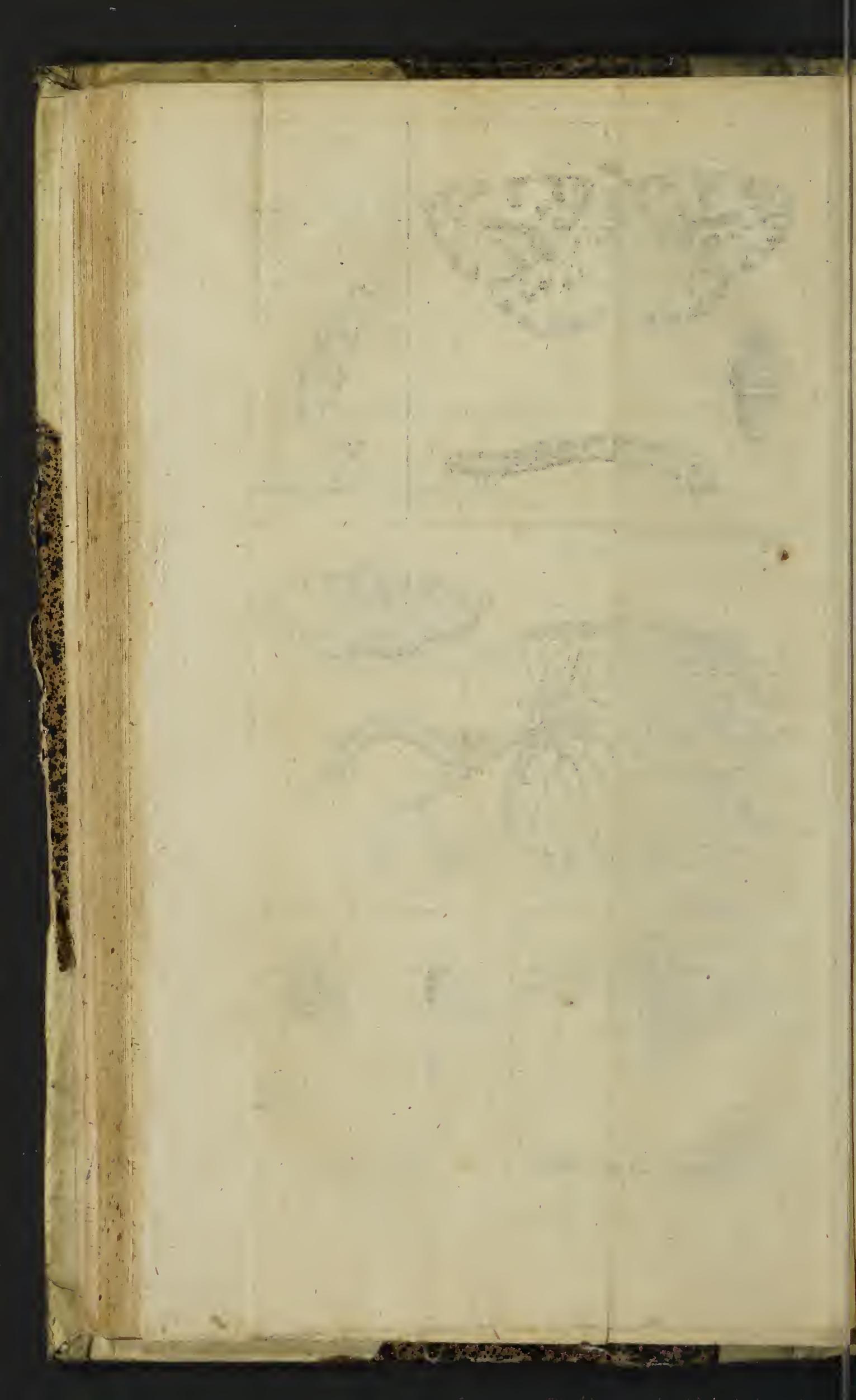
Hæc autem Prid. Non. Jun. eâ positurâ, quâ in Tabula expictam conspicis, se transmutandam depонere, & in eâ permanere, jejuna, immota, ac veluti inanimis per menses undecim, unumque diem, usquè ad iii. Non. Maias anni posteri: quò temporis in lucem edit muscam anteriori corpore nigram, tergore flavam, & posteriori nigram. Hæc ubi lucem primùm viderat, aliquantispèr quiescere, donec ab aëre facta siccior majorem consecuta erat duritiem, uti quo-

E que

que molles herbæ decerptæ aprico
aëre siccescere, & durescere solent.
Postmodùm hæc se volatui accin-
gere, posterioribus pedibus alas,
anterioribus caput, atque omnes
corporis partes extringere, ut planæ
& glabræ forent omnes ; non secùs
ac ancillæ nobis domesticæ lota, &
amylo oblita seu roborata linte-
mina & plicis involuta laminâ fer-
râ in planitiem extendunt.

Rore hæc solo vicitat, nec se
pascit, nisi ante Solem ortum : sitis
etiam valdè patiens : x. enim dies,
noctesque continuos alimento suo,
rōre sc. orbata, supervixit. Hanc,
juxta cum rusticis nostratibus *viri-*
dem geometram nuncupare soleo, eò
quòd quoties prorepit, se attollit
& demittit, adinstar Geometræ
agrū virgâ metientis ; quòdque
colore viret.

(51)

Musca hæc est singularis unus, isque sub-
largus Ichneumon, sive Tenuis vespa, adeo-
que Historia hæc, æquè ac præcedens, muti-
læ sunt atque imperfectæ; quoniam hic sunt
tantùm partus nothi, & non Papilones, qui
expectari debuissent, quorumque, Erucæ hæc;
& earum Chrysalides sunt tantùm Larvæ.

E 2

SECT.

S E C T. III.

De Papilionibus *alis pendulis* sedentibus, iisque corporibus suis propriis admotis, *instar volucrum alarum.*

Tertia hæc Sectio, de Papilionibus tractans, admodum prolixa est, & numerosæ eorum Classis Historiam continet. Amplè mihi satisfactum esset, si genera subordinata, e differentiis quibuscunque, in Papilionibus ipsis conspicuis, desumpsiisse potuisssem; absque quòd illos, notis quibusdam vulgaribus, in Papilionum Larvis advertibiliibus, disponere coactus essem. Sed descriptionum particularium, quas Author noster prorsus omisit, deficientia in hanc methodum necessariò me compulit; quippe ex meris figuris parùm certitudinis colligi potest. Observamus quidem Papilionum quorundam antennas nudas exilesq; esse instar filulorum ferreorum, alias verò plumosas; porrò quosdam humeros suos habere plumarum valdè plenos, ali-

os autem Capita, &c. Veruntamen discrimina hæc nec certa sunt, nec satis vulgaria; Cùm e contrà Erucarum discrimina sint multò insigniora, veluti Cornutam esse, Pilosam, Nudam, Grandem, Paryam, &c. In præsens, oportet nos hisce contentos esse quod condonabilius est, quām Erucam in uno Capite disponere, (quod fecit Moufetus) & Papiliones in altero, quāsi minimā ad in-
vicem relationem habeant.

NUM. XVIII.

Hoc erucarum genus in sylvis alneis moratur, quamdiu folia tenera sunt & succi plena; sed ubi obdurescunt ac ardore solis arescere incipiunt, ex iis migrare solet aliisque loca frequentare. Pacificum videtur ac mansuetum, nam ab aliis injuriam si patitur, non resistit, sed fugit. Transformationem inchoavit sexto Octobris, & vigesimo quinto Aprilis sequentis Anni 1664. figuram assumpsit

E 3 papilionis

papilionis cerulei, sed rubore quo-
dam, ac subfuscō seu spadiceo quo-
dam colore, in membris posterio-
ribus commixti. Immotus plane
permansit in vitâ, à vigesimo quin-
to Aprilis usque ad secundum Maii,
quo die sine ullâ loci mutatione
aut corporis manifesto motu præ-
cedente, extinctus est. Sed ante-
quam exspiraret, ova aliqua exclu-
sit, viriditate insigni, quam nostra-
tes *Hispanicam* solent appellare,
tincta.

Papilionum ova, in corporibus suis, dum
adhuc sub Chrysalidis fuco persistunt, de-
prehendenda sunt; ideoque sine dubio essen-
tiales sunt Fæmellæ partes, æque ac Crura
alæque, & nullo modo a Mari generatæ.
Quamprimum Larvam suam qualemcunque
plene deposuerint, paratæ sunt ad Copulan-
dum cum maribus; verum si contigerit, ut
denudarentur quando solæ, absque maris so-
dalitio, illicò ova citra copulationem ullam
deponunt; tametsi verisimiliter ova talia In-
fæcunda sint, nec prolem paritura.

NUM.

NUM. XIX.

ERUCA HÆC VESCITUR salicu[m] herbâ seu foliis albis & oblongis, sed non nisi recentibus ac succulentis; tardo incedit motu. Metamorphôsi se dedit decimo die Octobris 1663. primoque Maii succendentis anni 1664. papilio inde exortus est tranquillus admodum ac modestus. Acu aut aciculâ contacta subito se præcipitem ac deorsum dejecit, instarque mortuæ, sine motu se continuit, adeò ut eum jam extinctum existimarem, de quo ut certiorem me redderem, acu eum transfixi, sed nihilominus nullum dedit motus aut vitæ indicium; sed paulò post alas suas expandit, volatuque se aliò transferre conabatur, sed virium defectu, fugâ sibi consulere non potuit, vi-

(56)

tamque protraxit usque ad undecimum Maii 1664.

N. U. M. XX. a.

Vescitur hæc eruca salicum foliis, sed tardè admodum; quemadmodum etiam in rependo & corporis motu ignavus apprehenditur ac piger. Ab alimento abstinuit vigesimo quarto Augusti, ac filamenta quædam nere incepit; sed opus imperfectum reliquit, locumque sæpè permutavit usque ad decimum-quartum Octobris: eo tempore viridem colorem suum depositus & rubrum assumpsit, postque dies duos nullâ factâ transformatione, mortua est. Existimo erucam hanc totam hyemem commorari in salicum cavitatibus; & primo vere in papilionem converti; sed conjectura est incerta, experiri hactenùs non potui.

NUM,

NUM. XX. b.

Vermis hic Num. 20. b. delineatus, noctes atque dies, devourandis albis salicūm foliis occupatur. Cœnâ absoluâ caput (testudinis instar) intra corpus retrahit & abscondit, ne frigore nocturni aëris aut pluviâ lædatur.

Post quām abstinere ab ordinariis alimentis observâsem, eum vitro ad medium usque terrâ repleto imposui, adjectis aliquot salicūm fragmentis: hæc statim pulveris aut arenæ instar comminuit, ac pittifoso quodam corporis sui succo ita maceravit, ut inde accommodatum subeundæ mutationi instanti locum sibi extruxerit. Domuncula hæc quoad externam speciem, à communi salicūm ligno nihil differre videbatur, nisi quòd longè effet

(58)

esset durior, adeò ut cultro vix dis-
rumpi posset, atque intra eam eru-
cam aut vermem latere, conjecturâ
assequi perdifficile fuerit.

Priusquam ad novum vitæ ge-
nus se accingeret, spatio duarum
horarum omnem colorum elegan-
tiam amisit, coloremque recepit li-
vidum rubore quodam tristi ac ob-
scuro imbutum; tanquam si jam
morte fuisset annihilandus.

In hâc alterâ quasi nativitate sive
originis suæ mutatione hæsit à tri-
gesimo Augusti 1663. usque ad
undecimum Aprilis anni 1664. sive
sequentis: atque ex durissimo cor-
tice antè descripto, erupit atque in
lucem prodiit papilio subcineritii
coloris, aquositate quâdam mini-
mè ingrata dilutus, hâc appositâ ta-
bulâ delineatus. Dùm vixit con-
tinuâ quasi quiete delectabatur,
adeò ut vix se movisse, aut locum
mutasse

(59)

mutasse observari potuerit. Aciculâ tandem à me transfossus vixit usque ad xxiv. diem Maii.

N U M. XX. c.

RArum hoc & insolitum Eru-
carum genus antè descriptas
omnes superat. Versatur plerun-
que in sabuletis, seu cumulis, &
collibus illis arenarum, qui Hol-
landiæ, & Zelandiæ littora cir-
cumcingunt, ubi aëre clementiore
fruitur, atque pro alimento utitur
frondibus palmæ illius, quæ nostra-
tibus *Duin-palme*, & quibusdam
Duin-zouwtenelle dicitur, quòd ea
herba Soldanellæ marinæ, quæ &
~~ηεγιεη ζαλάωια~~ nuncupatur, & in ripis
marinis abundè provenit, concolor
est. Hæc herba (*fortassis Myrtus*
Brabantica) erat ipsi cibus gra-
tissimus, qui ipsius palato allubesce-
bat

bat magnoperè ; sed mihi acquisi-
tu difficilis, ut qui procùl a fabule-
tis habito ; quocircà eam, præ de-
fectu hujus herbæ, docebam vesci
frondibus quarumdam salicum,
quæ Soldonellæ marinæ siccitate
non erant nec colore absimiles.

Duas hæc eruca caudas habe-
bat ; & ubi vexabatur, ex utrâque
caudâ rubrum emittebat radium
sive aculeum, quem inflectebat, &
veluti irata vibrabat trementem,
atque intrò trahebat denuò : astu-
tè etiam nôrat caput, utì solent te-
studines, retrò adducere & occu-
lere ; forteàn ut id illæsum conser-
varet.

Transmutandam se deponebat
pridiè Non. Septemb. sub foliis sa-
lignis nonnullis, quæ filorum à se
netorum beneficio arctè colligâ-
rat, in formam quinque peculiari-
um domuncularum, sic uti eam in
statu

statu transmutationis exculptam vides : ubi eam hoc in situ, & positurâ cultellô attingebam , dura videbatur, ut lapis.

Hoc in statu permanebat, immota, nullo omnino vitæ signo edito ix. menses & xxv. dies continuos : namque iii. Cal. Quint. anni sequentis ex v. domunculis v. prodibant in lucem muscæ : quas ubi domunculas sive cellulæ omnes ubi aperueram, nihil prorsus inveniebam in iis reliqui neque cutem, neque caudas, neque pedes ; at consumpta deprehendebam, quod mirandum, omnia. Hasce Muscas aliquantispèr vivas asservavi ; & ubi unicam ad vivum expinixeram, quam tibi exculptam exhibeo, omnes lucis usurâ, & liberioris aëris donabam, cæteras penicillo exprimere, non necessum ratus ; siquidem omnes ejusdem erant formæ.

Si

Si hanc sit animus erucam ab aliis
distinguere, nuncupa ^{ꝝ d̄s̄gv} q. d.
caudâ duplicem.

1. Tres hosce præcedaneos Authoris nostri
Numeros in unum compegi, conjunctis etiam
Ipsorum Historiis; quoniam, meâ sententiâ,
circa unam Papilionum speciem versantur.

2. Laudanda est hoc in loco Authoris
nostri industria, quoniam, elusâ ejus ope-
râ quando primùm Erucam hanc naētus esset;
secundâ vice, cùm denuò in illam incidens,
Terram ipsi & Foliorum Fragmina suppedita-
vit, in commodiorem Transformationem:
Observandum etiam Erucas plurimas mate-
riam Peregrinam, quâ Foliculos suos con-
texant, in Chrysalidum suarum tutamen,
putâ Folia, Terram, &c. requirere. Tamet-
si fatendum est, earum Alias Folliculum e
propriis visceribus nere; aut pilos suos in
illum usum adhibere.

3. Historia in secundâ Tabulâ est per-
fecta, ubi duæ Ipsius Papilionis Larvæ re-
periuntur.

Tertia Historia Partum nothum, sed
perrarum quidem eum & Curiosum propinat;
Advertimus hic, quinque has Cellulas quin-
que vermium Ichneumonum opifcia fuisse,

Et probabile est, eos Erucam pro materiâ ad Folliculos conficiendas in usum adhibuisse : Pari pacto in secundâ Historiâ affirmat, Erucam Foliorum Terræque fragmentula comminuisse, eaque in Folliculum miræ durtie, quasi depsasse. Non apposuit Folliculi istius Figuram, in secundâ Tabulâ, sed exemptam inde Chrysalidem tantum depinxit.

Accedimus jam ad tractandum atque disponendum omnes Authoris nostri Erucas quæ non sunt pilosæ & tuberosæ ; unâ cum iis qui hamulos, cornua, & gibbosullibi circa se habeant.

N U M. XXI.

QUAM hâc tabulâ Num. 21. depictam vides eruca foliis Alneis vescitur. In dorso duo eminent hamî flavi , corpus quoque reliquum flavedine quandam candenti tinetur : sed priusquam in aureliam mutaretur, viriditatem quandam subobscuram assumpsit, ac bini antè indicati unci
sive

sive hami intra corpus subsiderunt,
adèò ut jam totum glabrum esset
atque æquale.

Metamorphōsin suam inchoavit
sesto Octobris 1663. vigesimoque
septimo Aprilis sequentis anni, sub
formâ Pap' lionis comparuit, quem
ob coloru[m] maximam diversita-
tem, vix potui describere. Vivacis-
simus fuit, integrasque noctes abs-
que ullo propè interstitio, volitare
solebat. Usque ad quintum Maii
vixit, eoque die arrectis ad cœlum
alis, ac volaturi instar, extinctus
est.

*Hoc Erucarum genus, cum hamis in me-
dio corpore eminentibus, nunquam mibi ad-
huc videre licuit, ideoque nec usum eorum
vel conjecturâ assequor, nisi facti sint in de-
fensionem solam, ut Author proximâ Histo-
riâ perhibet.*

NUM:

NUM. XXII.

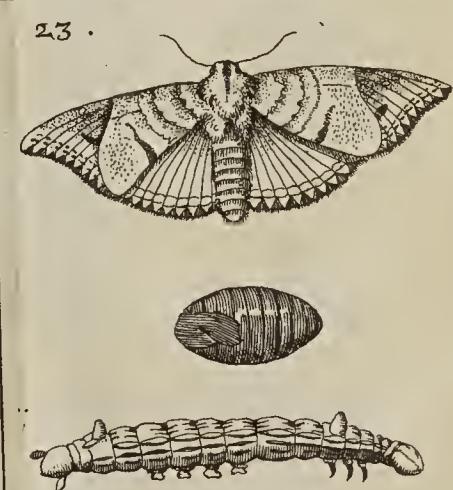
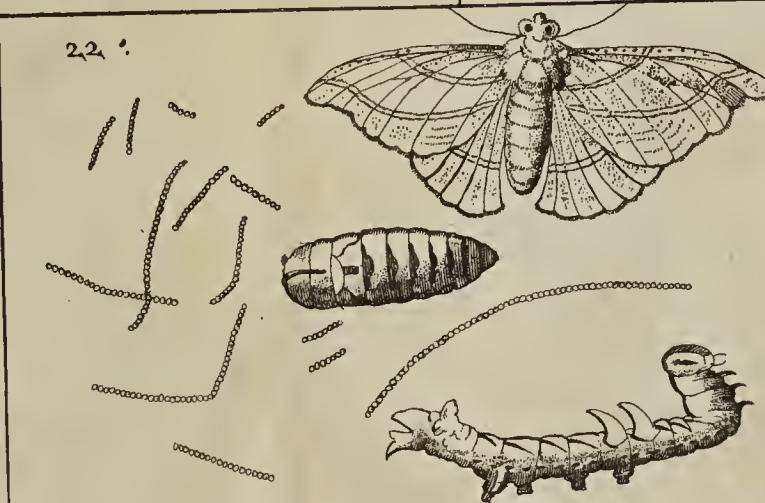
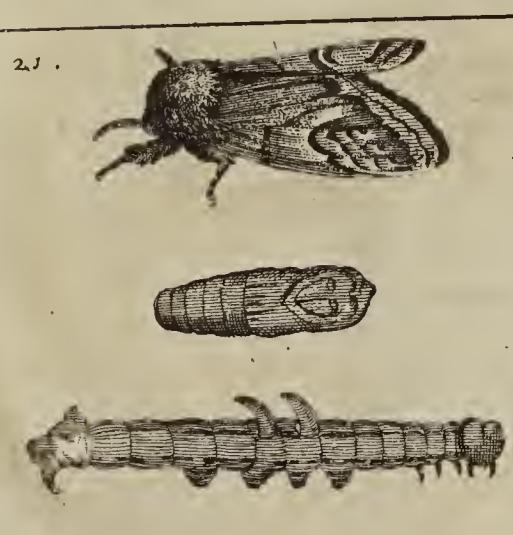
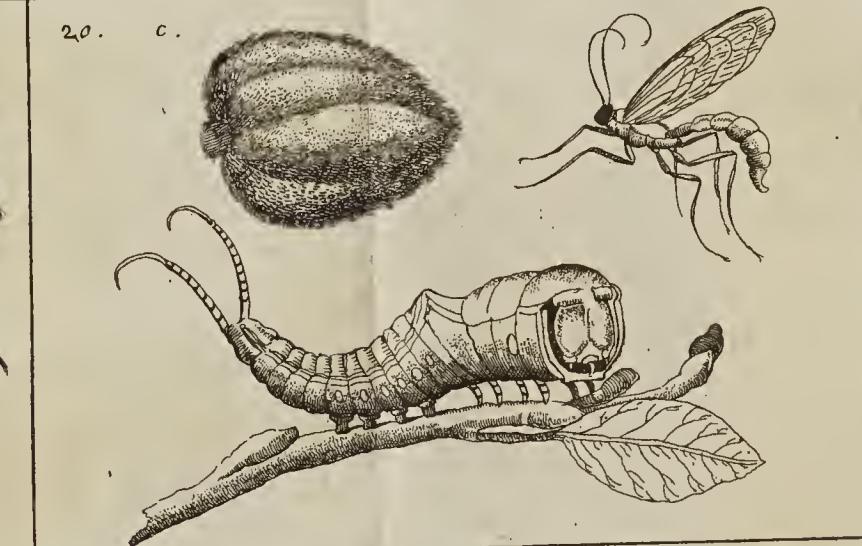
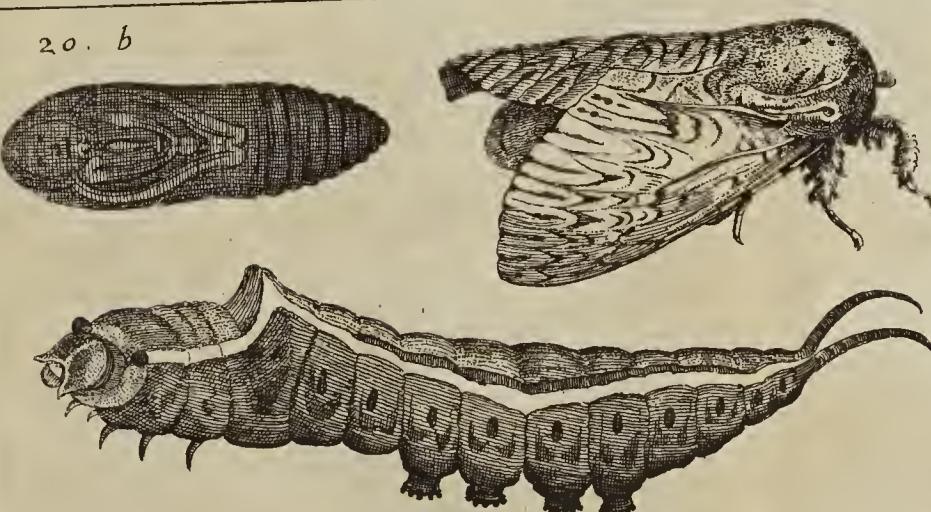
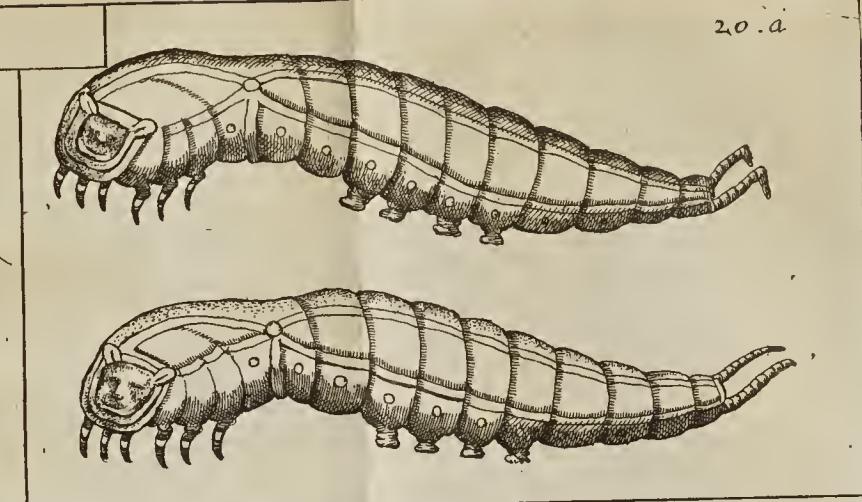
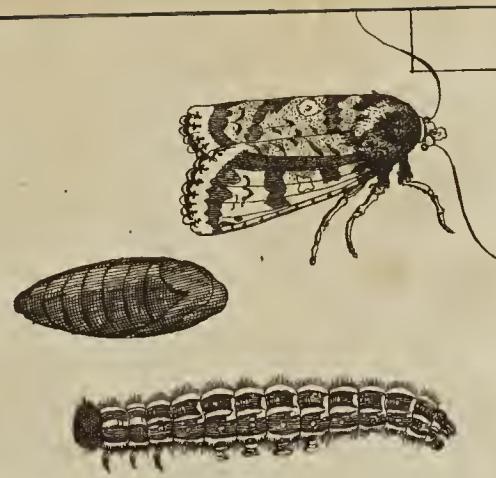
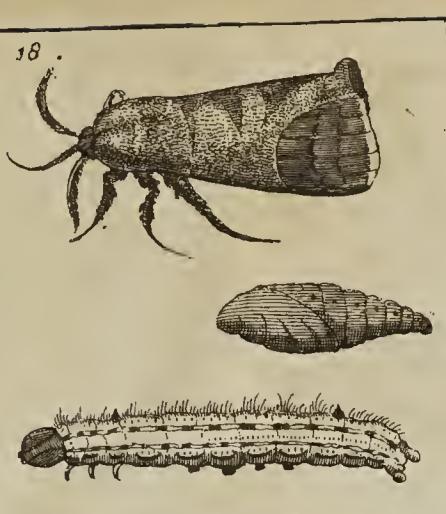
Inventa est hæcce Eruca in Flan-
driâ non procul à pago quo-
dam, cui *de Groede* nomen est, è re-
gione Flissingæ, salicis râmo insi-
dens, eâ formâ, quâ expictam con-
spicis in Num. 22. Salicum etiam
frondibus vicitat, sed in edendo
tarda est admodum, & ad satieta-
tem pastâ in eam se formam com-
ponit, quâ illam figura exhibet:
corpus postremum caprini capitâ
faciem, & barbam repræsentat, an-
terius plerunque corpus ad poste-
rum adducit, ubi eam attingis,
posteriori corpore, tanquam irata
te répercudit, uti & capite; in tergo
duos gestat uncinos, quibus se tue-
tur strenuè; adeò ut animalculis
omnibus, quæ ipsam vident, terro-
rem incutiat; propterea licebit tibi

F eam

eam discriminis ergô ^{¶ φοβεργν}, seu terribilem appellare. Ubi comedit, caput tenui filo ligatum corpori dices, nec corpori araneæ eam absimilem.

Ipsis Calend. Septembr. se dabat quieti, & transmutationi, eâ positurâ, quâ in tabulâ ob oculos habes positam: & post xxii. dies enitebatur papilionem seu aureliam, variis coloribus distinctam, & variegatam egregiè, quæque ante obitum excretum deponebat semen, figuris variatum diversis & colore viride, alio prorsus modo, quo solent aliæ; vixit hæc apud me à ix. Cal. Octobr. usque ad v. Non. ejusdem mènsis.

Papilio hic ova sua in fractis quibusdam Catenulis deponit, sicut in Iconismo exprimitur: Ego tamen in hâc conjecturâ sum, alio modo depositurum fuisse, si mas primò Prolifica illa reddidisset, utcunque nil præcisè

3

præcisè affírmo, cùm Papiliones quosdam ob-
servaverim ova sua Lineis spiralibus, circa
vimen contorta & convoluta deponere; ac-
cedente etiam, quòd ranarum, necnon & quo-
rundam piscium ova, modo spirali excernan-
tur.

N U M. XXIII.

ERUCa hujus Num. 33. rara
est, hanc unicam invénire po-
tui, quotidiè recens alimentum de-
siderabat. Postquām mēnsem in-
tégrūm eām aliuissem, folia quæ-
dam filamentis, tanquām reticulō
aliquo contraxit, quibus tanquām
involucro aut sepulcro quodam se
occuluit. Posteā transformationis
modūm observavi, quēm in Tabu-
la expressi. Postquām ad saturati-
tatem salicūm edisset folia, mutari
cœpit xix. Julii, & iii. Augusti ex-
ortus est papilio in eādem tabulā
depictus, qui sine nutrimento vixit
dies sex.

F 2 N U M.

NUM. XXIV.

VIridis hæc eruca salicum foliis nutritur usque ad finem æstatis : edere plerumque incipit primâ apparente aurorâ, magnâque aviditate, quinque aut sex horas continuas absque ullo intervallo, hoc solo occupata negotio. Excrementa nunquam potest excernere, nisi copiâ novi alimenti assumpti expellantur ; tenaciter adeò se salicum foliis affigit, ut vix unquam ab iis avelli possit, sed potius in partes se dilacerari permittat.

In corpusculi sui parte posteriore pinnulam gerit acutam ac venenatam, quâ, simul ac attingi se sentit, ad defensionem utitur, agitatiōne quâdam celerrimâ, atque in orbem, quâquaversum, ad omne latus institâ, ut lædentem pinnu-

læ

læ motu compungere possit. Qui hâc tabulâ expressus est, masculus est, fœmellæ non sunt tam formosæ, sed coloris magis cinerei, iisque carent rotundis maculis, quæ oculorum quendam speciem habere videntur.

Priusquam hujus generis erucæ se dedant transformationi, diu multumque moventur, donec ab omni immundicie planè sint expurgatæ. Nullum sibi reticulum, aut tegumentum parat, in quo se abscondat aut ab externis injuriis tueatur, (quod reliquæ erucæ ferè omnes solent diligenter observare) sed solâ cutis excusione in aurelias convertuntur, sicuti in appositâ tabulâ videre est. Contigit hæc mutatio decimo-nono Septembris 1663. & quinto die mensis Maii sequentis anni 1664. comparuit papilio validus, qui jejonus vixit usque ad

decimum-quartum ejusdem mensis.

Nunquam ex hoc erucarum genere observare potui papilionem perfectum suisque omnibus partibus absolutum provenisse, sed alijs semper contractis, & quasi ignis ardore corrugatis, adeò ut expandi rectè non possent, aut ad volatum idoneæ essent; unde papiliones ad quærendum sibi victimum invalidi sunt, atque inediâ conficiuntur; solent tamen ante vitæ suæ exitum, ova depônere.

1. *Animadvero hic particulatim Authoris nostri Observationem de novo Cibamento vetus expellente; quod indè provenire possit, quoniam Intestina eorum non ita longa sunt nec tam multa in sanguineis Animalibus; aut saltem hoc sit ratione novæ Fermentationis.*

2. *Curiosa est observatio de Eruçarum, maris & fœminæ distinctione; quæ certè ulterius vestigari debet, ut absoluta earum concinnetur*

cinnetur Historia, nam, observante Malpighio, ova sunt unius coloris post copulationem deposita, alterius verò cum citra eam excernantur.

3. Ratio forsan probabilis, quod Author noster non potuit Papilionem hujus generis, omnibus partibus perfectum adipisci, inde peti potest, quod Erucæ materiam, Folliculo faciendo commodum, non suppeditaverit, adeoque ex parte Fame perire coegerit.

NUM. XXV.

ERUCA hæc quam in Num. 25. depictam cernis, anteriori ac posteriori coporis sui parte armata incedit: in fronte scuti duriusculi imaginem gerit cervo quodammodo similem; at in capite nulos oculos observare potui. In parte posteriori pinnam habet rigidam ac duram, color ejus viridis est, coeruleo mixtus, hanc virulentam admodum esse arbitror. Si quando stramine ut aliâ quâpiam re

E 4 tangitur,

tangitur, utique corporis partem
posteriorem sursum movet, sequē
pinnā prædictâ tanquām aculeo
quodam defendit. Vescitur foliis
salicis; expurgavit se, ac mutari
cœpit primo Aprilis, eum in mo-
dum, quem in Num. 25. exhibui.
Hanc formam retinuit dies quin-
quaginta-quinque, non obscurè
faciem viri cum barbā, & (quoād
reliqua,) infantis fasciis involuti
repræsentantem. Sed vigesimo
quinto Maii erupit papilio, infra
transmutationis formam expressus.

*Eruca hæc etiam Ligustri foliis pascitur,
& apud Angliam nostram circa sepes Ligu-
strales deprehenditur : Animalculum est
summè formosum.*

NUM. XXVI.

ERUCAM hanc Elephantem appellare confuevi, quia similitudinem habet in capite proboscidis Elephantinæ. Nutritur vinearum foliis: sumpto cibo, caput intra corpus trahit atque occultat, eo ferè modo quo testudines; maximè meticulosa est, nam vel levissimè contacta, usquè adeò horret tremitque attonita, ut similem quendam affectum in adstantibus facilè possit excitare. Proboscidem celerrimè magnâque agilitate in omnem partem versare novit; nec non eandem contrahere, atque extendere: demittere & attollere: quæque èa apprehensa tenet, non nisi difficultèr ei eripiuntur, magnâ enim pollet vi tum in attrahendo, tum alio quovis motu. Acutissimi auditus

auditus est, nam ad minimum strepitum expavescit, corpusque contrahit, ut sæpè expertus sum.

Appropinquante transformationis tempore, à cibo abstinet, quæritque quieti idoneum atque accommodatum locum. Eumque in finem ipsi ligni quædam frustula apposui, ex quibus, adjectis foliis vinearum, & limo quodam ex suo corpore protracto simul mixtis, domicilium sibi extruxit, in quo eo ad Metamorphōsin Naturalem subeundam se composuit quarto Septembris anni 1665. atque in eâ viua permansit usque ad decimum sextum Aprilis, & ultrà, quod ipse visu & tactu meo observavi, eo ipso tempore incertus quid tandem inde futurum sit, aut novi natura moliatur. Cùm eam attingerem volæque manus imponerem, instar glaciei frigidissimam esse observavi,

vi, non obstante motu corporis totius satis valido. Id porrò constat & observatu dignum judico, animalulum hoc a quarto Septembris anni 1665. usque ad decimum sextum Aprilis anni 1668. sine ullo planè alimento vixisse. Cui inediæ sustinendæ multum conducere videtur quies continua, & temperies admodum corporis frigida; quibus fit ut accedente succi vitalis pinguedine ac tenacitate, necesse sit ejus consumptionem non dari nisi admodum tardam & diuturnam; quod experientia in aliis quoque animalibus passim comprobatur, quæ hyeme quiescunt, nulloque alimento utuntur nisi tempore verno aut initio subsequentis æstatis.

*Imperfecta est Historia hæc; apponitur enim solummodo Larva sive Folliculus, non ipse Papilio; proclivis sum ad credendum,
Chrysalidem;*

Chrysalidem, quoniam e Folliculo suo extractam, periisse, ideoque partum aliquem aut Papilionem erumpere, temerè ab Authore nostro expectatum esse.

Quoad frigiditatem ejus; Ipse attestari possum, me, mediâ hyeme, nive etiam profundiore, tam Erucas quam vermes Hexapodas, superficie nivis jacentes, ideoque ex eâ prorumpentes, comperisse. Hæ, inquam, Erucæ ita gelu obriguerunt, ut in vas hyalinum projectæ, sonum ederent tanquam lapilli; verùm sub vitro positæ, ignique admotæ, citò circumrepentes, agili motu fugam querere satagerent.

NUM. XXVII.

HÆc erucæ species inter segetes commōratur, ibique nutritur Hederâ quâdam minori, quam Belgæ *Wee-winde* nominant, & quidem ad minimum duas solet horas continuas uno prandio occupari. Excrementa ejus insolitam habent figuram, determinatâ quasi formâ delineatam, quam in appositâ tabulâ expressimus. Variis

Variis insignita est coloribus, lineæ binæ nigræ dorsum tingunt, inter quas alia viridis intercedit. Reliqua corporis superficies subviridis, in parte ejus posteriore pinnam habet rubram incurvatam; nonnullis quoque in locis albedo cœruleo colore temperata ac commixta cernitur: acutissimi est auditus ac tactus. Vel minimo auditio strepitu, statim ad tempus satis longum, sine ullo motu se continebat. Plura Author morte præpeditus non reliquit.

1. Historia hæc ex confesso imperfecta est, cum Papilionis Larvæ solummodo exprimantur. Optandum esset, Authorem per totum operis sui decursum eadem industriâ usum fuisse, quam, in verbali Erucalis picturationis descriptione hic exhibuit; sed pincillo suo, plus satis excellenti, nimium fisis est, aliter sat otii temporisque suppetiit illud effectum dedisse. Eruca hæc cornigera est, ideoque inter congeneres ejus illam pono.

2. Quoad

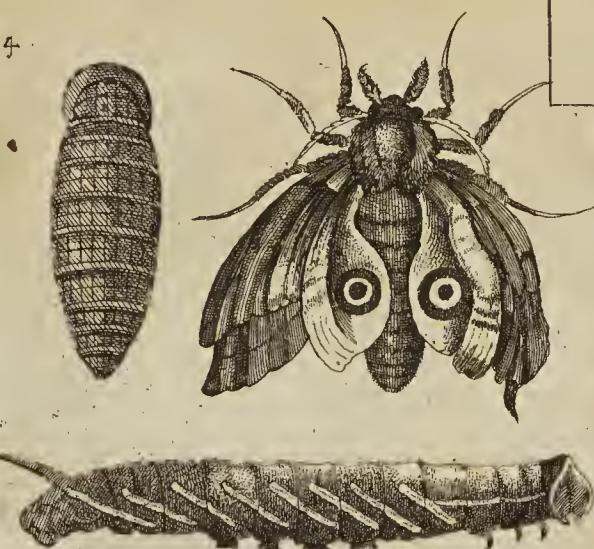
2. Quoad determinatam Erucalis excre-
menti figuram, si Author attentiùs observa-
set, est commune quid cum multis Erucarum
speciebus. Existimò Causam ejus ex Figurâ
Coli aut quarundam ejus partium, ubi excre-
menta hæc coquuntur effigianturque, pendere.

NUM. XXVIII.

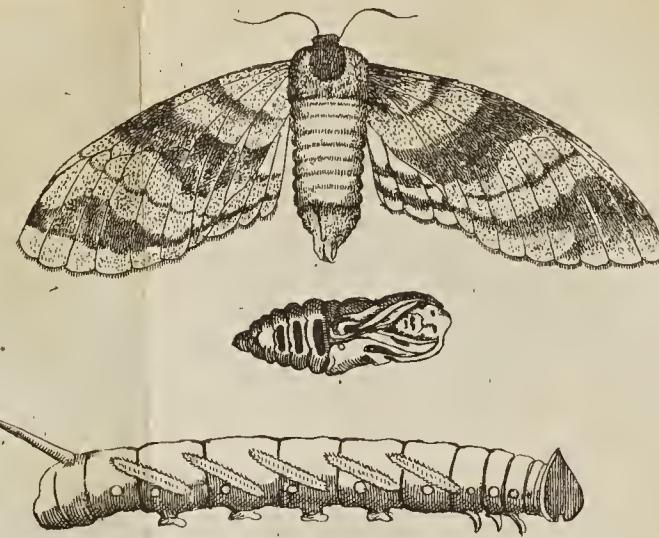
PApilio in apposítâ tabulâ de-
pictus, Parisiis missus fuit ad
Authorem, ob excellentem pul-
chritudinem, ac ingentem magni-
tudinem, quâ longè omnes alios
antè commemoratos excedit; eum
in finem, ut originem ejus, datâ
occasione, indagaret. Deprehen-
sus fuit in horto Regio, traditusque
Nobilissimo D. Borelio, apud Gal-
liæ Regem, Illustriss. Ord. Fœderati
Belgii legato, qui eum huc trans-
portari curavit.

Papilio hic, me Judice, Folliculum seu
Larvam habere, instar quorundam ex imme-
diatè

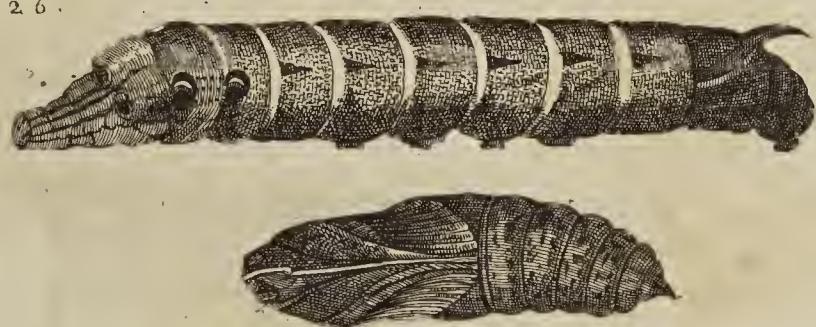
24.

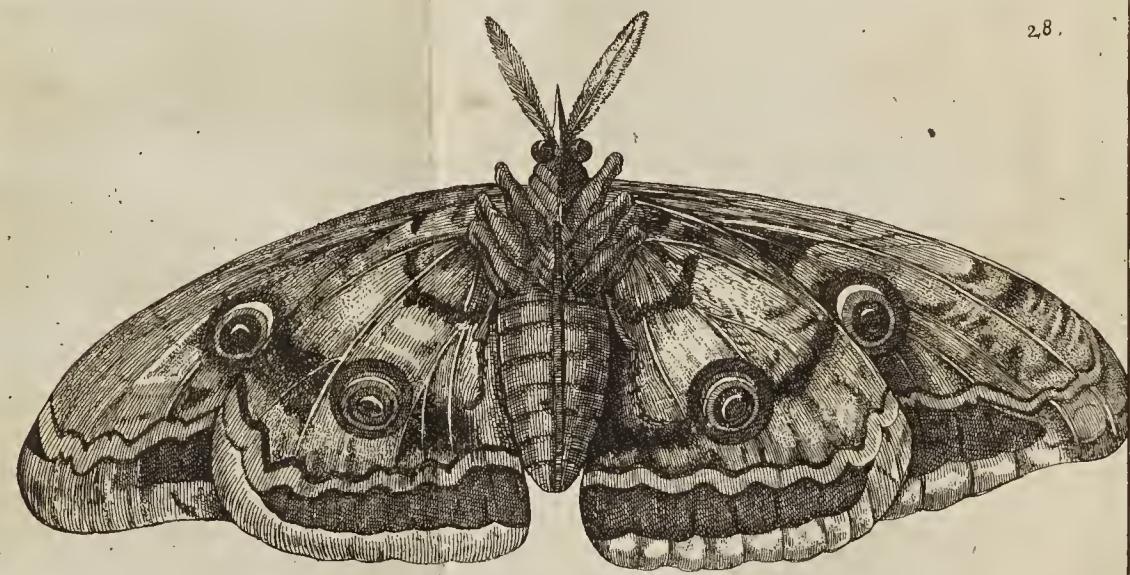
25.

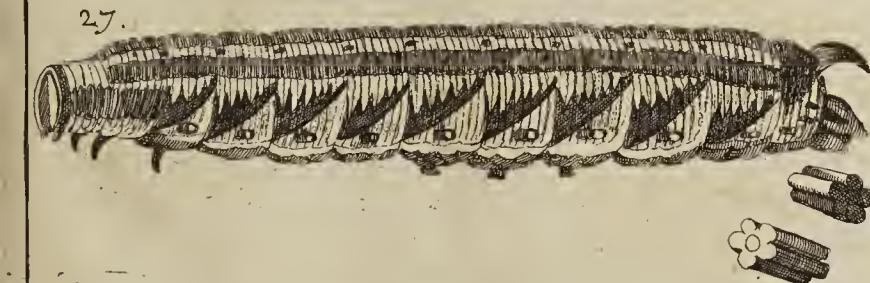
26.

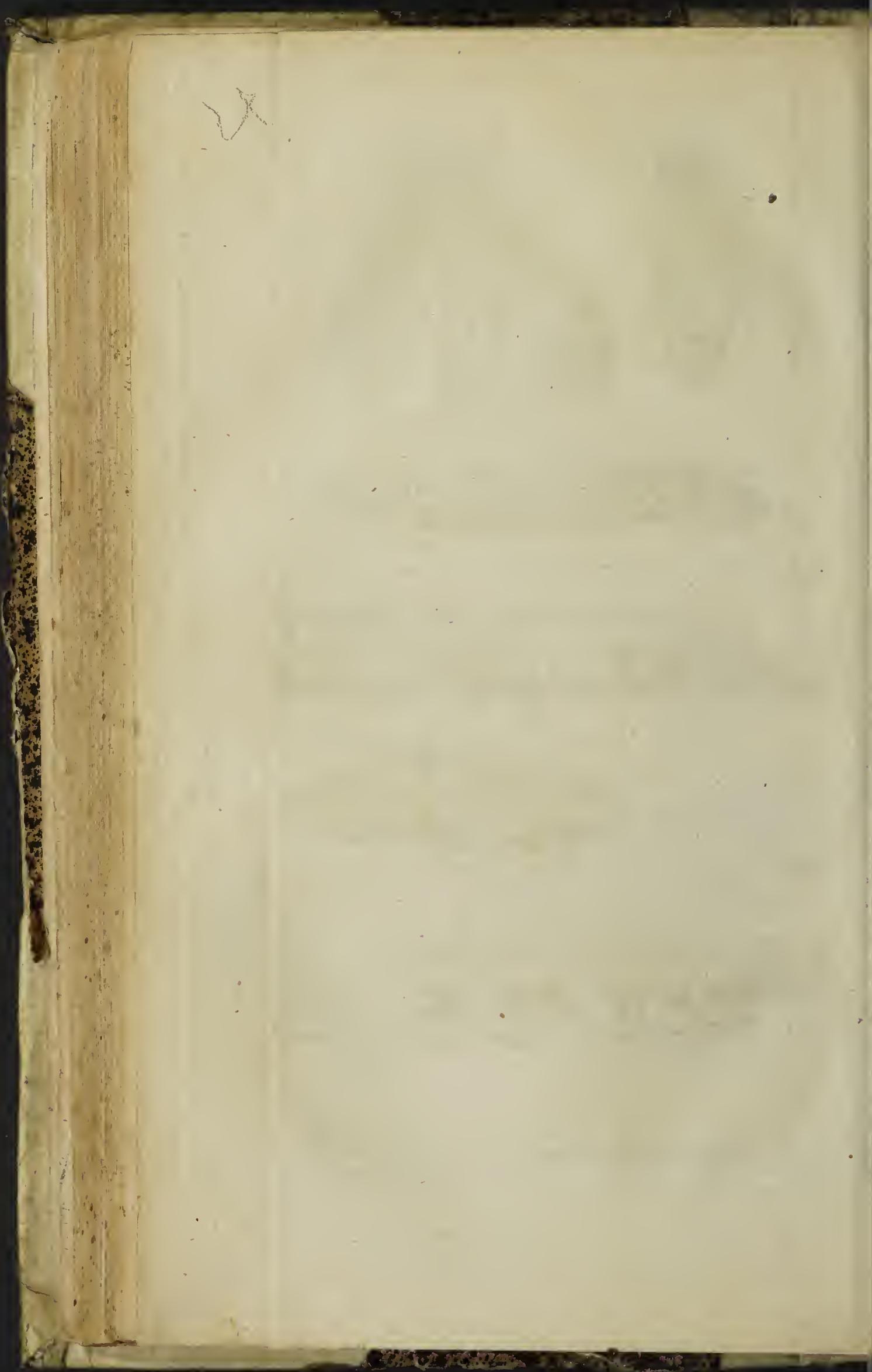

28.

27.

diate p̄æcedentibus, deprehendetur : nec non & ab Erucarum cornigerarum quâpiam transmutatum fuisse ; quanquam incongruum est hic de Origine ejus loqui, quia ex se perfectus est, & Erucæ, a quâ transformatur, mater.

Progredimur in *Historiis de Erucis Glabris, & minimè Pilosis.*

N U M. XXIX.

HUJUS speciei erucæ præsertim brassicas caulifloras solent absumere atque infestare. Una in angulo quodam, sub papyro occultata, mortua reperta est, ex cuius cadavere decimo Septembris 1663. duodecim vermes prodiere, qui spatio quatuor circiter horarum, in totidem ova conversi sunt; at secundo Julii sequentis anni 1664. ex iis ovis duodecim muscæ coloris cinerei exclusæ sunt.

Altera ejusdem notæ ac speciei eruca

eruca vitali spiritu privata fuit duo decimo Septembris 1663. ejusque reliquiæ decimo septimo ejusdem mensis in vermem mutatæ, qui magnâ vi ex cute prænominatæ erucæ erupit.

Tertia ejusdem figuræ ac speciei eruca trasformationi se dedit vigesimo quinto Septembris 1663. atque octavo Maii sequentis anni, formam accepit papilionis, qui colore ingrato, motu tardo, ac facie subtristi, melancholiam quandam adumbrare videbatur, jejonusque vixit dies novem.

NB. Erucam primam, Authore nostro disertim illud affirmante, periisse; & sine dubio cadaver erat a muscis carnariis afflatum corruptumque, ita ut decem vermes erant Termites, ex minutis quibusdam Muscis Carnivoris, exclusi, sicut postea se ostenderunt, eorum uno in hâc Tabulâ figurato.

Idem etiam credimus de verme, e mortuo alterius corpore prorumpente: sed cum fileat Author

Author quid de eo factum sit, nostrâ nil refert Prosapiam ejus exquirere.

NUM. XXX.

ERuca Num. 3. variis nutritur herbis, inter reliquas delectatur præcipue hederâ terrestri sive coronâ terræ. Sed in feligendo cibo delicata est & accurata, nullas quippe herbas attingit nisi recentes. Aliquoties pellem mutavit, videtur enim adeò dura, ut corpore notabiliter aucto, eam rumpi necesse sit, aliamque novam cutem subcrescere. Depositâ pelle, integro die quiescit, neque potest alimento uti, ob novæ cutis teneritudinem ac mollitiem, quæ ab ambiente aëre paulatim indurescit.

Ad transformationem se composuit quinto Augusti, cuius mutationis modum in tabulâ apposui,

G &

& vigesimo sexto die ejusdem mensis prodit ex eâ papilio, tabulâ descriptus. Hujus speciei papiliones nocte imprimis volare solent, sed prudenter sibi ab ignis aut candelæ flammâ cavere solent, quod aliis papilionibus secùs solet accidere. Vixit hic papilio absque ullo alimento dies sex.

Advertas velim, quod Author noster cum ratione summâ Philosophatur de Eru-
cis pellem suam exuentibus, inquiens, eam
indurescere, & ulterioris Extensionis incapaci-
tatem reddi, adeò ut animalculorum corpori-
bus notabiliter auctis, eam rumpi necesse est.
Tale quid in Araneis etiam observavi;
idem etiam obtinet in Animalibus, Cornua
sua exuentibus, ut Cervis; quæ, cum plenè
maturuerint, ulteriori nutrimento privata,
funt dura & ab aliis succrescentibus expel-
luntur. Idem etiam in Pilis Animalium,
& Plantarum Foliis, in observationem venit.

Nec minus certum est, singulas pelliculas
sibi mutuo successivè suppulbare, sicut in
Plantarum Foliis.

NUM. XXXI.

Expertus sum aliquoties Helio-tropii semen super terram delapsum, totam hyemem quantumvis gelidam illæsum servari, & verno tempore germinare. Vermis trigesimæ primæ tabulæ hâc herbâ pro alimento utitur, de die sub terrâ latet, nequè ante vesperam prodire solet aut nutrimentum quærere. Sub vitro hunc vermem servavi, at nunquam nisi vespertino tempore eum moveri aut edere quicquam expertus sum ; eamque ob causam somnolentum appellavi, quia toto die dormire videbatur. Postquam se debite mundasset, mutari cœpit decimo-septimo Augusti, inque eo statu mansit usque ad nonum diem Junii sequentis anni, adeò ut mortui instar sine

ullo alimento in mutatione mōratus fuerit menses propemodū decem, posteāque ex eā produit Papi-lio, in prædictâ tabulâ depictus, in utrâque alâ figurâ literæ O in-signitus.

Hic notandum, quām necessarium sit, Physiologum, qui Historiam Naturalem omnibus numeris absolutam elaborare velit, in-re etiam Botanicâ, viz. Insectorum pœnè omnium cibo, esse valde peritum. Heliotropii nomen multis plantis attribuitur, sicut uni Thymalli speciei, neo non & Calendulæ Indicæ majori ; item aliis plantis, in usum coloris cœruli tingendi satis notis &c. Adeò ut in tenebris adhuc versamur circa Insecti hujus Cibum, quod Author Historiam hujus Plantæ magis particulatim non additaverit.

N U M. XXXII.

SImulac mororum folia se expandunt, bombyces qui iis a-luntur, ex ovis suis erumpunt ; quamquām in primâ ætate suâ etiam

am cichoreo sylvestri & lactucâ vescantur, serò enim mori germinare incipiunt. Priusquam bombyces sericum conficiant, ab omni immundicie expurgantur ; centum sexaginta bombyces solent serici unciam unam & octaginta grana conficere. Bombyx in Num. 32. expressus ad transformationem se contulit decimo-quarto Septembr. ac vigesimo-quarto die ejusdem mensis, id est, spatio decem dierum, formam induit Papilionis albi. Antequam coeunt Bombyces, tam mas quam foemella exactè purgantur, postea copulantur corporis utriusque extremitate ; deinde foemella ova producit centum sexaginta sex, quæ nisi masculo unita fuerit, sterilia sunt omnia, atque exarescunt. Aliquando etiam secundâ vice coeunt, sed ova non producunt ; solent quippe Bombycum

G 3 Papiliones

(86)

Papiliones intra dies quatuordecim
vitam finire.

Vide Malpighium de Bombyce.

N U M. XXXIII.

Hoc genus Erucæ, de quo unicam Num. 33. delineavi, prunorum frondibus vicitant, at parùm sunt edaces; quocircà eas ὀλιγοφάγες, sive, *parum edaces* nuncupare tibi per me licet, eò quòd paucò vivunt alimento: supra modum somno deditæ videntur; qui- escentes enim plerumque, immotas, & binas, atque dormientes ferè semper invenire est, inflexo ad me- dium corpus capite.

Utraquè harum sibi mutuò co- mites prunorum foliis affixæ vi. Ca- lend. Jun. se transmutandas com- posuerunt, eo situ ac formâ, qui- bus

bus illas tabella delineataſ exhibet: ex utrāque post xxxi. dies ad diem v. Calend. Quinctil. prodiit papi-
lio, colore flavus, tardus atque pi-
ger, qui interdiu volitare detrecta-
bat. Hujus generis papilioſe eti-
am debiliſ admodūm videntur eſſe
viſus atque cæcutire: currere ma-
lunt, quām volare; curruntque
quām ocyſſimē: ſimulac curſum
ſuum conſummārunt, in locūm
obſcuriorem fugiunt, tenebris enim
magis, quām luce, delectantur.
Melle vivunt, & humore dulci, ē
floribus collecto: ideoque oblon-
go à Naturā inſtruicti videntur
aculeo, cuius beneficio humorem
ē floribus exugunt: hunc induſtrię,
ubi repunt, curruntve, nōruunt ea-
piti circumvolvere, quò eum con-
ſervent illæſum, uti pleraque alia
animalcula, quæ aculeos gerunt.

Hyberno tempore in locis tene-

broſis latitant; ut diceret lucis non patientes, veluti noctuas, & striges, aliasque nocturnas aves.

NUM. XXXIV.

Vicitant hoc genus Erucæ, quarum Num. 34. ad vivum exſculptam, & expictam dedi unicam, foliis viridantis *absynthii*, illiusque præcipue, quod in aggeribus marinis crescit; cui hanc incidentem offendit, in insulâ quâdam *Flandriæ*, propè *Axellam*, atque *Neuzam*.

Ingenio hæ truculento, & iracundo sunt: si enim eas manu, aut bacillo leviter attingas, confestim posteriori corpore manum, aut id, quo eas tangis, repercutiunt, & astutè eâdem operâ, punctim ferentes, totis illi viribus iustum inferunt; sed non apprimè tenaces sunt:

sunt : velocissimè repunt : toto corpore exactè sunt absynthio marino concolores : cujusvis etiam tactus impatientes sunt, minimum illicò persentisunt, immò & horrent, uti & mortem proculdubio : ubi cibum capiunt, absynthii multum in terram demittunt, atque semper etiam, leniter attactæ, & exemplò se delapsis foliis immergunt, ut vix ac ne vix videndo, aut inveniendo sint, siquidem ejusdem omnino, cuius herbæ, sunt coloris, ac idcircò non nisi ægrè ab iis distinguendo : ovum enim ovo non tam simile est, atque hæ erucæ absynthii caulis, foliis, floribus & semini.

Ubi se in terram dant præcipites, cautè posteriori corpore caput tegunt, probabiliter, me judice, ne, cùm cadunt, noxam capiat, siquidem tenellum ipsis caput est, ut &

Erucis

Erucis aliis quæ, supernè in terram
 labentes, hoc etiam modo capiti
 suo solent consulere: non semel
 enim compéri hasce Erucas è levif-
 simo capiti illato vulnere continuò
 exanimari. Hinc vero simile mihi
 videtur, eas ex ingenitâ sibi hujus
 rei notitiâ quod capite tenellæ sint,
 & plagam levissimam in eo accep-
 tam, ferre nequeant, & naturali in-
 stinctu, ac sagacitate, tam sollici-
 tam capitis sui curam gerere, ne
 deorsum labentes noxam aliquam,
 aut saltem ne dolorem accipient.
 Est & hoc observatione dignum
 & admirabile, quod de his expertus
 sum, eas, quamvis tenerimo sint
 capite, & leve admodum vulnus id
 fauiciet lethaliter, frigoris tamen, &
 aquæ valde patientes esse, adeò ut
 iis non facile necentur, immò, ubi
 frigore & aquâ exanimatæ viden-
 tur, attamen reviviscere. Harum
enim

enim aliquot in frigidam conjeci,
 atque in eâ per duodecim horâs
 continui continuas, deinde exemi,
 rectâ extensas & frigore rigidas,
 ut ne minimum vitæ in iis indici-
 um animadvertere potuerim, imò
 putaverim eas emortuas, utpote
 omnis omnino motus expertes.
 Soli tamen exposui, ut exiccâren-
 tur: cujus calore illæ, intra horæ
 dimidiatæ spatum adeò refocilla-
 bantur, & incandescebant, ut sicuti
 cæteræ earum confortes, omnia
 omnino vitæ indicia ederent, atque
 ab iis discerni non possent. Idem
 hisce Erucis evénit, quod submer-
 sis Muscis, quæ ubi eas in cerevisiâ
 aut aquâ per integrum noctem ja-
 cére siveris, & exemptis paululum
 cretæ in pulverem redactæ super-
 insperseris, ut eâ tectæ sint, statim
 inde prorepunt, quùm anteâ mör-
 tuæ videbantur.

Observatu

Observatu quoque dignum est, hasce Erucas, aquâ exemptas, atque Solis calore recreatas multò avidius vorare, quam antea, & ipsarum confortes in frigidam non immersas comedere deprehenduntur. Causam hujus rei aves cognoscere? in promptu est, & quidem experientiâ nixa. Annon hæc, quæ insciorum magistra est, nobis testis est, hominum atque animalium ventriculos in frigidioribus Septentrionalibus, nostrisque Regionibus Hyberno tempore, ciborum plus digerere, quam in calidioribus, æstivo.

Insuper & istud animadverendum, hæc insecta & intelligendi facultate destituta animalcula, ubi jam ex instinctu naturæ præsciunt, destinatum sibi transmutandis tempus appetere propinquum, lectum præparare ac sternere, in quo tutò &

& commodè decumbant: aliquot enim ramulos, ex absynthii fructe mordicùs ablatos in terram demittunt, iisque se involuta compo- nunt, novam indutura formam. Hæc autem Eruca se deposita trans- mutandam in stratum sibi lectum, Prid. Non. Sept. atque in eo quieta decubuit, & tanquam exanimis per menses x. & dies duodeviginti continuos, eâ formâ, quâ illam in Num. 34. videre est: atque xii. Ca- lend. Sextil. Papilionem enixa est, mirandum in modum compara- tum, & instructum. Hic primùm editus, per biduum quievit fixus, & immotus, at x. Cal. dictas se movere cœpit, & mansit denuò quietus usque ad viii. Cal. ejusdem mensis; istoque die expiravit ali- menti defectu; quodcunque enim ipsi comedendum præbebam, ad- spernabatur, nec sciebam, quid ipsi saperet,

(94)

saperet, quove vesceretur; aut fortassis etiam liberoris aëris; illius enim usuram non dabam ei, ne avolaret, aut etiam utriusque defectu.

Hanc Erucam, quæ Papilionem hunc partu ediderat, siquidem libens in fruticis fastigio degebat; & in terram aut infimam, aut medium fruticis partem depositus, confestim semper in summam ascendebat, nominare mihi visum est

ꝝ ὑπόβαθρον.

NUM. XXXV.

VIvit hæc Eruca, quam depictam vides Num. 35. & se oblectat *rubi canini* odoribus, & vite: tarda valdè, & pigra est; se pedibus conteri mavult, quam fugâ saluti consulere, attacta tamen, & infestata irasci videtur, seque adversus

versus illatam vim tuetur; at non
 facile in fugam se dat, ubi tamen
 fugit, lentè proserpit; celeriter non
 videtur posse progredi; propterea
^{αγαρβερδω}, discriminis ergo, eam li-
 cebit nuncupare. Postquam hanc
 ceperam, alimento sibi debito, &
 grato per quadrimestre spatiū su-
 stentavi: hoc elapso, illa sibi con-
 struere sepulchrum, è chartâ purâ,
 minutatim affabré demorsâ, &
Melissæ foliis, ac stillatâ ex ore pi-
 tuitâ: hinc sibi confidere domici-
 lium, ut in eo tuta ac quieta de-
 cumberet: ad transformationem
 se accingere ipsis Id. Septemb. atque
 in eâ perdurare viii. menses, nec
 plus, nec minus eo situ atque habi-
 tu; quo eam cernere est delineata
 in Num. 35. iii. enim Id. Maii
 subsequentis anni papilionem pro-
 tulit, colore non inelegantem, sed
 inediæ impatientem; unicum enim
 duntaxat.

duntaxat diem vixit, at alimento
sibi debito destitutus interiit; nesci-
ebam enim quo victarēt hoc ge-
nus papilionum.

N U M. XXXVI.

QUAM in Num. 36. tabulæ hu-
jus exaratam vides Erucam,
si nomine suo discupis cog-
noscere, jure merito πανεύδιοντα VOCI-
tabis: namque vescitur omnibus,
quæcumque objicis; veluti hel-
luones, atque gurgites, qui cuncta
devorant, ingurgitant, in stoma-
chum condunt, & concoquunt,
quæcunque os ipsi offert. Nulli
peculiari alimento, uti pleræque
aliæ Erucæ, addicta est: avidè de-
glutit, quodcunque ipsi præbeas
gustandum, Rosarum folia, Men-
tham, Atriplicem sylvestrem, aliasq;
herbas quamplurimas. Hoc ubi
eam

eam alebam compeli cum admirazione, totos etiam dies illam dormire neque se movere loco; sed quotiescumque vesperi in cameram, in qua eam continebam, ascenderem, toties manducantem offendit, & manè reversus deprehendi eam devorasse omnia, quæcumque ei objeceram, vixque aliquid fecisse reliqui. Quotiescumque ad satiatem pasta erat, sicco subrepebat folio, sequie subter id locabat; sed sub viridibus, & humidis delitescere renuebat usque: illa enim arbitrabar sibi nimium frigida, & corpusculo gravi nimis onus.

Unicam prætereà ex isthòc generere, sed minorem cuperam; illamque diu alui; at siquidem vergebatur annus, & herbarum folia jam duriora facta erant, non poterat ea mordicùs perfringere; attamen illa se ad transmutationem ac-

cinxerat; verum ex ea nihil prodidit; adeo ut nihil peculiare de ea experiri mihi licuerit.

Sed adstans pridem praetedium meorum, ulmis consitarum, foribus, magnam hoc genus Erucarum catervam ulmi ramo videbam insidentem, in quem eas procul dubio matres excreverant. Haec omnes animum appellebant ad demigrandum pariter, & de arbore descendendum; in eo videbam consentire; simul enim omnes stillatae ex ore pituitae beneficio unicam nere telam, sive filum, ipsis omnibus demittendis aptum, atque per illud sensim, & illas de arbore labi; coloris erant viridis, ut nihil suprav & insuper pellucidae, ad instar gemmarum viridium, & translucidorum.

Erucas has exiguae omnes cepi, & sub ulmi frondibus vitro supposui,

pōsui, atque ibi factā ipsis alimen-
ti copiā aliquod tempus eas nutriū.
Deinde vidi singulas sibi singula
contexere domicilia ex athenā, &
fullatā ex ore pituitā, ut in eā ad-
versus hybernī frigoris inclemē-
tiam tutæ forent; & sub anni ini-
tium ipsis liceret quæritare victum;
quod ipsis eð temporis non grava-
bar permettere.

Ante dicta Eruca, exiguarum
harum matrix, ubi jam diem inte-
grum rependo consumperat sub
aliquot folia quieti se dabat trans-
mutandam viii. Calend. Octob. at-
que in hoc situ permanebat, quo
eam ad vivum expictam videre est
in Num. 36. ix. menses quatuor
que dies: namque Prid. Calend.
Quintil. anni posteri in lucem pro-
tulit aureliam pulcherrimam, va-
riis atque mixtis coloribus mirifice
distinctam, eadē tabellā delineā-

tam. Observatione quoque dignum est, hujus etiam generis inventi erucas, hisce alterò tantò crassiores, & longiores.

Non est plenè mihi satisfactum in hujus Historiæ traductione, cùm sit adeò mutila atque imperfecta: Indubie Traductor Latinus non caret suâ Labe. Ego Textum ipsum correxi, ubi de Erucis magnis, ceu parvarum matribus, loquitur, quo nihil absurdius potest; rursùs, Aurelia hic pro Papilione ponitur, &c. si res esset explorata ab Authore nostro, tanquam Observatio sua disertim affirmata, nollem quipiam immutasse, verùm tanquam mera imaginatio ejus solum exprimitur.

N U M. XXXVII.

Eiusmodi Erucæ, cuiusmodi unicam ad vivum Num. 37. depinxi non ubivis sunt obviæ, sed raræ admodum, & corpore grandisculæ; idcirkò eas raras, q. d. infrequentes nuncupare licet.

eebit. Hanc viii. Calend. Quintil.
in fabuleto seu colle arenario, cres-
centi in eo graminei (nostratis
Duin-gras dicto) insidentem offend-
di, atque mecum sumpsi domum,
quid ex eâ nasceretur, experturus.
Postridiè è posteriori ejus corpore
quoddam prorepit animalculum,
formâ exiguo *Molitori* non absi-
mile, ejusque magnitudinis, quâ id
in tabulâ exsculptum videre est.
Enixa hæc Eruca id animalculi,
omne fastidiebat alimentum, &
contracto ac contorto corpusculo
tandem periit: sed animalculum,
illius soboles, vivum perdurabat;
ferè semper autem quiescebat, velut
exanime, præterquam quod ali-
quando se concutiebat. iv. Calend.
dicti mensis liberidem mutabat,
uti solent angues; jam pellem ex-
uta anteriori corporis parte aurei
coloris erat instar Canthari, seu

H 3 Scarabæi,

Scarabæi, & posteriori coloris ruficundi, instar *Molitoris*: sex erat instructum pedibus, & in fronte duo gerebat exigua cornua; vescebatur autem floribus Sambuci, Rosarumque foliis.

Major autem Eruca, animalculi hujus matrix, ad transmutationem se depositus ipsis Cal. Quintil. & in statu metamorphoseos permansit quieta, & immota usque ad x. Calend. Sextil. quo die edidit in lucem papilionem pulchrum, qui per dies novem alimento destitutus ubi vixerat, peribat, citra dubium inediâ, me inscio, quo alimenti genere sustentari poterat.

Scarabæi hujus ortus inusitatum est Phænomenon: Egò in hac sum opinione, ingentem hic subesse errorem, quippe idem semel mihi accidit. Autumavi me observasse Scarabæum ab Erucâ natum, veruntamen in dubium voco propriam meam observationem. Maturuit Eruca, atque hic perfectus est Papilio,

pilio. Existim Scarabæum hunc casū forsan delatum & absque cuiuspiam observatione eodem loco positum, ubi Eruca servabatur: Idem etiam censeo de propriâ meâ observatione olim factâ; sed nihil dogmaticè affirmo.

NUM. XXXVIII.

NUm. 38. ecce tibi delineatam erucarū unam, quæ foliis Calthæ, seu Calendulæ floribus pasci solent, quaterque pelleū exuere, & alimenti inopes se mutuò exedere. Alias quandóque se invicem Erucas depascere animadverti quidem; sed has quām avidè & atrocitè; propterea iis ^ꝝ amulgar, immitium nomen feci. Ubi hanc per quatuordēcem dies alueram, simulatque sese, rependo, & se commovendo, ab immundicie, quæ corpori adhærebat, mundārat, transmutationi se accinxit iv. Id. Sextil: eā formā quā expictam in Num. 38.

H 4 conspicis,

conspicis, & post dies duodevigen-
ti, v. Cal. Sept. papilionem, seu Au-
reliam protulit, quatuor habentem
alas, sed aurei coloris maculis di-
stinctas, quarum quatuor minores
alas singulas, & duæ majores alas
anteriores solas, exornabant: je-
juna hæc vixit aurelia usque ad
viii. Id. Sep. & fame sive interiit
dicto die; siquidem non erat mihi
quod ei edendum fugendumve
porrigerem.

*In hâc Historiâ observâmus Papiliones,
cùm Erucæ sint, sibi dissimiles esse, non folli-
culis modò sed & moribus. Tum enim se
mutuò edunt, agunt autem admodùm pacificè
inter se, cùm in statu perfecto & larvis suis
exutæ, ita etiam araneæ araneas devora-
bunt, &c.*

*Idem etiam repeto, optandum esset, Au-
thorem nostrum in variegatis Insectorum
coloribus describendis accuratiùs invigilâ-
se, quos Penicillo suo delineavit.*

NUM.

NUM. XXXIX.

ORtum dicit Eruca, Num. 39: repræsentata ex putrefacto, seu mucido, & cano Saligno ligno: in eo etiām desidet. In hāc arbore pinguis quidam crescit humor, Terebinthinæ non absimilis, namque ex salicis ferragine humidâ coquinariæ artis beneficio vernix solet confici: pingui hoc humore vicitat hic vermis: dictæ arboris medullæ hyberno & æstivo tempore insidet: in eâ enim rustici nostri, ubi ligna secant, hyeme eum sæpè offendunt; sed si ipsis sit volupté eum conservare vivum, oportet eos illi de calidiori loco prospicere, aut in eodem in quo invenērunt, eum ligno asservare.

Mensibus Junio, & Quintil. frequentè eum in viis repentem inventire

nire est; tunc temporis commodum quieti suæ locum quæritat, ut in eo transmutationem subeat; & sibi ad quietem deligit annosam & propemodùm exiccatam salicem, proculdubio, me judice, ex ingenitâ sibi sagacitate & instinctu doctus, arborem annosam, & quæ penè interiit, mollioris esse ligni & sibi quieturo commodiorem, quam solet esse florens, & vegeta: hanc quidem sibi deligit pro domicilio, ob pinguedinem, quæ ipsi in alimentum cedit, illam vero ob molitatem, atque in illâ se transmutandam deponit.

Quod ad modum autem attinet, quô hæ erucæ propagantur; is obscurus est, saltem mihi non plenè cognitus; imò, meo judicio, salvo meliori, non admodùm facile investigari potest quâ ratione prognantur: extus enim in arboris ligno,

ligno, nullum foramen, nulla rima, nulla foramina, ne quidem exigua, deprehenduntur, & tamen intus Erucæ inveniuntur. Id igitur solummodo certum est, hasce fæpè in medullâ salicum offendit, & vero simile, isthic ex pinguedine & putrefactione, à calore fotâ, gigni, uti multa animalcula, quæ Sponte ortæ vocant, ex putredine, & calore nasci solent.

Sæpenumerò etiam expertus sum, erucas aliquas asservare inducens in animum, ut experimento discerem, quid iis & ex iis fieret, omnes fuisse emortuas; quumque earum cadavera lagenulis inclusoram, & obturaram illas, multas ex iis muscas exiguae prodiisse vivas, sine dubio, è calore & putredine natas.

Quum autem majores hæ Erucæ jam justam nactæ sunt magnitudinem, quieturis sibi commodum quærunt

quærunt domicilium ; atque in eo
se occultant, & quieti dant, in no-
vam vitam, aut resurrectionem.

Ubi se in annosâ & ferè arefactâ
salice transmutandam deposuerat,
viii. Non. Jun. eâ formâ, quâ ex-
pictam in Num. 39. videre datur,
produxit viii. Cal. Sext. pâpilionem
grandiusculum, qui eò, in quo se
primùm deponebat, loco mansit
oëtiduum continuum , atque eò
temporis expiravit, claudens alas.
Discriminis ergô huic Erucæ no-
men *Cancro* dedi, quandoquidem
Cancro cocto concolor est, atque
clypeos cancrinis gerit similes : ali-
oqui liceret eam *τερνίζοντα*, sive *Olen-
tem hircum* vocitare ; quoniam
malè oлentem, adinstar hirci odo-
rem solet spargere.

I. *Ipsam hanc Erucam in Trunco Quer-
cino recens exciso & in partes serrâ diviso,
ego etiam comperi, quo Foramina terebrat,
ejus*

ejus magnitudinis, ut digitus humanus in iis verteretur: Romani methodum nōrānt, animalcula hēc altilia facere, quē pro cibo delitioso, Cossis ab iis dicto, venditabant. Rancidum habet fortēque odorem; aliquousque villosa est, & coloris subrubri cūm Pallido mixti.

2. Observatio de Salignâ Serragine refinam præbente curiosa est & nunc primū a me in ullo Authore lecta. Plinius (lib. 16. cap. 18.) inquit, Gallos viam calluisse, quā Bitumen e Betulâ arbore extraheretur, quod æquè inverisimile est; utcurque, in hanc rem facit, quod aliquæ ex vetustis arboribus e paludosis montibus in Occidentali districtu Agri Eboracensis effossis pro certo fuerunt Betulinæ, & quando aridæ, flammâ tam duraturâ exardescunt ac si Schidia abiegnā essent, unde Ligni abiegni nomine salutantur.

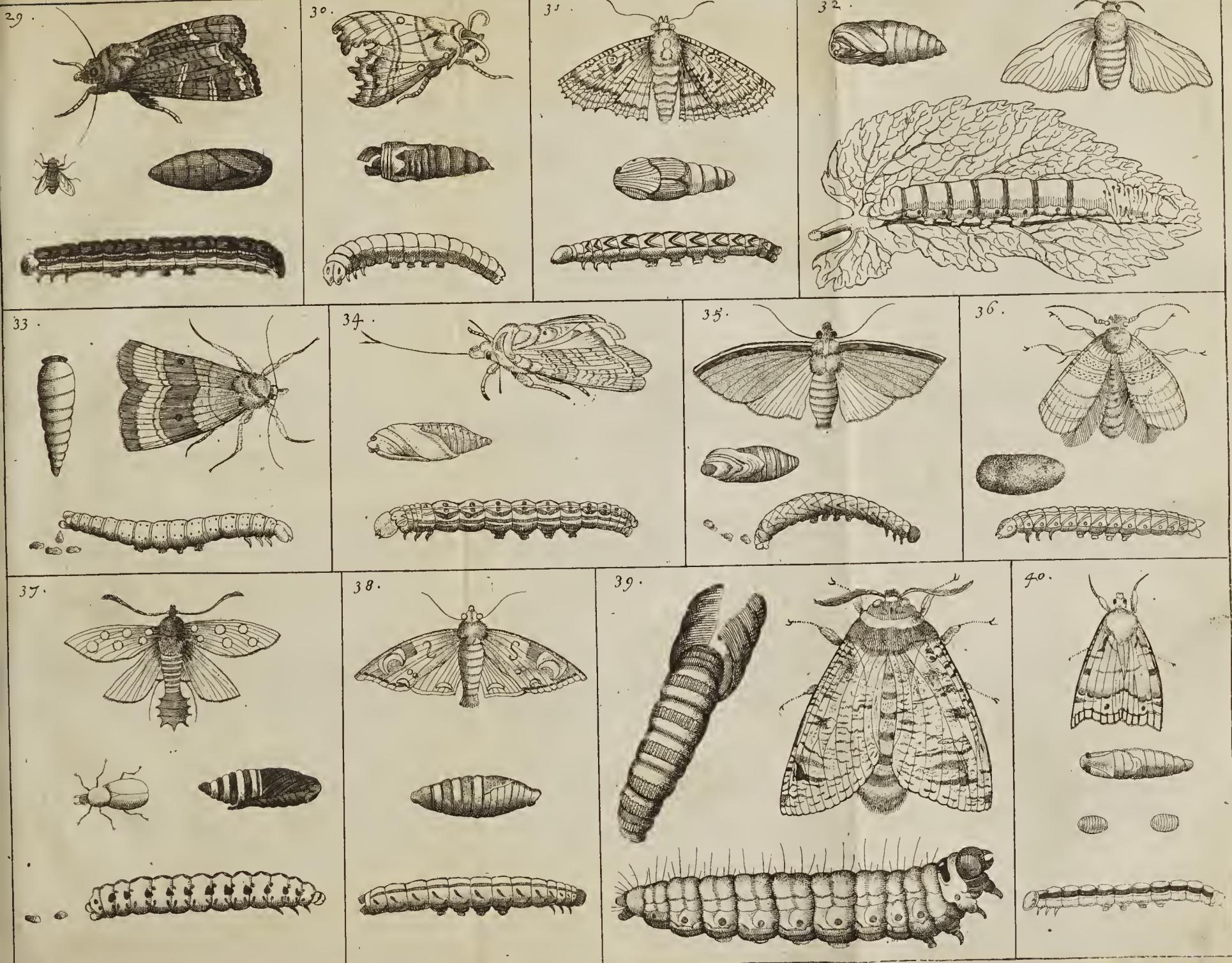
3. Quoād Spontaneam Erucæ hujus, aliorumque Insectorum générationem, pro parte negativâ jam sententiam meam tradidi. Hoc certissimum est, Cossos hos, ab ovis a Parentibus Animalibus exclusis, esse productos: æquè etiam patet minutulos hos vermes capaces esse arborem gradatim terebrandi, id est, pro ipso alimentandi tempore, quæ quidem exigua foraminula fortè post plenum eorum ingressum denuò coalescunt, saltem non sunt oculis,

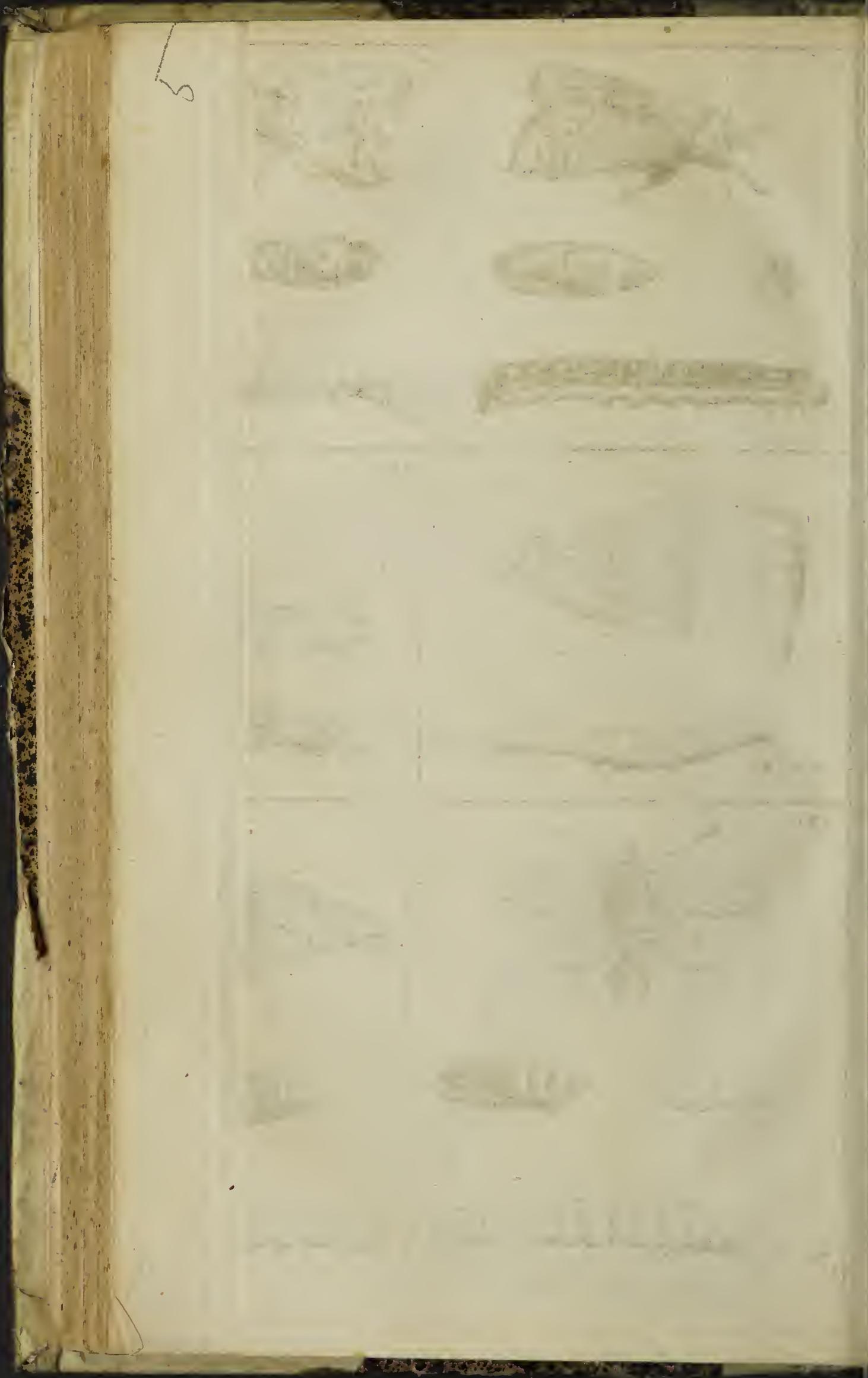
nisi

nisi Lynceis, aspectabilia. Addo insuper, quod
forsan transformationem nullam subeant,
sed per multos annos sub Eruçarum Larvā
manent, quod probè consentit cum observati-
onibus meis; quæ omnia Observationem
valdè tediā reddunt, sed de veritate ejus
planè certus sum, necnon quod Eruca hæc ab
Animalibus Parentibus, scilicet Papilioni-
bus, propagetur secundum communem Eru-
carum omnium originationem.

N U M. XL.

Ecce tibi Erucam, Num. 40.
exsculptam, & ad vivum de-
lineatam, quam xvii. Cal. Decembr.
captam, frondibus salignis, con-
sueta sibi escâ, tamdiu nutrii, quam-
diu illæ inveniendo erant, tamdiu
illa quoque eas depasciebat. Ve-
rūm ubi eas non diutiū nancisci
poteram, jejunabat, & quidem per
hyemem integrum; sed quotidiè
se loco movebat: vita ipsi erat ad-
modùm exigua & debilis, uti &
motus,

motus, imò vix vita perceptibilis
 vii. Cal. April. anni subsequentis,
 teneros aliquot salicum ipsi objicie-
 bam surculos; sed tum temporis
 necdùm ipsam agebat ventris ra-
 bies ad edendum; aut fortassis sub-
 odorabatur, eos necdùm sibi alen-
 dæ esse satis efficaces, neque satis
 sibi sapidos; namque ne quidem
 gustare avebat: Ast iv. Non. dicti
 Mensis ipsi denuò frondes aliquot
 salignas apposui; verùm tunc eas
 carpebat, tunc etenim paulò factæ
 erant majores, & magis alibiles.
 Hoc etiani in aliis Erucis non semel
 deprehendi; illas à teneris herbis
 abhorruisse, quas postea, grandiores
 paulò, ac majori alendi facultate
 præditas, avidè vorarunt. viii. au-
 tem Id. ejusdem mensis hæc pedes
 chartæ affixas tenens, ex cuticulâ
 suâ prorepebat, ut duæ Erucæ
 chartæ insidere visæ fuerint: nam
 pellem

pellem exuta, cuti, ex quâ proserp-
 ferat, planè erat concolor: Ideò
 ipsi non vulgari *ἀπανθώνι*, seu *Deceptrici*
 nomen dedi: me fallebat enim le-
 pidè, opinantem duas me habere
 Erucas, quùm unicam duntaxat
 habebam: Quùm autem hæc pel-
 lem suam deposuerat, edebat ovum,
 ejusdem magnitudinis, cuius esse
 solent formicarum ova. Pridie Id.
 Maii, liberidem mutabat denuò;
 atque iterùm ovum emittebat; at
 utrumque ovum erat hyponemi-
 um, quod barbarè dicitur *subven-
 taneum*; utì ventosa & irrita, quæ
 gallinæ quandoque ponunt, ova;
 nihil enim ex hisce ovis est geni-
 tum: transmutationi se dabat xvii.
 Calend. Sextil. eâ formâ quâ in
 Num. 40. conspicitur, & post x. di-
 es aureliam in lucem protrusit, quæ
 septiduum ubi iudea vixerat, ine-
 diâ, aut siti perit; quâ enim su-
 stentandæ

stentandæ ipsi indigeret escâ, non habebam exploratum.

1. Observatu dignum, nil mirum videri debere; si hujuscemodi Animalcula, Erucas intelligo, vel pergant in edendo, vel ab esu, ac proinde nutricatione desistant, prout animadversum est.

2. Datur hic quidem perfecta transformatio, & partus insuper spurius; suspicor partum spuriū esse Ichneumonum Chrysafidem, eò quod Eruca vixerit: Et ab hac forsan observatione, conjecturam aliquam haurire licet de loco, quo vermes Ichneumones pascuntur, qui verisimiliter non est intra Erucae corpus, sed inter Cuticulam vel Exuvias solum.

Hic etenim quotiescumque Eruca pellem mutavit, Ichneumonem enitebatur, ratio autem, (quare hæ Ichneumonum Chrysafides, tanquam Folliculi figurantur, ita enim primò apparebant, cùm alii usitatiùs Formâ vermium Erucam penetrerent, & postea mutantur) hinc forsan oriri potest, quod eruca per integrum hyemem jejunaret; ita ut, universis Erucae pelliculis usque ad extremam, nondum exutis, vermes hi prorumpere non potuerunt, aut haud ita aptati maturive fuerint ad

*prorumpendum, sed Folliculos sibi intra
Erucam ante tempus contexentes inde cesse-
runt in nihilum.*

Hactenus de *Erucarum glabrarum*, (i.)
absque pilis, *Historiâ*, quæ magis perfecta
est, utpote quæ *Larvas seu Chrysalides ip-*
sas, atque ipsum etiam Papilionem junctim
Figuratos comprehendat. Sequitur jam
Historia minùs perfecta (quâ scilicet Chry-
salidum Figuræ solùm omittuntur) de ge-
nere largiore Erucarum Glabrarum.

N U M. XLI.

QUAMQUAM pleraque erucæ
foliis vescantur, ideoque cir-
ca ea inveniri soleant; hæc
tamen cuius effigiem offert Num.
41. sub terra de die perpetuò lati-
tat, nec ante vesperam foras pro-
dit; sed nocturno tempore sibi
alimentum comparat quod toto
die ipsi sufficiat; adeoque vesper-
tilionibus quodammodo & noctuis
similis

similis est. Libenter vescitur tenebris rāmusculis bursæ pastoris, & erigeri sive senecionis, quibus herbis refrigerandi vis adscribitur.

Hæc eruca se ad transmutationem composuit vigesimo-octavo die Aprilis, inque eā hæsit uque ad Nonum Junii, quo ex eā prodit caliginosus papilio, qui de die non apparet, sed tempore nocturno in hortis, herbis ac floribus sibi alimento quærerit.

N U M. XLII.

ERUCA HÆC FOLIIS VIOLARTIM VESCITUR. Si forte contingat sociam ejus maturius, atque ante ipsam, ad transmutationem se componere, eam devorat, imprimis si nutrimenti penuria aliqua adsit; idque ipsi facile est, erucæ enim in mutationis statu jacentes, tanquam

infantes fasciis involuti, aut mortui
in sepulcro quiescunt, debiles ad-
modum, & ad motum ferè in to-
tum ineptæ. Eruca Num. 42. de-
lineata, mutari cœpit decimo-ter-
tio Octobris, inque eo statu mora-
ta est usque sextum Junii sequentis
anni, eoque tempore ex eâ erupit
papilio cæsii coloris, in Num. 42.
expressus.

NUM. XLIII.

QUAMQUAM flores haud mul-
tum ab erucis infestari sole-
ant, planè tamen ab iis li-
beri non sunt ; eruca enim in
Num. 43. expressa, iis non parùm
nocet, delectatur imprimis foliis
floris caryophylli. Expertus sum
totum diem erucam hanc sub terrâ
latere, neque ante occasum solis
prodire. Transformationem sub-
ire

ire cœpit trigesimo die Julii, inque
eâ permânsit usque ad vigesimum-
tertium Septembris, & tunc ex eâ
erupit Papilio ruber, sub erucâ de-
lineatus.

Erucæ nudæ sive glabræ cibamenta sunt avibus gratiora, quâm quæ pilis horrent, prout ipse expertus sum in pascendis Rubeculis; suspicor rationem esse, quòd pili sint ventriculis earum inimici. Censo etenim, Vesicatoriam Insectorum facultatem magis in pilis residere, quâm in quâvis aliâ eorumdem parte. Ipse enim in Pyxidulas quasdam semel insufflans, quibus Pilosos Cimices cùjusdam speciei servavi, intra minuta pauca Faciem meam habui pustulis undequaque commaculatam. Nudæ hæ, ac proinde magis innocentes Erucæ instinctu naturæ in sui conservationem latibulum sub terrâ quærunt diurno tempore, quando Aves grassantur & circumvolitant.

NUM. XLIV:

Nutritur eruca Num. 44. Mercuriali herbâ. Simulac quipiam non consuetum sibi percipit, in terram se præcipitem dat, instarque mortuæ quiescit corpore in orbem arctissimè convoluto. Mutari cœpit trigesima die Julii, & vi gesimo-sexto Augusti formam habuit papilionis sub erucâ descripti, habitu corporis ac colore rariore prædicti. Anteriora corporis membra palliolo quodam obducta conspicuntur, ornatus & custodiæ causâ. Longo tempore vixit absque alimento, & ob singularem timiditatem, meticulosam eam nominayi.

Quid intelligat Author per Herbam Mercurialem, non satis liquet ; plures sunt sub eo nomine venientes, ut Bonus Henricus, Mercurialis Caninus, &c.

NUM.

NUM. XLV.

Nutritur eruca Num. 45. levistico; nocturno tempore solo edit, de die nunquam. Inveni eam in rimis cerasi latentem. De die corpus suum aliquoties convertere observavi, adeò ut posteriora locum anteriorum, & vice versa, anteriora membra posteriorum occupent locum. Priusquam transformari cœpit, cutem magnâ cum difficultate mutavit, corpore undiquaque tenuissimum sudorem emittente, eumque exiguis guttulis quasi aqueis perfusum. Assumptâ novâ cute ad tempus aliquod quietevit, posteà ad transformationem se composuit primâ Junii, ac Julii primâ ex eâ produxit papilio fusci coloris. Vigilem hanc erucam nominavi, quòd eam sæpè corpore

I 4 sursum

sursum elato conspicerem, tanquam si omnia anxie circumspiceret.

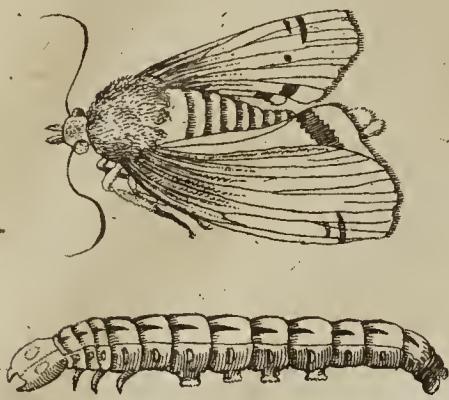
Malpighius *Liberidum mutationem in Erucis, Dentitioni in Infantibus probè comparavit*; utraque enim horrendis symptomatis haud raro stipantur.

NUM. XLVI.

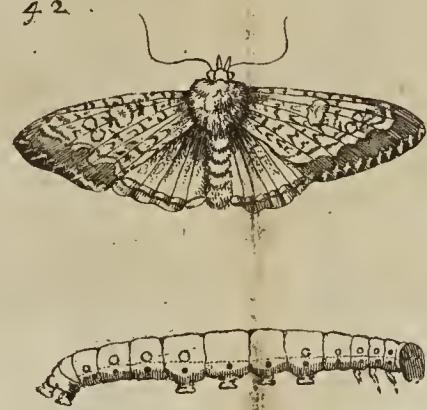
ERUCAM NUM. 46. spacio duorum mensium nutrire debui hederâ terrestri sive coronâ terræ, quam Belgæ vocant *Onderhave*, antequam formam mutare inciperet. Herba hæc laudatur à multis adversus calculum, necnon capitis dolorem, auri immissa.

Purgavit se, & ad transformatiōnem composuit vigesimā-octavā die Aprilis, & vigesimā-sextā Maii ex eā prodīt formosus papilio sub ipsâ erucâ delineatus. Fulgorem habebat

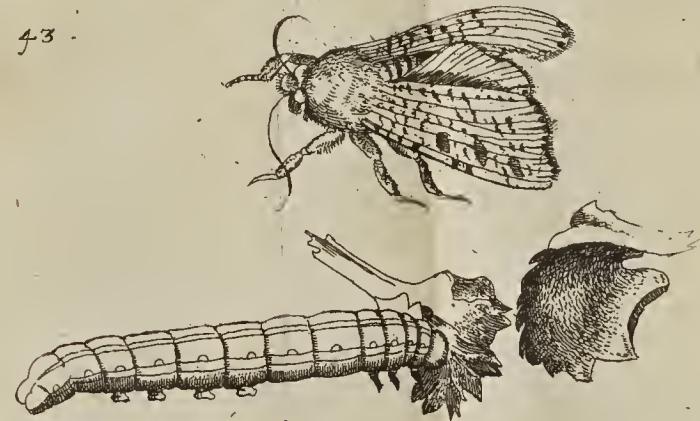
41

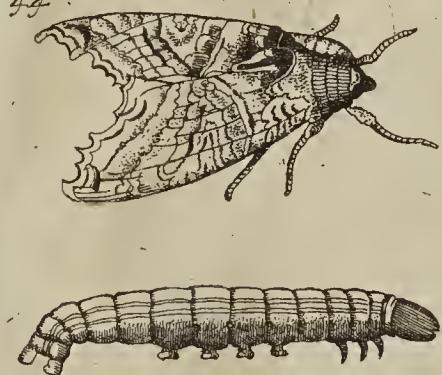
42

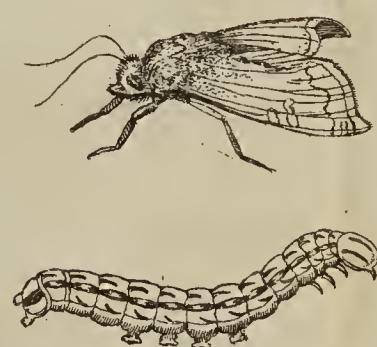
43

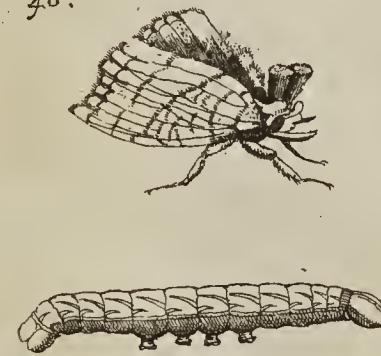
44

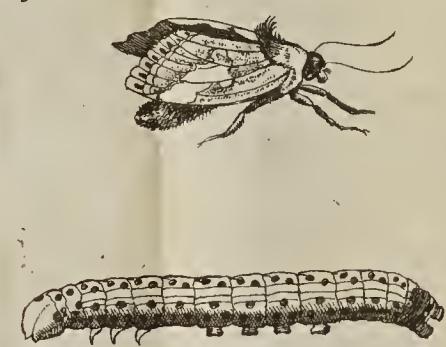
45

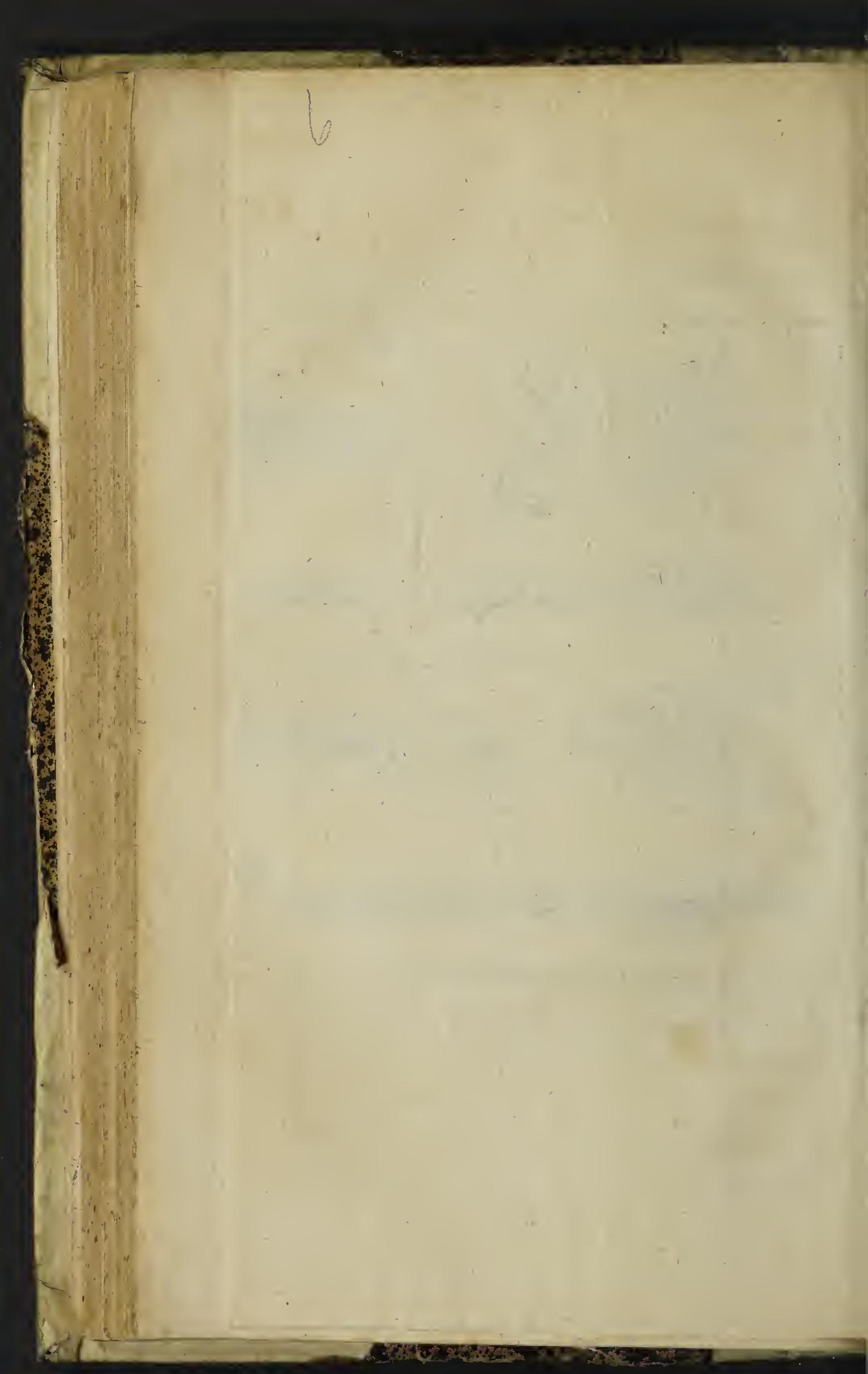

46

47

habebat elegantissimum, qui sine
deauratione depingi non potuit.
Super capite habet similitudinem
duarum plumarum ex pilis æqua-
litèr extensis. Circum oculos mi-
rum in modum ornatus videtur à
Naturâ atque armatus: sub oculis
duo dentes apparent. Sub novâ
hâc formâ sine alimento vixit dies
tres.

*Quid sibi velit Author, per duos dentes
sub Papilionis oculis apparentes, planè hæreo,
suspicio eum lapsum fuisse; Papiliones qui-
dem Linguam, Tubulum, cavamque Fistulam
habent, quorum ope floribus vescuntur; ast
de eorum dentibus, nondum mihi constat.*

N U M. XLVII.

HAnc erucam Num. 47. ob-
servavi delicatam esse atque
in eligendo nutrimento, quod ipsi
cerasorum folia suppeditant, curio-
sam & admodùm attentam. Ali-
am

am cœpit formam assumere sexta die Junii & decima quarta ejusdem mensis apparuit papilio, cum erucâ, ex quâ originem traxit, expressus. Coloris est ingrati, videturque fôrdo quodam centone indutus; exiguo vixit tempore, & quidem tristis instar ac parum se movens.

Hæc est Transformatio perquām celerrima, Papilione Aureliæ larvam exuente octidi spatio, hæc fiebat mediâ Æstate; Malpighius observat, Bombycis Papilionem eandem mutationem non perficere intra dies decem, vel æstate servidissimâ. Utinam in examen deduceretur, an succederet, aut secùs? Si Chrysalis, declinante anno transformata, in loco lerido poneretur immediatè post mutationem suam, illicò depositâ Larvâ, utrum fieret Papilio, locus, inquam, ille esse possit commodè Laboratorium aliquod, aut Ergasterium Hyalinum. Omnes Papilionis partes in Chrysalide quasi epullulant, nondum tamen explicantur, frondent, atque indurescunt.

Supereft

Superest ut proximo loco de iis *Eruca-*
rum largiorum, glabrarum sc. *Historiis*
 dicamus, ubi vel mutationem imperfectam
 offendimus, (i.) partum quendam spurium,
 vice *Papilionis* figuratum, vel *Erucam* so-
 lùm, absque *Aureliâ*, partu notho ullóve
 omnino *Papilione* effigiatam.

N U M. XLVIII.

Alimentum erucæ Num. 48.
 descriptæ, sunt violarum fo-
 lia. Fervorem solis ægrè ferre po-
 test, ideoque circa terram versatur,
 ubi facile latibula invenit: non nisi
 difficulter reperitur, ob colorem
 viridem, quo ab herbis vix potest
 distingui. Admodùm meticulosa
 est, quàm primùm ac audit quip-
 piam, aliquo tempore immota at-
 que mortuæ instar quiescit, posteà
 paulatim se ad motum accingit, in
 rependo alias satis celer agilisque.
 Postquàm exactè ab omni immun-
 ditie

ditie expurgata esset, quarto Septembris se ad transmutationem composuit, inque eâ mansit absque motu ac cibo usque ad Nōnum Maii anni sequentis, quo ex eâ prodidit musca sub ipsâ erucâ typis expressa.

Hæc est Musca Carnivora ordinaria, ideoque Aurelia morticina fuit putridaque, quando eam depascebatur musca. Si dignosceres, utrum Chrysalis viva sit, vel secus, indicium erit ex tactu Caudæ: Nam etiam si motum localem aut progressivum non habeat, in eo statu, illam tamen partem perquam agiliter movere potest. Quoad diutinam Aureliarum a Cibo abstinentiam, necesse est ut ita fieret, dum ita larvatæ sint, cum non habeant Organa ad edendum; utrum verò non alantur nutrimento quodam, Infantili cibo in utero æquipollenti, ulteriore scrutinio dignum judico.

NUM.

NUM. XLIX.

HAnc erucam quindecim diebus nutrivi foliis salicis. Cùm abstinere à cibo inciperet, anxiè ac valdè movebatur, omnemque in modum (tanquam dolore magno laborans,) torquebatur; at posteà leniter quievit, seque ad transmutationem contulit decimo-septimo Julii, atque Augusti die vigesimo ex eâ erupit musca flava api non dissimilis, cuius figuram vides in Num. 49. sub ipsâ eruca, ex qua prodiit expressam

Diximus, Ichneumones e specie Vesparum esse; nil itaque mirum, si quedam Vesparum Apiumve genus, formâ haud assimilium animalculis iis, quas vulgo Vespas salutamus, eodem etiam modo nutriantur, (i.) Erucarum corpora quasi Refectoria sūd faciant, & fortean ipsam cibi materiam, velut in hoc partu notho. Latet adhuc inter

ter naturæ Arcana, quâ ratione, aut quo cibamento Vermes hi Vespales intra Eruçarum corpora vescantur; Dolor & anxietas Erucæ, quem in mutatione suâ subiit, inquilini hospitis molestias satis arguebant.

N U M. L.

HAnc erucam aliquamdiu nūtrivi foliis ulmi. Inter rependum duplo conspicitur longior quādum quiescit. Transmutari cœpit nona Septembris, inque eostatu quievit usque ad vigesimumquartum Maii sequentis anni, eoque tempore formam habuit muscæ mirabilis figuræ sub eruca expressæ. Musca hæc acerrimus est aranearum hostis, & singulari antipathia eas persequitur atque occidit; cùm reliquæ muscæ reticulis aranearum strangulari soleant, iisque pro cibo inservire. Expertus sum muscas prædictas (dum araneæ

neæ muscarum capturæ student, in medio reticulorum suorum muscas advolaturas expectantes,) eas medias arripere & lethali vulnere afficere. Quod ubi animadvertisunt araneæ, subitò se in terram filo quodam appensas dejiciunt, sed sequuntur muscæ & singulos aranearum pedes ordine quodam confringunt, tandem plena jam adepta Victoria, cum gaudio corpus araneæ ambiunt aliquoties, præ gaudio quasi exultantes. Id factum ter observavi, posteaque muscam cum aranea jam mortua avolantem vidi.

Partus hic spurius est Ichneumon, (i.) Vespa, tenui corpore prædita: Quod Araneam occidat, res est valde notabilis: Alibi etiam (in Actis Philosophicis) observationem adscripti de hoc Vesparum genere, ova sua intra Aranearum ova deponentium; & quando excluduntur hi Vermes Vespales ipsa Aranearum ova depascunt, & temporis progressu

progressu in iisdem aranearum telis in Aurelias mutantur, atque inde in Ichneumonas proprii sui generis; unde discere est audacem Insectorum horum genium, quæ ab araneis secura sunt, idcirco Insecta alia; Eruca putà, in sui defensionem magis impares, officiis vilissimis addicere possunt, corpora eorum pro sobolis suæ, quasi nutriculariis casis adhibentia.

NUM. LI.

QUAM HIC DESCRIBIMUS, Eruca victitat *Atriplici Sylvestri* herba, ejusdem, cuius ipsa est, coloris: admodùm tarda est, lentè edit, lentè repit, lentè se mouet, lentè se vertit, lenta est omnimodò; rigidi propterea ejus musculi, & torpida loco moventia sint organa, necesse est. Liberidem mutat seque transformat quater repetitis vicibus, & toties veterem pellem exuit, & deponit, novamque induit, aliamque formam nanciscitur,

ciscitur, quemadmodum Serpentes,
& Bombyces : Quocircà, si eam pe-
culiari velis designare nomine, quo
ab aliis discernas, licebit vocare

^ꝝ τελεγνωστικην εργαλειων.

Hæc autem renovatio, uti ex-
pertus sum ita contigit. Quùm
jam finem capiendi cibi faceret, è
corpore ejus vermiculus non exi-
guus paulùm planus, forma illis si-
milis, qui in carnibus gigni solent,
prorepebat Prid. Id. Septemb. hora
iv. pomeridiana. Hic nec edebat,
nec bibebat, nec cubabat, nec dor-
miebat ; sed non nisi ultrô citrô-
que, huc & illuc meabat, per xiv.
horas continuas ; ast interim, dum
serpebat, pedetentim colore muta-
batur, & cutis ipsi magis magisque
durescerebat, fortassis, ut in transmu-
tationis statu jam instantis, ab aë-
ris frigore, aliisque incommodis, &
ab hostibus foret tutior. Serpere

K jam

jam desinens, contortum convolvebat corpusculum, & subobscurè pallidum induebat colorem. Tum languens, quantum potui animadvertere, sese ad edendum denuò accingebat; sed non admodùm avide vorabat, & subsequenti die moriebatur, aut mori videbatur; immotus enim, nulloque vitæ signo edito quiescebat continuò, usque ad xxiv. Cal. Octob. quo die ex eo prodibat musca, non ubivis obvia, sed rarò, saltem mihi, visa, pedibus oblongis, quorum extremitates in planitiam porrigebantur; hanc existimo tam in aquis, quam in aëre vivere uti Cancri, Cammari, Cochleæ, Limaces, hisque similia animalcula, Græcis ἀμφίβιαι dicta. Magnum huic muscæ caput erat, formâ admodùm insolens: plerumque hæc dorso incumbebat, ventre cœlum versus spectante; idcirco eam supinam

supinam exsculpsi: Nihil ejus alimenti, quod offerebam, illius palato allubescerbat, &, quoniam quo vicitaret, me latebat, cibi è penuria interibat v. Non. Octob.

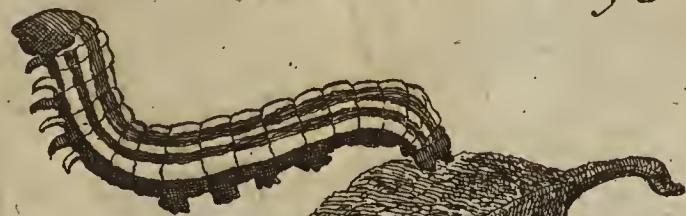
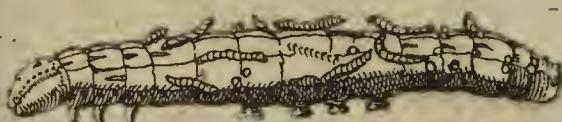
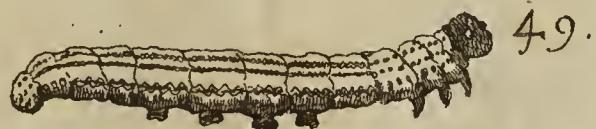
Hujus Historiæ sensum expiscari, res est perquam difficilis. Sine dubio injuria haud levis industrio Authori, Interpretis Latini ignorantia, illata est, nam ut cætera omittam, quid censendum est de Cal. Octob. xxii. Dicam quod res est, Animalculum perperam descriptum est, typisque expressum; ex circumstantiarum famulatu, potissimum quod quatuor alis præditum sit, Vespa esse debuit.

Porrò, Termes Carnivorus esse non potuit, quoniam Eruca non fuit morticina, sed viva ipso tempore eruptionis hujus Vermis. Author noster solutionem dubii innuit, quod Anomalon sive Amphibium Animal existimet. Ego nil aliud assero, quam quod partus sit nothus, adeoque quaterna Leberidis mutatio est Chimæricum quid.

N U M. LII.

Nihil invenire potui quo eru-
cam hanc alere potuerim,
fortè quia jam satis nutritio corpo-
re, relictumque nutrimento, ad trans-
formationem jam properabat. Cœ-
pit itaque valdè anxiè agitari tur-
bārique, undiquaque corpore variis
modis contracto atque iterum ex-
tenso, &c. posteà eruperunt guttu-
læ aliquot aquæ sive sudoris ex cor-
pore expressi, quas guttas omnes
spacio duodecim horarum vidi
mutatas fuisse in vivas erucas, sed
quia ignorabam quodnam illarum
esset alimentum, cum matre spatio
unius diei omnes perierunt.

*Author noster sæpè asserit id mortuum
esse, quod non movetur ad sensum; Ego ta-
men existim, partum hunc nothum fuisse
Ichneumonis cuiusdam vermes; quódque
vermes*

vermes hi post eruptionem in Aurelias transformarentur, quæ forsan fuit ratio pereundi. Compara Historiam hunc cum Eruca Brassicali supradictâ, Num. 7. Methodi nostræ.

N U M. LIII.

ERUCAM NUM. 53. domi meæ captivam retinui vigesimo-octavo Maii, anno 1660. aluique foliis alneis ac pyrorum. Ubi sati ederat, se margini folii cujusdam tenacissimè affixit posterioribus corpusculi membris, reliquo corpore deorsum inclinans, sed capite aliquantulum sursum erecto. Occidente sole, se ad somnum molliiter componit, capite paulisper intra corpus redacto, atque ita integrum noctem somno transigit. Sed nonnullæ ejusdem speciei erucæ solent quandoque septendecim aut octodecim horas continuo somno absolvere. Aliæ contra nonnunquam

K 3 duos

duos integros dies noctesque motu
nunquam interrupto occupantur,
sine ullo cibi aut quietis interstitio.
Inferiores corporis partes translu-
cidæ sunt: pugnant interdum in-
ter se vehementer, magnoque con-
flictu invicem aggrediuntur. [Plura
Author non addidit.

Fuit de glabris universim *Erucis* iis, sci-
licet Classis majoris, necnon & de earum
Historiis tam perfectis, quam mancis, pro-
ut ab *Authore* nostro relinquuntur. Suc-
cedet proximè *Erucarum glabrarum* species
minor; eodem ordine hic progrediar, ac
in majorum decriptione, (i.) *Historias*
magis perfectas atque absolutas, ubi tum
Papilio, tum *Chrysalides* utræque expri-
muntur, primo loco disponam.

N U M. LIV.

HÆc Eruca quam repræsentat
Num. 54. glabra est, & exi-
guia. Alimentum ejus sunt folia
Jacobæ,

Jacobæ, sive herbæ quæ latinis dicitur flos aut herba Sancti Jacobi. In mense Julio se applicat stramini, ramusculo aut alicui paleæ, seque ad quietem tanquam in sepulcro quodam abscondit; veluti Num. 54. ostendit: involuta est materiæ, serico flavo simillimæ. Postquam eam dies octo prænominatâ herbâ alueram, ad transmutationem cessit vigesimo quarto die Julii, in que eâ mortuæ instar, absque ullo alimento permansit usque ad octavum Maii sequentis anni; tunc ex eâ productus apparuit papilio quem depictum vides in tabulâ, ex parte niger est, & ex parte ruber, non inelegans; pristinum ferè colorem retinuit, nisi quod flavedo in rubedinem mutata sit. Sed formâ papilionis domi meæ vixit sine alimento dies viginti & tres; & post seminis ejaculationem mortuus est.

Eruca hæc vulgaris est, & satis nota. Ipse
earum quasdam habui mè penes, è quarum
corporibus proruperunt minutè quidam Ver-
mes Ichneumones, Folliculos insignitè ab-
bos nentes.

NUM. LV.

Exigua Num 55. eruca, dele-
etatur foliis sambuci. Inque
iisdem foliis sibi domicilium parat,
eumque in finem folia in orbem
convoluta contrahit & connectit,
ut sub iis latere possit, ne nimio so-
lis fervore, aut pluvia (cujus est im-
patiens valde) lædatur. Cibum su-
bit nocturno tempore, de die im-
mota quiescit, metuens ne ab avi-
bus deprehensa devoretur. Trans-
formari cœpit vigesimâ-secundâ
die Novembris, Anni 1657. eum
in modum quem cum ipsâ erucâ
in tabulâ expressi : ac vigesimâ-
primâ

primâ Julii, anni 1658. ex eâ mutationis formâ prodiit papilio ibidem descriptus, nitidus admodum atque elegantissimè notatus.

NUM. LVI.

Hoc Erucarum genus agile, admodum astutum, & industrium, sensusque insuper acuti est: novit enim venti flatum, & manus agitationem discernere: Nam sicuti eorum, quæ trado, nihil nisi ~~avulsa~~ & experientiâ compertum exhibeo, ità & hoc sæpenumerò vidi, & expertus sum; Erucam hancce, vento frondes quibus insidebat, commovente, nullatenus fuisse motam; sed, me manu meâ aërem agitante, atque ventulum ciente, continuò demissi fili beneficio, quod ipsa ore suo detexebat, deorsum in terram se dedisse præcipi-
tcm;

tem; proculdubiò, me judice, ne suum læderet, aut offenderet, corpusculum.

Rosarum hybernarum frondibus hæc victitat, iisque pascitur lumbentissimè; verùm alias herbas, frondesve gustare non avet, imò ne quidem attingere. In hisce frondibus elegantem sibi, & è telâ suâ contextam, solet statuere domunculam, in quâ ad subeundam metamorphōsin se componit præstituto sibi tempore.

Huic autem se dabat xi. Cal. Junias, & hâc formâ, qua ipsam tabula delineatam habes; atque in ea permanxit usque ad xviii. Cal. Quint. isthoc autem die exclusit papilionem, qui jejonus vixit ad ipfas usque Calendas jam dictas. Hanc erucam papilionis hujus matrem discretionis gratia *διακεπηκόν*, seu *discretricem* vocavi.

NUM.

N U M. LVII.

HÆc Eruca, quam Num. 57. delineat, ulmorum frondibus vicitare solet, & super eas nitidum brevi temporis spatio sibi extendere latibulum, idque filo adeò firmo iis annexere, ut postquam uni frondis parti telam affixit, ambas ejus partes contrahat, easque sibi invicem nendo attexat, sed ita, ut ante & post se aperturam relinquat. Ubi eam tangis aut offendis, confestim & celerrimè per demissum tenue, sed firmum filum in terram labitur, & anguillâ velocius totum vibrat corpusculum, fortassis, ut inimicis, qui ipsam persequuntur, terrorem incutiat: æquè etiam retrorsum, atque antrorsum solet serpere.

Duas hujus generis Erucas habui.

bui. Una transmutandam se depositum postridie Cal. Junias, eâ formâ, quam tabella exhibet. At xii. Cal. Quintil. papilionem eâdem tabula depictum, in lucem protulit; qui jejunus vixit per dies x. totidemque noctes. Hunc Masculum fuisse arbitrabar. Altera corpore grandior ad iii. usque Non. Jun. vixit: intus autem Vermiculis referta erat, qui eam proculdubio necârunt, veluti lumbrici pueros, juxta veterum & recentiorum Medicorum sententiam, solent interimere. Namque ex cadavere viii. Idus dicti Mënsis xxxii. Vermiculi eruperunt; quorum singuli simul atque lucem adspexere, simul operi se adcinxerunt atque nentes reticulum contexuerunt; sub quo latitantes singuli singula sibi è propriâ telâ confecérunt ova.

Hisce ovis xii. Calend. Quintil.

xxxii.

xxxii. numero exiguae prognatae sunt muscæ, quas diu saccharo sustentavi. Sed siquidem brevi morituras præsagiebam, quoniam non libero satis aëre fruebantur, eas vitæ, & liberrimi aëris usurâ donabam.

Muscas hasce exiles, si paululùm fuissent majores, in tabulâ depictas exhibuissem; sed quandoquidem visum effugiebant, manum de tabulâ.

Atque his Erucis Vermiculorum, & Muscarum parentibus nomen esto *τοῖς μυρσικῶντοῖς*.

Muscæ hæ partus erant spurius, atque indubie Ichneumones, nere etenim incepunt, quamprimum in lucem prodierint.

NUM.

NUM. LVIII.

Hujus generis Vermes, quorum unum in tabellâ exceptum habes, admodum noxii sunt: namque avidè depascunt Rosetorum gemmas, & præcipue adhuc teneras. Has industrie, & artificiosè filorum, quæ nent, beneficio sibi invicem agglutinant, aut quandoque folium rosarii gemmæ annectunt; ut sub hâc, tanquam tecto latitantes, ab intenso Solis fervore se illæsos conservent; atque omnem gemmarum medullam exedunt, nihil facientes reliqui: adeò ut, quandocunq; hi roseta infestatum venerint, nulla vel exigua gignendis Rosis spes affulgeat. Quocircà hos *ἀνελέμματα*, Immisericordes, aut *ροδηφάγες* vocitare visum fuit.

Nascitur

Nascitur hic Vermis è pinguis
cujusdam humoris copiâ, quæ ro-
re, & calore Solis fota, hunc ex-
cludit.

Post diuturnas à me institutas
observationes, & facta experimen-
ta ; siquidem hujusmodi Vermes
non nisi difficulter admodum ad
subeundam mutationem cogendo
seu redigendo sunt, & plurimi à
me sustentati ante factam meta-
morphôsin, interibant, comperi
huncce vermem, ubi ipsis Calend.
Jun. transformationi se dederat, in
hujusmodi thecâ & forma, qualem
tabella delineatam vides, atque ità
coopertum, ac si candido linteolo
fuisset obtectus, ix. Calend. Quint.
in lucem edidisse papilionem, qui
simulatque exclusus erat, alas suas
in altum intendebat, sibi invicem
oppositas, atque ità ad tempus ali-
quod consistebat ; posteà in fugam
se

se dabat progrediens celerrimè ; sed statim quiescebat. Quotiescunque autem curriculo currebat, alas sibi mutuò sursum obtendebat expansas, & tribus quidem distinctis vici-bus, continuò : Ubi suum jam cursu spatium emensus erat, ad instar locustæ exultabat, & posteà sedebat immotus.

Hæc volatilia, siquidem ignorabam quid iis saperet alimenti, quo-que sustentari possent, cibi potus-que indiga, viva tamen per v. dies totidemque noctes conservavi.

Perperam suspicatur Author noster, Ani-malculum quodvis è pingui humore sive suc-co natum iri, &c. Unica est tantùm nascendi methodus, scilicet per Animales Parentes.

NUM.

NUM. LIX.

HUJUS generis Erucæ in initio Maii prodire solent, à papilione quâdam, ipsarum matre, jam aridis rubetorum frondibus impo-
sito. Istud enim, ubi per totam hyemem ii; inhæsit, verni Solis co-
lore fotum, sub extremum veris
tales edit Erucas, qualium Num.
59. unam expictam, & exsculptam
oculis exhibeo.

Ubi eam, ex quo primùm pro-
dierat, rubetorum frondibus vesci,
& delectari compêreram, illarum
ipsi sufficiente copiâ appositâ, vi-
ctum præbui pridiè Non. Maias
continuò, usque ad iv. Non. Jun.
quo die illa se ad transmutationem
accingere, & rubeti folium medi-
um perrosum, & divisum, ut facile
& quasi sponte suâ incurvaretur,
L atque

atque inflechteretur, netis à se telis
occludere & in domicilium, & la-
tibulum, sibi in eo requieturæ, at-
que transmutandæ fingere, appor-
tatis, & agglutinatis ad majorem
sui securitatem, foliis aliis, quo ab
avibus, quæ ipsarum consimiles, iis
partim vicitantes depopulari, &
devorare solent, tutiores essent. Hæc
igitur iii. Non. Jun. suam ingressa
metamorphōsin, eâ formâ, quâ il-
lam Num. 59. tibi delineatam ex-
hibet, xi. Cal. Quintil. excludere
papilionem, cineri concolorem, qui
recens editus ad instar vitâ carentis
animalculi, immotus quiescere;
postmodum celerrimè volare, ut
nervo excussa sagitta.

Papiliones hi difficiles sunt comprehensu,
quando sub dio volitant, cum astutè atque
agiliter aufugiant; quando lassati, sub foliis
latitant; Frigoris sunt admodum patientes,
ipse enim sub veprium etiam foliis, vel me-
diâ hyeme, eos deprehendi. Papilio hic duo-
deviginti

deviginti diebus mecum vixit, nullo introsumpto cibo.

NUM. LX.

HUJUSMODI exiles Erucæ ferè semper inveniuntur in pomis, pyri, cerasique gemmis florescentibus inserpentes, iisque sæpiissimè insignem noxam, imò perniciem inferunt, neque isthinc non nisi difficultèr, & per pluvias atque imbres possunt abigi: frigoris ac caloris admodùm patientes sunt, atque ab eorum injuriâ se tueri gnaræ: dictis autem quibus victitant gemmis, ne fervore Solis excentur, ast ut humidæ permaneant, netarum à se telarum beneficio, frondes prætexunt, & agglutinant: manè, & vesperi sub aurâ frigidiori plerunque cibum capiunt, & per xiv. dies continuos.

Flante vento, atque humidâ nebulâ

bulâ descendente nascuntur, & si-
mulac natæ sunt, prædictis gemmis
non leve dāmnum inferunt, imò
eas gangrenæ instar sensim ex-
dunt. Materia, ex quâ fiunt &
constant, humida est nebula, quæ
fervore Solis, & calore arboribūs
ingenito fota, eas in vivos vermes
mutat, quos *Lipi* nomine Rustico-
rum vulgus designat. Sicuti mel-
ligo tritico admodūm noxia est,
stramen ejus penetrat, exteriores
cortices corrodit, & medullam de-
nigrat & vitiat, ità quoque hæc
nebula magnoperè gemmis floridis
nocere solet, lupum procreans,
qui eas emedullat. Postquam xiii.
Calend. Jun. hæc Eruca ad trans-
mutationem se deposuerat, xiv. Ca-
lend. Quintil. colore fuscum enixa
est papilionem, qui per duas ho-
ras continuas desidebat immotus,
quìmque jam alæ factæ erant du-
riuscūlæ,

riuscum & siccæ unicam duntaxat aquæ limpidæ guttulam è posteriore emittebat corpusculo, more culicum, & expansis alis, se committebat aëri.

Papiliones hosce matutino ut plurimum tempore offendere est pomorum floribus insidentes, atquè ex iis rorem liquidum exugentes; sed hyeme in stabulis, & horreis se abscondunt, quò ut frigus devitent, atque ab inclementis aëris injuria se tueantur. Valde etiam meticulosi sunt: ubi eos attingis, se loco quidem movent, sed non avolant, nisi ubi magnoperè infestas. Vermis hic antiquitus Belgis *de Wolf*, sive *Lupus* dictus est.

Author noster hic loci vulgare dogma sequetus est (sicut etiam & nomen rusticum retinet) de Vermium horum origine: Sed propria ejus observatio, de hisce Papilioibus post elapsam hyemem superststitibus, docere contrarium potuit, scilicet, quod ipsi vermes

gignant. Operæ pretium esset Compendia
sive modos investigare, quibus arbores fru-
tiferæ ab iis immunes prætentur; interea
temporis, operæ nostræ pretium erit eas è
gemmis florescentibus eximere, primo quo-
que tempore, sicut segetibus herbas noxiæ
eruncamus. Ratio est, quia, unicâ tantum
anni tempestate simul & semel nascuntur,
ideoque si Fructus arborei semel iis liberen-
tur, sarti tedi manebunt per anni residuum.
Sed de hoc alibi plura differere statuo.

N U M. LXI.

VErsatur plerunque hæc Eru-
ca prope herbam Calamin-
tham, siquidem aliis herbis, foliisve
non vescitur: sempèr madida est,
& fulgidum, quem limacis instar
excernit, limum, quocunque loco-
rum solet repere, terræ affricat, &
adhærentem eum post se relinquit:
admodum etiam timida, metuve
anxia videtur; ut plurimum sese sub-
dictæ herbæ foliis occultat, fre-
quentèr

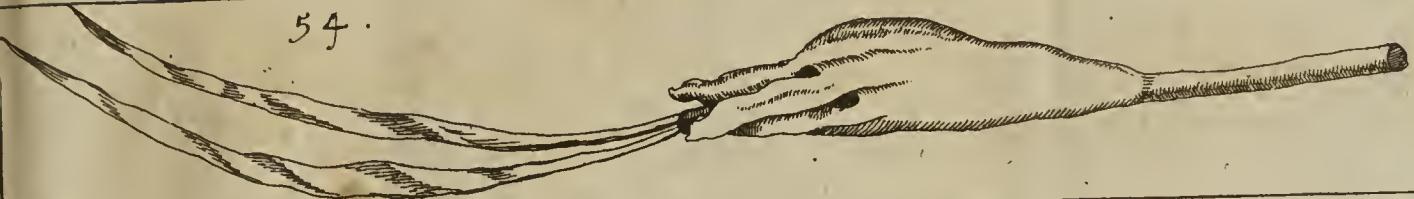
quentèr etiam locum, & stationem mutat; & tenebras diurnâ luce magis amat, velut aviculæ, quæ de nocte volant: semper noctu, at interdiu nunquam cibum capit, & quidèm in altum erecto corpore, tanquam adversus omnem se tueri parata violentiam: ubi autem serpit, velociter progreditur, fortean, quod sibi male metuat ab hostibus.

Ut cum hominibus, ita & cum Erucis comparatum est, ut nunquam ferè ab inimicis tutæ sint; atque hæ imprimis suos hostes habent, & quidèm, multos, sed præcipue paros, qui illas ut vident, confestim arripere, & devorare solent. Neque hoc hasce latet, idcirco enim rarenter admodum in apricum veniunt, sed ferè semper se abscondunt; & non nisi difficiliter & per vim è suo abiguntur latibulo.

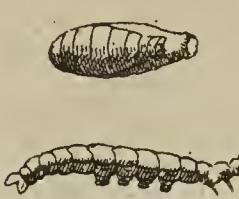
Hæc autem, quam tibi Num. 61.
 expictam repræsento, postquam
 ipsis Idibus Octobr. à consueto sibi
 alimento abstinere cœperat, ex a-
 renâ, & limo contexebat domici-
 lium, & mutato colore metamor-
 phosin subibat suam v. Calend.
 April. subsequentis anni, eâ positu-
 râ, quâ in tabulâ eam videre est:
 & viii. Calend. Quint. ex eâ in
 lucem produit papilio, insignibus
 distinctus masculis, qui ubi jam viii.
 dies noctesque continuas impran-
 sus & incænatus vixerat, resupinum
 se demittebat, atque excedebat e-
 vivis. Huiç Erucæ quoniam se
 perpetim puram nitidamque con-
 servare solet, *Mundæ* nomen esto;
 aut, siquidem pari insidias ei stru-
 unt, eamque persequuntur, & avi-
 dè devorant, *Parescam* per me licet
 nuncupes.

Conjicio

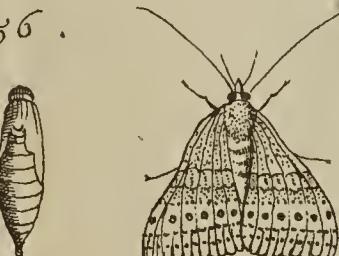
54.

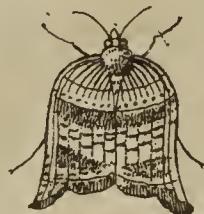
55.

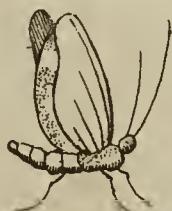
56.

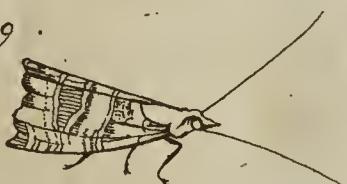
57.

58.

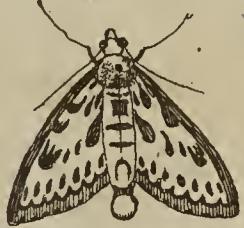
59.

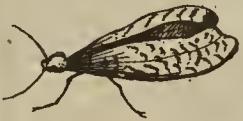
60.

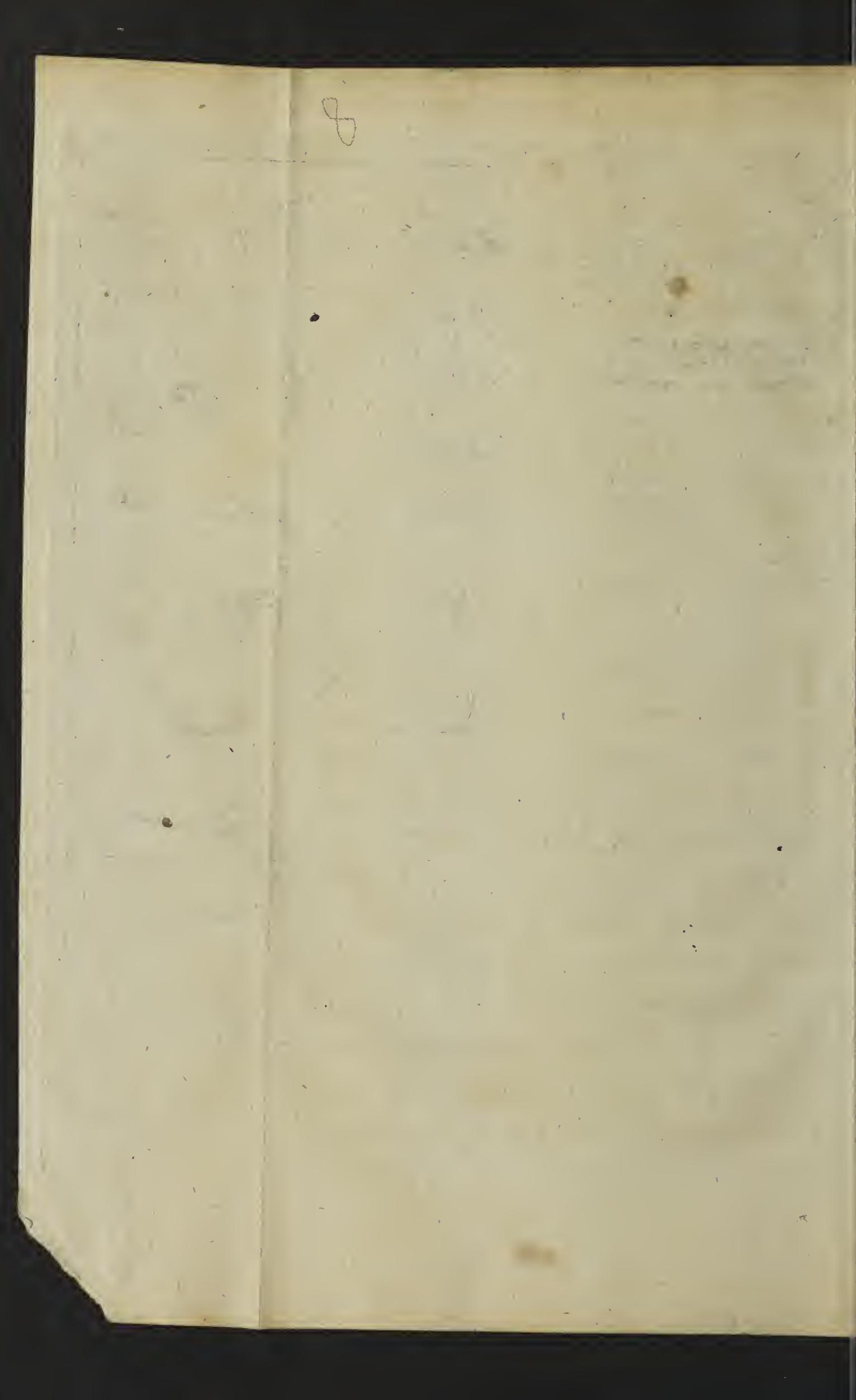

61.

62.

(153)

Conjicio parùm interesse discriminis inter Insectorum Salivam, eamque Araneorum, Cochlearum, atque Erucarum, cùm sint omnes admodùm affines. Ratio quare Aranei & Erucæ Salivæ suæ Filum contexant fermentque, Cochlea non item, verisimiliter ab Organis vel Tubulis, per quos succus hic transfit, peti potest, qui quidem Tubuli in Cochleâ desiderantur.

N U M. LXII.

ERUCÆ NUM. 62. originem suam habuit ex putrefacto testiculo anatis montani. Inque eo testiculo tam diù vivit ac ullum alimentum possit ibi invenire, omniaque consumpta sint. Postea aliam formam assumere cœpit vigesimā nonā die Maii 1659. modumque transmutationis in tabulā sive ad Num. 62. hanc transmutationem subeunt in anatum plumis ita convolutæ atque absconditæ erucæ, ut nihil

nihil præter exiguum foramen capiti relinquatur, per quod factâ mutatione papilio exire possit.

Septimâ die Junii anni 1659. antè descripta eruca formam habuit exigui papilionis aut tineæ ad Num. 62. delineatæ; habet hæc tinea suam elegantiam, atque inter volandum lætatur admodùm, variisque utitur corporis convoluti-
nibus ac conversionibus aspectu jucundis. Hæ tineæ diù vivunt, nisi aranearum reticulis captæ devorantur. Lucem fugiunt, & loca quærunt abstrusa & obscura, latent etiam nonnunquam in hortis sub herbarum foliis: delectantur enim rore, & aluntur humore tenui ex herbis & floribus nonnullis exsudante, veluti & muscæ quædam: hyeme se abscondunt, & in ruinis, domibus, aliisque in locis delitescunt.

Ex

Ex hâc historiâ nonnulli conjecturam faciunt, an eruca hujus tabulæ ante transmutationem suam perfectam formam unquam fuerit adepta, ac non potius factâ demum transmutatione, nata censeri debeat. Quia usque ad illud tempus permanxit in loco exortûs sui, ibique alimentum sumpsit, sicut embryones in utero, & pulli gallinorum in ovis solent.

Papilio in æstate foras agens, atque hymene in domibus se abscondens, argumentum est satis luculentum, Erucam ab Animali Parente, non autem e putridâ carne, natam esse; porrò, Larvata jacuit in Carne putrefacente, non tanquam matrice, sed victus, naturæ suæ congruentis, promptuario, cujusque mater Papilio opsonatrix erat; adeò ut, qualitercunque Papilionis partes a pristinâ specie, quando sub Erucæ Larvâ latitantis, alterentur; Papilio tamen sensum retinet ejus cibâ, quo semel ipse vescebat, nec temerè, sed illic solum ova deponit, ubi conveniens cibus in promptu est, quando soboles ejus excluditur.

Sequuntur

Sequuntur jam *Historiæ* minus perfe-
ctæ, de *Erucarum Glabrarum Speciebus mi-*
noribus, viz. ubi hoc vel illud Integumen-
tum in Tabula non appingitur, aut partus
*tantum nothus, vice *Papilionis*, exprimitur.*

NUM. LXIII.

ERUCA Num. 63. vescitur foliis spinarum tam diù ac ea invenire potest. Ubi erucæ hujus speciei se ad transmutationem accingunt, congregantur in unum locum, habetque unaquæque filum proprium ex quo dependet, quæ fila rusticorum ligata appellari solent.

Hæc eruca paulatim transmutari cœpit quinto Junii, & vigesimo septimo die ejusdem mensis, in lumen prodit tinea in Num. 63. expressa, quæ circa spineta versari solet, inque iis semen suum deponit, quod

quod ibi hæret usque ad initium
sequentis æstatis ; non enim solent
erucæ apparere, priusquam alimen-
tum sibi accommodatum inveniant.

*Ipse testis fui ωτόπηns Erucæ hujus trans-
formationis. (Vid. Notas meas.)*

N U M. LXIV.

ERUCÆ (quarum figuram vides
in tabulâ ad Num. 64.) ve-
scuntur foliis salicum, abscondunt
se (ne nimio solis fervore lædantur)
in ramusculis & foliis filamento
quodam contractis. Celeritèr re-
punt, ac quâm primùm aliquid ip-
sis non consuetum aut familiare
percipiunt, se filamento quodam
pendulo subitò deorsùm dejiciunt,
ne tangentium manu, aut aliâ ullâ
causâ externâ malè afficiantur. Hæc
eruca, quam delineatam vides, ad
transmutationem se composuit de-
cimo-

(158)

cimo-tertio Junii, ac vigesimo-primo ejusdem mensis ex eâ erupit papilio agilis admodum, cuius effigiem habes supra ipsam erucam expressam.

N U M. LXV.

FRaxini quoque ab erucis infestari solent, variæ enim sunt quæ foliis earum vescuntur. Eruca Num. 65. expressa, callidè satis folia fraxinorum in orbem convolvit, iisque sibi parat latibulum adversus æstum solis. Purgavit se hæc eruca, & formam mutare cœpit vigesimo-quarto Junii, & vigesimo-sexto Septembris figuram habuit tineæ Num. 65. delineatæ.

N U M.

NUM. LXVI.

Vermiculus in tabulâ sive ad Num. 66. expressus, originem trahit ex pyri genere, quod ob dulcedinem Belgæ vocant *Suiker-peer* sive *Sacchari pyrum*; ex pyro illo nascitur, inque eo habitaculum habet, & alimentum invenit. Transformari cœpit tertio Augusti, & secundo die Julii sequentis anni, id est, post menses undecem, formam habuit tineæ Num 66. repræsentatæ. Toto autem mensium undecem spatio, sine motu atque alimento, mortui instar, jacuit & quievit.

Existimandum est, Fructus, æque ac Folia, non esse æquivocos Insectorum quorumcunque Parentes; Papilio verò est sola Eruca-rum mater, &c. Idque non obstante Aristotelis opinione (De Plantis), necnon & nuperiore

(160)

ore Domini Read sententiâ, De Animalibus
Plantigenis.

Proximo loco *Historias Erucarum Glabrarum*, gentis minoris, disponam, sc. quæ imperfectæ sunt, (i.) ubi partus solùm spurius, nullus autem *Papilio* delineatur.

N U M. LXVII.

ERUCÆ hujus formæ magno numero salices infestant, quorum foliis avidè vescuntur. Manu aut alio modo contactæ, magno se conatu defendunt, posteriores corporum suorum partes celerrimè commovendo.

Quam hic vides ad vivum expressam eruca, novam figuram induere cœpit decimo Septembris anni 1663. atque in eâ mutatione permansit usque ad 22 Augusti anni sequentis seu 1664. quo tempore sub formâ muscæ rursùm comparuit,

comparuit, quæ jejuna vitam pro-
traxit usque ad trigesimum diem
eiusdem mensis. Erucæ ipsæ solent
diu multumque potare, omniaque
dulcia magno appetitu prosequi.
In transformationis meditullio o-
vum conspicitur nigrum, cui ori-
ginem debet descripta musca.

*Hic est Partus nothus Muscæ cujuſ-
piam Carnivoræ. Diligens est hæc in re
Author noster, quod compendio quodam, se-
mel saltem, observaverit ſe in ipſo Erucalis
Chryſalidis meditullio, Muscæ Chryſali-
dem inveniſſe, quod ovum nigrum appelli-
tat: ſine dubio Erucæ Chryſalis erat Caro
morticina, atque eò temporis Muscis afflata.*

NUM. LXVIII.

ERUCA hæc roſis delectatur,
ſimplicium roſarum foliis
non contentam, duplicium nutrivi.
Simulac ei alimentum dare negli-
gerem, ſe ad mutationem compo-
M nebat;

nebat ; sed quia observaveram saepius, ex intempestivâ mutatione deformes, miseros atque imperfetos papiliones provenire ; tamdiu ei cibum suppeditavi, donec sponte suâ, deserto nutrimento, se ad transmutationem accingeret. Purgavit itaque se ab omni immundicie, ac mutari coepit decimo-quarto die Augusti, & decimo-septimo Junii sequentis anni, formam accepit muscae flavæ in tabulâ depictæ. Expertus igitur sum erucam ultra menses decem, mortuæ instar, sine ullo motu aut nutrimento jacuisse ; musca vero, quæ ex eâ prodit, non erat agilis aut vivax admodum, sed tarda & imbecillis.

NUM. LXIX.

ANimadverti erucam hanc præter modum delectari foliis

liis ribesii fructu rubro : sed citò post corporis sui expurgationém, mutari cœpit, nempè duodecimo die Julii, inque eo statu hæsit usque ad decimum-quartum Augusti ; eoque tempore, formam induit muscæ ad Num. 69. delineatæ, quæ celerrimi quidem volatus fuit, sed vitam intra quatuor dierum spatiū finivit. Erucam ejus *matutinam* (discriminis causâ) vocavi, eò quòd cibum quærere soleret tempore matutino, sub ipso diei crepusculo.

Bini posteriores hi sunt partus spurii, atque e Vespali genere, cùm sint subcrassiores paulò & magis corpulenti, quàm Ichneumones usitatò esse deprehenduntur ; utcunque cognati sunt generis, & nullus dubito, quin Author noster in hisce Chrysalidibus, Ichneumonum *Chrysalides*, sive Vesparum Nymphas intus conclusas, si fortè illas per vestigasset, invenire potuerit.

Ex *Erucarum* Figurâ, ex unâ eademque Specie fore videntur ; quocircà Author no-

ster, inter Partus spurios & genuinos minimè distinguens, locis quibusdam, tametsi paucioribus, species innecessariò multiplicâsse videtur.

NUM. LXX. A.

EXigua hæc eruca excelsa loca amat, ideoque in summitate ulmorum reperitur, eorumque foliis nutritur. Frigoris impatiens est, eoque facile enecatur. Mundato (ut fieri solet) corpore, ad transmutationem se contulit vige-simo-octavo Augusti sub reticulo quod sibi antè confecerat, quod usque adeò candidum ac nitidum erat, ac si argentum fuisset politum. Commorata est in transformatio-nis suæ statu usque ad primum Junii sequentis anni, id est, ultra menses novem. Eoque tempore erupit ex eo musca in tabulâ Num. 70. A. expressa. Erucam ejus appellavi
Locustam,

Locustam, eò quòd ad locustarum modum, saltu quodam de loco in locum moveretur.

Partus hic nothus Vespa est, prout apparet ex Figurâ.

N U M. LXX. B.

HUjus farinæ Erucas Ulmorum frondibus, quibus vietitant, insidentes aut irrepentes invenire est: hæ pastæ non secùs ac dormitabundæ se prosternunt, & extendent, atquè ità octo decemve continuas quietæ decumbunt horas. Antequàm denuò cibum capiunt, concoctis excrementis alvum exonerant.

Ubi jam præfixum à Naturâ transmutationi suæ tempus adest, ipsasque ad quietem vocat, per tellam à se contextam ab arbore se in terræ pavimentum demittunt; ve-

rosimilè, meâ quidem sententiâ, ne vento, arborem summam agitante, simul infestentur, & in thecâ suâ metamorphoticâ decumbentes, à venti, pluviæ, aërisve inclemenciâ noxam patientur, aut etiam, siquidem quieti ipsarum super arbore non ita commodus, & opportunus, ac in terrâ, locus datur. In terram delapsæ siccum sibi ulmi decussum folium quæritant. Quod ubi jam in terrâ repererunt, in istud irre-
punt, idque artificiosè ab omni parte complicatum & contextum, telârum à se netârum beneficio claudunt; corpusculo suo superinduunt tegumentum, argenti adin-
star fulgidum, adèò ut folium ipsis vice cistæ, seu arcæ, atque argen-
tum vice vestis serviat.

Hoc habitu, & hâc positurâ transmutandam hæc Eruca se deponere v. Gal. Jun. quâ eam Num.

70. B.

70. B. insculptam videre est ; atque
pridiē Cal. dictas ejusmodi. Mus-
cam in lucem edere, qualem tibi
tabulā ad vivum expressām offerō.
Hancque vivam conservavi cibo
potuque omni destitutam sextidu-
um : pridiē enim. Non. Quint. ex-
cessit ē vivis.

HEXVI. MUSCA

*Hæc est altera ejusdem Erucæ Historia,
& hic est Partus etiam spurius ; verū e
Musca Carnivora, vivipara etiam, ni-
flor. 1300. 1400. 1500. 1600. 1700.*

ANNUM. M. LXXI.

Exiguæ erucæ, quarum figu-
ram vides in tabulā ad Num.
71. delineatam, foliis cerasorum
aluntur. Deprehenduntur plerūm-
que sub foliis tanquam umbraculo
latere, in enim solis fervore læ-
dantur. Una ex iis quam experi-
menti faciendi causa conservavi,

((168.))

expurgato priùs (ut fieri solet) corpore, transformari cœpit vigesimo secundo, die Julii, & quarto Augusti in muscam mutata est.

Partus hic spurius (ex Figurâ ejus) Vespa est; breve, crassumque corpus habens, quatuor alis præditum.

NUM. LXXII.

Vermis ad Num. 72. expensus reperiri solet super folia fraxini, formâ limacis nigræ picis instar fulgentis. Tenerima folia comedit, nihilque reliquum facit præter membranas earum tenuissimas, quibus ipsa foliav nutriti solent. Magnitudinem majorem non acquirit Vermiculus hic, quam prædicto loco exhibui. Ad transformationem se composuit vigesimo octavo Julii, & in muscam appositam conversus est. Vermem hunc

hunc cancrum nigrum nominavi,
quia posteriora ejus cancro admo-
dum similia sunt.

Partus hic spurius est Musca Carnaria,
ut ex Typo apparet, ideoque Chrysalidem
carnem morticinam fuisse suspicor.

NUM. LXXIII.

Exigua hæc Eruca originem
debet humori cuidam, tan-
quam semini; quod musca quæ-
dam, ex quâ hæcce, ceu matre, na-
scitur, excretum deponit super
frondes viridantis Absynthii. Ca-
lore Solis foto ex hoc semine ea
producitur. Recens autem genita
hæc Eruca exiguis, & quidem albi
coloris, est Vermiculus: ubi autem
humi serpere occipit, confessim ad-
verso Soli obtendit domicilium, ut
se, siquidem tener admodum est,
atque Solis impatiens, ab injuriâ ni-

mii caloris vindicet, atque liberum
præster. Quùm jam ad justam, at-
que sibi à naturâ præfixam excrevit
magnitudinem, celer admodùm át-
que velox est citra exemplum, ne-
que captu facilis; ad auditum mi-
nimi strepitus, statim suo egreditur
latibulo; sine dubio, metu mortis
anxius, quâ sui similes solent confi-
cere volucres; ideoquenâ domici-
lio potius suo, quam è vitâ demig-
rare amat. In terram prolapsus
colore se terrestri, aut eo, qui cum
terrâ communionem habere vide-
tur, conspicendum præbet. 10
Alimentum quo pascitur, Viride
est absynthium, cui super imposi-
tum semen erat, ex quo primùm
prodierat. Ubì autem transmutari
incipit, Viridis absynthii caulem ad
medium usque partem perrodit, ut
eum reddat flexibilem, & plicabi-
lem, atque eo commodius, & faci-
lius

lius in isto quieturo sibi domicili-
um ex telâ suâ nendo conficiat.
Prid. Non. Jun, Vermiculus hic ad
transmutationem se composuit;
eâdem formâ, quâ ipsum in tabulâ
delineatum vides. iv. autem Id. di-
eti mensis denuò hæc Eruca in
Vermem versa prodiit, qui xviii.
Cal. Quintil. Musca & colore, &
figurâ primæ omnino similis eru-
pit, quæ derepentè post elapsum
unius quadrantis horæ spatiū, al-
terò tantò major excreverat, atque
primùm erat, ubi prodierat. Hanc
diu aquâ cum saccharo mistâ su-
stentavi. Quum autem volabat
non vulgarem, at altum & admi-
ratione dignum, quamquam cor-
pore exigua erat, excitabat strepi-
tum, Tandem eam aprici aëris usu-
râ donabam, & exiguae latitricis, seu
μικρῆ φωληθῆ Θ nomine.

Partus hic nothus est Musca Carnaria,
cujusmodi muscæ, quando circumvolitant,
conclave universum strepitu bombylante com-
pleré solent, ut satis notum est. Extant
hic in Latino exemplari errores quidam
minus intelligibiles.

N U M. LXXIV.

ERUCAM, cuius hâc tabulâ figu-
ram exhibeo, plerumque non
procùl à Rosariis, imò sæpè in eo-
rum frondibus repente, aut se-
dentem videre est. His etiam hæc
victitat, ut alimento. Segnis valde,
atque in serpendo tarda est: ubi
eam attingis aut offendis, se neuti-
quàm, ad instar multarum aliarum
Erucarum, tueri aut defendere no-
vit, sed corpusculum solummodo
contrahit & involvit, & lente qui-
dem: tunc etiam mortuam se si-
mulat, metu fortassis anxia, ne oc-
cidatur.

cidatur. Ubi ad satietatem pasta est, ità se prosternit & extendit, ut ipsam dormire diceres: sed plerunque non nisi noctu comedit, fortè ne ab avibus interdiù volantibus, comedens apprehendatur, & devoretur.

Retiformem, & splendidam quóque sibi nendo fingit domunculam, in quâ se transformandam componat. xiv. Cal. Octobr. eâ formâ, quâ ipsam tabella tibi repræsentat, transformationi se dedit, sed demùm pridie Id. Maia's anni subsequentis in lucem protulit nigri coloris Muscam, quæ septem dun-taxat dies totidemque noctes vixit: nihil enim quod ipsius palato allubesceret, quodque gustare avebat, illi nôram apponere: intreà temporis continuò ad libertatem adspirabat, & in aprico aëre vagari studebat; sed spe suâ frustrata,

tandem

(174)

tandem inediā periit. Huic ~~deyns~~, seu
pigræ nomen dedi.

*Hic partus spurius est Ichneumon, sicut
apparet ex Figurâ.*

N U M. LXXV.

Quo Erucarum hocce genus
se sustentat Alimentum, Jun-
ceum, sive Scirpeum, &
colore subobscurum gramen est,
quod in locis humidioribus, & in
fossilium marginibus copiosè na-
ci solet. Imò hæc, quam 75. ta-
bula ad vivum tibi ponit ob ocu-
los, à me detenta, nihil aliud
herbæ, graminifve, nisi dicti, gusta-
re avebat aut attingere; quinimò
hocce sibi consueto alimento desti-
tuta, interiisset. Tardè admodùm
comedebat, & prorepebat. Ubi
jam depasto isthoc gramine satura-
ta erat, atque ab esu desistebat,
tertiò,

tertiò tantò siebat miñor, atque fu-
erat esuriens. iv. Non. Jun. è poste-
riori ejus corpore Vermiculus eru-
pit, ex quo iv. Idus ejusd. Mensis
muscula prodibat, quæ usque adeò
exilis erat; ut illam ad vivum pe-
nicillo delineare vix potuisse, ide-
óque non voluerim.

Ubi autèm hæc v. Non. ad trans-
mutationem sese deposuerat, eâ
forma, qua tabella eam tibi con-
spiciendam offert, non absimilis
videbatur contorto, & convoluto
è Peto, seu Tabaco orbiculo. Hinc
ipsis Cal. Sextil. Musca quædam
prorupit, cuius corpori alæ adeò
arctè conjunctæ erant, ac ità pel-
lucidæ, ut iis destituta videretur.
Musca hæc forma majorem formi-
cam referebat, & progrediebatur
celerrimè, non expansas sed tergo
semper arctè impactas alas gerens.
Postquam hæc jejuna, & cibi po-
tusque

túsque indiga per duas apud me
diverterat hebdomadas, tandem
fame sive periit; me latebat enim,
quo id Muscarum genus alimento
victitabat. Hasce autem Erucas,
siquidem & esu, & cursu admo-
dùm tardæ sunt, distinctionis ergo
Begaduratas, seu *Tardissimas* nuncupavi.

Rarissimum est, Erucam unam duos par-
tus spurios edere posse; Historia autem hæc
pro instantiâ esse valet, rem ita se habere,
imò & utrumque partum esse Ichneumoni-
cum.

NUM. LXXVI.

EXiguarum isthoc Erucarum
genus Aquilegiæ, adhuc te-
neræ, pasci solent frondibus; folio-
rūmque marginibus ita se aggluti-
nant, ut divelli vix possint, imò ut
in partes se potius finant distra-
hi. Sæpenumerò id expertus, eas

φυλλοεργάτας

et monogynas, seu Foliferas nuncupavi.

Quascunque herbas, seu plantas infestatum veniunt, earum, sive rosarum, sive uvarum ursinarum, sive crisparum folia, gangrenæ ad instar proserpentis, exedunt: ubi cunque se locorum deponunt, isthinc haud facile, nisi summâ adhibitâ diligentia, deturbando sunt. Majores & minores inter se commixtæ ferè semper inveniuntur. Usquè adeò etiam Aquilinarum, seu Columbinarum foliis sunt similes, ut ab iis primo intuitu vix diagnosci possint. Pluvias, ventos, & frigidam aëris tempestatem, quorum aliæ Erucæ pleræque impatiētes sunt, hæ non solent extimescere. Simulatque stramine seu bacillo se leviter duntaxat attingi sentiunt, posteriora sua ultrò citrōque, mirum in modum, vibrant & agitant.

N

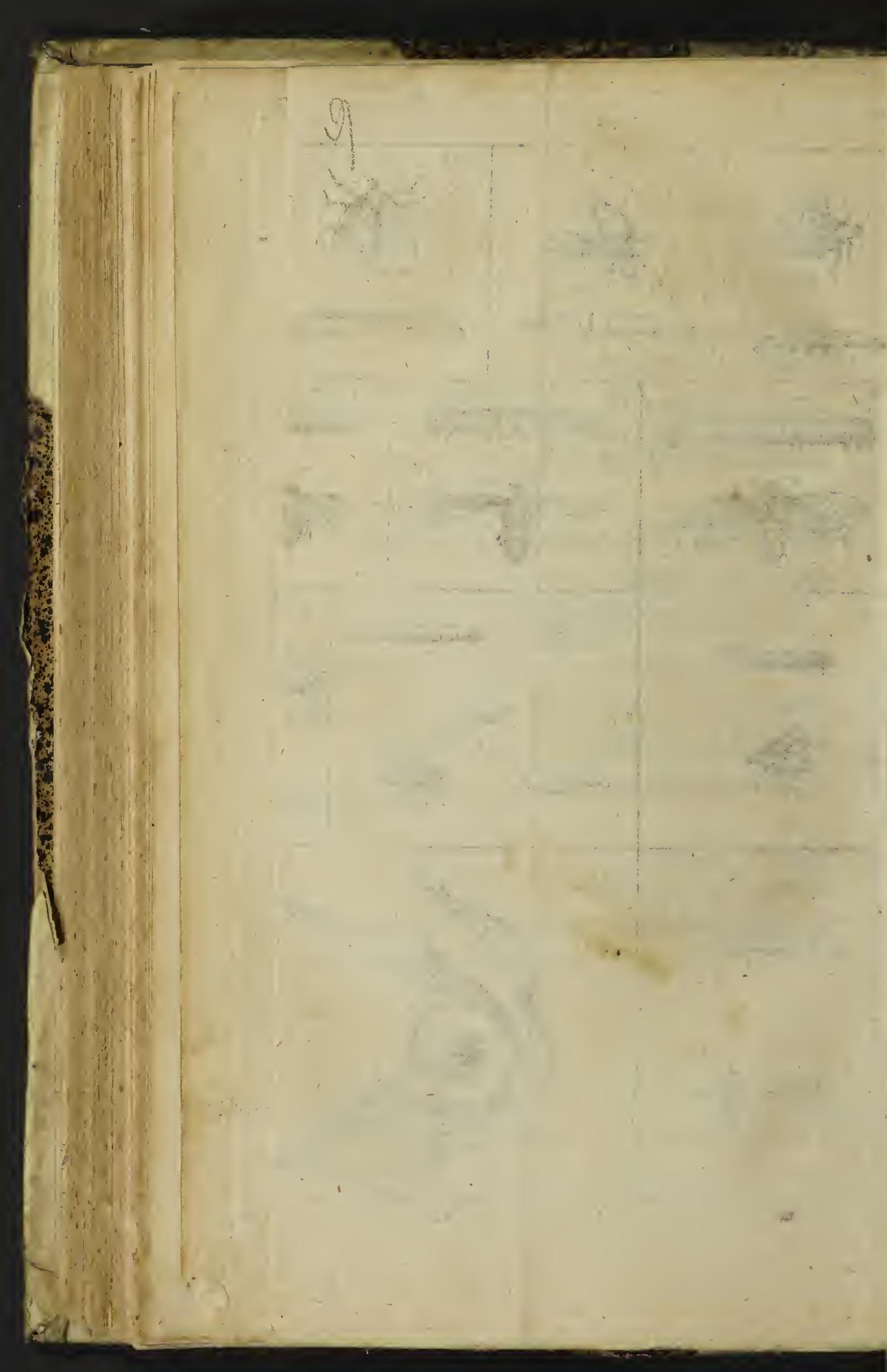
Hæc

Hæc autem v. Id. Jun: apud me Metamorphōsin subibat, in tali thecâ, & formâ, quâ Num. 76. depictam videre est. Atque ex illâ ejusmodi, & colore nigricans, Musca, qualem itidem in tabulâ conspicis, in lucem prodibat ix. Calend. Quintil.

Muscarum hoc genus sæpiùs matutino tempore, ante Solis ortum uvarum ursinarum foliis insidens reperire est, & rorem, consuetum sibi alimentum, delambens. Sed alimento destitutum ultra bidiui spatium vitam haùd extendit.

Partus hic spurius est quædam Muscæ Carnariæ species, Chrysalisque est ejusdem Muscæ mutatio, idéoque claudicat aliquâ ex parte hæc observatio.

NUM. LXXVII. a.

Existimo hanc erucam omnium reliquarum maximè notatus atque admiratione dignam esse. Semèl duntaxat de die comedebat, & quidem pauca admodum salicium folia; hoc peracto, corpus instar canis venatici in orbem convolvens, quiescebat usque ad meridiem diei sequentis, tuncque iterum exiguo alimento assumpto, denuò ad quietem, ut antè, se componebat. Idque ita observatum usque ad Septembris diem ultimum anni millesimi sexcentesimi quinti, quietusque habitu corporis nunquam mutato, adeoque quantum experiri potui, sine ullo motu, usque ad vigesimum-quartum Octobris anni millesimi sexcentesimi quinquagesimi quinti. Pluma exigua quo-

tidie corpus ejus contingebam, ut certò constaret an viveret necne, vidique eam vivam, seque post levissimum contactum moventem, annos duos integros & dies viginti quatuor, & quidem sine ullo planè nutrimento aut loci mutatione. Nullam mutationem in eâ observavi; præterquam quod diurno illo jejunio corpus ejus manifestè diminutum fuerit.

N U M. LXXVII. b.

A Quilegiorum plerunque, & quandoque Rosetorum foliis hæc Eruca vescitur. Jam saturata, veluti Echinus, se in orbiculum convolvit, & formam, quam in Num. 77. b. eam expinxi.

Hujus generis aliquot per aliquot annos domi meæ continuos continui, & sustinui, verum sempèr, non

non transmutatæ, tandem obière; proculdubiò, quoniàm quid ipsis deërat, quod subeundæ metamorphosi opus erat. Ubi ejus mihi rei in mentem venerat, harum unam vitro, terrâ referto, inclusi, illique de victu prospexi: posteaquam eam per aliquod tempus sustentâram, comperiebam illam in terram irrepercere, & inferiori vitro amplam sibi effingere domunculam, beneficio humoris limosi ex ore, & cuticulâ effluentis, in formam fornicis arcuati, ne terrâ sublapsâ deorsum consideret; deinde sese terræ circumquaque intexere, ut ipsa terræ gleba videretur: usquè adeò enim terram coarctârat, illique se impegerat. Hinc judicabam, & hanc suo suisve hostibus infestari, neque id eam latere; siquidem sic se terræ investiebat, ut ab hostibus nec viseri nec discerni potuerit. Factum

à se fornicem, ut in eâ quiesceret, & decumberet per transmutationis tempus, sibi conservandæ non sufficeret ducebat ; sed se glebulæ intexebat insupèr, ne ab hoste videatur, & apprehenderetur, sed se ut servaret, speciemque suam propagaret & perennem faceret. Ita etiam hæc, in aprico vagantes campo, procul omni dubiore se tueri assolent, metu mortis, aliquoquin sibi suisque posteris inferendæ.

iv. Cal. Sextil. hæc Eruca se quieti dabat jam transmutandam, eâ positurâ, quam tabella delineat, atque in illâ permanebat septiduum omnis omnino motus, & quasi vittæ expers: Ipfis Non. autem mensis dicti muscam, & viii. Idûs aliam excludebat ; quæ ambæ, ubi aliquantispèr quiérant, sese mutuò amplexæ coibant, ut columbus cum columba, ex inclinatione naturali,

turali, suam propagandi speciem.
 Has Aquilinæ seu Columbinæ foliis me sæpenumerò ^{autoſia} docuit
 suum imponere semen; pinguem
 humorem, colore viridem, sed adeò
 exilem, ut vix videndo sit, imò
 non nisi lynceis, & valdè perspica-
 cibus oculis: ubi utramque hanc
 muscam per aliquod tempus melle
 & aquâ mixtis alueram, & suæ vo-
 luptati siveram obsequi, potulento
 eas alimento privavi, ut mater aut
 nutrix infantes à mammâ solet dis-
 jungere, eum duntaxat in finem,
 ut experiter, quamdiù privatæ pos-
 sent alimento vivere. Verum non
 admodùm diù valebant sitim to-
 lerare: consueto enim potu desti-
 tutæ, unicum solummodo tridu-
 um & trinoctium vivebant. Hisce
 autem Erucis duarum harum mu-
 scarum matricibus, eò quod pastæ
 se in orbem convolvant ^{αυτης εκειναις}

seu *Convolutricibus* nomen dedi-

Tertiâ bac vice Author noster Animalculum unum duplice Historiâ tractavit.

Multa quidem hic occurruunt animadversu digna, necnon & explicatu difficilia: In Historiâ primâ, diutina transformationis protractio, etiam supra biennium, est admodum notabilis. In Historiâ secundâ, Authoris diligentia est summe laudanda, quod Terram animalculo suppeditaverit.

Porrò, uterque partus spurius sunt. Ichneumones, sicut apparet ex Figurâ: Copulatio eorum extraordinaria est, hactenus nunquam ab Authore nostro observata, tametsi vicenç aliquot simul prodierint.

Adjungit etiam narrationem de semine sive ovis horum Ichneumonum, quæ (frequent observatione) tam minutula esse perhibet, ut vix videndo sint, nisi oculis admodum perspicacibus & quasi aquilinis; suspicor hallucinationem quandam in hac observatione, (pinguis hic viridisque succus excrementum possit esse, magis quam ova) crederem ego, ova muscarum Ichneumonum fortéan ab Erucis inter pascendum insorpta atque deglutita intra corpus Erucale, citra digestionem excludi; verum nil assero dogmaticè, cum nunquam adhuc autoria vel unius Ichneumonis

(185)

neumōnis semēn aut ova exclusā conspex-
erim.

Hactenus de *Erucis* glabris, quā majo-
rūm, quā minorū etiam, gentium: Su-
perest, ut proximo loco *Erucarum Pilosa-
rum* Historias seriatim disponeremus.

N U M. LXXVIII. a.

HUjuismodi Erucæ, cuiusmo-
di unicam in tabulâ repræ-
sentatione expressi, alni vescuntur
& aluntur frondibus. Harum du-
abus per longum tempus victum
suppeditavi, ut experirer, qualia ex
his prodirent animalcula, atque
undē hæ ducerent originem. Am-
bæ ejusdem erant formæ, & colo-
ris, præterquam quod una magis
albicabat alterā, una se ad transmu-
tationem accinxit xv. Cal. Quintil.
& ipsis Id. Mensis dicti papilionem
partu edidit, vigoris & animi ple-
num,

num, & extensis in altum alis ludere, & iteratis aliquot vicibus se in orbem vertere solitum: hunc vivum duodecim dies, ac noctes, quamdiu poteram, servavi.

Aliam insuper hujus generis nactus eram, cæteris conformem planè & concolorem, at male se habere videbatur; cibum enim fastidiebat, & tremebat pilos in fronte natos, adeò ut eam dixisset febrire; namque inhorrescebat, veluti quibus febris cum horrore ingruit; se tamen transmutandam depositus xi. Cal. Quintil. eâ formâ & colore, quâ illâ, quæ prædictum papilionem enixa erat, ad vivum efficta in Num. 78. a. Ast ex eâ musca prodiit Prid. Cal. Quint. quam in tabellâ quoquè expressam videre est. Hæc cursu admodum erat agilis, & velox, frequentè ludebat alis, & exiguis, quæ in fronte

fronte gerebat, cornibus; mellis delectabatur victu, & erat edacitatis immoderata; si libuisset hanc aliquamdiu sustentare, habuisssem hospitem non parum edacem, nec inimicum cænis mellitis; propriâ itaque sivi eam quadrâ vivere, jam gnarus, cui deberet originem, quidque ex ejus semine, in Ulmi frondes excreto, & Solis calore foto nasceretur, Eruca nempe, mirificè propagans sobolem, dicta mihi ~~savuidos~~, *Miranda* sive ~~τυχημαρονεύς~~, quandoquidem vel papilionem, vel muscam gignit, & admiracionem meretur. Eam itaque liberioris aëris usurâ donabam.

NUM. LXXVIII. b.

ERUCA altera (de cuius conforte experim. proximè superiori egi, quæque papilionem excluserat) trans-

transmutationi se dedit xii. Calend.
 Quintil. eodem cum alterâ colore,
 & formâ eâ, quâ in Num. 78. b.
 se offert expictam. At vi. Id. ejus-
 dem mensis ex eâ prodiit forma
 mirandum animalculum, alis desti-
 tutum, at corporis partem posteri-
 orem crassam, atque ovis habens
 refertam, & pellucidâ membranulâ
 obrectam, per quam ova sese con-
 spicienda dabant. Postero die om-
 nia deponebat ova, & siquidem
 membranula, adinstar *verbasci*, la-
 nâ cooperta erat, lanam evellebat,
 eâque tegebat ova sua; proculdu-
 biò ex ingenitâ sibi sagacitate, ut
 calida, & illæsa manerent: tunc
 temporis nihil ei erat reliquum, nisi
 corporis pars anterior, & pedes; &
 forma sua similis araneæ, anteriori
 corpore, & pedibus progredieba-
 tur. Ubi jam jejunum per dies ac
 noctes duodeviginti vixerat, vivere
 desinebat,

desinebat, ex cibi potusque defecitu; consuetum enim ipsi, quo visitaret alimentum, mihi non erat exploratum: Eodem quo interierat, die, ex ovis quamplurimæ proruperunt Erucæ, quæ simulac exclusæ erant, quaquaversum proreabant. Has sivi victum quæritare suum; educandi eas mihi non erat animus, siquidem præsagiebam, non exiguam mihi id opus creaturum fore molestiam; & quid ex iis nasceretur, jam perspectum habebam. Quandoquidem autem transmutatum hoc Erucarum genus politorum à se ovorum diligentem & solicitam solent curam gerere, eas ~~in æquorū~~ nomine notavi.

Advertendum est, singula in Historiâ primâ renunciata cum observatis meis probè consentire, cùm Ichneumon illuc prodeat ex Erucæ Chrysalide; necnon, præter Partum spurium,

spuriū; datur etiam Papilio, viz. Partus genuinus & legitimus.

In Historiâ secundâ, bina occurrunt admodum notabilia. Primum est Partus monstruosus, sive Papilio, alis destitutus; hic, inquam, non est Partus spurius, sed quid Monstri in Naturâ, qualis esset avis exclusio absque alis. Secundum est magis adhuc mirabile, prodigiosam hanc Fæmellam ova sua deponere, (quod commune est toti Papilionum generi, quamprimum nascantur) absque maris copulatione; accedit etiam, quod maximè mirum, ova hæc excludi, (i.) Prolifica esse, absque masculo; (Vid. Malpighium de Bombyce) ubi hæc una cluit ex optimis ejus observationibus, viz. Coloris mutatio in earum fæmellarum ovis, quæ māros. admiserint; quodque ova illa, absque maris coitu exclusa, nec in illum colorem transmutentur, nec sint prolificæ. Hoc ipse affirmare possum, me Papilionem quendam servâsse quæ ova sua Pyxide deposita, ex quibus quidem ovis post certum tempus soboles exclusa fuit; utrum verò Papilio mārem admisisset, priusquam in manus meas venerit, non ausū dicere.

NUM. LXXIX.

ERUCÆ NUM. 79. mirabilis est figuræ. In dorso gerit formam quatuor flavescentium scoparum, quibus vestes mundificari solent: è fronte duo prominent quasi limacum cornua, ex utroque latere similitudinem habet duorum remorum, quorum unus niger est, alter flavus: in parte corporis posteriore forma plumæ apparet, omniaque hæc pilis constant. Alimentum hujus erucæ sunt prunorum folia. Magnâ anxietate pellem mutat, quotiescumque id fit, corpus suum madidum ac sudore quasi perfusum, plumâ ante descriptâ abstergit & exsiccat: Totâ die postea quiescit sine alimento, os quippe ipsi totumque corpus solito mollius est ac tenerius. Postquam se

se purgasset, mutari cœpit vigesimo die Junii, inque suâ hæsit transformatione usque ad trigesimum ejusdem mensis, eoque tempore ex eâ erupit animalculum miserum, quod neque papilio esset neque eruca. Ratio defectus fuit, quod ante tempus a cibo abstinuisset; & corpore nondum satis perfecto ad transmutationem pervenisset.

Authoris verba non sunt superciliosè interpretanda, patet enim Animalculum, Tabulâ descriptum, fuisse Papilionem, sed, ut Author probè observavit, Famelicum: Cujusmodi plures ipse habui, quorum alæ adhuc imperfectæ fuerant, aut saltem inhabiles ad expandendum.

NUM. LXXX.

ERUCA in tabula ad Num. 80. descripta, miræ est structuræ ac figuræ: super dorsum quinque gerit pilorum fasciculos, in capite autem

autem duos cornuum instar, atque
in corporis extremitate unum cau-
dæ loco; ex illis fasciculis pili qui-
dam prolixiores eminent, orna-
menti causâ. Reperitur circa mare
& colles arenosos, ibi enim variis
herbis nutritur. Nullam tamen
herbam invenire potui, quâ vesci
cuperet, ideoque statim eam de-
pinxi, nam alimento destitutus ad
transformationem properabat, in-
volucrum sibi ex corporis capillis
parans. Mutari itaque cœpit de-
cimo Julii, ac octavo Augusti in
lucem prodixit papilio. Quùm se
primùm visui offerret, anteriori-
bus pedibus oculos tegebat, quasi
lucem ferre nondùm valeret.

NUM. LXXXI.

Missa mihi hæc erucæ species
Bergozomio, a Nobilissi-
mo

mo Consiliario D. in Cryningen, &c.
deprehensa in malo Armeniacâ.
Postquam domi meæ eam retinui,
nullo uti voluit alimento, sed ad
transformationem se præparavit
septimo Octobris 1664. ac vigesimo
Maii sequentis sive 1665. anni,
formam habuit papilionis cinerei
hic appositi. Anterioribus pedibus
solet caput integrum ità contegere,
ut nullo modo appareat; fœmella
videtur, quià posteriora corporis
gravia sunt ac crassa, quod ovo-
rum ibi delitescētum indicium
ferè comperitur. Jejunus vitam
protraxit usque ad trigesimum
diem Maii, multaque (antequam
extingueretur,) ova reliquit, sed
defectu masculini seminis, infœ-
cunda omnia.

*Quousque sententia hæc de ovis infœcundis
cum observatione, Historiâ 78. memorata,
concordet, aliorum sit judicium.*

N U M.

N U M. LXXXII.

ERUCAM NUM. 82. admodum siticulosam esse expertus sum; cùm bibt, immergit caput aquæ, & attollens corporis partes anteriores, potum in modum Gallinorum nostrarum, repetitis aliquoties vicibus, deorsùm demittit. Nullo alimento utitur præterquam majori graminis specie. Postquam expurgata esset, se ad transmutacionem & quietem composuit septimo Junii die, inque eâ hæsit usque ad tertium Julii: tunc ex eâ prodit papilio mediocriter magnus, subflavus, in utrâque alâ lineâ rubrâ notatus, cuius figuram vides in tabulâ expressam. Hanc erucam de die somnolentam esse, sempérque quiescere animadverti; at tempore nocturno agilis est, & in perpetuo motu.

NUM. LXXXIII.

Tardissimi motus est eruca apposito Num. 83. repræsentata, tardissimo animali nomine *Haut*, Indiæ Occidentalis incolis satis noto, non absimilis. Nullo à me oblato cibo uti voluit. Fusci coloris plumâ, quam in posteriore corporis sui parte gerit, universum corpus exactè purgare atque abstergere solebat. Contacta, eâdem se plumâ, ad defensionem parabat.

Priusquam se ad Metamorphosin subeundam accingat, immotam se atque mortuæ in modum continet. Novam formam cœpit assumere secundo Octobris 1663. ac secundo Maii sequentis anni 1664. sub specie papilionis albi ac robusti comparuit. Acicula eam transfixi, ne volatu nitidissimam suam

suam albedinem dissiparet, & sic in
vitâ superstes mansit usque ad sex-
tum ejusdem mensis diem.

Insolito quodam miroque modo se ad formæ mutationem composuit. Primò enim sibi expansionem undique reticulum ex succo sui corporis produxit. Intra illud, aliud rete subtilioris fili & ambitus minoris confecit, quod prius reticulum non contingebat, sed in pilæ modum, intra illud pendulum, & densum adeò ac compactum, ut visu illud nemo posset penetrare, atque intra illud originem suam novam atque aliud vitæ genus expectavit.

NUM. LXXXIV.

SEtosa seu hirsuta hæc Eruca,
cui idcircò τῆ λασιφ, Setigeræ no-
men dedi, avidè vescitur foliis viri-

dibūs Scolymi seu Cinaræ : quotiescū inque saturata est, in terram irrepit. Propridiè Cal. Septemb. hæc cūtem exuebat, & jejuna decumbebat, usquædūm ipsi denuō setæ acreverant, atque ea mordendi facultatem nacta erat, ad Non. aut viii. Idus mēnsis dicti ; hæc etenim unius eveniunt quandoque uno die vel biduo citius aut tardius, quam alteri.

Quarto Id. ejusdem mēnsis ad subeundam se accingebat transmutationem in thecā, quam Num. 84. exhibet. Septimo Id. Maii subsequentis anni indè prodibat papilio albus, qui per biduum omnis omnino motus expers quiescebat, non secùs ac inanimis ; posteà vitæ exerebat indicia, seque agitabat, & vibrabat, adeò ut dixisset oestro percitum ac furere ; nullo eum modo poteram ad quietem redigere, aut edendum :

(199)

edendum : at iii. Id. expirabat præ defectu alimenti, me latebat enim quo vicitaret.

N U M. LXXXV.

ERuca hæc alnorum alitur foliis ; totum ejus corpus hirsutum & setis quasi exiguis ac pilosis obsitum est. His capillis commotis aut manu attactis, insigni quâdam vehementiâ caput posterioribus sui corpusculi partibus impingebat. Unâ nocte omnem suam viriditatem amisit, totaque nigra evasit, adeò ut hanc coloris mutationem visu satîs observare potuerim : Capillos omnes notabili vi concussit celerrimèque commovit, ita tamen ut cutis nullo modo mutaretur.

Ad transformationem se composuit sexto Octobris 1663. tali

O 4

figurâ

figurâ ac illis ipsis coloribus, quos
in tabulâ expressos vides. Trigesi-
mo die Junii anni sequentis 1664.
in lucem prodiit papilio subtristis
coloris, maculis albis notatus, qua-
lem tibi offert tabula, usque ad du-
odecimum Julii diem vixit admö-
dum quietus, tandemque nullo ferè
observato motu, vitali spiritu orba-
tus atque extinctus est.

N U M. LXXXVI.

HUJUS figuræ erucæ celerrimo
motu se de loco in locum
transferunt; ac, sine discrimine,
quocumque ferè herbæ ac folio-
rum genere vescuntur; ut trifolio,
thymo sylvestri, foliis ulmi, salicis,
multisque aliis; adeò ut nulli ali-
mento se adstrictas nōrint; cùm
pleræque aliæ erucæ, inediâ priùs
conficiantur, quàm ut alio, præter-
quàm

quam ordinario, nutrimento utantur.

Nunquam vidi nigredinem pulchriorem aut gratiorem visui eam, quam universum erucæ hujus corpusculum conspersum est, non assimilem ei, qui in porcis agrestibus Indiae Occidentalis conspicitur. Contacta, tota in globulum convolvitur, tanquam si pedibus ac capite careret. Transformari cœpit decimo tertio Septembris 1663. ac vigesimo quinto Maii sequentis anni 1664. enixa est papilionem usque adeò formosâ albedine præditum, ut parem ei mihi nusquam observare licuerit, ipsum verò corpus maculis nigris, in tres quasi ordinates, distinctum apparet. Metu mortis, perpetuò immotam atque mortuæ instar se continuit, atque in orbem quaquaversum agitari, sine ullâ luctâ aut sensus indicio, permisit.

Notatu

Notatu dignum videbatur, ex
erucâ nigerrimâ, nullâque albedi-
ne, præterquam in solo ore, prædi-
tâ, albissimum papilionem origi-
nem trahere.

Ex aliâ, sed ejusdem tamen spe-
ciei ac formæ, erucâ, decimo tertio
Junii anni 1664. musca exclusa est,
longissimis pedibus; sed quæ non
nisi usque ad diem sequentem su-
perstes vixit.

N U M. LXXXVII.

SIcuti pleræque Erucæ originem
suam trahunt ex quodam se-
mine, sic etiam hæc, cuius figuram
exhibet tabula ad Num. 87. Ca-
lore solis provenit ex semine quod
foliis populi adhærebat. Delecta-
tur foliis populi & salicis, quæ simi-
lis ferè sunt naturæ ac tempera-
menti. Hæ Erucæ ob insignem
suam

suam albedinem, & quia in summitatibus arborum morantur, è longinquo conspicuntur.

Hæc Eruca ad transformationem se accinxit sexto Junii, inque cā permansit dies quatuordecim, & tunc ex eā prodīit papilio albus, cuius effigies expressa est in tabulâ. Post dies aliquot semen suum ejecit, atque in vitâ permansit diēs vingtî & quatuor, absque ullo aliamento.

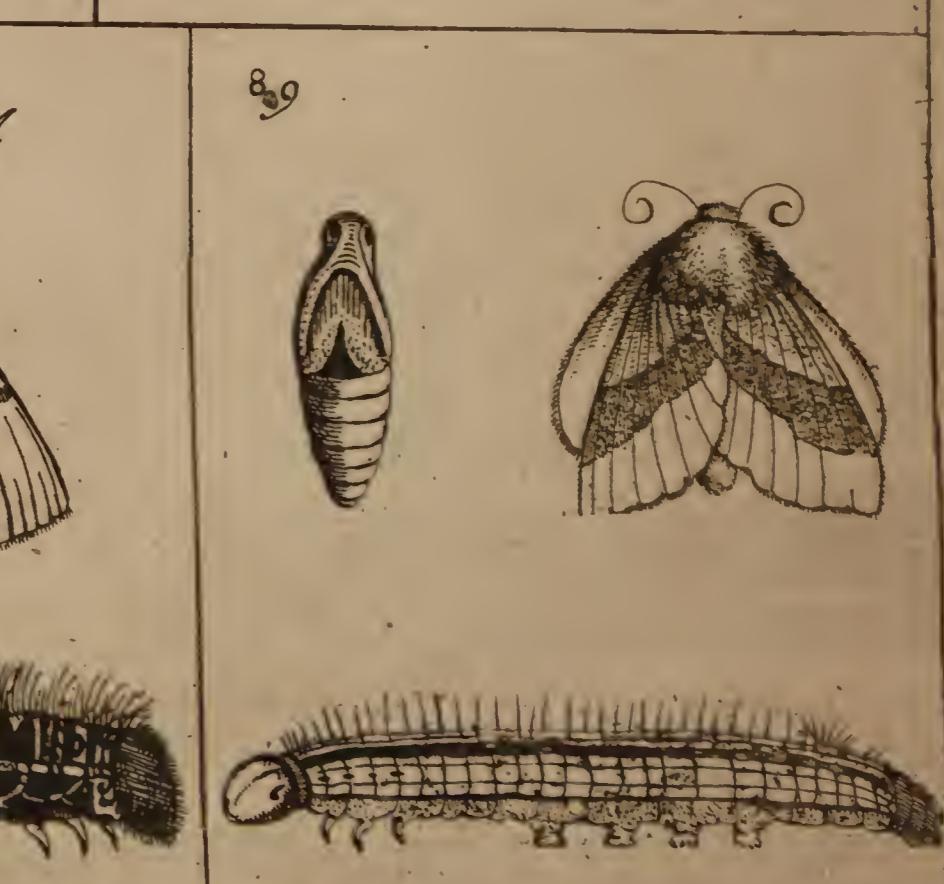
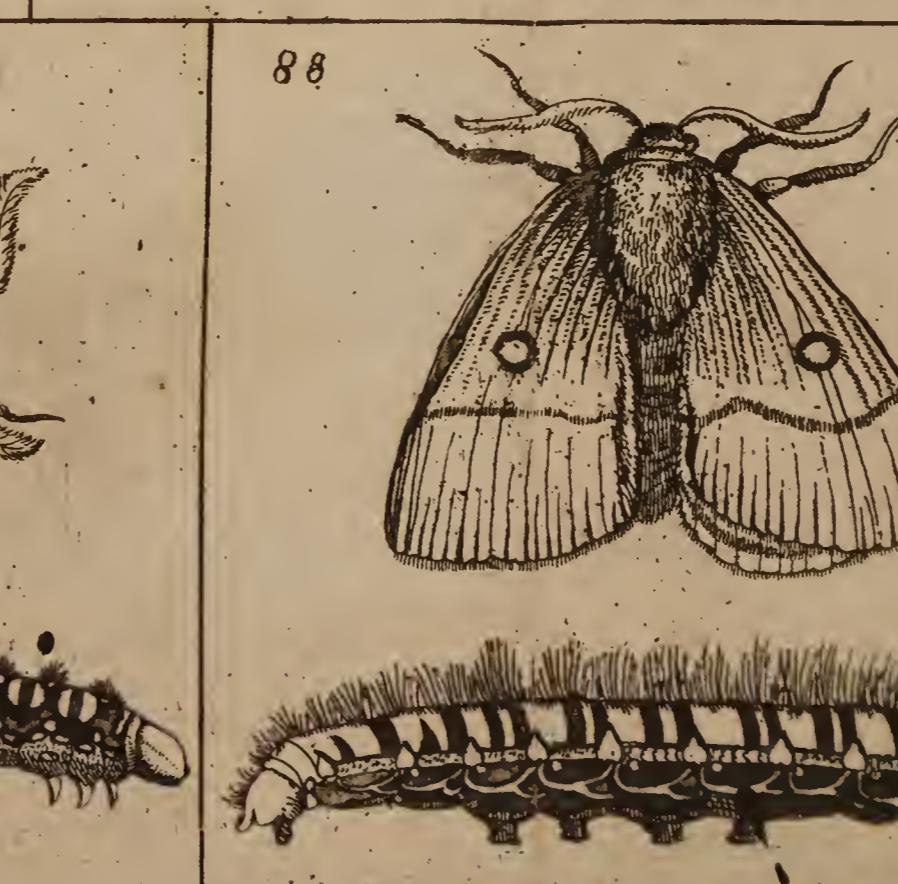
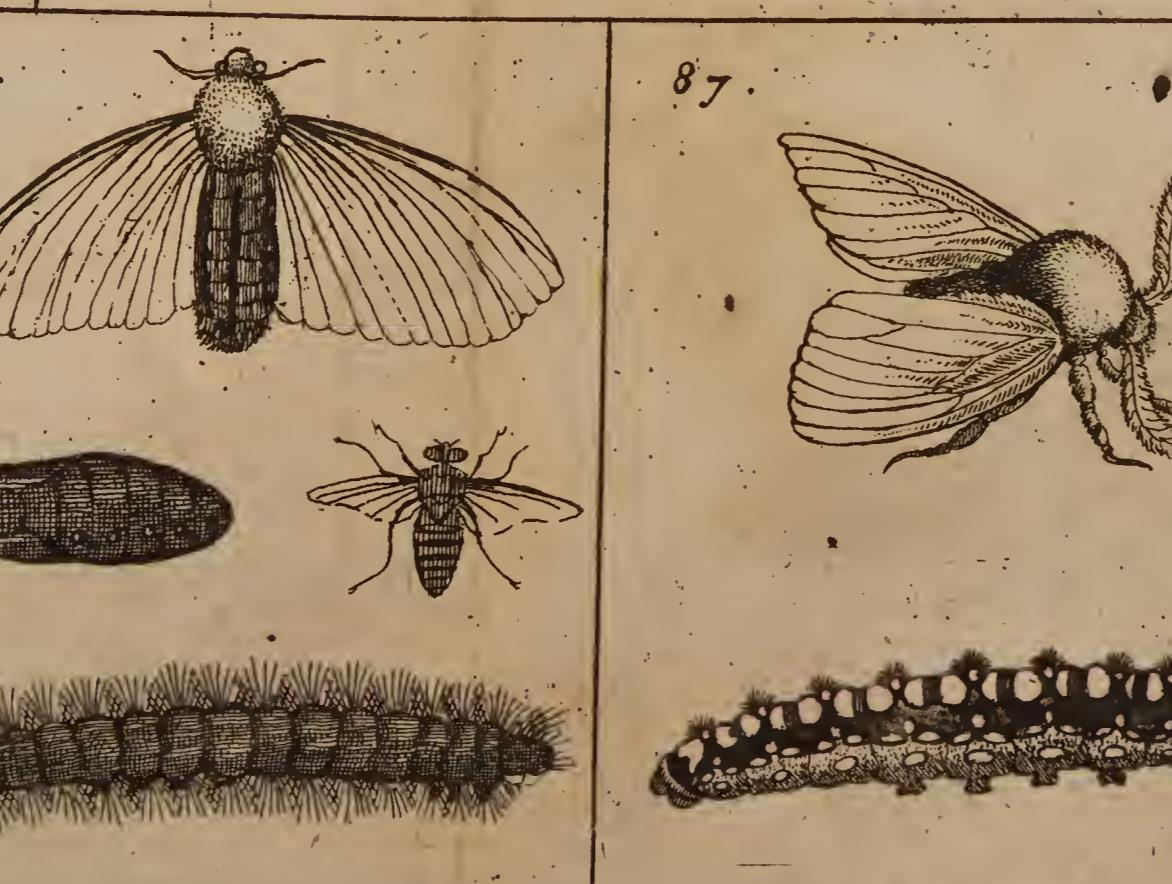
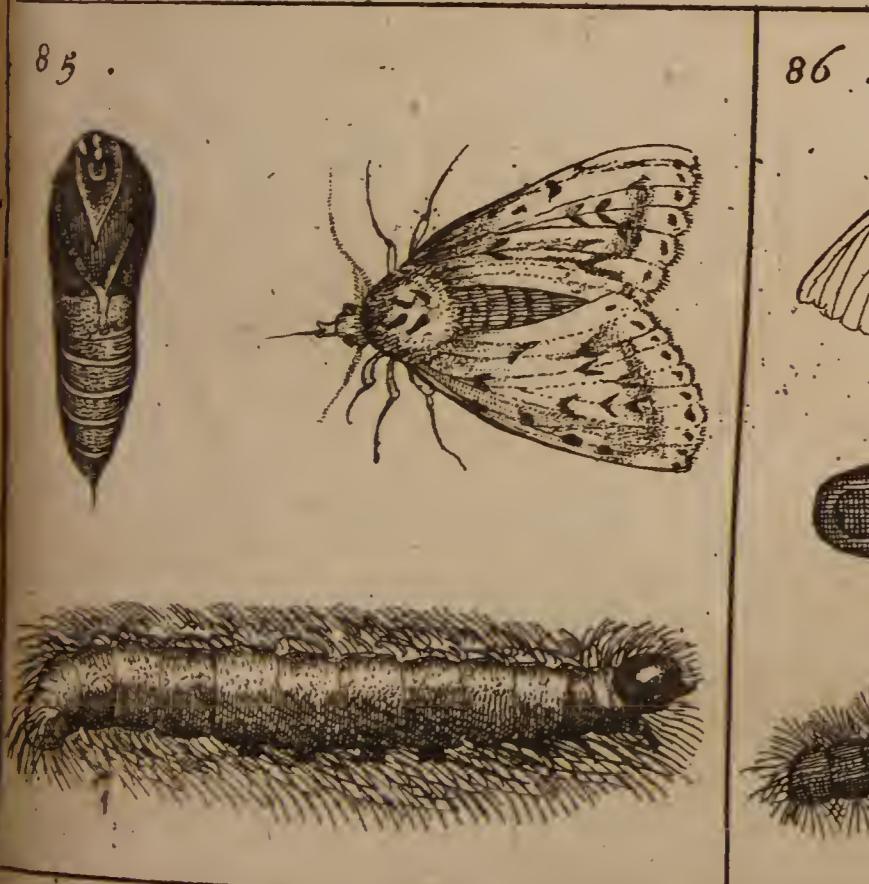
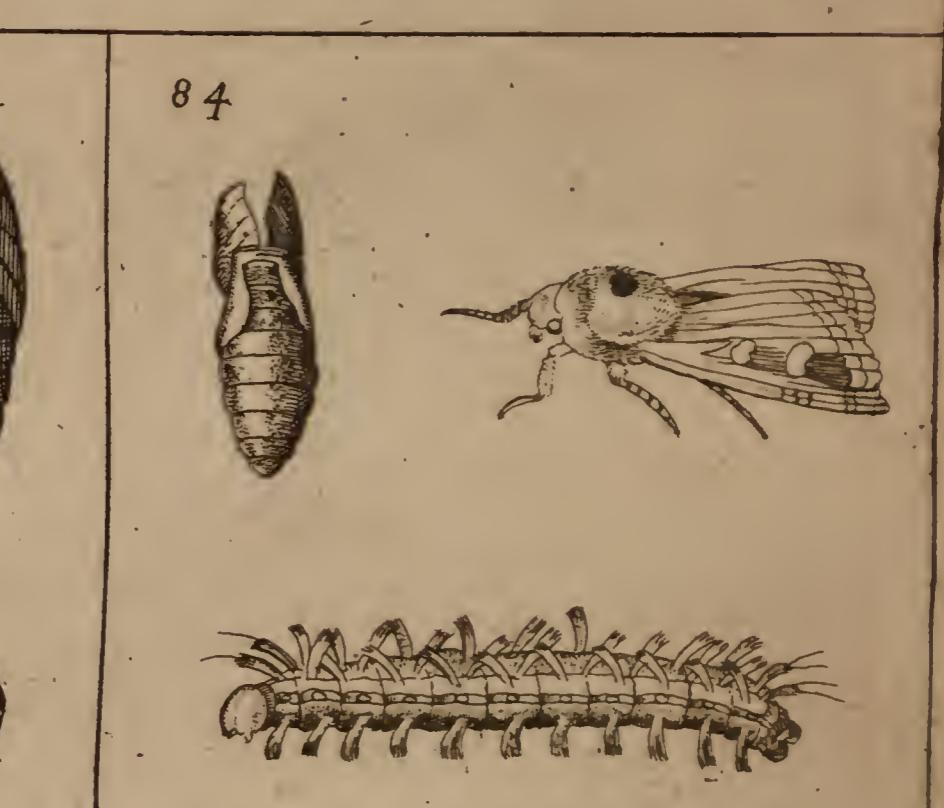
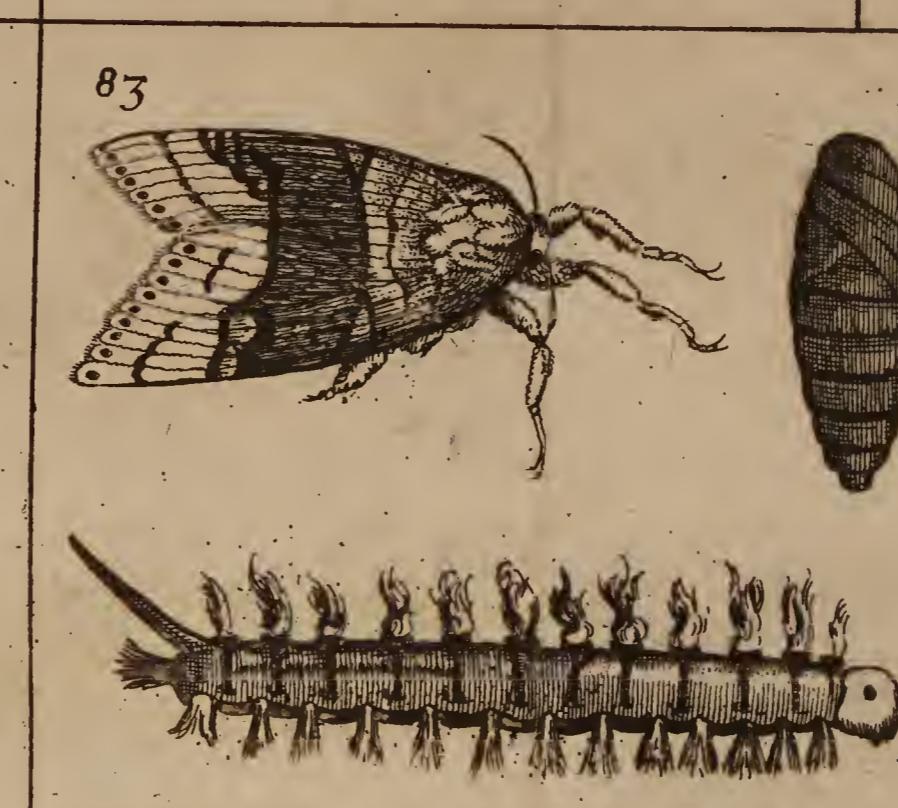
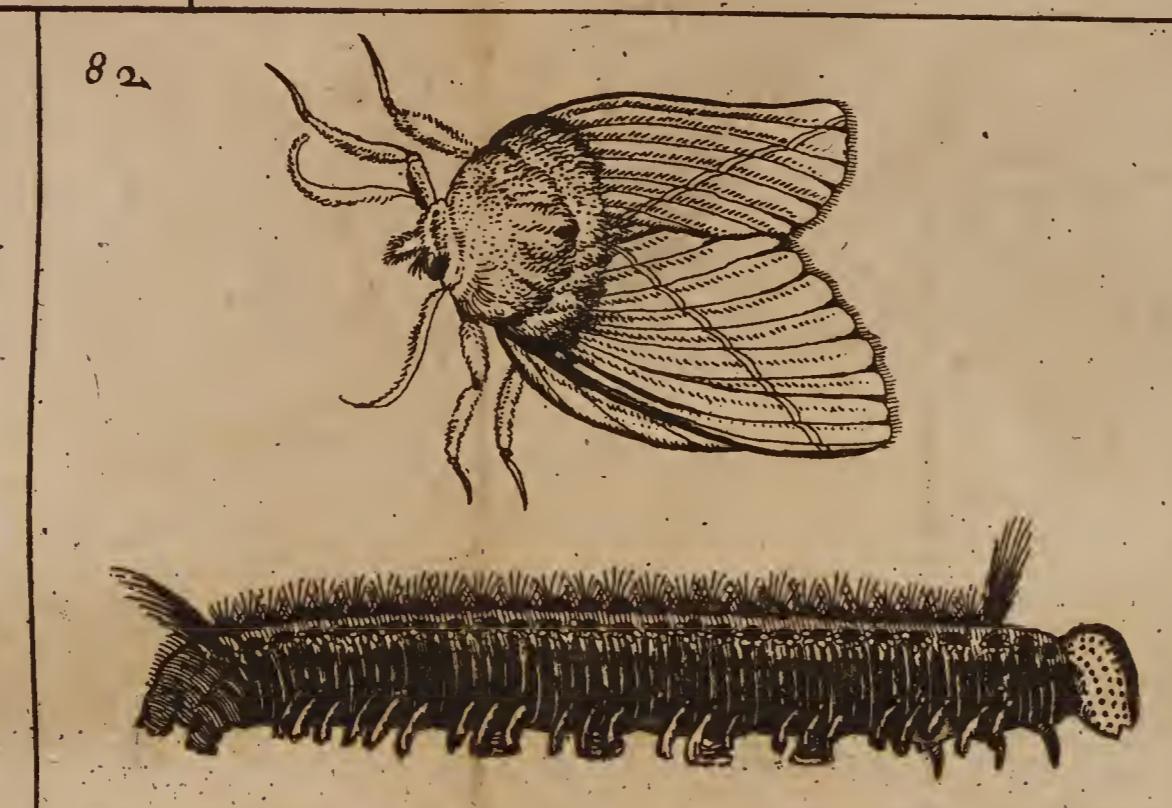
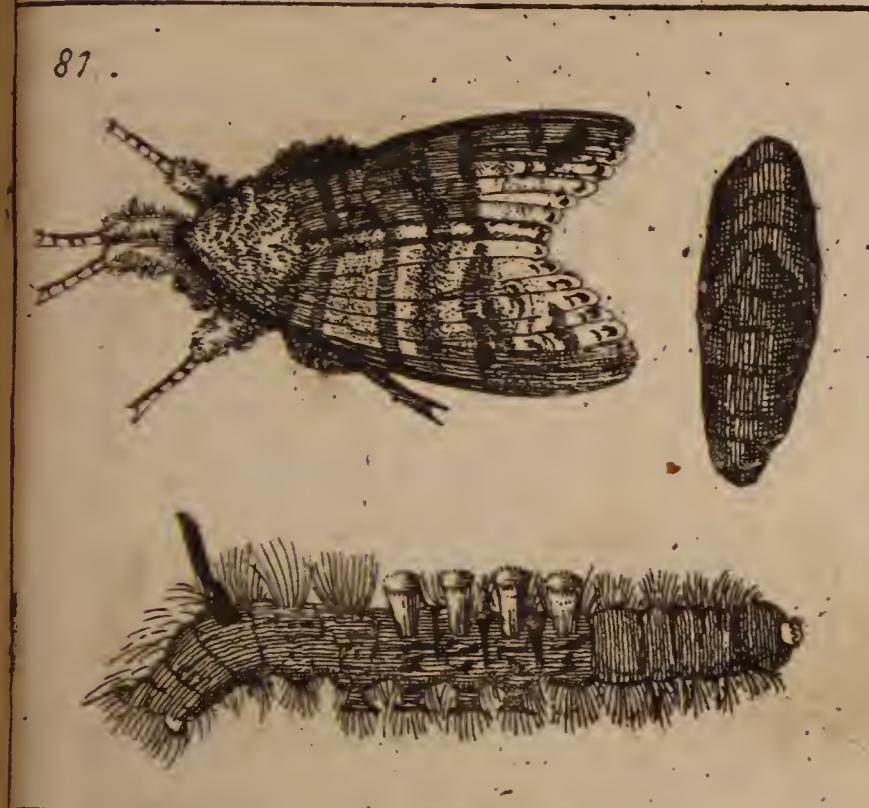
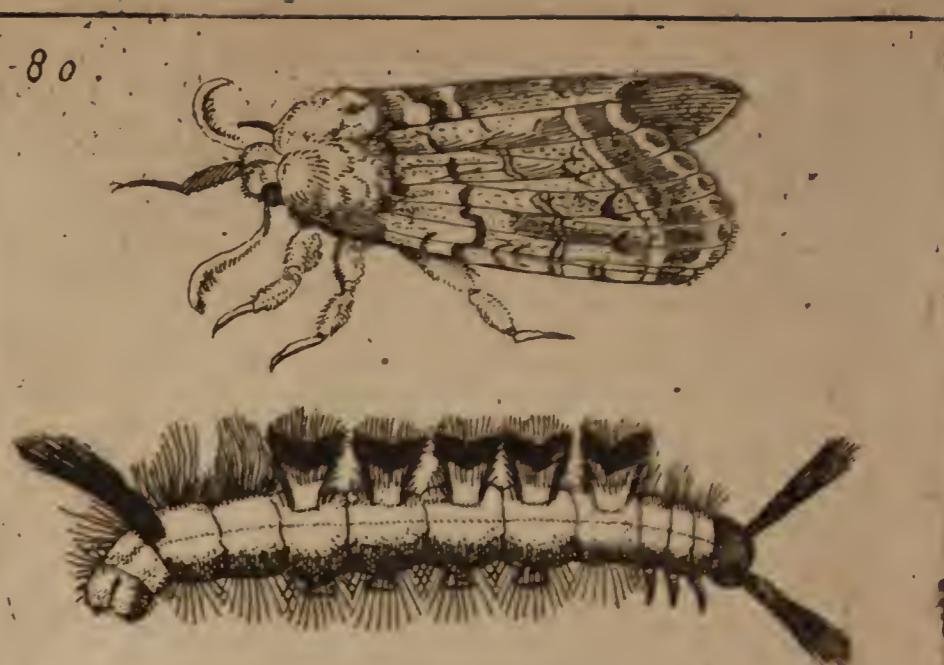
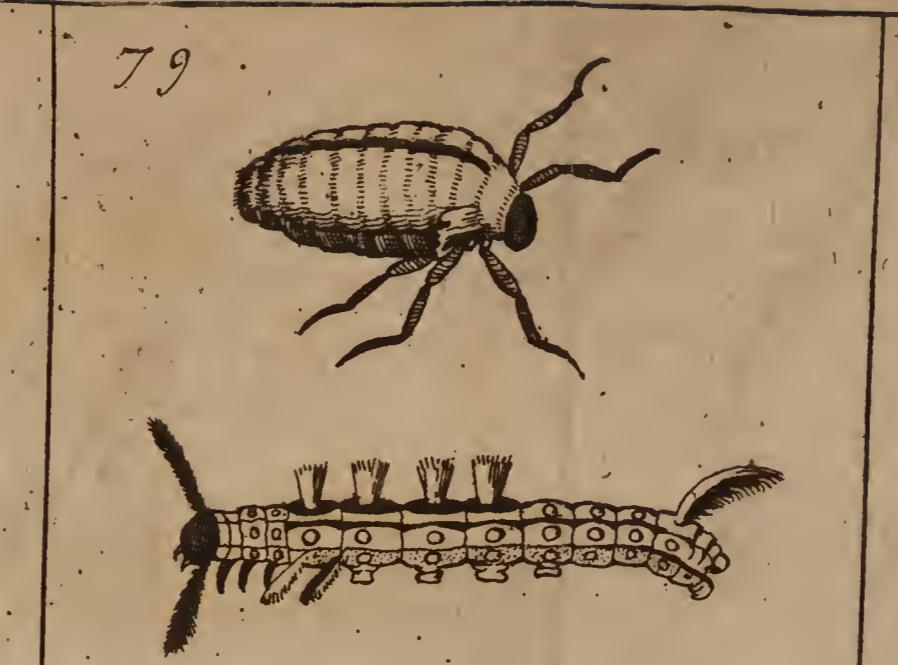
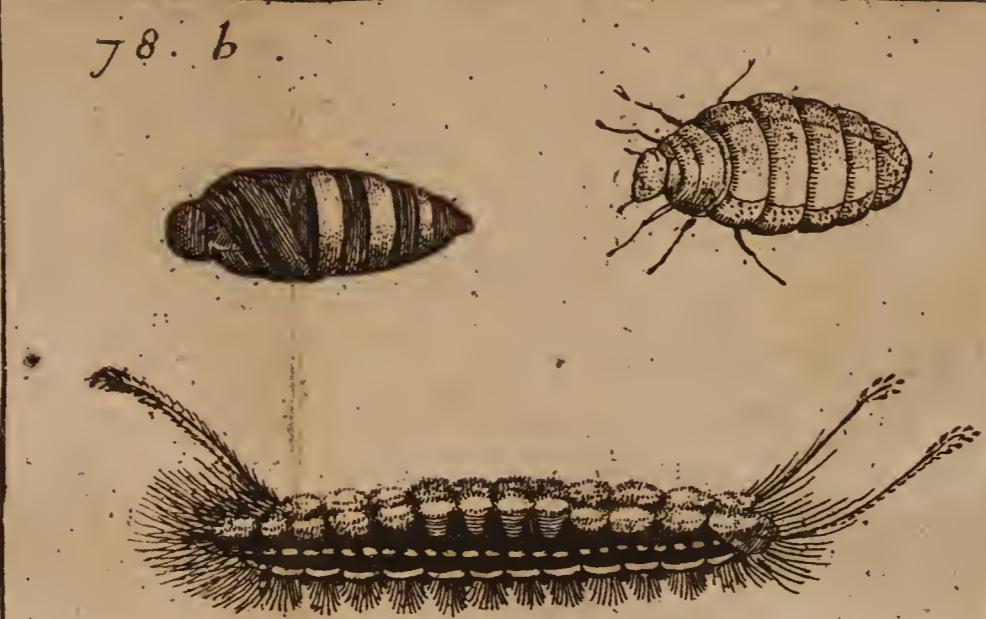
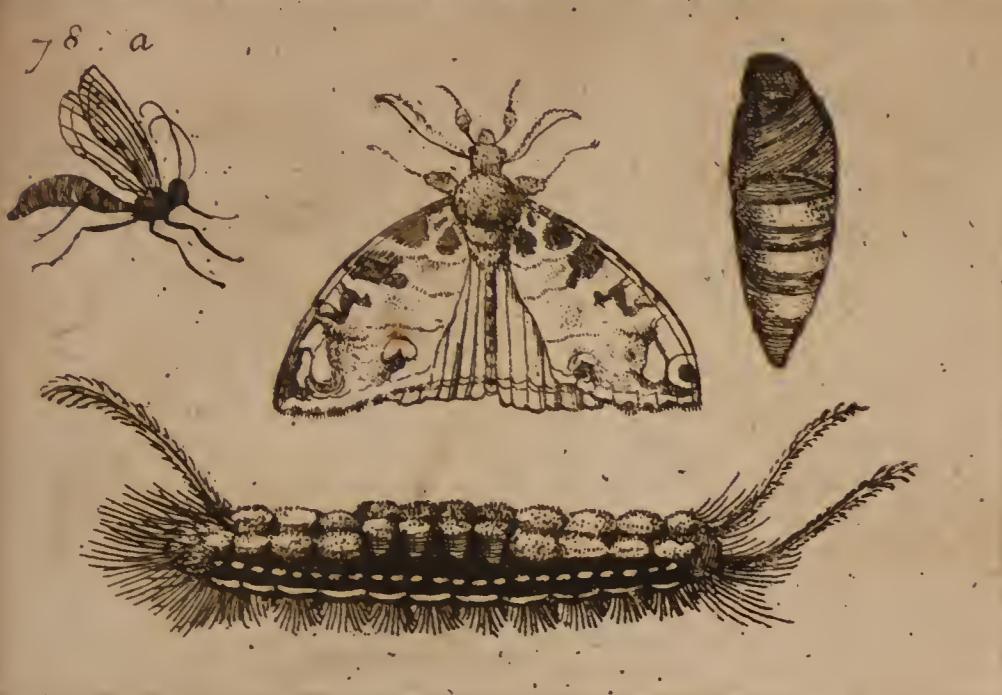
N U M. LXXXVIII.

ERUCA, in tabula ad Num. 88: delineata, vescitur foliis ruborum & salicium, quæ intermodicè frigida utraque censentur, vi quâdam contrahendi præedita. Ut facta transmutatione novam formam & vivendi rationem sibi acquireret, ad quietem tanquam in sepulcro

sepulcro se composuit decimo ter-
tio Junii usque ad decimum quar-
tum Julii: eoque tempore prodiit
fusci coloris papilio, cuius effigiem
exhibit tabula, coloris est subflavi,
in utraque ala habet maculam ro-
tundam & albam; robustæ erat
naturæ, quamquām post duos dies
eum mortuum invenerim; in pro-
gressu tardus erat, atque prudentis
gressum quodammodo imitari vi-
debatur.

N U M. LXXXIX.

IN hâc Erucâ peculiarem natu-
ram & temperiem observavi:
Nam cùm reliquæ ferè omnes sint
humidi temperamenti, quoniàm
humidis foliis aluntur, adeoque
alimento & potu iudicent. Hæc
contrà, cuius effigiem offert tabula
admodùm sicca est, multoque po-
tu

20

tu utitur. Cujus rei causa mihi
videtur in alimenti ejus qualitate
quærendâ, foliis nempe salicu, m,
quæ sicca sunt & vi adstringendi
prædita.

Originem habet ex annulo ex-
guis ovis constante, ac tam tenaci-
tè teneris arborum ramis affixo, ut
vix, nisi cultello, abrumpi possit.
Hæc ova intensissimum frigus hye-
mis ferre possunt, atque illæsa sub
initium æstatis, calore solis, exclu-
duntur, sed non priùs, quàm eæ-
dem arbores quibus annexa con-
servabantur, ipsis commodum ali-
mentum possint suppeditare, quod
simul ac natæ sunt Erucæ, paratum
sibi inveniunt. Hæc eruca se ad
transformationem contulit secun-
do die Junii, inque eâ mansit usque
ad primum Julii, & tum ex eâ pro-
diuit papilio ad Num. 89. expressus.
Postquàm ova aliqua deposuisset,

mor-

mortuus est ; sed ova, quia masculino semine non fuerant conspersa, exsiccata sunt. Distinctionis causâ, & quia abundè potu utebatur, hanc Erucam Bibacem nominavi.

Observa posituram elegantem, qua Papilio hic ova sua deponit, Annuli formâ ramum arboreum tenaciter circumvolventis : Quod ad eorum Infœcunditatem, non congruit cum quibusdam Authoris nostri observationib⁹, alibi factis, ut prius notatum.

N U M. XC.

Singulis erucis peculiariis ineſt natura atque industria. Simulac erucæ (quarum effigiem exhibet Num. 90.) autumnale frigus appropinquare percipiunt, simùl congregatæ sibi latibulum parant, eumque in finem, reticulo quodam, apices extremorum ramusculorum cum foliis suis, in pyris aut spinetis,

spinetis, teneros adhuc ac flexibiles contrahunt, inque iis sese abscondunt & conservant. Quamdiu aura ipsis favet & grata est, foramen apertum relinquunt, quo egrediantur atque intrent: at frigore vehementius urgente, illud adeò exactè occludunt, ut vel intensissimo frigore non lœdantur: & quià materia latibulorum extrinsecùs pinguis est, aqua non intrat, sed levi contactu delabitur, maximum ipsis à paris periculum imminet, qui eas avidè persequuntur iisque vescuntur.

Eruca hæc à cibo abstinuit secundo Junii, eodemque tempore se ad transmutationem contulit, ac trigesimo die ejusdem mensis ex eâ erupit papilio albus, in utrâque alâ maculâ rubrâ notatus. Morantur descriptæ hactenus erucæ in suis latibulis absque alimento, usque ad initium

initium Aprilis; namque eo tempore calore verno alliciuntur, de nuóque comedere incipiunt.

NUM. XCI.

ERUCA hæc pro alimento utitur foliis spinarum, cerasorum, &c. solet sub umbrâ ramusculorum latere, ne calore solis (quem ægrè ferre potest) lædatur. Priusquam ad transmutationem se composuit, cutem tèr mutavit. Ubi cutis renovata est, integro die quiescit, donec caput paulatim indurescat; immediatè enim post cutis renovationem caput reliquumque corpus solito debilius est ac mollius, sed sensim confirmatur atque indurescit. Transmutari cœpit duodecimo Junii, ac quarto die Julii in lucem prodit papilio albus & formosus. ERUCÆ effigiem repræsentat tibi tabula,

tabula, ut & papilionis qui ex ea originem traxit; nec non formæ sive habitus externi, quo transmutationis tempore se oculuit tegmine quidem sive involucro subtus nigro, sed serico quasi flavo extrinsecus consperso, ut in Num. 91. annotavi.

N U M. XCII.

Ob singularem pulcritudinem, & colorum jucundam varietatem, hanc erucam formosam & admirabilem nominavi. Aliamentum ei suppeditant folia cerasorum, pyrorum, prunorum, & amygdalarum. Semen hujus eruae nusquam invenire potui. In primo suo exortu est instar exigui Limacis humidi, glutinosi ac fulgentis; deinde paulatim augetur donec cutis mutetur, eoque tempore

P colores

colores ejus apparent, at postea aliquoties adhuc cutem mutat. Transmutari coepit vigesimo-secundo Septembris, ac duodecimo Julii sequentis anni, in lucem prodiit papilio in Num. 92. delineatus; postquam integros novem menses ac dies viginti, mortui instar sine ullo motu aut vitae indicio, in reticulo quodam convolutis foliis latuisset. Vita nihilominus illa nova admidum brevis fuit, neque ultra dies duos se extendit.

N U M. XCIII.

QUAMQUAM multi credunt, fumo labruscae mures & glijres enecari posse, hanc ipsam tamen herbâ erucæ Num. 93. nutriuntur. Sed non prius labruscas depascere expertus sum, quam baccæ ejus proveniunt, & tunc foliis earum vescuntur

vescuntur donèc baccæ rubræ jam sunt, ac præ maturitate decidunt; eo tempore videntur folia illa inepta reddi ad nutriendas eas; ideoque defectu alimenti se ad quietem & transmutationem componunt. Hæc, cūjus imaginem repræsentat tabula 93. mutari cœpit vigesimo-quarto Septembris; sed quia jam autumnale frigus appropinquabat, & flores, quibus pasci solent papiliones, deficiebant, mansit in transmutatione ac quiete suâ usquè ad decimum-tertium Jūnii sequentis anni; eoque tempore erupit papilio subflavus in tabulâ ad Num. 93. typis expressus; sed postquam eum propriis vivisque coloribus depinxeram, avolabat, adeò ut exitum ejus observare non potuerim.

Hic loci ratio Papilionis per totam hyemem non erumpentis probè assignatur, scilicet, defectus Alimenti, & appropinquans Frigus,

NUM. XCIV.

ERUCA Num. 94. nullâ herbâ alitur præterquam peti foliis, eaque amat, imprimis quæ majora sunt & sicca; exiguis autem, quæ inferiori caulis parti plerumque annascuntur, aut nondum sati maturis, aut humidis, non deletatur. Expurgato prius corpore transformari cœpit tertio Augusti, & decimo-septimo die ejusdem mensis apparuit papilio haud parum formosus, qui versari solet in hortis circa flores, aculeum habet prælongum quo mel ex floribus exsugit, in volatu velox est.

Frequens est hic Papilio mense Julii, quando Caryophylla maturuerint: Attamen difficilis est captu, propter subitaneam celeremque ejus fugam sive avolationem.

NUM.

(213)

N U M. XCV.

Hoc genus erucarum quod tabulâ Num. 95. repræsentatur magnâ copiâ salices infestat; elegantis est coloris, flavi nempè nigris lineis distincti, ut ad Num. 95. videre est. Transformari cœpit octavo die Augusti, eoque in statu mansit usque ad trigesimum Maii sequentis anni; eoque tempore apparuit papilio in eâdem tabulâ delineatus, robusti corporis, quamvis vitam ultra dies duos non prolongarit.

De hoc etiam Papilione, vide Animadversiones meas.

N U M. XCVI.

Multas erucas exerior salicium foliis delectari, inter
P 3. quas

quas hæc est, cuius figuram tabulâ exhibui. Ratio hujus rei mihi videtur esse, quod folia salicūm sint siccī temperamenti, quo nimia erucarum humiditas moderatur ac corrigitur. Eruca hæc admodūm meticuloſa, ideoque ad simulationem pronā. Simulac enim attingitur, corpus suum arctè in orbem convolvit, immotaque manet, instar mortuæ, etiamſi de loco in locum toto corpore versetur & agitetur: sed si vehementius prematur, simulare amplius non potest, sed hypocrisin suam prodens, variis modis commovetur, ut effugiat. Postquam satis comederaſt, exactè corporē purgato, ad transformationem ſe composuit decimo Septembris, & decimo Junii ſequentis anni ex eā prodiit in lucem papilio albus, nigris maculis in alis notatus.

NUM.

(215)

N U M. XCVII.

Nutritur eruca Num. 97. foliis rosarum & gallitrici Belgis Scharleie dict. Aliam formam induere cœpit vigesimâ die Julii, eumque habitum transformationis tempore retinuit, quem in Num. 97. exhibui, eo in statu morabatur usque ad secundum Augusti, quo tempore in lucem prodit papilio varii coloris, quem melle ad tempus aliquod in vitâ conservavi.

N U M. XCVIII.

Erucæ, quarum formam exprimit tabula Num. 98. reperiuntur circa colles arenosos, vario alimento utuntur. Hæc, cuius figuram vides, se ad transmutationem
P 4 composuit

composuit duodecimo die Julii,
inque eâ mansit usque ad quintum
Septembris; tunc ex eâ apparuit
papilio, quem delineatum vides ad
Num. 98. tener & imbecillis fuit,
quod ex eo factum arbitror, quòd
nimis citò consueto suo alimento
privatus fuerit, antequām ad per-
fētam staturam & ætatem perve-
nisset. Antè enim ostendimus, eru-
cas quamdiù in transformationis
statu morantur, nullo uti alimen-
to; necnon, eos papiliones imper-
fectos & miseros plerūmque esse,
qui generantur ex Erucis, quæ ante
tempus naturale transmutantur.

*Erucam hanc in Montibus Arenariis su-
pra Caletum deprehendi. Vid. Notulae
meas.*

NUM.

N. U. M. XCIX.

HAnc erucam in tabulâ expressam, pilorum ratione hirsutam Num. 99. nominavi. Libenter vescitur lactuca & gallitrico. Simulac aliquid præter confutudinem percipit, aut leviter contingit, se in orbem, pilæ instar convolvit, immota ac tanquam mortua quiescit, erigitque pilos echini instar ; at si pilos arripias, statim eos evelli permittit. Passeres aliæque aves has erucas non edunt, sed ab iis abhorrere videntur, undè ipsis venenosas esse nonnulli conjiciunt. Ad transmutationem se composuit trigesimo Junii, ac vigesimo secundo die Julii ex eâ prodiit papilio magnus, formosus, variisque coloribus insignitus. Deponunt hi papiliones semina sua ante hyemem

&

& quiā serò ex iis erucæ proveniunt, nempè circa Octobrem mensem; in terrâ, rimis murorum, aliquisque in locis se abscondunt, ac sine alimento vivunt usque ad æstatis initium, ut ipse expertus sum.

N U M. C.

Pillosa hæc Eruca, cuius effigiem Num. 100. depictam videre est, Bulborum terrestrium foliis vietitat; illis enim eam diu aliui, atque vivam sustinui. Hanc, quod memorabile est, expertus sum, quotiescumque jam ad satiatem pasta fuerat, cumque ab esu desistebat, antequam se quieti somnōve dabat, vitrum, cui eam incluseram, aliquoties circumambulasse.

Ad transmutationem subeundam hæc sese deponere vi. Id. Sextil. atque in eo situ permanere, quo expictam

expictam in Num. 100. conspicis
 per decem menses, minùs sex die-
 bus, nullo vitæ motusve facto in-
 dicio. At postridiè Cal. Jun. con-
 sequentis anni aureliam producere,
 cuius confortem similemve videre
 mihi contigit nunquām. Alas hæc
 habebat cædidas, nivis instar, cor-
 pusculum colore flavum, fulvo cla-
 rius, volatu erat ocyssima : sed an-
 te volaturam, diem quiescebat uni-
 cum ; quo se ab immundo, quo
 scatebat, humore mundabat ; for-
 tean præsagiens, eum sibi volaturæ
 gravem, & impedimento futurum.
 Incibata hæc quatriduum & qua-
 drinoctium perduravit ; at quinto,
 à luce primâ, quam aspexerat, dié
 expiravit, præ defectu aprici &
 aperi aëris, quem ipsi non concesse-
 ram, siquidem vitro inclusam ser-
 vabam (papiliones enim omnes aë-
 re discipiunt liberiore frui) aut ali-
 menti

menti inopiâ (namque omnis generis aureliæ vitam solent amittere, si hoc amittant) aut utriusque; adeò ut veluti homines cibo, & libero aëre destitutos emori necesse est, ità & hanc defectu cibi & aperi aëris morti se dedisse arbitrer.

Hujus autem aureliæ Matri, Erucæ dictæ *Saturambuloni* nomen posui, siquidem satura, & à sumpto cibo, semper ibat obambulatum.

N U M. CI.

Hirsutarum hoc erucarum genus, ex quo Num. unicam ad vivum expictam offert, vescuntur libenter foliis Heliotropii. Consuetum ea iis etiàm sunt alimentum: illis namque eas diu alui, vivasque conservavi: truculentæ admodùm, & iracundæ videntur, imò adversus suarum consortes, sæpè inter se pugnant.

pugnant acerrimè, & sibi invicem
pilos de tergo mordicùs auferunt,
ut per aërem volitant: proptereà
illis ~~περιεγένετο~~ tibi licet assignare no-
men, si volupe eas ab aliis secerne-
re: at valdè meticulosæ sunt, si
enim attinguntur, expavescunt su-
bitò, confessim se contrahunt, &
convolvunt, ac ità immotæ manent
per horæ quadrantem, ut emortu-
as esse dices; adinstar aliarum
Erucarum, quæ simulátque tan-
guntur, leporinum somnum dor-
miunt; veluti somnum lepores si-
mulant, quum eos venatores ca-
nesque persequuntur: pari modo
hæ nôrunt Erucæ astutè fingere se
mortuas, quùm eas manu vel ba-
cillo tangis, & infestas, ne necen-
tur, sive ad necem vulnerentur.

Hæc autem, quæ exsculpta hìc
tibi ponitur ob oculos, ad trans-
mutationem sese componere iii. Id.

Septemb.

Septemb. è foliis, & contextis à se
telis contexta sibi domuncula, in
eam, ut in sepulchrum, utì ex eo
præstituto tempore resurgeret, se
deponere; eâ positurâ, & for-
mâ, quâ eam Num. 101. ex-
pictam exhibet; atque in eâ quasi
inanimis, & immota manere ix.
menses continuos, nec minus, nec
amplius: Namque iii. Id. Jun. anni
posteri ex eâ in lucem prorupit pa-
pilio: interdiu hic videbatur dor-
mire, atque segnis, ac piger; noctu
agebat excubias, atque velox &
agilis erat admodum; uti alia ani-
malcula plura, etiam volatilia, ac
velut noctuæ, & vespertiliones, de
die quiescunt, & de nocte volitant.
Siquidèm autem, quo vicitaret
álimento, exploratum non habe-
bam, &, in quem collinearum, sco-
pum attigeram, jam gnarus unde
duceret ortum, ipsum liberioris
aëris

A A

aëris usura donatum, propriâ sivi
quâdrâ vivere, sobolemque suam
propagare.

N U M. CII.

ERUCA HÆC salicu[m] foliis benè & sufficienti tempore nutrita, ad diuturnam quietem se recepit, atque in angulum quendam secessit, undè jam in aureliam mutandam conjecti, ut sic paulatim transfigurationis suæ periodum absolveret. Verùm transformationis loco, animadverti ex utroque corpusculi ejus latere, viridem vermem prorumpentem. Sed mirabile visu fuit, quanto dolore, labore atque anxietate se eruca hæc in omnem partem, quovisque modo converterit, corpusque suum contorserit ; nunc illud in altum attollendo, nunc deorsum conjiciendo ; jam illud

illud extendendo, jam contrahendo, & sic porrò ; ut prædictos eniteretur vermes, eoque se onere liberaret.

Primus vermis simùl ac jam natus libero aëre frueretur, se vulneri, ex quo proruperat, applicuit ; omnemq; succum ac substantiam matris exsuxit, adeò ut præter cutem nihil esset reliquum : & vermis alter, prioris aviditate, omni jam alimento destitutus, in ipso ortus sui vulnere extingueretur : Cujus itidèm corpusculum ab altero, matre antè evacuatâ, similiter totum extractum & consumptum vidi.

Hic autem vermis jam matris fratrisque gemelli corpusculis satis benè pastus, quievit planè immotus ac sine alio alimento, usque ad decimum quintum Octobris 1664. eoque tempore in ovum nigrum totus transformatus est ; atque ex eo

eo ovo decimo-octavo Maii anni
subsequentis 1665. duæ muscæ
prodierunt, qualem unam apposi-
tâ tabulâ exhibui. In quâ Histo-
riâ notatu dignum mihi videtur,
ex uno ovo duas provenisse mu-
scas, ut hoc pacto restauraretur
damnum duorum vermium, qui
(ut dixi) in substantiam unius qua-
si simul coaluerant.

Fuit de omnibus Papilionum Historiis,
quas in industriis Johannis Goedartii Monu-
mentis comperi; Postremæ hujus Historiæ
veritatem in dubium non vocarem, nec de
Traductoris fide conquererer, cum Meyus
ubicunque æquè modestus audierit, ac alter
audax frivolusque. Volens sum fateri, unicum
hoc Authoris nostri Experimentum crucem
mihi fixisse; attamen fortassis, bini Vermes
Ichneumones pro communi Folliculo mutua
symbola conferre possint, quem Nigrum ovum
appellitat; pari ratione ac quini, ut in Hi-
storîa vicesimâ prius notatur. Hæc tamen
est mera mei solius conjectura, cui (ut verum
loquar) Historia non favet; ea enim nar-
rat unicum modò vermem superstitem fuisse,

Q

quando

*quando mutatio ejus in nigrum hoc ovum per-
ageretur.*

Pari etiam pacto videre est, Papilionum genus, duas ferè Libri partes, in ternas divisi, absolvere; quod non Authoris delectu fiebat, sed casu; sicut patebit cuiquam perpendenti, hoc Insectorum genus maximâ ex parte deponi, excludi, & alimentum sumere in propatulo, obviâmque visui nostro, super herbas arboresque: Cùm nidulatus, educatio, atque alimentum Insectorum alienigenum plerorūmque, dum adhuc in Embrionatu suo & Larvationibus diversis persistant, vel in cœcis secretisque Rupium angulis, vel intra Arborum Truncos, intra Plantarum Caules, vel Recessibus subterraneis, aut demum Lacuum & Fluminum fundo peragerentur: adeò ut, nisi diligentiori scrutinio facto, non sunt facile investigabiles.

S E C T.

S E C T. IV.

De Papilionibus, alis Diaphanis instrutis, Anglicè sub nomine Dragon-Flies venientibus.

Datur & aliud Insectorum genus apud Antiquos *Anonymon*; Moderniores, Libellas, Perlas, &c. vocitarunt. Insecta hæc inter Papiliones recenseo, propter aliqualem saltem inter illos cognationem, idèoque proximè illis locum obtinent. Habent universim quatuor alas, rigentes, fragiles, & translucidas: Genii sunt ferocioris, muscas deprædantur, quas volando captant, sicut accipitres aviculas: Quidam forsitan existiment, illos magis commodè post Scarabæos tractari debere, eò quod utrorumque Vermes sint Hexapodes: Methodus nostra cum utrisque consentiet, sat est, illos non confundi, cùm sint peculiaris Insectorum Tribus proprii sui generis.

NUM. CIII.

ANimalcula hæc, ubi primùm in lucem se produnt, exigua sunt, quantitatem pulicum non excedunt, sed posteà non parùm augentur: reperiri solent in fossis, nulloque alio alimento vescuntur, quàm quòd majora minoribus pro esca utantur. Exiguo temporis spatio vidi unam ex tribus majoribus in appositâ tabulâ depictis, sex minora ejusdem speciei deglutiisse, inque suam convertisse substantiam. Hinc fit, ut animalcula hæc præter modum timida ac meticulosa evaserint: aliquo enim ex majoribus conspecto aut obviàm ipsis facto, magno impetu resiliunt, fugamque capessunt, sed frustrà.

*Nil amplius invenio inter Authoris Chartas, nisi quòd ex vermium Hexapodum uno,
in*

in Tabulâ effigiato, Insectum alatum coloris cærulei, in Iconismo etiam depictum, produceretur; sed de modo Transformationis, ne Gry quidem apud eum reperi.

NUM. CIV.

INsolitum visu hoc animalculum admodum lentigradum est: ubi id vexas, & ad iram extimulas, se valdè iracundum, & succensum præbet; insupèr audax & imperterritum (quapropter illud *τολυμεγένη, audax, aut intrepidum* vocitare vixum fuit) namque stationem suam servare audax, non nisi ipsum magnoperè infestes, de loco proserpit: in posteriori corporis sui parte limosam gestat pinnam quâ se defendit, ac protegit, & eam ubicunque deponit, istius beneficio se terræ ità agglutinat, & affigit, ut non cedat retrò: tum corpusculum omne contrahit, & anteriori ipsius

Q 3

parte

parte & cornutis, seu dentatis, quibus est armatum, forcipibus se adversus illatam sibi vim gnavitèr tuetur. Quò scirem, quodnam huic animalculo peculiare foret alimento, non levem adhibui diligentiam, atque ut vivum conservarem, panem, farinam, saccharum, variaſque herbas, ut & aquam, ipsi apposui ; sed nihil horum avebat degustare, ast fastidiebat omnia. Postmodùm verò in mentem veniente mihi, infecta multa formicis, scarabœis, aliisque demortuis victitare animalculis, illa ipsi comedenda visum est apponere, atque inter alia scarabæum, adhuc tenerum, & capsulæ eburneæ inclusum ; experientiâ enim doctus eram, multa id genus animalcula lignea, lignearaq; capsulas perforare.

In hâc se mirum in modum oblectare, scarabæum omnem intùs exedere,

exedere, in exesum irrepere, cada-
ver & parti ejus posteriori nendo
attexere sibi domunculam, exiguae
ad instar cameræ, ad latus utrum-
que adeò amplum, ut in eâ se com-
modè posset quaqua versùm flecte-
re: atque in hâc permanxit à xii.
Cal. Septemb. usque ad diem v. Id.
Jun. subsequentis anni: quo ex eo
prodibat aliud animalculum alis
instructum, & visu pulchrum at-
que jucundum: alæ autem erant
admodùm insignes, ast ità teneræ,
ut penicillo non delineandæ essent,
& fulgidæ concharum instar, in
quibus margaritæ, seu uniones na-
scuntur; in capite micabant ocelli
duo aurei; corpusculum colore
erat hyalino. Erecto sursùm ca-
pite, demisso ac deorsùm pendente
corpusculo reliquo, expansis qui-
dem alis, sed non agitatis, siquidèm
majores erant, quàm ut eas vibrare

Q 4 posset,

(232)

posset, vento per aërem ferebatur
secundo, nec ultra biduum vitam
extendebat jejuna; me latebat e-
nim quo vicitaret.

*In Sectione Quintâ, genus Apianum po-
nimus, quod (ut priora universim Infecta)
quatuor nudis alis instruitur.*

S E C T,

S E C T. V.

De Apibus.

N U M. C V.

Arum majorum species *fuci*,
 & *Crabrones* dicti Latinis,
 & Græcis ^{Βούβουλοις}, quorum unum
 Num. 105. ad vivum expressum,
 & ob oculos positum videre datur,
 altam, & siccum sibi terram eligunt
 ut plurimum pro domicilio, quæ
 nec nimium argillacea (siquidem
 ista nimis dura & tenax foret effo-
 diendis sub ipsâ cubilibus) nec ni-
 miùm levis, & arenosa est, quoni-
 àm illa, excavata, facile intus illa-
 beretur. Altiorum etiam agrum
 amant,

amant, ut eo minus ipsos infestaret
aqua. Ejusmodi sub terrâ latebras
sibi fodiunt, profundas, tres &
quandoque tres ac dimidiatum,
pedes, & quadratum pedem latus,
atque amplas: in eas aliquantulum
graminis, sed tenuioris, & siccioris
inferunt, illudque cerâ vestiunt;
non secus atque hirundines suos
luto nidos amiciunt: verum hi fu-
ci efformant sua domicilia pelluci-
da, & foraminibus plena, illisque
superinducunt affabre tegumenta
orrecta, & è cerâ contexta ut à
pluviâ per terram descendi, &
terrâ forte delapsurâ tuti sint. In
hoc nido ex cerâ thecam exiguum
sibi conficiunt, formâ referentem
ovum dimidiatum, & magnitudine
ervum, medium divisum, seu dis-
sectum: in testam hanc seu the-
cam quisque Bombylius excretos
novem deponunt vermiculos, quo-
rum

rum singuli magnitudine granum
 seminis Nasturtii non superant, sed
 alblicant laetis adinstar, & pellu-
 cent. Deinde testulam hanc clau-
 dunt ut oviformis sit: moderatè
 etiam ad sensum hæc calida est,
 uti ovum cui gallina incubat.
 Huic testæ sæpius superserpere vidi
 Bombylios minores, non secùs ac
 si ovum à frigore immune, & cali-
 dum servare fuisset iis animus; at-
 que illud ità excludere; postea ve-
 rò conspexi eosdem ovum istud
 scabere & scalpere, non alitèr ac si
 voluissent in eo rimam sive aper-
 turam facere, sed scabendo ceram
 reddebant molliorem. Vermiculi,
 testæ huic oviformi inclusi, indies
 etiam fiebant majores; nec cessa-
 bant interim Bombylii minores
 omnem excludendo ovo dare ope-
 ram, non etenim requiescebant,
 donec disruptum esset. Rumpendo
illi

illi etiam vermiculi intus abditi suam commodabant operam, agitantes & commoventes se continuò: crescentibus enim illis crescebat & calor, qui & ceram indies reddebat molliorem. Ovo autem hoc exclusi vermes per integrum quieti jacebant diem: accedens deinde major sive senex Bombylius ceram, ex qua constructum fuerat ovum, & cui vermes involuti erant, omnem deglutiebat, adeò ut ea cera in ejus corpore liquefacta alteri ovo subministraret materiam. Ubi jam recens exclusi vermiculi totum jacuere diem omnis omnino motus expertes, & veluti exanimes, è squallidâ ex ore & corpore stillante pituitâ singuli singula contexunt ova quæ granum baccæ laureæ magnitudine æquant, & recens neta, humida quidem, atque mollia sunt, sed lapsu temporis, aëris

aëris calidi beneficio paulatim magis magisque sicca, & dura redunduntur. Hæc ova hi vermes singula singulis ovis agglutinant; & singulis ex ovis singuli Bombylii, sive apes prodeunt, eâ formâ, quâ unicam in tabulâ exculptam, & ad vivum expictam dedimus, sed ab unâ parte dissectam, uti monstreremus, qui vermis in apem versus fuerit. Hoc facto, Bombylius, si-
ve major Apis, accedens denudò ovum conficit, illique partu editos imponit quinque vermiculos: deinde & alter facit paria, posteà & alius idem agit, atque alii deinceps consequuntur, factitantes idem, usquè donec numeris omnibus absolutum opus, & in formam & figuram racemi sit redactum. Verum autem, anne unus idemque sit Bombylius, qui opus hoc perficiat, & in omnes testas sive thecu-

las

las vermes deponat, anne verò di-
versi, & an multi huic allaborent
operi thecas implendo; novas novis
vermibus, necdùm nobis certò
constat; verosimile tamen esse ju-
dicamus, unum eundemquè Bom-
bylium opus hoc integrum exige-
re, atque ad umbilicum perducere;
& racemo huic coronidem; omnes-
que vermiculos omnibus testis sive
ovis imponere: hisce enim oculis
nobis visus est unus, qui solus ver-
miculos xxxiii. numero excrērat,
& in testas deposuerat.

Istud etiam observatu non in-
dignum est, unumquodque inse-
ctorum horum in confiendo
unoquoque ovo, antequām peni-
tūs perfectum est, occupari sedulò,
per continuum xxviii. horarum
spatium, ferè semper: quædam ta-
men opusculum hoc paulò citius,
quædam paulò tardius quandoque
confectum

confectum dare solent : adeò ut in eo hæc animantia hominibus similia esse videantur, quorum alii pedibus, ac manibus, & in opere ac officio faciendo celeriores aliis, alii verò tardiores sunt.

Vermiculus autem ille, de quo verba primùm fecimus, ad subeundam se componebat metamorphōsin iii. die Idus Quintil. atque in eo statu permanebat immutatus, & in conversus, ad xiii. Calend. Septemb. quo die in lucem edebat apiculam illius formæ & magnitudinis, quā eam in tabulâ delineatam dedimus.

Quùm autem hi vermiculi ceras mordendo testas aperuerunt, illisque prorepserunt recens editi, anterioribus pedibus fricare solent oculos, non secùs ac si cæci forent, ut canibus festinantibus cæci sunt parti catuli ; fortassis etiam cæci nati sunt, clausos enim oculos fricationis

Cationis beneficio aperire videntur;
somnum saltem iis excutere aut
defricare dices. Tunc in anteri-
ori corpore alblicant, subflavescent
etiam, atque nigricant: alas, non
expansas, sed tergo incumbentes
habent: eae quoque sunt humidæ,
sed confestim ab aëris calore sic-
cescunt, ut eas expandant & exten-
dant, spatiolo dimidii quadrantis
horæ. Apiculæ hæ recens exclu-
sæ necdùm faciendo operi sunt
aptæ; attamen impensè gaudent è
latebris ascendere in apricum aë-
rem: sed apibus seu Bombyliis ma-
joribus operi intentis impedimen-
to sunt, qui eas idcircò quotiescun-
que ascendere superiùs, in inferiora
solent loca abigere: ultrò etiam ci-
tróque meant, & discurrunt, non
secùs ac si forent ebriæ; ast ubi
tres jam dies exclusæ sunt, tum de-
mum sunt terram ad nidos appor-
tando;

tando, quos majores arcuatim fornicant, beneficio aggestæ terræ, cui excavatæ porrecta & extensa, atque è cerâ confecta superinducunt tegumenta. Uti fabrorum cæmentariorum ministri, seu adjutantes servi calcem, gypsumque subactum, & arenæ immixtum atque lapides fabris subministrant, quibus illi parietes murösve fabricant, & incrustant i pari quoque ratione, si magna licet componere parvis, apiculæ minores majoribus Bombyliis terram construendis nidiis apportare solent; ast non prorsùm, sed retrorsùm & recessùm pedibus verrentes terram, ut gallinæ sterquilinium. Verùm autem, quæ primùm prodierunt, apiculæ, & grandiores cæteris fabrorum murariorum defunguntur muniis: ceteram enim conficiunt, cuniculos agunt, fornices concamerant; quos

R

minores

minores aggestâ terrâ constipant. Illæ autem ceram comedunt, comestam in ventriculo liquefaciunt, siquidem eo sunt calidore, liquefactam excernunt stillatim, atque ex hâc, & terrâ mixtâ, adinstar hirundinum nidos extruunt, operasque suas peragunt, complicatis pedibus anterioribus; hæ verò illis in apportandâ & stipandâ terrâ adjumento sunt.

Vulgus hoc suum etiam, ut nobiles Apes, Regem Ducevne habent, quo reguntur. Hic autem Bombylius est, senex admodùm, & corpore toto major cæteris, uti apicularum Rex corporis magnitudine, & specie præcellit reliquis: sed hic alis destituitur, & pilis: ubi cæteri albis, flavis, atque nigris colore pilis scatent, & hirsuti sunt; calvus hic est prorsùs adinstar deplumium ac nudarum avium, aut

velutini

Veluti occipites capillitio destituta
 pingitur *Occasio*: niger etiam est,
 & fulgidus insuper, ut ebenum po-
 litum. Quandoque operas, qui-
 bus vulgus occupatur, spectatum
 venit, & exploratum, anne eas ju-
 stæ mensuræ tum latitudinis, tum
 altitudinis convenienter conficiat;
 nidum irrependo, & prorependo,
 ascendendo, & descendendo men-
 surare videtur; uti Architecti ex-
 actam operis, quod fabri fabrican-
 tur, rationem habere solent. Mi-
 nores Apes, ubi huic seni fiunt ob-
 viæ, non exiguum ei, utpote Regi,
 honorem exhibent; circumquaque
 ipsum circumcurrunt, binæ vel
 ternæ aliquot ipsum vicibus demul-
 cent, expansis interea ludentes alis,
 ipsumque anterioribus amplecten-
 tes pedibus, ut ulnis: veluti nos
 eum, cui gratulamur adventum.
 Exemplo igitur nobis apes hæ sunt

R 2 senibus

senibus tribuendi honoris. Ubi ve-
 rò Dux hic Bombylius explorârit,
 an opus ad normam respondeat,
 descendit in latibulum, & opus ju-
 niorum quisque suum denuò ag-
 greditur. Matutino tempore hi
 tardi ad opus veniunt, & nisi eos
 exiguae illæ bestiolæ, quæ quotidiè
 manè ipsis surrepunt & obrepunt,
 excitarent, tardiores venirent. Ali-
 um etiam inter se habent Bomby-
 lium, qui, veluti Tympanista, mili-
 tes gregarios ad excubias, aut ad
 movenda castra, aut ad progredi-
 endum, aut ad dimicandum accen-
 dit tympani strepitu, ità & ipsos ad
 operandum excitat. Hic circa ho-
 ram vii. matutinam in operis extru-
 endi fastigium ascendit, atque di-
 midiato corpore eminens ex fora-
 mine alas vibrat, & agitat illarum-
 que beneficio strepentem ciet so-
 nitum in latibulo concavo, tympa-
 ni

ni strepitui non absimilem, qui ferè per quadrantis horæ exauditur spatiū continuum. Expertus, & auritus testis hæc commemorō, imò & oculatus ; & juxtà mecum illius tympanistæ Bombyliorum vibras, & strepentes alas non semel audivere, & videre multi, me, hujus audiendi sonitus ergo invisentes rerum naturalium studiosi.

Præterea & his est, qui interdiu agit excubias. Quum enim aliquando nidum pulsabam, confessim hic è latibulo ascendebat ut percussus & attonitus, & circumquaque discurrebat, tanquam exploraturus quid rei gereretur extus; at nihil periculi subodoratus exemplò descendebat denuò. Non semel id vidi admirabundus. Quandoque etiam cicurem apiculam nido superimposui ; sed hoc animadverso statim hic foras se proripere,

& apiculam arripere, velut infensus
& iratus, nec eam, nisi neci datam,
relinquere.

Insuper hosce Bombylios celulas, ex quibus egressae erant apes ipsorum consortes, cerâ circumvestire, melle replere, & erectas constituerem, atque cerâ obsignare compere, ne fures, eas ingressi, absument mellificia, namque hos inter invenire est raptiores, ignavi ac pigris Bombylii: imò vidimus, qui, reliquis foras in agros mellis colligendi gratiâ se conferentibus, unâ se evolare simulabant, verùm è camerâ, in quâ eos continebam, non exibant, sed duntaxat fusim aliquoties in orbem volabant, & eo facto revertebantur in alterutram lagenarum vitrearum (duas enim in camerâ collocâram, in quibus sua extruxerant alvearia) & quisq; in eam, ex quâ fuerat egressus; quùm

quum cæteri in campos & agros evolârant ; & posteâ domum redibant, quidam melle, alii cerâ, & nonnulli aquâ onusti ; hi fuci in alvearia revertebantur vacui, & insupèr favos devorabant, ab aliis formatos, & mel in hyemem collectum. Ignavum istud pecus hi sunt, quod mellificationi operam non navat, sed congesta à sociis alimenta consumit, de quo multa Veteres ; cui comparant pigros, & desidiâ horridos homines, qui falcem in messem injiciunt, cujus ipsi sementem non fecerunt, & alienis vivunt laboribus.

Requires forsitan, quis fuerit exitus senis hujus Bombylii, quem examinis Regem Duce me arbitrabar ? Hunc vidi jam morti proximum manè summo, antequâm Tympanista Bombylius alas suas, ut solebat, vibraret, illisque sonitum

R 4 excitaret,

excitaret, è domicilio prorepen-
tem, sed totum horrentem & tre-
mentem corpore, atque titubantem
ac vacillantem, ad extremam agri
sui oram progressum in conval-
lem. Huc proiectus decumbe-
bat, quasi lassus, & tandem suavi-
tèr expirabat, absque pedum con-
vulsione aliquâ. Neque id mirum
mihi videbatur; namque ipsi jam-
dudum pedes præ senio obtorpue-
rant.

Rege hoc mortuo indiès decre-
cebat aliorum Bombyliorum nu-
merus; tandem è favis subrepen-
tem vidi Bombylium, cui ayulsum
ab humeris caput erat,

-----*Et sine nomine corpus;*

truncumq; hunc palpitantem con-
spexi, vivumque jacentem per bi-
duum, & deinde expirantem. Hinc
conjicere

conjicere mihi proclive erat, intùs turbata esse, & inordinatè ac malè geri omnia, atque Bombylios pro libitu quæ volebant agere, & pugnare acritèr, Rege demortuo: namque ab eo tempore non amplius pulsabat manè tympanista tympanum, uti solebat, vivente Rege. Admiratione quoque dignum est circa ortum horum Bombyliorum, ex unicâ hujus generis ape vetulâ, ubi se ad propagandam speciem componit, quandoque cxx. provenire vermiculos, aliquando tamen pauciores, & interdùm plures: verùm tot numero aliquandò partu simul edidisse unicam testes mecum sunt oculati non pauci rerum naturalium Studiosi, qui demirabantur Apicularum harum unicam adeò feracem, ut integrum posset Bombyliorum Remp. & integrum examen constituere.

S E C T.

S E C T. VI.

De Scarabæis.

N U M. C VI.

VArios invenire est vermes medios inter cortices, & ligna arborum; jam unicum exhibeo, ac describam, quem in nostrâ Zelandiâ Veteri, ejusque insulâ Walachriâ offendit medium inter quercûs lignum, & librum.

Siquidem suspicabar in quercu latere nonnihil, quod memoratum dignum foret aliquandò corticem vi abruptum ibam; atque in eoterebrantem tunc offendebam vermem hunc, quem idcirco $\Delta\pi\iota\beta\mu\pi\eta\gamma$ nun-

nuncupabam. Nōrat hic organi peculiaris beneficio, tanquām terebrâ, lignum licet durum , & vix pervium cultro , perforare, quanquām mollis erat. Hoc autem vermium genus ore suo, ex quo acutum aliquod, & duriusculum prominet organum, pro terebrâ utuntur ; non exiguâ etiam pollent vi, posterius corpus caput versus protrahendi; podicem insupèr excrementis affigunt firmitèr ; atque ità medii confident inter lignum & excrementa, pressi velùt in torculari, adeò ut ore vim facere, & terebrare possint: atque hâc positurâ quercum perforant, & vicitant adipe, & adiposâ materie, quam exterebrant : ad satietatem pasti, rectâ se extendunt ; ubi ventriculus officium fecit suum, alvum exonerant ; & simul corpus paulatim magis magisque contrahunt, & adducunt,

ducunt, quam possunt maximè, adeò ut semper excretum è podice excrementum, corpori quam proximè adjaceat apprehensum: atque ità compressi, more suo in lignum vim faciunt.

Transmutationi se dabat hic v.
Cal. Novembr. in quercùs libro à me constitutus, cui ipsum insidentem repereram, unā cum multis aliis, exiguis, vitæ tamen indicio facto, namque se motitare conspicibam: Anno subsequenti ipsis Id. Januar. produxit animalculum insolens, colore canum, nigris variegatum maculis; sed forte, & insuper atrox atque fremebundum: armata frons erat cornibus, quæ retrotrahebat, ubi se iratum, & antorū extendebat, ubi se placidum inungebat: ligneæ capsulæ se includi non patiebatur, sempèr enim, & citò quidem lignum permordebat

mordebat penitus, atque ita sibi faciebat erumpendi lucem; sicque ostendebat, ex quo foret oriundum genere: siquidem explorare non poteram, quoniam viveret alimento, vivum servare in manu non erat mea; capsulas ubi meas corrupebat, quibus incluseram, inediâ peri re sivi. Atque hic vermi huic, ejusque soboli erat vitæ exitus.

NUM. CVII. a.

Duo Vermes in Num. 107. a. delineati, hostes sunt erucarum acerrimi; anterior corporis pars ungulas duas habet apertas, quæ forcipis in modum conjunguntur & clauduntur, annuli figurâ. His ungulis erucarum ventres perfodiunt, iisque appendent. Erucae vulnerum dolorem sentientes, corpus undiquaque movent agitantque

tantque ut se expediant liberentque; vermis interim, mortui instar, extentoque corpore, sine motu quietescit. Quoque magis se eruca mouet convolvitque, eo magis laeditur, venterque disrumpitur; postquam eam dimittit vermis, vulnus illicò intumescit, quod indicare videtur vulnus veneno quasi infectum fuisse. Vermis hic à naturâ bene armatus, flavus est ac splendidi coloris, ab erucis haud facile laedi potest. Supra terram, ultra dies duos vitam protrahere nequit. Unum ex descriptis vermibus jam ferè exanimem mortuumque terræ imposui, qui statim, refocillato spiritu, eam terebrando penetravit. Hyberno tempore, supernè terrâ paululum regelatâ, intus autem glacie ultra duorum pedum altitudinem adhuc constrictâ, fodiendo inveni unum ex his vermibus, (frigus enim

enim facile ferunt) unà cum ape
quâdam, quam juxta vermem po-
sui, ut observarem quomodò inter
eos conveniret. Vermis statim ag-
gressus est apem, caputque ejus for-
cipe antè descripto arripuit, tamque
diu exagitavit, donec lassa & præ-
ter modum fatigata apis effugere
conaretur, sed præ frigore alarum
usu destituta, non potuit. Simile
certamen etiam postea vidi inter
apem & erucam, quam eodem
tempore ex terrâ effoderam. Ver-
mes duo in Num. 107. a. expressi,
eiusdem planè sunt naturæ, atque
igni injecti, instar olei conflagrant.
Ob peculiare erga erucas odium,
eos erucarum hostes appellavi.

NUM.

NUM. CVII. b.

Vermis ille, Erucarum hostis,
 seu *ρευμαχθεὸς*, appellatus, ubi
 decumbens se ad subeundam trans-
 formationem deposuerat postridie
 Cal. Junias, in eo permansit situ,
 usque ad viii. Cal. Octob. quo eum
 tabella exhibet delineatum; sed
 dicto die, tabellæ insculptum par-
 tu edidit animalculum, matrici suæ
 quam simillimum; Nam, ut lo-
 quar diverbiis, *lac lacti*, *ovum ovo*,
aqua aquæ, *apis api* non magis est
similis, quam animalculum isthoc
 vermi, ex quo prorupit: uti *mali*
corvi malum ovum est; ita quoque
 pessimi vermis hæc pessima proge-
 nies: sicuti vermis ille duas habet
 ungulas apertas, forcipiformes, quas
 erucarum ventribus immissas clau-
 dit, ad modum, & figuram annuli,
 qui-

quibusque miseris erucas solet ene-
care : ità etiam hocce animaleu-
lum duabus armatum prodijt un-
gulis, admodùm perniciōsis, illis e-
nim formicarum, & Gryllotalpa-
rum ova, ubicunque ea invenit,
transadigit, & rumpit : æquè etiam
ac ipsius matrix, malignum & ma-
litiosum est: acerrimè quoque cùm
sui similibus dimicare solet, præci-
puè ubi ipsum infestat triduana fa-
mes ; tunc etenim geminis ferocis-
simè pugnat ungulis, seu proboscidi-
bus; atquè se tuetur strenuè, ad
exemplum vermis, cui debet ori-
ginem, quique ipsi hanc malitiam
ingenuit,

Non secūs, ac Chamæleon, ani-
malculum hocce subinde colorem
mutat, uti *malæ lanæ*, quod Belgis
est in Proverbio, *colorem vertunt* ;
primo enim post exortum anno
coloris est subobscurè viridis, &
S fulgidi

fulgidi in anteriori corpore, paulò
magis viridis in capite, & in poste-
riori corpore coloris subpurpurei ;
hosque colores retinet continuò ad
annum secundum ; isto enim picis
adinstar fit atrum, atque insuper
malignum, uti *lupus pilum mutat*
non mentem, ut fert adagium ; ità
& hoc animalculum colores non
ingenium mutat ; ætas enim ipsi,
ut improbis, non aufert sed adfert
malitiam.

Altero enim anno non erucis
duntaxat, sed & cæteris insectis ad-
modùm infensa, & infesta sunt ;
cumque iis ad necem usque dimi-
cant acerrimè ; imprimis, quùm
biduum jejuna reliqueris. Ubi iis
formicarum, aut Gryllotalparum
ova objicis, illicò ea rostro perfora-
ta exugunt, veluti Sciuri gallina-
rum ova avidè exorbent, eo nomi-
ne ἀφορεῖται seu ἀφορῆται, ovorum exorp-
tores

tores nostratibus nuncupati. Ut
hoc animalculum insectis omnibus
inimicum est, eaque devorare mo-
litur; ita quoque sibi hostes habet,
& quidem infestissimos, Gryllotal-
pas nimirùm; hi enim circumquá-
que juxta nidos illorum animalcu-
lorum tectos agunt cuniculos, in
quibus insidiantur, & observant,
quæ devorent; Sicuti hæc Erucas
solent perimere, ita hisce redditur;
quod reddiderunt aliis; imò, uti
hæc Gryllotalpas excepere, nec-
dùm exclusos, & in ovis latitantes
adhuc, sic etiam hæc Gryllotalpæ
adulti, his etenim illi prævalent.

Vermes hi jam alterum ætatis
annum agunt, ubi mutationem fa-
ciunt; neque mutant leberidem,
nisi quùm se in aliam formam ver-
tunt: tunc autem anguium instar,
cutem exuunt, & exalbescunt; at-
que etiam ad utrumque latus alä-

rum initium prominere tum conspicitur, verum caput & pedes membranulâ quâdam ceu cuticulâ obrecti, quæ paulatim unâ cum pedibus excrescit, atque tandem decidit. Hæc autem membranula solùm ipsis data videtur, ad membrorum suorum, ubi in statu transfigurationis sunt, conservationem. Ubi verò jam plenè transmutati sunt hi vermes, veluti inanimes, imò omnis omnino motus expertes jacent affixi glebulæ, quam ipsimet excreverunt; adeò ut nullum in ipsis vitæ vestigium apparet. Hunc vermem, ab aliis distinguendi ergò *τρυπανόφερον*, seu *Gryllovorum* vocitavi.

N U M. CVIII.

Ortus est vermiculus in tabulâ sub Num. 108. repræsentatus,

tus, ex corruptâ radice quâdam dulci, quem ob insignem dulcedinem Belgæ Zacchari radicem *Suycker-Wortel*, Latini cum Græcis Sisarum appellant. In eodem illo sisaro ex quo natus fuit, se ad transmutationem composuit nono Augusti, & vigesimo quinto die ejusdem mensis, indè in lucem prodiit nigra bestiola, cuius formam exhibit tabula sive Num. 108. Pars corporis posterior ab anteriori protrahitur, tardi est processus, sicuti & vermis ex quo ortus est. Quàm hæc bestiola primùm se visui offerret, obducta erat calore flavo, sed debili & quasi subpallido, anterior pars rubebat; sed postea exactè flava evasit, deinde succinei coloris, ac tandem elegantè nigra. In vitâ eam aliquot dies conservavi succis dulcibus.

NUM. CIX.

TEreditis hæc species reperiri solet dum adhuc pusilla est, inter cortices & lignum quercinum, aut etiam in ipsis corticibus, ibique ex semine procreatur. Sed jam majores vires nacta, integras arbores, acutissimo suo osculo transfodit, iisque magnum damnum infert. Mirum videtur aut saltem observatu dignum, vermem adeò mollem, tenerum, atque exilem, tam ingentes durissimaque arbores penetrare. Terendo autem seu arbores pertundendo, earum pinguedinem seu terebinthum, omnemque oleaginosum succum persequitur, quo nutritur. Necesse est oris particulas anteriores non modò duriusculas, verùm insuper acutas admodum ac subtile esse, quibus

quibus ad intimas arborum partes penetrare possint, earumque substantiam ligneam, licet durissimam, in tenuissimum pulverem comminuere; quod in omni teredinum specie passim observari solet.

Ad transformationem se compo-
suit decimo Novembris 1663. &
sextō Aprilis anni subsequentis
1664. animalculum hoc rubrum
se obtulit visui nostro, in apposita
tabulâ delineatum. Saccharo illud
in vitâ conservavi usque ad
quintum mensis Maii.

NUM. CX.

Vermis Num. 110. navi quâ-
dam, ex Americæ regione
quaë *Isiekepe* nominatur, Zelando-
rum provincia, in has terras adve-
ctus fuit. Inveni eum in corticibus
ligni ex quo cistæ confici solent,

quibus Saccharum ex Indiâ hue
transportari solet; ex iis corticibus
& originem habet, & nutrimentum
quærit. Transformationem
subire cœpit decimo-septimo Sep-
tembris; inque eâ mansit usque ad
decimum-nonum Octobris, eoque
tempore pelle mutavit, & cum
pelle paulatim formam, colores,
membra, reliquaque omnia: mo-
dum transformationis, ut eum visu
observare licuit, in tabulâ propo-
sui; ac tandem absolutâ transfor-
matione insectum prodiit in his re-
gionibus nunquam fortè visum, mi-
rabilis structuræ, ac formæ, priori
quam habuit, dissimillimæ, quam
tabulâ spectandam exactè propo-
sui; appellavi insectum hoc ob
convenientiam originis ex verme,
& formæ aliquam similitudinem,
bruchum sive melolontham Ame-
ricanam.

NUM.

N U M. CXI.

Vermis tabulæ Num. III. ab hortulanis & rusticis, appellatur Belgico idiomate *Koren-worm*, id est, frumenti vermis, quia tritico multum nocet, radices ejus consumendo: reperitur etiam passim in hortis & pomariis. Aliqui eum nominant *Rob-worm*, sed immerito, is enim fusci coloris est & pedibus caret, sed hic vermis pedes habet & albus est.

Cepi hunc vermem vigesimâ secundâ die Augusti anni 1659. atque annum integrum conservavi in lagenâ vitreâ cum terrâ fundo impositâ, cui injeci semen morsus gallinæ cum flore albo, (est enim & alia herba ejusdem nominis, quæ rubros flores profert) atque observavi tempore vespertino vermem

ex

ex lagenæ fundo solitum fuisse sursum prodire, ut herbâ & flore ante descripto vesceretur. Hoc perfecto, denuò intra terram se abdidit, nunquam enim aut ratissime de die supra terram apparet.

Postquam vermes hujus descriptionis satis comederunt, & ad justam corporis magnitudinem ac staturam pervenerunt, loca quærunt excelsa, sicca, & quieta, in pomariis, agris, aliisque in locis, ut tutò quiescere possint, atque ad transformationem, quam expectant, se placidè componunt. Originem habent ex semine istius bruchi generis, quod scriptura videtur melolontham appellare, Joël 2. 25. & cap. 1. 4. Zelandi Molendaers sive molitores vocant, quia apices foliorum cerasorum, populorum, persicarum, salicum, corylorum, aliarumque arborum (quibus vescuntur)

tur) ita comminuunt ac in minimas particulas confringunt, ut ea moluisse quodammodo videantur: Galli eos *Hanatons* appellant.

Hoc bruchorum genus in Belgio reperitur passim in arborum summitatibus tempore verno, & mense Maio, tunc enim eorum nutrimentum ubique locorum solet abundare. Morari plerumque solet supra terram duos integros menses, aut paulò plus; reliquis anni mensibus latet sub terrâ, nulloque nutrimento utitur, mortui instar ac planè immotum perpetuò quiescit; at calidâ manu aut alio modo contactum, illicò movetur, ut sæpè ipsem expertus sum: sicuti & hoc, nunquam hujus generis bruchos duos pluresve junctos sub terrâ reperi, sed semper solitarios.

Antequam vermes, hactenùs descripti,

scripti, in molitores sive melolonthas transformantur, annum supergressi sunt quartum. Vermis in apposita tabulâ expressus, formam mutare cœpit tertio die Septembris anno 1658. modumque transmutationis in tabulâ delineavi; atque in Maiō anni 1659. sive sequentis anni, ex eâ prodiit melolontha, cuius figuram exhibui. Diù vivit, modò non penuriâ alimenti, aut vehementiâ frigoris enecetur.

N U M. CXII.

Hoc erucarum genus herbascenti tritico inserpens offendit, ast alibi frustrà quæsivi: perniciosa sunt animalcula, siliquas enim seu folliculos virides, quibus triticum increscit, exedunt: velociter etiam ascendunt & descendunt: simulatque legumen manu seu

seu bacillo quassari præsentijunt,
confestim hæ, minimæ æquè ac
majores, in terram se demittunt,
imò minores ocyùs majoribus, si-
quidem illæ non adeò apprimè le-
guminum tenaces sunt, ac hæ, quæ
in postremâ corporis parte forcipe
armatæ sunt, cujus beneficio tena-
ciùs, quàm minores, leguminibus
se solent apprimere; in terram de-
lapsæ, in eam irrepunt, & sub illâ
latitant.

Harum una tritici affixa legu-
mini, novam indutura formam, se
deponere xi.Cal. Sextil. eo situ, quo
depictam in Num. 112. videre est.
At vi. Id. mensis dicti, in lucem
edere animalculum maximè siti-
bundum; namque simulâc pro-
dierat, largitèr ac sæpè bibere: ex
quo conjecturam feci; naturæ hoc
animalculum esse calidioris, veluti
homines, quibus jecur feryet, uti
lòqui

loqui amant recentiores Medicorum filii, qui que id quotidiè potantes longis ac sæpè repetitis tractibus refrigerant. Animalculum hocce admodùm diu aquâ cum saccharo commixtâ posse sustentari, ac vivum conservari, teste experientiâ didici, quâ, quæ scriptis mando, comprobantur omnia; ac potu destitutum, non ultrà vi. aut v. diem vivere. Hanc Erucam, quò ab aliis distinguam, signare soleo nomine *χλωρηπερόδυς* aut *νεφερχαλάζης*; appellatione mutuatâ a quodam propugnaculo in dicecesi Hulstanâ in Flandriâ sito, itâ dicto, quod rusticis fuerit calamitas, eosque belli tempore vehementer infestârit.

N U M. CXIII.

EXilia hæc animalcula ipsis pueris, puellisque nota sunt; in Hollandiâ

*Hollandiâ & Zelandiâ, atque aliis
in Regionibus dicta nomine, Besti-
olarum Domini, Onze Lieven Heerens
beesties, & in Flandriâ, ac Braban-
tiâ, Mariæ Animalcula, Onze Lieve-
Vrouwens-beesties, proculdubiò, ob
eorum elegantiam insignem.*

Originem debent semini, quod
ipsorum parentes excernunt, atque
foliis Ribesiorum imponunt, quod-
que calor Solis fotum, ac satis co-
ctum excludit. Semina hæc ovi-
formia xiii. Cal. Jun. sibi mutuò in
orbem apposita, non secùs ac in
pistoris furno excoquendi panes
componi solent, primum nigricab-
ant, sed iv. Cal. dict. viridabant
inferius iv. verò Non. Jun. hæc
ova singula singulis in medio ni-
gris distinguebantur maculis, seu
punctulis, ipsis autem dicti mensis
Non. his ex ovis, corpusculo par-
tim flaventia, partimque nigrican-
tia

tia progignebantur animalcula, in
quibus nullum vitæ apparebat ve-
stigium, nisi halitu afflatis; tunc
etenim sese ultrò citróque movere;
veluti qui naves ædificant in lit-
tore jam factas, & de solo in sa-
lum demittendas, quassare, & agi-
tare solent; sed loco suo non ce-
dere. At viii. Id. Jun. ubi eorum
pedes sicci aëris beneficio jam duri-
usculi & sicciores facti erant, pau-
lulùm proserpere. Postmodùm latè
discurrere; sed circa vesperam, &
aurâ frigidiore, denuò concurrere
seseque sibi invicèm arctè adjun-
gere, vel ut mutuam colerent soci-
etatem; vel ut à se mutuò conca-
lescerent, atque hoc in situ, & po-
siturâ ad posteri diei matutinam
horam vi. permanere: tum quod-
libet in viam se dare denuò, con-
quirendi alimenti ergô: illud au-
tem ipsis esse solet ros, è cœlo flu-
ens

ēns in ribesiorum folia, & peculiari alimenti vi præditus; hisce non tantūm, sed & multis aliis insectis, ex naturæ instinctu eo nomine probè cognitus, siquidem illo victitant.

Ad diem præter propter Id. dieti mensis præcedaneum, hæc insecta, unum post alterum, suo tempore, velutì Serpentes assolent, pellem exuere, ut nos vestes deponere, quum cubitum secedimus, leberidem mutant; quo facto colore flavescent, & nigricant, quo unum ad Num. 113. expictum conspicere est: die autem postero, ipsis Idib. aut circa Id. alterâ vice formam, & colorem commutant, ità ut flaveant, & rubeant; prout ad Num. 113. videre datur: tertiam vero occipiunt metamorphōsin xviii. Cal. Quint. aut altero ab alterâ transmutatione die, eā positurâ, & nigro rubroque co-

T lore.

lore. Quartam subire solent transmutationem tertio post tertiam metamorphōsin die xv. nempe Cal. dict. Atque hæc ultima, quam patiuntur, est transmutatio, ejusque beneficio sibi ultimam consequuntur cuticulam, partim colore nigram, & rubram atque ubi rubet nigris maculis, punctulisve variegatam, uti eam Num. exhibet.

Hoc interim in animalculis hisce observatione non indignum est, quotiescumque exuvio se exuunt, terræ, folio, chartæve cui insistunt, pedes illa suos affigere, atque ubi jam eos fixêre, è cuticulâ prorepere illamque consistentem relinquere, adeò ut eam videns dices, unum adhuc animalculum isthinc consistere, non secùs ac ovum exorptum, aut halitus beneficio evacuatum, pleno eminùs ovo simile videtur, aut ocrea, cui pes exutus est, pedem refert. :

refert: ità quoque hujus animalculi pellis exuta id ipsum externâ formâ repræsentat; sed *μόριολυκέω* similis est, quod Vulpes, fabulante Æsopo, mimi ædes ingressa, ac omnia ipsius vasa perscrutata, manibus accepit inquiens, ἦ οὐα κεφαλή, οὐ ἐγκέφαλον δὲ τὸ χεῖ: Ita quoque hoc exuvium interiori corpore, & intestinis destitutum est.

Hæc bestiolas aliquod tempus rore, ante Solis ortum, è foliis antedictis, collecto sustentavi, donèc videram eas justam jam nactas esse perfectionem, & magnitudinem, néc ulteriorem facturas versuram: atquè eo temporis emancipatas ipsas sibi victum sivi quiritare, & propriâ vivere quadrâ.

NUM. CXIV.

Magnoperè isthōc Eruca-
rum genere infestari solent
δερματομαλακται, sive pelliones, siquidem
pellibus, vestibus pelliceis, aliisque
operibus, quæ ex pellibus confici-
unt, non levem noxam inferunt :
nomen igitur huic, quam exhibe-
mus, esto *δερματομαλακτης κάλαξ*, *pellio-*
nūm calamitas, aut brevius, magis-
que per compendium, & fortassis
Græcè magis *δερματης* : namque hic
Græcis est *σκύλης, ο τὰ δέρματα ἐδίων*. Hanc
autem offendit insidentem plumis
arefacti Anatis, & viventem adipe
seu pinguedine, & cutem exeden-
tem omnem : hasce etiam arbitror
ex adipe seu pingui originem duce-
re, siquidem eo vicitant ; uti mul-
ta insecta ex eo existunt, & con-
stant, quo nutriuntur, ex Physico-
rum

rum sententiâ; admodùm velocitèr prorepunt, simulátque aliquid sentiunt, quod ipsis posset facessere negotium , confessim se sub plumis eunt abditum, ut non itâ facile inveniri possint.

Hoc observationem, & admirationem meretur, hasce deciès, antequàm se transmutandas deponunt, cutem mutare ; & totiès se ab immundicie mundare, quotiescunque pellem exuunt. Hæc autem contortum refert filum tenuē, & firmiter compactum tamen, spithamam seu dodrantem longum, quod & extendi potest, viscoſum enim est, & fractu contumax. Atque sub hâc immundicie sordidâ latitare solent.

Hanc expertus sum à die iv. Non. Jun. usque ad Calend. Septemb. alimentum sumpſisse, quùm edere desisteret, transmutationem suam o-

T 3 cæpisse,

cæpisse, eâ positurâ, quâ in tabulâ
expictam vides: xiii. Cal. Novemb.
produxisse in lucem animalculum;
quod ubi primùm prodierat colore
erat subfuscō, sive badio, & phæni-
cio, & deindè rubrum, posteà ni-
grum induebat colorem, qui in
medio corpore subflavescebat.

Hæc bestiolas tamdiu quām li-
bet vivas servare licet, si ipsis appo-
nantur juglandes, sive nuces Regiæ
pressæ; ast, subducto iis alimento,
quatuordecem duntaxat dies vi-
vunt: insecta nulla his æquè meti-
culosa sunt: simulatque quicquam
datur præsentiscere, quod noxam
iis posset inferre aliquam, statim se-
nōrunt simulare mortuas, mortis
metu, ne vitam, quam impensè a-
mant, amittant, uti aliæ Erucæ, non-
nullæ, de quibus antè egimus.

Alteram quoque, quod admira-
tione dignum est, hujus generis
Erucam

Erucam alui, isti, quam tabulâ insculptam conspicere est, concolorrem; quæ iii. Non. Septemb. eadem formâ & positurâ, quâ antè dicta, transmutationem ingressa in eâ permanxit ad xii. Cal. Decembr. quo die enixa est bestiolas geminas, masculam è dextro, & fæmellam è sinistro latere. Sed unde, inquies, marem à fæmina tibi dabatur discernere? responsum habe, ambas hasce, ubi jam horæ quadrantem exclusæ fuerant, coiisse, atque ità repræsentasse oculis, utra mas, & utra foret fæmella; verum mascula proles paulò erat oblongior, ac gracilior, quâm fæmella, at fæmella contrà crassior, & magis rotunda. Siquidem autem harum bestiolarum altera alterius magnopère consortio gaudere, atque ambæ probè inter se convenire mihi videbantur, illis liberioris aëris, & cam-

pi usuram donavi, atque pariter eas
sivi deambulare, ut simùl, veluti
Hippocratis gemelli, qui simùl par-
tu editi, simùl comedebant, simùl
bibebant, simùl vivebant, atque si-
mùl moriebantur, ità & hæ unà
sibi victum quæritarent, unà ede-
rent, unà viverent, unà sobolem
propagarent, atque morerentur,
atque unà ad suum reverterentur
principium, quemadmodum fluvii,
qui in mare influunt, & ex eo re-
fluunt, aut veluti homines, qui in
humum & pulverem revertuntur,
unde desumpti sunt: hoc etiam ac-
cepto beneficio non parùm oble-
ctatæ videbantur, namque gavisæ
iter unà suum ingrediebantur.

In hisce Erucis testis oculatus a-
nimadyerti secretum naturæ mira-
culum; ex unà & eadem specie
duas specie diversas enatas bestio-
las; ex alterâ unam, & ex alterâ
geminas,

geminas, marem & fæmellam : quod non exiguâ dignum admiratione mihi visum est ; siquidem his oculis egomet hanc mutationem videram, nec ejus rationem apprehendere, imò ne quidem vero similem. Ah ! quantum est quod nescimus homunciones ? Ita nobiscum comparatum est, uti cum Vulpe Æsopicâ à Ciconiâ, aut Grue invitatâ ad prandium ; *pultem videmus, sed vitrum lambimus.*

NUM. CXV.

Accuratâ investigatione factâ quidnam ex pinguedine *Verbasci*, quod & Latinis *tapsus*, & *thlapsus barbatus*, Græcis φλέμω, & Belgis, *Wolle-kruid* dicitur, enasci soleat, didici, ex hujus herbæ foliis infernè æquè ac supernè adiposam quandam stillatim fluere pinguedinem

dinem medio Junio (quandoque tamen citius, aut serius, verum xvii. Cal. Quintil. qui Junio dies est medius, utpotè æqualiter ab extremis distans, hoc quod dico, comperi) quæ in vivum abibat animalculum xii. Cal. Quintil. Vermiculum nempè exiguum, qui medio corpusculo pellucidus ad modum aquæ, coloris erat adinstar Saphyri subvirescentis quæ lentè, & leniter à Solis calore agitabatur, sed viii. Cal. dict. coloris subflavi, ast v. Cal. aurei, sexque jam pedes natus: vi. Cal. nominati mensis corpusculum posterius, quod flavi coloris, xxxii. & anterius viii. maculis nigricantibus distinctum se oculis offerebat.

Vicitant animalcula isthæc solâ lanâ, Verbasci foliis increcente.

Hæc autem lana, Terebinth. Venet. commixta, & in pillulas acta,

acta, & pro suffumigatione adhibita, & incensa, ut fumus ascendat, præsentaneum sanandis Hæmorrhoidibus, (quod, ut omnia, exper-tus loquor) est remedium.

Animalculum hocce se dabat metamorphosi pridie Cal. Quintil. diet. sed quoniam nihil peculiare ex eo prodiit, thecæ formam non expinxi: tantummodo enim, postquam se quieti dederat, quasi transmutandum, in rotunditate suâ ex crescerebat; & vi. Id. Sextil. è cuticulâ suâ, tanquam corte, proserpebat, colore subflavescens, nigris distinctum maculis, & figura rotun-dum.

Observatu non indignum est, hoc animalculorum genus, ubi primùm flavum colorem induunt, atque ipsis necdum pedes sunt annati, ab inimicis suis usque obside-ri, atque circumcingi. Illi autem sunt

sunt aranei quidam exigui, qui ejusdem cum ipsis sunt coloris, & magnitudinis, atque ipsorum visum, proculdubio per id, quod ipsis sunt concolores, solent fallere.

Aranei hi ex eodem, quo ista, nascuntur folio; atque idcirco iis amicos esse, vel saltem debere esse dices, utpote ipsis contribules, concolores, & in omnibus similes; attamen hostes sunt infestissimi; namque iis quasi lupi sunt, ut homines hominibus.

Insuper alio haec bestiolae infestantur hoste, colore atro, & gerente nigram in fronte forficem, quam pro libitu aperit, & claudit, quam has, ut & harum hostes, unicam quasi incisuram solet percindere, & interimere. Hunc etiam, uti has bestias, & araneos, ex verbasci folio progigni arbitror; namque omnes simul non semel, & quidem

dem tenerrimos, in folio reperi, adeò ut ex eo originem simul traxisse existimaverim.

Omnes etiam lanâ verbasco increscenti victitant. Ut Physici nos homines ex iis constare judicant, quibus nutrimur; itâ & ego hasce bestiolas, hos araneos, & nigra animalcula ex hoc folio, sive hâc lanâ, quæ in eâ crescit, sive ex utroque, tanquam materiâ existere, & constare existimo, siquidem hinc nutrituntur.

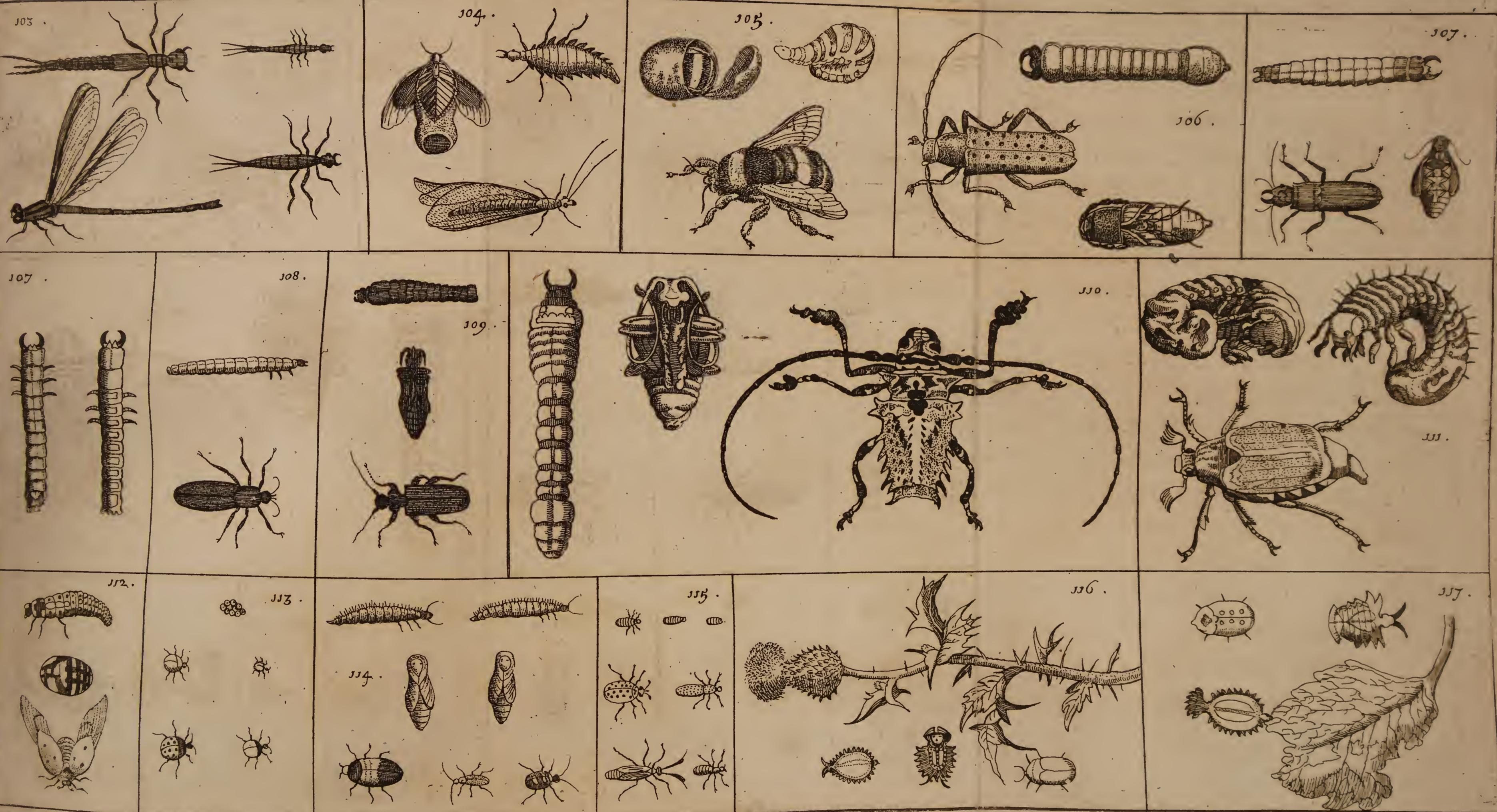
Hæc lana, Crystalli instar pellucet, atque semet oculis offert, ac id quod alendi vim habet. Verbascum saltem vernans & viridans, antidotum adversus Serpentum venenum, & inficta ab ipsis vulnera. Bestiolas has, quò ab aliis secernas, non injuria vocaveris, me, judice, φλωμαρίγας, sive αἰετοκομένας.

NUM.

N U M. CXVI.

QUamvis animalculum in tabulâ depictum admodum sit exile, vescitur tamen carduo ad Num. 116. descripto, a quo magna & robusta animalia abstinent. Transformari cœpit nono Julii, modumq; seu figuram transformationis ob singularem elegantiam expressi ad Num. 116. Pars superior figuram refert coronæ imperialis, sub quâ sese offert vultus humani imago: in medio similitudinem habes alicujus insignis. Status ille transformationis hoc modo duravit dies duodecim, posteaque ex eo apparuit animalculum viride, sex pedes habens, quod itidem depinxi, & discriminis causa, testudinem viridem appellavi.

NUM.

12

NUM. CXVII.

ANimalcūlum in tabulā sive ad Num. 117. delineatum, præcedenti non multūm esse dissimile; alimentum ei præbet melissa, cuius succus cum vino potus calculi dolorem mitigare creditur. Inter rependum juxta extremas corporis particulas apparet pellicula, quæ continuo motu corpus ventilando refrigerare videtur, transformari cœpit septimo Junii, & post dies decem formam accepit insecti ad Num. 117. expressi.

NUM. CXVIII.

ERucas, quas Num. 118. repræsentat, super salicūm folia, ordine quodam, tanquām in acie dispositas, atque erectis corporibus inveni.

inveni. Cùmque ad justam magnitudinem pervenissent, inclinati corporisculis suis edere cœperunt, ac tenerrimas foliorum particulas abradere, adeò ut nihil superesset præter aridam quandam pelliculam. In principio flavæ apparent, poste à nigræ evadunt. Ad transformationem se composuere septimo Junii, & decimo-octavo die ejusdem mensis apparuerunt animalcula ad Num. 118. depicta. Habent hæc animalia juxta podicem gluten aliquod, quo tenacitèr adeò corporibus quibusvis adhærent, ut vix agitatione removeri aut discuti queant ; ideoque glutinosa nominavi.

N U M. CXIX.

Gryllotalpas quod attinet, variis experimentis didici eas admodum esse robustas, ac vitæ tenacis

nacis & firmæ. Nam uni ex his gryllotalpis, quas tibi ad vivum proposui in tabulâ, caput abscidi, quod post dies duos ab aliâ Gryllotalpâ totum fuit excisum, non nisi duobus exilibus nervis relictis; vixit tamen caput illud postea adhuc horas duodecim. Aliam Gryllotalpam laqueo suspendi in fervore solis, adeò ut tota nigra evaderet; quæ tamen non ante diem septimum expiravit.

In nidis suis construendis admidum ingeniosæ sunt, eligunt eum in finem glebam aliquam terræ firmam & tenacem, inque eâ foramen parant sibi quo ingredi commode atque egredi possint. Intus magnam conficiunt cavitatem, in qua plus quam centum, imò non numquam centum & quinquaginta ova deponunt. Hoc facto, accurate foramen ingressus occludunt,

dunt, tamque glebam, quantum fieri potest, confirmant, eâ enim confractâ ova omnia pereunt, & à quibusdam nigris muscis, sub terrâ latitantibus, consumuntur : ideoque de stabiendâ ac conservandâ hâc glebâ anxiè solicitæ sunt. Itaque circum-circa hanc glebam sibi ductum quendam subterraneum parant, ut eam ambire possint, atque undiquaque conservare. Præterea circa glebam hanc alia conficiunt sibi antra & latibula, ad quæ necessitatis tempore confugere possint.

Deinde nidos suos mirâ industriâ, instantे aurâ calidâ & siccâ, adeò attollere nôrunt, ut superficiem terræ propemodùm contingant : Ut tanto citius meliusque ova calore solis foveantur atque emittant fœtus. Contrà verò, aura ad frigus & humiditatem se inclinante,

clinante, nidos suos profundius in terram demittunt. Observavi quoque Gryllotalpas alas habere, sed non ad volatum, verum ornatus causa ipsis concessas, utque iis partem corporis posteriorem, utpotè tenerrimam, contegant conserventque.

In Walachria Zelandiæ insula, plurimæ reperiuntur Gryllotalpæ, multumque nocent frugibus terræ adhuc tenellis, quas ore tanquam ferrula quadam confringunt, & radices dissecant. Has ut removeant hortulani, ollulas exiguae terræ ita imponunt, ut suprema labia cum terræ superficie æqualiter se habent, in has incidentes Gryllotalpæ exire nunquam possunt. Vel nidi earum confringendi sunt, tunc enim ova nulla vitales foetus producent, ut antè quoque indicatum.

N U M. CXX. a.

ANimalculum hocce, quod ad vivum expictum tabulâ tibi exhibeo, non amænum adspectu est, sed oculis ingratum, uti Scarabæi: sub terra plerumque latitat; alis destitutum est, foliis Anemones, seu Ranunculi hortensis vicitat. Captum hoc iii. Non. Maias, immisi in vitrum majusculum, recenti terra refertum. Quinto Id. mensis dicti posteriori corpore se in terram intrudebat: posthac cameoram, in qua id continebam, ingressus deprehendi, posteriori corporis parte delapsum in scrobiculuni à se factum, at tunc temporis neandum animadvertisens fossum hoc ab ipso scrobiculum, ut in eo semen suum deponeret, ex eo id eximebam, & scrobiculum terrâ repletum, cum reliquâ

reliquâ planum faciebam: alterâ
 vice aliâs reversus, in scobiculum
 postremo corpore denuò demis-
 sum offendebam, atque iterùm ex-
 trahebam: verùm ubi tertiâ vice
 id in scobiculo jacens videbam, in
 eo id sivi quiescere; atque animad-
 verti oculis eo temporis id non ex-
 iguam in scobiculum deposuisse
 copiam seminis, quod colore fla-
 vum erat, & simile arenulis densè
 compactis, cujus effigiem in tabulâ
 repræsentatam videre est. Ubi hoc
 animalculi semen suum excreverat
 alterò tantò minus, & tenuius fa-
 ctum erat, atque fuerat antè: nam
 semine gravidum ac saburratum
 corpusculum protrahebat ægrè;
 sed ubi semen suum jam deposue-
 rat, tenuerat admodùm, & agile:
 avidius etiam multò, plúsque cibi
 capiebat, quam solebat antè: po-
 sterâ nocte itâ etiam contrahebat

V 3 corpusculi

corpusculi sui partem postremam, ut dimidio brevius, ac anteà fuerat, videretur : xii. horarum spatum dormiebat continuum singulis ferè diebus : quotiescunque evigilârat, ei consuetum subministravi ali- mentum, quod devorabat avidè.

Quartò autem Nonar. Jun. id offendì denuò posteriori corporis parte in terram illapsum, & continuò terram calcans, uti illâ corporis sui agitatione faciliùs semen ex cerneret ; non secùs ac tauri (si parva licet componere magnis, ut solent Poëtæ) argillam calcant, unde conficiuntur in figlinâ propè *Harleum* tegulæ, quibus Nostrates recta sternunt ; aut veluti pistores massam filagineam pedibus conculcantes solent depondere, hoc modò semen alterâ vice excretum in terram deponebat hoc animalculum, eâdem formâ, quâ priori vice ; sed eo

eo facto, non admodum diu supervixit; ubi enim Anemones dictæ folia marcescabant, & arefiebant, moriebatur, inediâ procul omni dubiò.

E semine, ab hoc animalculo primùm excreto, quamplurimi exigui admodum prodierunt vermiculi, setis equinis non crassiores; sed xi. Cal. Quintil. hi prorepebant velociter, æquabantq; magnitudine corporis granum seminis Nasturtii, & naucti erant sex pedes, ac duo cornua. Vermiculorum horum numeratâ parte maximâ, inveniebam sex supra duo millia. sed numero quidem erant ter mille, prout existimabam.

Semen alterum, quod secundum deposuerat, iii. Cal. dictas multos etiam producebat vermiculos, prioribus omnino similes sed non tot numero. Hosce etiam numerare

V 4 inducebam

inducebam in animum, ut curiositati meæ, & ~~enquaestia~~ satisfacerem; atque idcirkò penicillum, qui ad manum erat, in aquam intingebam, illique adhærentes tollebam, illius beneficio, alterum post alterum, sublatosque & numeratos indebam vitro, sex & noningentos numero: reliqui (namque multò plures erant) aut de penicillo in aquam incidentes submergebantur, aut sibi invicem ità erant agglutinati, ut eos numerare non potuerim.

Non exiguam navabam ope ram, investigando alimento hisce vermiculis utili, & grato, illisque ejus ope sustentandis, & educandis; sed frustrà: apponebam enim iis mel, lumbricos demortuos, quos vulgò dicunt nostrates *Regen-wormen*, siquidèm, cum pluit, è terra solent prorepere, præterea formicarum

carum ova, saccharum & panem, herbasque varias succulentas; sed educare, atque ad justam perducere magnitudinem non poteram horum omnium beneficio. Verum ut animo curioso obsequerer, vermiculorum horum unum tubulo Optico, cuius ope visibilia omnia majora, quam revera sunt, videntur; impositum, ad vivum depinxi, ea forma, qua meis sese oculis conspicendam dabat, quaque vestris sese offert, in tabula. Hunc, uti & alios, vivos conservavi, & comprei quotannis eos colorem mutare, altero quidem anno aquilum seu fuscum, tertio vero nigrum induere.

Animalculum hoc, vocavi nomine *Audacis*, eò quod ferox est, & devorare solet vermes eos, qui erucas consuērunt absumere. Verum id, de quo hic egi, quod semen

men illud egessit, ex quo numero
innumeri vermiculi sunt progeniti,
hujus speciei fæmella erat (mares
enim non pariunt, uti notum est)
*Quocircà huic Audaci fæmellæ, seu
devoratrici, si vis, nomen assignato.*

N U M. CXX. b.

Vermem in tabulâ expressum
inveni sub catillo ferreo.
Ferox est devoratque vermes om-
nes reliquos, qui erucas consumere
consueverunt, ideóque audacem
appellavi, conjeci eum (experimen-
ti faciendi gratiâ) unâ cum quatu-
or vermibus flavis, erucarum ini-
micis infestissimis, in vas aliquod
porcelaneum. Statimque arripuit
vermes illos forcipe suo circa col-
lum, atque eâ ratione omnem eo-
rum succum exhausit. Et quam-
vis vermes flavi se variis modis con-
torquerent

torquerent, ut aliquâ ratione pos-
sent elabi, hic tamen se immotum
continuit, donèc omnes eos jugu-
lasset & consumpsisset.

N U M. CXX. c.

TAbula 120. c. proponit tibi
præcedentis vermis conju-
gem. Tardi est motus in repen-
do, atquè iteratis sæpè ac renova-
tis vicibus procedit interpositâ qui-
ete aliquâ. Vivere solet in tene-
bris, sub terrâ, aut etiam super ter-
râ in locis obscurioribus. Solis
alitur vermibus aliis quos devorat,
sibique in cibum quærit, ubi ali-
quem vermem potest invadere,
ejus partem posteriorem arripere
solet, tamque diu premit forcipe
suo, quem subinde aliquoties ape-
rit & claudit, donèc dilaceraverit
alvum, atque imposito pede reli-
quo corpori, viscera exflugit, co-
meditque

meditque, aliquoties sublato in altum capite. Observavi intestina flavorum vermium, quæ extraxerat, crassitudinem habere vulgaris capilli humani. Postquam jam satiatus esset, horas quinque dormiit, sine ullo motu, atque attracto fere sub corpore capite, super alterutro laterum decubuit.

Et quia vermis hic tardi admodum est motus, & non nisi ex præda aliorum vermium vivit, dedit ei natura alas. Habent hæ alæ longitudinem totius corporis, neque tamen comparent, aut conspici ullo modo possunt nisi ipse foras producat; tam acurate & claram eas novit corporis parte posteriore convolvere atque implicare, atque ita complicatas anteriora versus attrahere, ibique conservare & abscondere; adeò ut minimè fordescant, licet sub terrâ repat seque contineat.

S E C T.

S E C T . VII.

De Cicadis.

N U M . CXXI.

J Am diu, annosque multos desi-
deravi scire, undenam locustæ
traherent originem, & ut investiga-
rem illud, non ignavam navavi
operam. Annorum xl. experientia
mihi testis est, locustarum hoc ge-
nus, de quo ea est, quam tabulâ
Num. 121. exsculptam & expictam
exhibeo, quotannis in Zelandiâ no-
strâ, mensibus Novembri, & De-
cembri circa annosas tilias fuisse
versatas, easque ex hisce arboribus
humorem quendam sugere, quo
ad

ad aliquod, nec tamen longum tempus vivunt; ingruente enim brumâ emoriuntur omnes, quæ ex tiliâ egressæ sunt; & vero simile esse videtur, debere eas illas arbores deserere, siquidem eas in illis alimentum deficit. Donèc vermes sunt, in ligno tiliarum, & de ligno ipsis datur vivere; sed ubi locustæ evaserunt, alio quâm frondibus, & humore harum arborum, alimento opus habent.

Vermis hic, quandoquidem ex eo locustæ nascuntur, discriminis ergò, & jure merito ^{anewreus} appellandus venit. In transformationis statu jacens, non facile invenitur, nisi quùm ventorum vi radicitus evelluntur è terrâ arbores, aut vergente jam anno, ubi sylva cæditur. Circa id temporis mihi quoque vermis hic, jam transmutationem suam ingressus, atque in eâ quiescens

cens in manus venit, adeò ut di-
stinctum temporis articulum, quo
suam transmutationem occœperat,
mihi non liceat designare: se enim
in arbore interiore, ejusve medulla
ad transmutationem deposuerat,
atque in dissecto ligno eum inveni
ipsis Cal. Decembr. ignarus, quan-
do sese deposuerat. Simulàc eum
nactus fueram, seposui in propria
terra constitutum in locum calidi-
orem propè caminum: at pridiè
Calend. Februar. locustam in lu-
cem edidit, quæ primùm pellem,
& deinde colorem mutabat: hanc-
que per dies xiv. appositis ipsi ma-
lorum, pyrorum, & sacchari fercu-
lis sustentavi; ast siquidem hæc
non solita ipsi alimenta erant, tan-
dèm extincta est.

SECT.

S E C T. VIII.

De Muscis.

N U M. CXXII.

Vermis tabulæ Num. 122. natus est ex putrefacta cujusdam avis carne, quem sub vitro conservavi, donec transformari inciperet trigesimo die Maii, & decimo-quarto Junii formam habuit muscæ majoris à latere ipsius vermis delineatæ. Quum primùm ex verme seu ovo suo prodiret hæc musca, nullæ apparebant alæ, sed spatio mediæ horæ duplo quam antè major videbatur, atque alis expansis ac complanatis.

NUM.

(305)

N U M. CXXIII.

Vermis cuius effigiem vides
sub Num. 123. originem
traxit ex mortuâ corruptâque Picâ
Flândricâ. Latibulo sibi quæsito,
(de more insectorum quæ trans-
formantur) mutari cœpit duode-
cimo Junii, & vigesimo-septimo
die ejusdem mensis formam induit
muscæ à latere vermis sub Num.
123. delineatae.

N U M. CXXIV.

Vermiculus juxta Num. 124.
expressus, originem habuit
ex corrupto cerebro gallinaginis
aquaticæ. Ubi transformationis
tempus appropinquat, foramen si-
bi in ligno aliquo terebrando pa-
rat, inque ea cavitate se occultat:

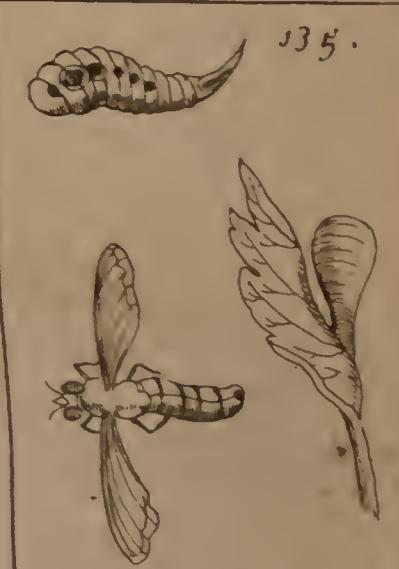
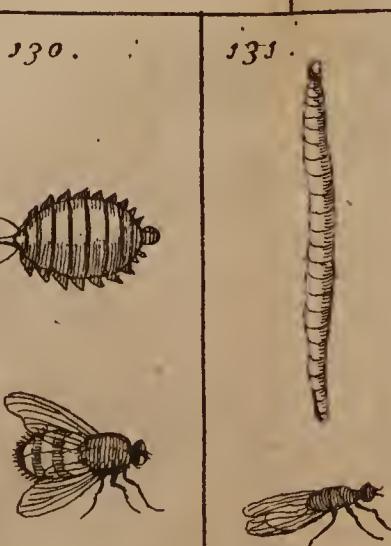
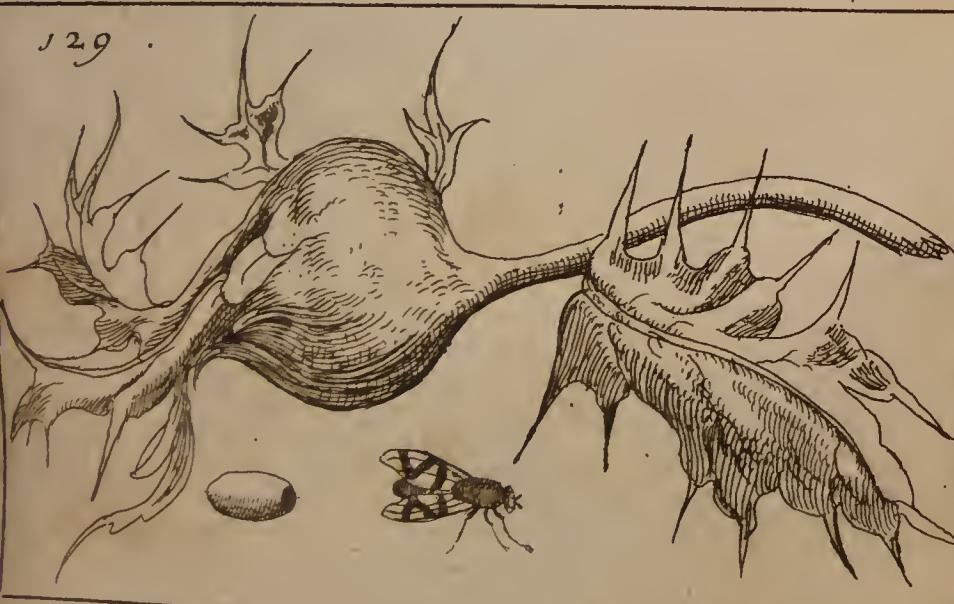
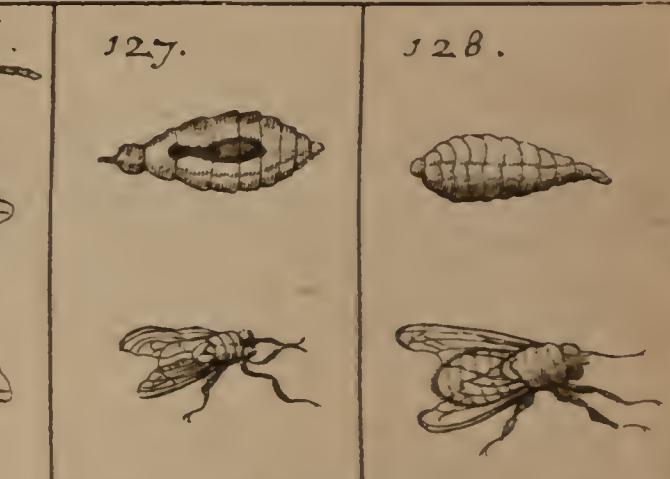
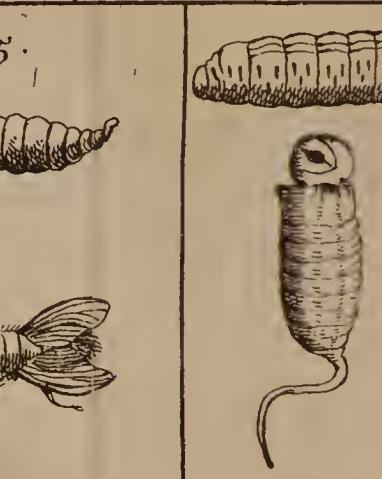
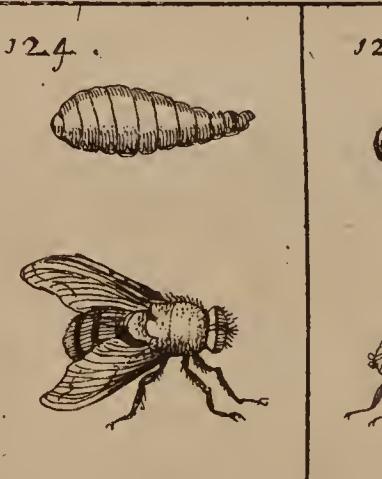
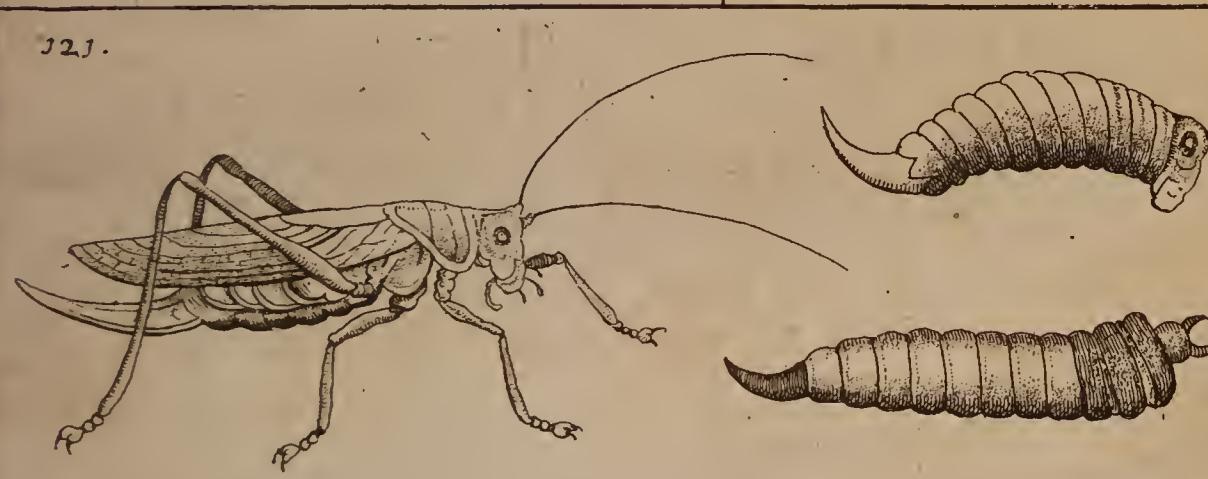
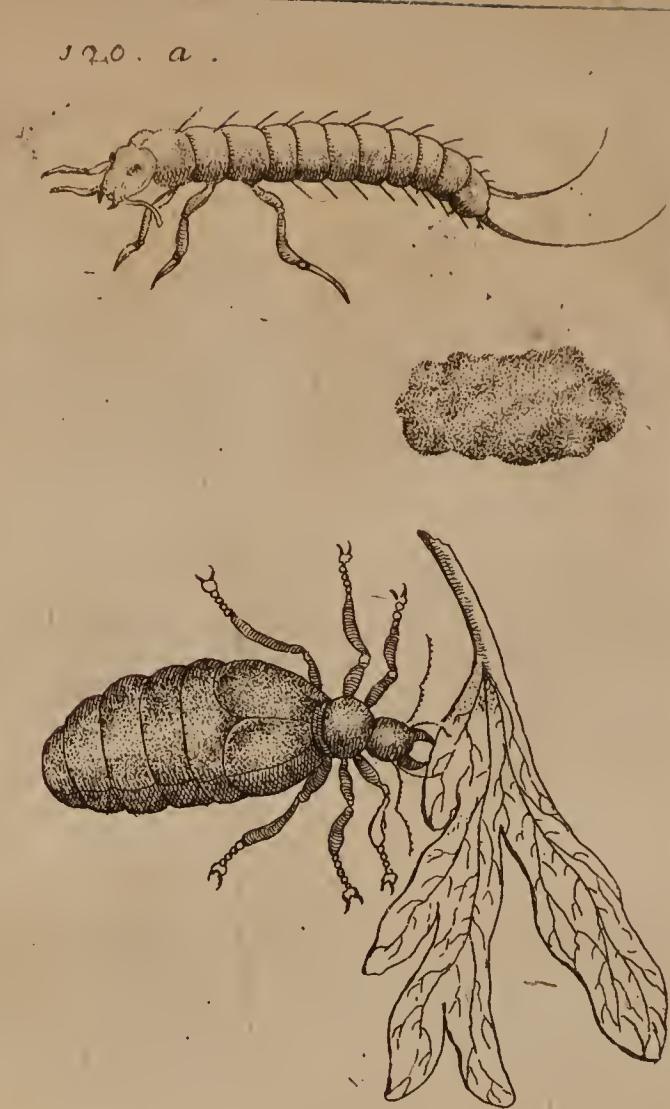
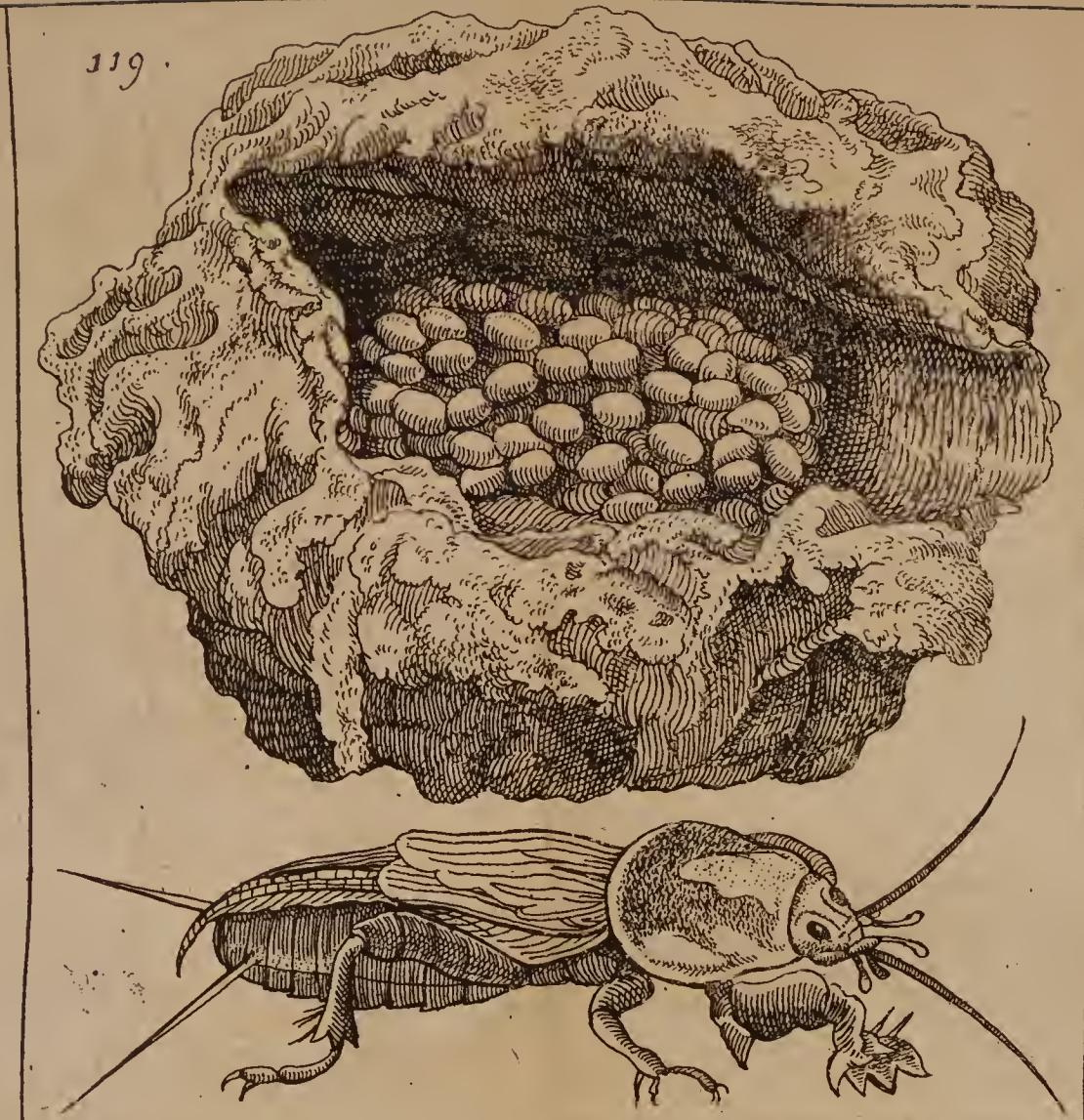
X

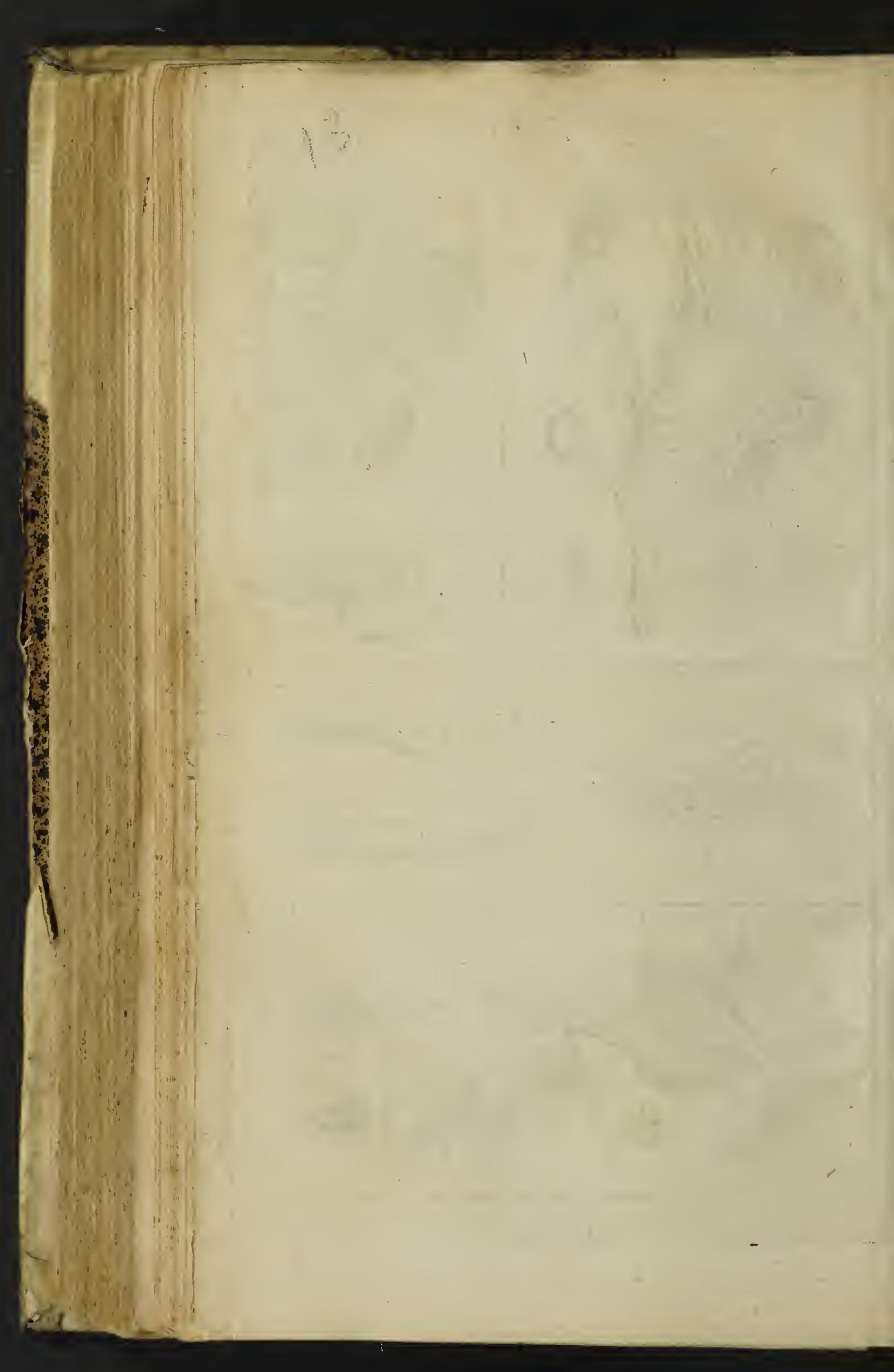
omnes

omnes capsulas ligneas in quibus eum conservare conatus sum, terebrando aperuit; adeò ut vitro eum includere coactus fuerim. Transformari cœpit duodecimo Augusti, & vigesimo-sesto ejusdem mensis formam habuit muscæ ipsi vermi sub Num. 124. appositæ.

N U M. CXXV.

Vermiculus tabulæ ad Num. 125. depictus, originem traxit ex tritici furfure putrefacto, quem aquâ mixtum in loco quodam servavi donec acesceret, & putredinem contrahere inciperet. Ex hâc putredine multi prodierunt vermiculi, qui novam formam omnes simùl assumere cœperunt vi gesimâ-secundâ die Junii, & secundâ die Julii ejusdem anni, omnes in muscas mutati sunt; qui sine alimento

(307)

mento vivebant usque ad decimum-sextum ejusdem mensis.

Muscæ subsequentes Genus distinctum constituunt, idque propter celerem & continentem volationem perquam notabile.

N U M. CXXVI.

Animalia multum ab invicem differunt natura, proprietatibus, locis, origine, alimentis, &c. nam exempli gratia, paradisi avis dicitur ut plurimum in libero Cœlo vagari, atque escam suam ex aere & nubibus colligere; at contra aliæ nonnullæ aves quærunt alimento suum ex brutorum hominumque excrementis, idem patet in hoc vermiculo, quem ob originis foeditatem vermiculum porcinum appellavi. Invenitur enim in latrinis & impuris cloacis, ibique ex putredine nascitur, in materiâ humidâ & calidâ.

X 2

Figu-

Figuram hujus vermiculi exhibet tabula ad Num. 126. Cauda ejus prolixia prohibet ne perpetuò inter rependum in orbem circumvolvatur, quùm corpus habeat rotundum, quod pedibus caret: simulac igitur rotari incipit, motu caudæ situm suum conservat, ad transmutationem se componere cœpit vigesimo sexto die Augusti, in quem finem hi vermiculi laterbras quærunt in fissuris & rimis veterum parietum. In transformatione suâ permanxit, dies septemdecem, cuius effigies expressa est tabulâ, postque illud tempus ex eâ prodiit apis ibidem delineata.

Quùm primùm natam hanc apem conspicerem, alis eam carere existimabam, nam earum loco nihil potui animadvertere præterquam duas exiguae maculas albas instar summitatum vulgarium acicolarum;

cularum ; sed statim cœpit apis maculas illas albas posterioribus suis pedibus explicare, ac spatio durarum horarum ita adaptavit, ut perfectam haberent alarum formam, & ad volatum essent idoneæ.

Alimentum hujus apis est succus quidam dulcis quem trahit ex floribus Cardui Benedicti. Vescitur etiam Saccharo, eoque longo tempore in vitâ conservari potest. Pauco utitur alimento, nam integros dies xxi. sine ullo alimento vivit ; ex quo collegi calorem ejus vitalem blandum esse ac moderatum, atque humido ejus nativo exactè attemperatum.

Per Apem intelligenda est Musca, (i.) Insectum duabus tantum alis præditum ; cum Genus apianum semper gaudeat quatuor alis.

NUM. CXXVII.

Vermiculus cuius effigiem exhibet tabula ad Num. 127. invenitur in latrinis, originem habens ex hominum excrementis; in rependo admodum tardus est, adeò ut non absque ratione pigrum appellare liceat. Ad transformationem se composuit vigesimo octavo Septembris, inque eâ permanxit usque ad vigesimum secundum Octobris; atque eo tempore inde exorta est Musca in tabulâ expressa. Solent Muscæ hujus originis versari circa loca, ex quibus originem habuerunt, neque Saccharo eas in vitâ conservare potui.

NUM. CXXVIII.

Vermis cuius figuram vides in tabulâ sub Num. 128. originem traxit ex corrupto pisce antè siccato, quem Belgæ vulgò *Droogen-Visch*, Latini *Passerculos* siccatos vocant. Nam cùm Natura nunquām possit esse otiosa; passim videmus corruptionem unius esse generationem alterius, atque ex putredine, & materiâ calidâ præsertim ac humidâ, (quæ ad generationem magis idonea videtur) varia animalia produci. Expertus sum vermiculūm antè nominatum, vigesimo sexto die Maii in ovum fuisse mutatum, atque ex eo ovo, vigesimo primo Junii ejusdem anni, prodiisse muscam magnam, cuius effigiem exhibet tabula ad Num. 128.

NUM. CXXIX.

Vermiculus ad Num. 129. re-præsentatus, intra fruticis fructum natus est, qui contra hæmorrhoidum dolores remedium præstare creditur, in saccis circumgestatus, ideoque à Belgis *Speen-appel* appellatur. Addunt alii tantam ejus esse refrigerandi vim, ut etiam adversus febres ardentes omnemque intemperiem calidam auxilio sit. Vires has adscribunt non tam fructus substantiæ, quam Vermiculo albo intra eam nato; inque usus prædictos decerpi solet decimo-sexto Octobris: nam Vermiculus ille albus in eo manet usque ad medium mensis Junii sequentis anni; eoque tempore in muscam conversus, facto foramine avolare consuevit.

NUM.

NUM. CXXX.

Experiri volens, quid ex hominum urinâ putrefactâ & corruptâ proveniret, infundibulum feci ex chartâ ita complicatâ ut inter plicas ejus nulla musca aut aliud animalculum posset intrare: atque infuso ei infundibulo aliquoties humano lotio, expertus sum intra plicas ex adhærentibus urinæ fæcibus Vermes aliquos prodiisse. Unum ex iis, experimenti sumendi gratiâ, reservavi, qui se ad transformationem composuit primo Martii, ac decimo quarto die ejusdem mensis formam habuit muscæ in tabulâ ad. Num. 130. delineatæ. Caput ejus rubrum est, corpus nigrum, posteriora flava: habitâ originis ratione, eam *Pis-vliege* sive *lotii*, muscam nominavi.

NUM.

NUM. CXXXI.

Ortus est hic Vermis ex alicâ, seu hordeo decorticato contrito, quod ipse adhuc in minores particulas corrodit. Alica, humidor facta, computrescebat, atque ex hac putredine natus est Vermis; nam corruptio unius generatio solet esse alterius. Vivere hunc Vermem observare non potui, sed tamen transformari cœpit octavo Augusti, & vigesimo-tertio ejusdem mensis formam accepit muscæ oblongæ, cuius figuram exhibet tabula sive Num. 131.

NUM. CXXXII.

Vermiculus tabulæ Num. 132. ortus est ex putrefacto caseo cumino mixto, quo etiam nutritur

tritur atque in vitâ conservatur.
Non tâm repunt hi vermiculi,
quâm contracto in unum corpore,
subitò atque locustarum more dis-
siliunt. Antequâm se ad transfor-
mationem componunt, tres inte-
gros dies immoti quiescunt. Hic
quem tibi offert tabula sive Num.
132. vermiculus aliam cœpit for-
mam induere vigesimâ-octavâ No-
vembris 1658. & decimâ die Maii
anni 1659. musca exigua apparuit,
quæ sine ullo (quod observare po-
tui) alimento vixit dies octo. Ad
Num. 132. ipsum vermem, trans-
mutationis modum, & muscam ex
eâ productam delineavi.

N U M. CXXXIII.

ANimalculum cuius figuram
exhibet tabula Num. 133.
vulgò reperiri solet super folia ri-
besiorum

besiorum uredine quadam tacta.
 Sub foliis illis latere animadverti
 ingentem numerum minimorum
 animalculorum, pediculorum in-
 star; his vescuntur erucæ hujus
 tabulæ. Dùm enīm erucæ sine ul-
 lo manifesto motu quiescunt, atque
 ante nominata animalcula circa &
 super eas repunt, extremitate acutâ
 rostri sui arrepta exsugunt. Quod
 hic describitur insectum transfor-
 mari cœpit decimo-nono Junii, &
 trigesimo die ejusdem mensis sub
 formâ muscæ in tabulâ expressæ
 apparuit: atque ita spatio unde-
 cem dierum, ex vermiculo musca
 nata est.

Pediculi hi, verisimilitudine summâ, sunt
 Cimices.

N U M.

NUM. CXXXIV.

Vermis cuius figuram exhibet tabula Num. 134. vescitur exiguis quibusdam animalculis, quæ pediculos virides appellant, & pinguedinem lambunt rosarum. Adeò ut undique manifestum fiat, nulla esse tam exilia animalia, quæ ab hostibus tuta sint; sed ut in mari, ita & super terram, minora majoribus esca fiunt. Corporis parte crassiore & obtusâ se vermis hic corporibus affigit & immotum continet, ac parte acutâ & tenui, quæ figuram imitatur proboscidis, undiquaque se jactat & movetur, ut aliqua ex antè nominatis animalculis apprehendat. Apprehensa autem in altum tollit, ne se corpusculis ullis applicare aut iis adhærere queant,
atque

atque itâ elevata exsugit, donec nîhil reliquum maneat præter pelliculam quandam subtilissimam, alas & pedes. Formicæ videntur hæc quoque animalcula amare, sæpiissimè enim cum iis & magno studio versantur, verùm iis non nocere expertus sum. Transformari cœpit vermis quarto Julii sub figurâ ovi, & vigesimo-primo ejusdem mensis formam accepit muscæ prælongæ ad Num. 134. delineatæ.

Hic fuit partus spurius, & Ichneumon-Vespa; verus partus Musca esse debuit, instar proximè superiùs descriptæ.

N U M. CXXXV.

Multas hoc genus Erucas in Sambuci frondibus invenire est; nec mirum, namque in iis ex semine à muscâ quâdam, earum matre iis mense Junio imponi solito,

lito, atque Solis calore excocto, pronascuntur. Quocircà ut aviculæ, veluti Belgis est in diverbio, natale sempèr solum amant, ità & hi Vermiculi his gaudent foliis, in quibus nati sunt; isthic etiam ipsis, uti & liberis benè est, imò nullibi melius, quinimò, quod admiratione dignum est, probè ex instinctu sciunt, isthīc pullis suis, quùm in lucem prodibunt, escam jam paratam fore.

Erucarum hocce genus ex indito sibi à Divinâ Providentiâ instinctu, & si non cum ratione, saltèm cum specie aut vestigio rationis, aut cum eo, quod rationi est analogum, aut quod proximè ad eam accedit, conjuncto, certa & statuta sibi nôrunt tempora, eaque sapientè & accuratè observare solent; adeò ut isthīc locorum semen deponant ubi sciunt recens natam progeniem inventuram escam.

Formicæ

Formicæ enim in extremos Sambuci surculos, & in pruni, pyri, ac pomi ramusculos, nec non in Ribefiorum, sive Uvarum Ursinarum frondes, pingue quendam & facundum humorem deponunt, ex quo viridis, & quandoque etiam nigri coloris bestiolæ nascuntur; è quarum corpore posteriori humor stillare solet, quem Muscæ hæ vehementer sitiunt, ut pisces aquam, & avidissimè absorbent. Quumque hæ hasce jam bestiolas, soboli suæ futuras escam, natas esse sciunt, excretum dictis frondibus semen injiciunt, ex quo viva producent animalcula, quibus sex primùm pedes sunt; quæque deinde oblongas consequuntur alas: verum hæc nunquam volare comprehendit; at duntaxat his Erucis in alimentum cedere.

Hæ autem Erucæ astutè admordum

dùm & callidè illis se callent animalculis adjungere, & circum eas se deponere, somnum mortemve simulantes: adeò ut hæc animalcula infontia atque ab omni suspicione mali libera, super Erucarum corpora reptum veniant; quæ ubi Erucae sentiunt, acutis rostris apprehendunt, atque exsugunt, proboscides suas in altum attollentes, Gallinarum more, ubi bibunt: atque hisce bestiolis erucæ vicitant. Muscis autem, quæ ex iis naſcuntur, partim aluntur aves, uti homines avibus, quas retibus capiunt, aut sclopeto petunt.

Mortem etiam, ut pleraque alia animalia, hæ bestiolæ vehementer exhorrescunt: nam simulac has erucas vident, aut sentiunt, confessim fugâ saluti suæ consulunt, non secùs ac ignavi timidiq[ue] in bello milites.

Y

Ubi

Ubi vermis hic ad satietatem jam pastus est, per xxv. horarum spatiū continuum, torpori se dare solet, ac quiescit, ab octavā matutinā ad posteri diei horam nonam. Quācumque bestiolas hasce corpori suo rursus inserpentes sentit, tantum inde cibi sumit, quantum famelico ventri satis esse judicat, at jam satur fese iterum quietidat, seque quasi mortuum ostentat. Pridiē autem Idus Jun. Vermis hic, foliolo affixus, ad subeundam transformationem se componebat, eā formā, quam tabella repräsentat: at ipsis Idibus Quint. Muscam enitebatur; quæ simulac partu erat edita, spatio octavæ partis horæ altero tanto siebat major, atque primū fuerat, & quadrūm alimento destituta vixit. Huic vero vermi ob eam, quam exercet hypocrisin, & vafridiem,

(323)

Exonelis, seu Simulatoris nomen feci.

Exigua hæc Animalcula sunt numerosa
Cimicum progenies.

N U M. CXXXVI.

Fungi, à funere, uti quidem volvunt, nomen fortiti, eò quod vescentibus periculosi sint, & funera minentur, quos Plinius iis, quæ temerè manduntur, accenset, Belgis *Duivels-brood*, aut *Padde-stoelen* dicti, quid sint notum est omni populo: Quod autem ex iis putrefactis nasci, expertus sim, jam commemorare fert animus.

Propridiè Cal Sept. Unicum hujusmodi germen, jam maturum terrâ evulsi, & vitro suppositum in terræ pavimento Soli exposui. Postero autè die exiguis ille fungus scatebat vermibus nigris; ast iii. Id. mensis dicti maxima ejus pars in

Y 2 aquam

aquam nigricantem, atramento concolorem, versa fuerat, exceptâ eâ parte, quam Belgæ *de stoel* sedem vocant, & radice: in impurâ hâc aquâ offendebam, & numerabam vivos lxiii numero vermiculos: qui postridiè se ad transmutationem accingebant; ac septiduo post, iv. Id. ejusdem mensis, in vivas omnes conversi erant muscas, admodùm velocias, & agiles, capite rubras & reliquo corpore planè nigras: harum nonnullæ eleganti erant colore, & ab utroque latere dependentem habebant exiguum malleolum, quo se excitabant, eo pulsantes corpusculum: uti bestiolæ exiguæ, de quibus egi suprà, Bombylios, siquidè somnolenti sunt, excitare solent, itâ & hæ seip-sas hujus malleoli beneficio excitant.

Harum quædam nigræ erant capite:

(325)

capite : at unica alterius erat colo-
ris ab aliis, & cæteris corpusculi
majoris, quam idcirkò conjiciebam
esse Regem, siquidèm & prima pro-
dierat. Hasce diu, si lubet, licebit
vivas conservare, ope dulcati hu-
moris. Expertus loquor (ut, quæ
dico, omnia) quamplurimas enim
alui à iv. Id. Sept. ad ix. Cal. Januar.
anni posteri ; & facile diutiùs ser-
vare potuissim, si quicquam ex ea-
rum sustentatione utilitatis sperare
licuisset ; sed, quoniàm nihil indè
commodi ad me redditum prævi-
debam, eas lubens inediâ sinebam
interire.

N U M. CXXXVII.

Salicum aliarumque arborum
ramusculis sæpenumerò insi-
dentes, aut ab iis pendentes videre
datur virides colore quasdam be-
Y 3 stolas,

stolas, atque adeò cute teneras, ut paulatim fricatae, aut manu, aliove instrumento duriusculè attackatae, veluti pediculi papyracei, confestim rumpantur; adeò ut, sicuti ex his, utpote subpallidis, pallidus, ità ex illis, siquidem colore sunt virides, viridis humor effluat. Nascuntur illæ ex humore quodam, quem formicæ in antè dicta virgulta excernunt, qui que Solis calore fatus in viua hæc exit animalcula, non levem iis inferentia noxam: lignum enim corrumpunt, reticulum illi superintexendo, sub quo latentes adolescunt, atque interim humorem omnem exugunt; adeò ut ramusculi humore, qui ipsis debetur, ab hisce bestiolis privati, macilenti, & teneri, ac cortice nigri evadant, & ligno non suo similes. Circum has, ubi teneræ sunt, ac recentes, ità loqui liceat, exclusæ, sæpè serpere,

serpere, easque mulcere, & munda-
re formicæ deprehenduntur.

Hæ jam adultæ, quemadmodùm
unum alteri animal inimicum est,
& ut piscis piscem deglutit, & ho-
mo hominem exedit, vermem
hunc tabulâ delineatum sibi ini-
micum habent, hisce enim hic ali-
tur; Imò hisce se adeò improbè
faburrat & prægravat, ut se vix mo-
vere possit; sic satur, eo, quo se de-
ponebat loco, quietus manet ad
manè posterum: tūnc autem, ubi
hesternus cibus est digestus, reli-
quias devorare occipit, aut lautio-
rem campum, aliumque quæritat
ramuscum, cui plures ac illi, vi-
ridium harum bestiarum insident,
illisque denuò famelicum, ut an-
teà, explet ventriculum. Proptereà
illi, ut eum ab aliis distinguerem,
τὸς λαφύκης, sive *Helluonis* nomen assig-
navi.

Transmutationi hic se dabat iv.
 Id. Jun. eo situ, atque formâ, quâ
 eum tabella exsculptum, & expi-
 etum offert; & in ejus statu per-
 manebat dies noctesque viginti,
 adeò ut iii. Cal. Quint. hinc Musca
 prodierit, quæ, quod mirabile visu
 atque dictu, subitissimè in justam
 perfectamque excrescebat magni-
 tudinem: namque post horæ qua-
 dranm à partu, non tantùm altero
 tanto major evaserat, ac fuerat pri-
 mùn edita, quinimò altero tanto
 grandior erat, ac ovum, ex quo
 proruperat. Ubi hæc jam adole-
 verat in vivis conservavi jejunam,
 usque ad ipsas Non. Sextil. isthoc
 enim die fame sitive mortua est;
 siquidèm nihil à me objectum ali-
 menti gustare avebat; neque nô-
 ram aut habebam, quid ipsi saperet.

N U M. CXXXVIII.

Vermis hic, Num. 138. ad vi-
vum delineatus plerunque
versatur in sambucis: primùm ele-
ganti colore est subalbido & flavo
nempe, qui poste à subniger evadit.
Vicitat nigris illis bestiolis, quæ
extremis Sambuci ramusculis insi-
dentes sæpenumerò reperiuntur:
sunt autem hæ formicarum proge-
nies, natæ ex humido semine, à for-
micis extremitatibus Sambuci im-
posito, & calore Solis foto, & ad
maturitatem perducto, uti ex eo hæ
bestiolæ proveniant. His etiam
continuò formicæ præstò adsunt,
ut eas adversum vermem hunc tu-
eantur: sæpè etiam extensis ante-
rioribus pedibus illarum corpuscu-
la demulcent.

Scire ayes, Lector, undenàm ver-
mis

(33°)

mis hic suam ducat originem? Re-
sponsum habe, provenire eum ex
muscâ ejusmodi, qualem in tabulâ
exculptam, & depictam videre est.
Excretum illa suum semen in Sam-
buci frondes solet deponere: gnara
jam versari in illis antè dictas besti-
olas, soboli suæ natæ cessuras in ali-
mentum, atque ex hoc semine, Solis
calore jam satis foto, vermis hic
exit.

Ubi hunc per xiii. dies debito si-
bi alimento nutrièram, ab esu des-
istebat, non secùs ac suam occœptu-
rus transmutationem, sed biduo
post, egregios hosce, quibus ad vi-
vum depictum eum vides, colores
induebat; quo facto, bestiolas ni-
gras illas denuò occipiebat devo-
rare, & demùm vi. Cal. Quintil. se
ad transmutationem patiendam de-
posuit, atque in eo permanebat sta-
tu ad iii. Id. Quintil. dicti: quo dic
muscam

(331)

muscam illi, quam Num. 130. descripsimus, apprimè similem, sed paulò majorem, & corpore anteriōri flavam, enitebatur: vixit hæc jejuna usque ad xvi. Cal. Sextil. & subsequentis præ alimenti penuriâ obiit.

Vermem hunc, siquidem ferè semper insidiantibus observat oculis bestiolas istas formicarum progeniem, discriminis ergò licebit nuncupare *μέγαν θηβελον*, sive *majorem insidiatorem*.

N U M. CXXXIX.

Ex pictus à me tabulâ Num. 139. vermis rarò invenitur, siquidem ferè semper latitat in fundis lapidosis, & humidis: quandoque tamen in hortis grassatur: conqueruntur enim hortulani aliquando non levem herbis hunc inferre

ferre noxam ; nec ad modum facilis
captu est : novit enim callidus sub
terrâ se occultare, aut aliquem per-
sentiscens motum aut agitationem
confestim in illam irrepere : omnis
generis herbis vescitur, earumque
radices exedit : vorax admodum
est, atque vix saturando : usque
adeò se saburrat, ut pransus altero
tantò videatur crassior ac obesior,
atque impransus ac jejonus, omnes
ferè herbas solet lædere ; & diffi-
cultè admodum extirpari potest ;
ità callidus atque astutus est, ut
nunquam ferè totus extra terram
emineat , sed capite solummodo,
quod confestim novit intrò trahe-
re, ad minimum, quem sentit, au-
ditve strepitum exemplò se prori-
pit, & se abdit in latibulum : neque
capiendo est, nec exturbando, nisi
beneficio ligonis : probè etiam ipsi
perspectum esse videtur, ipsum in-
visum

visum esse & exosum hominibus,
quocircà eos, veluti mortem, hor-
ret.

Captum hunc vitro, terrâ reple-
to, indidi & aprico aëri exposui, in
loco moderatè calido à calore So-
lis, atque ei de alimento in escam,
& humore in potum prospexi. Hoc
in vitro sese ad transmutationem
composuit, eo situ, quo eum in
tabulâ expictum conspicis, iv. Cal.
Jun. & vii. Cal. Quintil. subsequen-
tis in lucem edidit animalculum
duabus alis, & sex pedibus longis
instructum, cui simile nunquam
alio à quoquam, imò ne à pueris,
appellari nomine audivi, quàm
Nayer, seu *Sartoris*; quam ob rati-
onem vestro, Lectores, judicio per-
missum esto.

Sartores enim hi admodùm sunt
calidi, & falaces. Decuplo quidèm
plures numero masculos invenire
est

est hujus generis; quam fæmellas;
 quod mirandum est. Hoc etiam
 experiemini, si animadvertis ut
 ego hisce oculis sæpè vidi, ubi mas-
 culus cum fæmellâ coit, plerunque
 quinque vel sex masculos circum-
 volitare ultrò citróque, quorum
 singuli suas coëundi vices præsto-
 lantur, & priores captare moliun-
 tur & satagunt. Cui autem primæ
 dantur vices se cum fæmellâ mis-
 cendi, is ei per biduum continuum
 affixus manet; & solutus masculus,
 non admodùm diu pòst moritur;
 sed superstes fæmella manet. Ubi
 verò fæmellæ semen, & quod con-
 cepit, jam excernendo maturum
 factum est, postremum illa corpus
 terræ infigit, atque semen in eâ de-
 ponit, ex quo noxium hoc animal,
 bruchus hic, dicit originem; qui
 non, nisi quùm tres jam habet an-
 nos progignendæ Sartorum soboli
 aptus est.

Digna

Digna hæc observatione, & admiratione res est, utpote benignæ Providentiæ Divinæ stupendum miraculum. Deus enim, quò noxiū hunc vermem refrænet & cohibeat, ne citò suam propaget progeniem, non nisi jam trīnum propagationi facit idoneum; & multò plures masculos quàm fæmellas eum sinit progignere: alioqui enim hi vermes brevi temporis spatio ità numero crescerent, ut nihil suprà. Usque adeò bonus est Deus, & φίλανθρωπος. Grati, quæso, agnoscite, & deprædicate.

Muscæ hæc, per longis pedibus instructæ, à Nostratibus Tympanistæ (Angl. Drummers) vulgò vocitantur. Notandum est, eas ova deponere coloris violacei, saltem omnes earum Species, quas unquam hactenus mihi licuit videre, & quinas minimum species ipse apud Angliam nostram conspexi.

*De Culicum Origine.**Hoc est etiam novum Muscarum Genus.*

NUM. CXL.

Magnâ diligentia quæsivi quænam esset & ex quo principio culicum generatio. Fui aliquamdiu in eâ opinione, quod ex rore cœli suam traherent originem, quia frequentè eos magnâque copiâ reperi manè sub foliis herbarum arborumque; sed postea animadverti, eos ibi circa vesperam congregari, ac latere, ut se à nocturni frigoris injuriâ tueantur.

Observavi porrò magno numero confluere culices intra cisternas, atque imprimis jam hyeme urgente

te atque initio mensis Decembris; eò enim semen suum conferunt, & quidem eo modo, quem propriâ atque aliquoties repetitâ experientâ annotavi. Solent enim primùm superficiei aquarium pluvialium cisternis contentarum insidere, & deorsum corporis posteriore parte inclinatâ, semen excernere, illud vero semen ita dejectum illicò fundum petit, atque tractu aliquo temporis interveniente, in vermiculos rubros & sanguineos quasi convertitur.

Vermiculi illi sanguinei nutriuntur exiguis quibusdam animalculis in aquis fluitantibus, quæ pediculos aqueos nominare consuevi, quia eandem propè cum papyraceis pediculis formam habent. Moran- tur autem ibi tempus undecim mensium, atque ex succo proprio, calcis particulis commixto, sibi cel- lulas exiguae conficiunt, in quibus

Z

contra

contra externum frigus se abscondunt. Sed instante nunc naturalis transformationis tempore, magno numero conveniunt, & junctis omnium capitulis, posterioribus corporum partibus diu multumque hinc inde agitantur, magnumque excitant aquæ motum, quo motu produci atque colligi observavi ingentem succi cuiusdam pituitosi & tenacis copiam, in quâ se ad subeundam appropinquantem jam Metamorphosin componunt. Trigesimo Junii & decimo-tertio die Iulii annotavi ex prædicto succo plurimos culices provolantes. Masculi in capite levissimas plumas gerunt non autem fœmellæ, sed seminis copiâ turgent; neque tam vehementer, ac masculi, cutem nostram compungere aut penetrare valent.

Quemadmodum culices oriuntur

tur ex sanguineis vermiculis ; ita quoque sanguinem atque imprimis humanum, magno impetu appetunt. Eum in finem multo dolo & artificio, circa vesperam ædes nostros ingrediuntur, etiam per caminos aliaque occulta loca, si ostia fenestrasque occlusas inveniant ; deinde spicula sua, quibus pungunt, inferunt poris cutis nostræ, ubi aperiam inveniunt viam ad sanguinem, quo maximè delectantur, exsugendum. Eum quippe attrahunt spiculis acutis admodum ac subtilibus, ex tribus quasi tenuibus pilis contextis, sed intus concavis & ad exsugendum, sursumque attrahendum sanguinem, adaptatis.

Aliquoties observavi culicem benè saturum ac sanguine repletum, à cute nostrâ non recedere nisi prius guttâ aquæ ex corpore suo rejectâ, quam ego conjicio se-

rum esse, quod, antè mastæ sanguineæ commixtum, tam brevi tempore ab eâ separatur & tanquam excrementum rejicitur. Quando culices primùm nati ex fundis cisternarum ascendunt, albi sunt, videnturque alis ac pedibus carere; sed spatio quadrantis horæ apparent, solentque tam diu lateribus sive muris cisternarum adhærere, donec alæ jam satis expansæ, duræ, atque ad volatum idoneæ redduntur.

At objicit aliquis, quo modo ego tam accuratè observare potuerim, quid culices agant in fundis cisternarum? Cui respondeo, me hæc omnia observasse in vase vitreo, eum in finem confecto, cui impo-sui omnia quæ in cisternis reperiri solent, nempè calcem, lapillos, terram, & aquam pluvialem, quibus antè descriptos vermiculos rubros imposui,

imposui. Coactus quoque fui vi-
treum illud vas in loco frigido col-
locare, aquam quoque & aërem
recentem sæpè admittere atque re-
novare. Nam experientia me do-
cuit, vermiculos illos, defectu suffi-
cientis frigoris aut recentis & benè
temperati aëris, facile omnes com-
mori. Beneficio igitur hujus vasis
vitrei & pellucidi, quotidiè & dili-
genter observavi atque annotavi
quid in eo quovis die fieret, quales-
que ibi mutationes contingent.

S E C T. IX.

De Millepedibus.

N U M. CXLI.

Ogitanti mihi pridem, an non
aliquid vivi ex ossibus de-
mortuorum, atque medullâ in iis
contentâ, quæ simul in terrâ putre-
fiunt, nasceretur, & quidnam, vi-
sum fuit maximum & longissi-
mum totius corporis sumere os *fe-
moris*, Anatomicis dictum, quod in-
ter omnia medullæ plurimum in
cavitate suâ continet; & numero
quidem tria. Unius ex hisce ex-
tremitatibus ambis serrâ defectis,
cavitatem terrâ, & terram vermi-
bus

bus refertam inveni, quorum aliquos exculptos & expictos in tabulâ repræsentavi, sed paulò majores ac vivi erant, ut eorum tibi formam & situm paulò accuratiùs ac commodiùs conspiciendum darem. Terram hanc unà cum vermiculis in vitream immisi lagenam, quos inter quidam erant, qui repere occupiebant, cæteri autem in orbem convoluti, ut rudentes sive funes nautici jacent in navibus & navigiis; sed per unicum duntaxat diem vivos retinui; postero enim die intermoriebantur omnes ad unum, proculdubiò ex frigidi aëris inclemenciâ, quam tolerare non poterant. Dies enim erat hyemalis, nempe v. Calend. Mart. quo eos ossi eximebam.

Deinde alterius ossis dicti partes extremas ferrulâ desectum ibam, & interius illud partim atrâ terrâ,

& partim materiâ, calcis ad instar,
candenti plenum deprehendi: pars
autem, calce referta, erat inferior,
quæ cum tibiâ per *υγλαυκὰν* articulata
fuerat: scatebat & hæc vermiculis
colore cæruleis, canis, & subflavis,
atque rubicantibus notis, sive ma-
culis distinctis, exterius veluti ar-
gentum fulgentibus, at interius ter-
râ plenis; horum unus cxii. pedes
habebat. Vermi huic nomen
πολυειδῶς, q. d. *femorali* dedi.

Tertium femorale os, inapertum
curavi in terram, ex quâ id exem-
p-
tum erat, deferri; siquidem nulla
mihi spes affulgebat, aliquid in eo
observatione dignum inveniendi;
& vermes in eo contenti hyberni
frigoris erant impatientes.

*Universa hæc Authoris Historia falso
fundamento nititur; existimat enim Mille-
pedes hos (quos omnes effigiatos exhibuit
Tab. 141.) ab osse hominis Femorali natos
esse.*

esse, cùm reverâ illiq̄ solūm innidulati sint,
sæviente hyeme: Totus hic Discursus est
ἀπεστίουσθ, nec recitatu dignus.

N U M. CXLII.

PRæter id, quod Num. 136. de fungis me comperisse significavi, vidi insupèr, ubi antè dicti vermiculi in muscas transmutati erant, & aquam, unde prodierant, Soli exponebam, eam fuisse referatam admodum exiguis animalculis, & se moventibus atque idcircò vivis; quæ postquam aciculæ beneficio aquâ exemeram, & tubulo Optico, visui res majores ac reverâ sunt, exhibenti, imposueram, animadverti ea esse exiles valde serpentes seu angues, & quidem innumeros atque adeò velociter rependo se commiscere, ut non forent numerando.

Multos ex hisce alui biennium,
&

& deprehendi nigris quosdam in
in corpusculo maculis, alios viri-
dibus, nonnullis verò fuscis distin-
ctos: At maximus eorum, quos
alui, & vidi, illius erat magnitudi-
nis, & formæ, atque fuscis variega-
tus maculis, quibus eum in tabulâ
delineatum videre est. Celer ad-
modùm & agilis hic erat; nam-
que simulâc in terram demiseram,
in eam irrepebat, illumque amisis-
sem, nisi confestim, exigui ligonis,
qui ad manum erat, beneficio eru-
isse.

Anguiculum hunc, vitro indi-
tum terrâ & aquâ repleto, diu su-
stentavi, sed tandem præ nimio
calore, & aquæ defectu, quod
valdè dolebam, & dolebo diu, in-
teriit: siquidem diu nutrieram:
quocircà multos hoc genus etiam-
nùm de anno in annum domi meæ
alo, omnem educandis iis navans
operam,

(347)

operam, ut animo meo, naturæ
miracula cognoscendi cupido, ob-
sequar, eorum, quæ comperire da-
bitur, φιλασθήμοσι, Deo volente, factu-
rus copiam.

SECT.

S E C T. X.

De Araneis.

N U M. CXLIII.

Denique in antè dictâ materiâ, ex quâ muscæ & anguuli prodierant, vidi insuper & inventi Crystallorum quoddam genus, arenulis formâ similium. Accrescebant autem iis pedes, sensim evadebant majores, donèc triennii spatio adulti eam consequebantur formam, quam habet aranea in tabulâ delineata.

E fungis ab radicibus populi arboris pullulantibus aliud nasci solet aranearum genus, formâ oblongum,

gum, colore flavum, & graveolen-tum.

E putrefactis fungis alia prodire solet aranearum progenies, & rubi-cunda quidem: è terrâ & aliud ge-nus fungorum solet surgere, quod primùm quidem clausum sese oculis exhibit; sed altero die apertum conspicitur, & tunc forma sua fun-gum repræsentat, & patellam sive domunculam orbicularem, illi con-similem putamini, ex quo glans quercinus exemptus est. In hâc patellâ quinque rotundâ seminum grana invenire est, ejusdem cum se-mine raphani magnitudinis, sed ad-instar Crystalli pellucida. Posteà hæc grana è patellâ aut in terræ superficiem aut in ejus rimas, seu fissuras delapsa, Solis calore soven-tur, usque dum viviscunt; deinde pedes, atque justam triennii spatio magnitudinem nanciscuntur. Hæc omnia

(350)

omnia bis, annis duobus consequentibus, expertus sum.

Versari gaudent hæ araneæ circa Melissam herbam, & sub ejus umbrâ æstivo tempore: ast hyberno latitant, aut in lapideorum parietum, aut in ligneorum sepimentorum fissuris.

Priùs commemoratum aranearum genus, quod è fungis, quos multi habent in deliciis, dicit originem, pedes habet longos: illasque in ortu, progressu, & incremento, atque perfectione sua existentes exhibemus ad numeros, 1, 2, 3, 4.

Cifra enim 1. eas primùm exortas; 2. semestre spatiū exclusas; 3. bimulas; 4. trimulas, & adultas repræsentat, eamque magnitudinem consecutas, quam retinent, donec naturali, aut violentâ morte pereant.

Has

Has araneas raro admodum parietum superficiei planæ affixas invire est; ast ferè semper fissuris insectas, sed ita ut pedes exertos parietibus affigant; atque eum in finem, meâ quidem sententiâ, siquidem è parietibus introrsùs humor promanare solet, captant eum pedibus: illo autem imbutos pedes omnes, sed anteriores primùm, & deinde alios ori admovent, beneficio geminorum, quos gestant circa os, forcipum; admotusque jam ori pedes unumquemque alterius vicini pedis ope verrunt per os, atque ita adhærentem singulis pedibus humorē nitrosum ablin-gunt, quo, ut alimento, viuant.

Interdiu hæ araneæ solent quietescere, nisi abigas, at noctu se invicem lusu oblectare, tunc etenim sœpè altera alterius captare pedes conspicitur, & apprehensam in terram

ram dejicere; sic autem ludentes se invicem non laedunt; cadentes enim, siquidem longipedes, in extensos labuntur pedes, uti feles. Præcipites datæ, confestim resurgunt; & diductis cruribus, graduque grallatorio in parietem ascendunt: atque hunc sæpè simul ludum solent ludere.

Frequentèr etiam ità dimicant, ut se invicem conficiant: sunt etenim teneræ adeò, ut interimantur facile: atque hoc iis probè perspetuum est, ex naturæ instinctu; propereà contractis, & utrique lateri affixis pedibus, immotæ sedentes sunt: tūm enim earum corpora pedibus, uti castra palis, circumquaque munita, & adversus aggressuras araneas, ipsis fortassè viribus prævalentes, tuta consistunt: hoc situ altera nequit alteram unicò aggressu vincere. Quid tūm agunt,

agunt, inquies? Validiores mirâ dexteritate imbecilliorum pedes suis illaqueant, eosque sic constrictos tenent, non secùs ac capreoli, seu cincinni quos in vitibus videre est, se intorquent circum pampinos in orbem, eosque complectuntur; ubi autem illæ harum pedes arcuatis suis sic illaqueatos tenent, eos abrumpunt, alterum post alterum, nec desistunt, usque dum quatuor aut quinque decerpserint; hoc facto in corpus insultant, illudque mordicùs apprehensum, & apertum exugunt, nihil facientes reliqui, nisi cutem exanguem, & exuccam, pendique reliquos.

Unicam de genere hoc Aranearum diu alui aquâ Salispetr. & calce mistis: erat hæc admodum atrox: omnes omnino, quas ei objiciebam, araneas vincebat; licet inter eas offendiceret, quæ ipsi mul-

A a

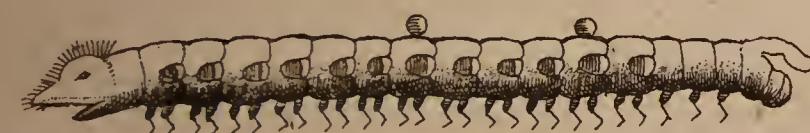
tum

tum facessebant negotii, & vix expedienda salutis creabant periculum; quasdam enim non nisi difficulter admodum superabat; tandem omnium viator remanebat, uti *Alexander Magnus*; & quidem xxx. numero Aranearum; quas illi, aliam post aliam porrexeram. Duas etiam ipsi apposueram testulas, in unam cibo, & in alteram potu immisso; sed in unam inferebat pedes, & exucca Aranearum à se devictarum cadavera: comestis his Araneis incrassescerat, & nigrum inducbat colorem; tandemque interibat, proculdubio, ex abundantia succorum ex araneis exuctorum, & devoratarum fortasse carnium.

Præterea aquam, quæ è fungis putrefactis emanarat, & insuper aliquantum fungorum putrefactorum, immisi in vasculum Porcellanum Indicum; illudque in verso vitro

ne pericu-
on nisi dif-
rabat; tan-
nanebat, uti
uidem xxx.
uas illi, ali-
am. Duas
testulas, in
m potu im-
ebat pedes,
se devicta-
his Arane-
rum induc-
ue interibat,
ntiâ succo-
um, & de-
ium.

æ è fungis
insupèr ali-
putrefacto-
n Porcella-
in verso vi-
tro

八

tro probè clausum Soli exposui; sed vitrum tollere aliquando volens, deprehendi id ità firmiter agglutinatum vasculo, & contentæ in eo materiei, ut simul vasculum in altum sustulerim: usque adeò apprimè tenax viscus sive glutinum his inest cupediis.

NUM. CXLIV.

Vermis Num. i 44. admiratio-
ne dignissimus est, quem ce-
pi tertią die Aprilis 1658. nunquam
potui (licet summā adhibitā dili-
gentiā) observare, an quicquam e-
deret aut biberet. Non potui quo-
que (quamvis accuratissimè omnia
investigans) animadvertere, an ocu-
los haberet, aut corporis aliquam
aperturam, quā aut alimentum af-
sumeret, aut excrementa ejiceret.
Pēdibus caret, semper immotus qui-
escit, magisq; frigore gaudet quam

A a 2 calore:

calore : nam à me radiis solaribus expositus, statim umbram & latibulum quærebat, posteáque se amplius non commovebat.

Aliquoties corpus ejus convertebam, adeò ut dorso suo incumberet, sed statim in orbem contracto corpore, pristinum habitum servabat, ut in figurâ Num. 144. repræsentavi. Habui vermem hunc vivum domi meæ à iii. Aprilis 1658. usq; ad xxviii. Augusti anni sequentis 1659. sine ullo alimento, eoque die mortuus est. Deinde, notatu dignum est, juxta hunc vermem continuò vixisse bestiolas tres albas, minores vulgari arenulâ, quæ perpetuò aut alvo aut dorso vermis adhærcabant, atq; hâc ratione vixerunt menses novem, sine ullo alimento, quod observare potui. Tandem duo ex hisce bestiolis super capite & tertius super dorso vermis interierunt.

F I N I S.

APPENDICIS

A D

HISTORIÆ ANIMALIUM ANGLIÆ,

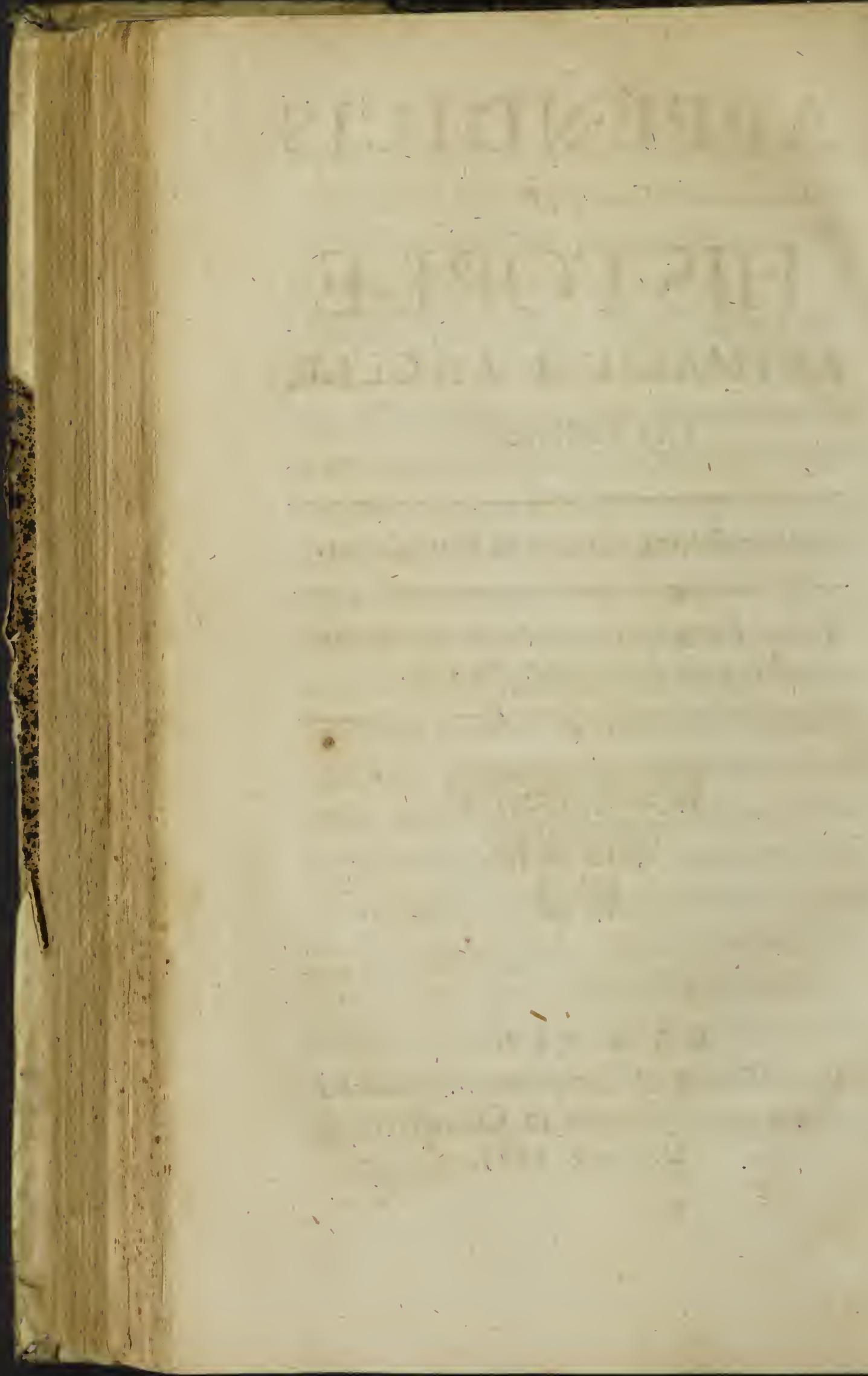
Tres Tractatus, &c.

Altera Editio, auctior & emendatior.

*Prima laus est humanæ sapientiæ, valde
Similia posse distinguere. Aristot.*

LONDINI,
Excudebat R. E. sumptibus S. Smith ad
Insignia Principis in Cœmeterio
D. Pauli. 1685.

LECTORI S.

IN mediis morbis ipse versor; qui admodum valetudinarius sum; mihi autem in his exercitiis periculosis occupato interdum occurrunt quædam in rerum naturâ nova: atque hæc equidem animi & delectationis causâ obiter notare soleo, & posteris libenter indicarem: at infirmo festinandum est, atque ea Appendicis ratio est. Deinde non nulla in ipso libro, non ita pridem à me edito, Emendanda sunt. Hæc autem cùm semel animadverti, nolo alicui fraudi sint. His adde, si eadem elegantia, & præclari Artificis studium in universis Figuris, olim exhibita fuisset, ac quæ in his Tabulis, cum Appendice jam nunc editis eximia est, de verbis minùs sollicitus essem.

Ad Lectorem.

essem. Siquidem in picturis venustis, certè Historiam Naturalem quod attinet, præcipua doctrina & magna eruditio est.

Hujus autem Opusculi calcii adjiciuntur vii Tabulæ æneæ: quarum tres priores privatius ad hanc alteram Appendicis Editionem pertinent, atque adeò explicantur: Reliquæ quatuor, quæ Scarabæos Angliæ repræsentant, in præsentiarum obmutescunt, nisi quatenus ipsæ elegantissimæ picturæ loquantur; certè omnium Figuræ optimi artificis manu ad vivum delineatæ, & ex aqua forti ab ipso confectæ sunt.

D E

D E
ARANEIS,

Addenda & Emendanda.

Pag. 2. ad lineam 11.) Araneus dividitur in duo maxima segmenta, quæ Thorax & Venter sunt, ex horum mediâ commissurâ, exurgit Genitale, cum articulo uno intortum, nigricans, & formâ referens muscæ aculeum. *Severin. Zootomia.* Caput autem ipsi Thoraci haud ullâ notabili commissurâ, in omnigenis araneis inseritur.

Pag. 4. l. 12.) adde, Quantum scio.

Pag. 6. l. 15.) Mares autem plerique,

rique, etiam è rétiariis, fere venato-
rii sunt.

*Pag. 18. l. 14.) Tela aranei im-
posita sanguinem fistit; vulnera,
quæ summam cutem occuparent,
ab inflammationis injuria vindicat.
Diosc.*

*Pag. 29. l. 14.) Lege, caudâ fe-
rè, nigris, &c. id autem verbum ex
propriâ observatione, non addo;
nam in nullo, quantum vidi, ea
puncta defuerunt, sed illam excep-
tionem pono ex monitu D. Ray viri
his rebus peritissimi.*

*Pag. 37. l. 7.) Supra quos retia
aliquando transversim, &c. Ibid.
l. 8.) Item ibid. à Maio mense, id
genus Insectorum quod à quibus-
dam *Libellæ* nominantur, in reti-
culis conficiunt.*

*Pag. 42. l. 24.) Araneus Colce-
strensis Pennii apud Mousetum.*

*Pag. 44. l. 12.) Hic, an proximè
superior, omnium, &c. Pag.*

(3)

Pag. 82. l. 15.) Hunc tamen in Genistâ Spinosâ, Julio exeunte, etiam circa Eboracum, satis frequenter inveni.

Pag. 87. l. 5.) An Vivipari? quod valdè suspicor.

Pag. 95.) De Araneorum binculorum ortu aliquid, at valdè imperfectum, legimus apud Goedartium Batavum. Exp. 49. Pars 2. Editione Latinâ.

Pag. 89. l. 13.) Imò medio Julio, scilicet quasi jamjam natos: item exeunte Maio, admodùm gravescunt.

Pag. 47. l. 29.) 6. Ille parit Maio, hic Augusto exeunte.

B 2

D E

D E

Cochleis in Genere,

Addenda & emendanda.

Pag. 104. l. 3.) Intorquetur, huic rei fidem facit illud Experimentum; scilicet, si leviter tantum turbinem coquas, integra caro è testa facilè educitur: at id multo difficilius fit è musculo aut ostreo cocto.

Pag. 108. l. 18.) Terrestres Cochleæ stomacho utiles sunt, & non facilè corrumpuntur, *Diosc.* de medicamento quodam eximio è Cochleâ terrestri ad dolorem Colicum, vide apud Scribon. Largum.

122.

Idem:

Idem: Crematæ omnium Cochlearum testæ, calefaciendi & urendi naturam, sortiuntur. Item, *Limaces sine Testis* in usu sunt in Cataplasmatis ad maturandum & rumpendum apostema. Item, eorum caro ad clavos pedum faciliter tollendos adhibetur.

De Limace nigro, adde), Me ejus generis pusillos, ad magnitudinem fabæ equinæ, ad exitum Octobris invenisse.

Pag. 128. Lapillum exemi.) Os Polypi notum ex figura ex ipsissimo genere est, quo os sive lapillus Limacis.

Limaces Græci omnes quotidiè mandunt, carnem quidem duram habentes, eoque concoctu difficillem, sed quæ confecta potentissimè nutriat. Succus autem ipse inest, qui ventrem subducit: quemadmodum & iis, quibus *Testa* pro-

cutē est. Quapropter quidem oleo, garo, vinōque ipsos condientes, eo juscule ad alvum dejiciendam utuntur. Hujus porrò animalis caro bis tērque elixa, conditāque alvum sistit, alimentūmque dat corpori minimē contemnendum. *Galenus de Aliment. lib. 3.*

Proximē post Titulum xvii. hunc novum Limacem insere.

TÍTULUS.

Limax quartus, subrufus, montanus.

Descriptio. **I**S magnitudine reliquisque notis proximē superiori par & similis est. At hujus color ex toto differt, siquidem rufus est, sive ex fusco ruber: Ipse venter flavescit, idem puta de minimis

nimis, maximisque, sub palliolo cal-
culum non inveni.

Hi Limaces admodum
frequentes sunt circa *Am-*
Locus.
berry regionis montosæ agri Ebo-
racensis: atros Limaces ibidem
quoque inveni; sed paucos qui-
dem præ rufis jam descriptis, In
collibus excelsis & herbaceis supra
Urbem Normandiæ maritimam
Diepe dictam Limacem quendam
rufum copiosissimè invenimus; illi
valdè similem, quem supra descrip-
simus; At his universis erat lim-
bus croceus, nigris striis distinctus;
Fortè nostris idem elegans limbus
non deest, at à me, fateor, adhuc
minimè observatus est; item ex
his alii magis nigricant, alii magis
ex croceo rufescunt, ex his verò
maximi pendebant sex drachmas.

Nolo hic oblivisci ejus ingentis
Limacis rufi, quem mediis lucis

Horti Regii ad ædes Versallienenses in Gallia medio Augusto nuper vidi, is in rependo, scilicet corpore in longitudinem exerto, sex digitos minimum implevit, cui corporis etiam crassities ex proportione respondebat, ejus color ex aureo paullum nigricante eleganter rufescet. Dissecto ejus cucullo, nullum omnino calculum inveni; adeoque à nostris nigris planè alia species est.

Pag. 135. l. 7.) Cochlea fluvialis virus olet. Diosc.

Pag. 144. l. 15.) Novis experimentis captis, illum humorem coccineum ex ipso ano excerni suspicor, siquidem hujus, sicut aliarum cochlearum, anus ad dextram colli aperitur, &, ni fallor, ab eo semper latere primum se ostendit Coccum, si aciculâ leviter pungatur bestiola.

Pag. 146.) Caput de musculis fluviatilibus ex toto restituendum est:

(9)

est: siquidem, magnâ diligentia
adhibitâ, jam horum sex species in
aquis nostris dulcibus, repertas esse
agnosco.

C A P. I.

De Musculis Aquæ dulcis.

TITULUS XXX.

*Musculus latus maximus, testâ admo-
dum tenui, ex fusco viridescens, pa-
lustris.*

Chamæglycimeridi similis, sed
majoris Mituli species: *Al-
drov. de Testaceis, l. 3. p. 472.* ubi
etiam figuram admodum similem
videbis.

An Chamaglycimeris Margari-
tifera Velsciri. *Ephemericid. German.*
Anni 3. Observat. 36. Ei

Descr. Ei latitudo ferè ad duas
 Uncias & dimidium, lon-
 gitudo quinqueuncialis est, alios
 habui ad quinque uncias, & dimi-
 dium longos; horum tamen testa
 & tenuis, & levis est: siquidem bi-
 næ testæ, sive valvæ alicujus ē maxi-
 mis hujus generis musculis, ab om-
 ni carne purgatæ, tantum scrupu-
 lum unum supra quinque drach-
 mas pendebant. Testa quodammodo
 pellucida est & extra levitèr vi-
 rescit: ex internâ verò parte ex ar-
 gento resplendet. Umbo ex internâ
 parte, ubi valvæ conjunguntur, pa-
 rùm aut nihil eminet ullo conspi-
 cuo denticulo, aut pinnâ.

Ipsius piscis caro subrufa est.

Hi Musculi rarò extra paludes,
 aut in fluviis inveniuntur; at in
 plerisque paludibus nostris copio-
 sissimè, ut in lacu *Semoore Mar* di-
 cto, in *Pottery Carr* juxta Donca-
 ster;

ster; item juxta *Sawterforth* agri Cravenensis, & alibi agri Ebora-censis.

In vetustioribus aliquibus Testarum interna pars aspera & inequalis est, velut verruculis quibusdam distincta, ad magnitudinem papaveris seminum. Harum autem Verrucarum nonnullæ, vel leviter tæctæ, decidunt, at pleræque testis admodum firmiter adhærent: hæc sanè testarum vitia sunt: an vero eadem Margaritæ habendæ sunt, alii judicent.

Illud autem à Plinio proditum est, uniones reperiri solere rufos, & parvos in conchis, quas Myas appellant: recentiores multi idem confirmant. Ita Velscius, loco supra citato, de quibusdam Musculis lacustribus; quos, ex figurâ depictâ, nostros esse conjicio.

In lacu, inquit ille, non longè à
Vienna

Vienna Austriæ, Musculi pictorii sunt, è quibus disiectis Margaritas non paucas ipsi exemimus, quarum pars valvarum interiori superficie, ob id asperæ, fixa est; pars sponte exciderat, & in carne latebat: coloris tamen non albi, sed subflavi, & subobscuri, quem splendor quidam argenteus illustrabat.

*See the
Additional
Notes of D.
B. Sir H.
Plot's Jew-
el-house.*

E nostris etiam Scrip-
toribus olim sic quidam,
Anonymus. Hi aliis Mu-
culis Fluvia libus paulo
minores sunt, & magis
nigricant. An intelligendum sit de
aliquo è sequentibus. Ex iis in agro
Buckingamiensi aliquot vidi: at in
Fluvio *Clun* dicto agri *Salopiensis*,
præcipuè abundant. Ex iis autem
ipse Margaritas eximi, illudque
perpetuum esse didici; scilicet, eos
tantum musculos, Margaritas in se
continere; qui extra inequales &
asperi,

(13)

asperi, velut nodis interstincti: læves rursùs illis omnino vacuos fuisse.

T I T. XXX.

Musculus tenuis minor, latiusculus.

Hic Musculus tenuis *Deser.*
quidem est; at superiore multo crassior ponderosiorque: etiam si longitudine tres digitos, & dimidium raro excedat; latitudineque ferè duos impleat. Cætera admodum similis est, ut illum à superiore vix distinguere licet.

Hos Musculos copiosè *Locus.*
invenimus in Fluviiis Ayer
& Rible dictis agri Cravenensis:
item in fluvio Yure juxta Rippon, &
alibi.

In

In limo arenoso ita se collocant.
 Valvarum cardines sursum spe-
 ctant, earumque ore tenuiores in-
 tra limum profundè demittuntur,
 & ferè ex toto conduntur, exceptâ
 alterâ extremitatis obtusioris exi-
 gua parte ; at in eâ caput animalis;
 adeoque illa, valvis scilicet modicè
 diductis, ferè semper rimulam fa-
 cit, quâ notâ eos expiscari expedi-
 tum est.

Hi Musculi cornici victui sunt :
 quæ ut pisces eximat, rostro val-
 vas tenues confringit : adeoque
 hæc Avis aquas frequentat, & à re-
 liquis id genus avibus propterea
 ab aqua cognomen Anglicè ac-
 cipit.

T I T. XXXI.

*Musculus niger, omnium crassissima,
Et ponderosissima Testa, conchæ
longæ species, Gesn. Aldrov.*

Hic *Musculus* 5. digiti-
tos & dimidium Descr.
longitudine, tres verò latitudine,
implet, integra testa, à pisce pur-
gata circiter sex uncias pendebat:
Ostreæ crassitie comparandus est.
Denticulus qui in cardine multum
eminet, lævis & acutus est, ad in-
star apicem alicujus canini dentis.
In medio ferè ambitu adversus car-
dinem sinuatur, atque illa quidem
est altera, & præcipua distinctionis
nota.

In profundis voragini-
bus Fluvii *Tees* agri Ebo-
racensis, non longè à *Dinsdale*, rete
aliquando expiscatur. Locus.

De

De hâc autem conchâ hæc hâbet Gesnerus, & ex illo eadem Aldrovandus transcripsit, de Aquatilibus, lib. v.

Conchæ longæ species, inquit ille, etiam in dulcibus aquis reperitur: cuius testam alteram, parte ejus internâ expressam hic exhibemus; alteram non vidi, sed binas similes esse puto, & ginglymo articulari conjunctas. Superficies externa scabra est, quâ adempta, interior candidat, margaritiferæ conchæ instar. Et, si benè memini, in his etiam conchis, Margaritas exiles inveniri aiunt.

De Margaritis aliquibus magni prætii in Musculis quibusdam fluviatilibus inventis, vide J. Sheffrum Historiæ Laplandicæ, cap. 36. Margaritæ in fluvio *Esk* in Comitatu *Cumbriæ. Canidæ.*

T I T. XXXII.

Musculus angustior, ex flavo seu viridi nigricans, cardinis pinnâ, sive denticulo bifido, serrato.

HUic longitudō circiter uncias tres, & dimidium; latitudo ad unciam unam, & dimidium: atque hujus quidem mensuræ utraque Testa, à pisce purgata, drachmas septem & triginta quinque grana pendebant: hinc de crassitie Testæ conjecturam facere licet. Color ex albo viridescit, & ferè infuscatur: ejus altera extremitas multùm ab umbone producitur.

Uterque verò Umbo ad Cardines acuti, & paululùm eminent, ipsi cardines sinuosi & velut pinnâ, sive denticulo bifido & serrato donan-

C tur :

tur : & jam cavitas interna ad cardines sinuosa & inæqualis est.

Ipsius Animalis caro paulò albidior est, quàm in aliquibus, è superioribus.

Lecus. Hi in Fluvio *Ouse* & *Fosse*, juxta Eboracum copiosè inveniuntur : item in Fluvio *Nid.*

Margaritæ. In his verò, sicut in universis Musculis nostris, duo sunt crassa & valida ligamenta nervosa, unâ atque alterâ concharum extremitate disposita, per quæ ipsum Animal valvis suis adhæret, quibusque mediantibus eas aperit, clauditque ; horum autem ipsorum ligamentorum Capitibus, quâ scilicet valvis adhærent, circiter xvi. Margaritas in uno musculo inveni, à magnitudine papaveris, ad piperis grana, ex minutioribus verò aliquot fuere admodùm rotundæ ;

tundæ; cæteræ autem majusculæ,
asperæ & inæquales.

Hæc sanè senescentium Muscu-
lorum vitia sunt: nam in medio-
cribus multis dissectis non unam
quidem Margaritam inveni; adde
quòd in imis ligamentis hæ Margarita-
ræ, velut Thecis, dispositæ fue-
runt: non aliter, quām calculi in
renibus, aut alijs in animalium san-
guineorum carne nati. In reliquo
autem pisce nihil inveni: illud tibi
manifestius patebit, si parùm co-
quantur musculi, & non crudi dis-
secantur.

Horum Musculorum aliarumve
Cochlearum testæ, si in acri lixivio
coquantur; earum exteriores, &
decolores membranæ separari pos-
sint: primùm scilicet mollis & co-
lorata membranula abstergitur;
deinde, alijs cortex ex mediâ ma-
teriâ cretaceâ, abradendus est, sub-

C 2 quo

quo Margaritarum splendor totam utrinque testam occupat.

Concharum sic purgatarum pulvis, in usu medico, ipsarum Margaritarum locum optimè, ut opinor, supplere possit : sanè, quantum scio, accommodatissimus est ad medicamenta quævis, in quibus requiruntur, vel ipsæ Margaritæ, vel oculi cancrorum dicti, vel ipsum corallium.

T I T. XXXIII.

Musculus ex viridi pallidus, omnium Angustissimus, cardinis altero denticulo, quasi continuo, serrato.

Hic Musculus crassiusculus, & à proximè superiore his notis præcipuè distinguitur, nam ei in multis valdè similis est. i. Hic ferè

ferè multò minor est. 2. Ex viridi pallescit, cùm ille superior ex viridi nigricat. 3. Hic multò Angustior est, ut cuivis patebit, si duæ testæ æqualis magnitudinis, hujus & illius, proximè superioris Musculi inter se diligenter conferantur. 4. Hujus cardinis pinna, sive denticulus in illo altero superiore Musculo quasi bifidus; omnium sanè certissima distinctionis nota: in utroque verò musculo, idem denticulis ferratis notatur.

In iisdem Fluminibus cum superiore; at rarior est. Hic, & superiores omnes Musculi, ut ferunt, à Lutrâ expiscantur.

Locus.

T I T. XXXIV.

*Musculus exiguus, Pisi magnitudine,
subrotundus.*

Descr. **E**jus magnitudo ferè ad modum pisī alicujus vulgaris est, aliquando nucem mediocrem è corylo æquat. Utraque testa intùs foras, levis, tenuis, pellucida. Ei color subflavus sive corneus, exceptis ejus extremis oris, quæ subalbescunt. Ejus figura subrotunda est, nam singulæ valvæ admodùm cavæ sunt, & in dorsum multùm elatæ, & æqualitè ab utrâque parte cardinum extenduntur, scilicet, qui ferè in mediis valvis positi sunt, ut ad rotundam figuram proximè accedat.

Locus. In Aquis stagnantibus circa Eboracum copiosè inveniuntur,

(23)

niuntur: in fossis autem Paludis,
sæpiùs nominatæ juxta Doncaster
duplo majores sunt, quàm alibi.

D E

COCHLEIS MARINIS,

Addenda & Emendanda.

Pag. 105. l. 11.) Marina Co-
chlea stomacho idonea, &
facilè alvo excernitur. *Dioscorid.*

Ex testis marinis crematis fit
calx, quæ arenâ mista contra aquas,
pluviamque, ut ferunt, admodùm
durat, *ibid. lib. 27.* Ille proximè
superior aliquando, at hic piscis
admodùm frequentè, æstivis certè
mensibus, piscatorum hamis adhæ-
ret, & in litus vivus asportatur, ejus
caro sublutea est.

C 4

Pag.

Pag. 157. l. 15.) Dele minimum.
Lin. 27.) Atque ex his buccinis
in litus Scarborgense plurima viva,
à piscatoribus, ab alto mari redeun-
tibus, rejecta collegi Junio, de ipsâ
testâ illud insuper notavi, ei tantum
esse octo spiras; idque mihi satis
jam constat ex integerrimo Bucci-
no vivo.

Hujus autem Animalis caro al-
 bissimâ est, ut nihil suprà. Corni-
 cula brevia & acuminata; ad eo-
 rum verò radices maculæ quædam
 nigræ conspicuntur, nimirùm sin-
 gulæ ad singula cornicula; quæ
 tamen versus anteriorem eorum
 partem, collocantur: ubi autem re-
 liquum corpus exerit, etiam ro-
 strum simul implet, nescio quâ
 lingua complicatâ, ab inferiore cer-
 vicis parte procedente, hujus au-
 tem usum planè ignoro; certè pars
 corporis mollis est, & facile cum
 reliquo introducitur.

Acu

Acu foratus piscis, minimè coloratum humorem aliquem emisit.

Huic, ut reliquis Buccinis maritimis, operculum testaceum tenuerat.

Pag. 158. l. 5.) White Couvins apud Scarborgenses dicta.

Pag. 162. l. 5.) Huic pisci cornicula acuminata paululum compressa, perinde ut in Buccinis fluviatilibus, ad corniculorum verò radices, est quod protuberat, ubi, putà, oculi ponuntur, dum repit animal, tota testa ipsi operculo infedit.

Hujus excrementa esse admidum exigua notavi, teretia, oblonga, instar alicujus herbæ seminis, putà, Hyperici. Vide suprà, de *Cochleis Fluviatilibus*, ad Tit. xviii. Et confer.

Pag. 165.) Ad Neritas ferè accedit Nautilus.

“ De

" De *Nautilo* autem sic *Jo. Fauconerus* Anglus ad *C. Gesnerum*.
 " *Ipsum*, inquit ille, *piscem vidi*
 " in *Anglia* quem pro loci ac tem-
 " poris opportunitate pingendum
 " curavi, --- testam habet externâ
 " parte ex fusca rufescentem, inter-
 " nam verò partem ita nitentem, &
 " splendentem, ut cum Unionibus
 " preciosissimis de coloris amœni-
 " tate certare posset: multa quo-
 " que habet in ipsa testæ carina Ta-
 " bûlata eodem colore nitentia. Ve-
 " lum constat ex pelliculâ tenuissi-
 " mâ, *πλευτάναι*, ab utróque latere de-
 " missæ, carneæ sunt & molles, ut
 " *Polyporum* cirrhi, reliqua corpo-
 " ris pars confusa erat, & indiscreta,
 " ut reliquorum testaceorum ge-
 " nerum. Hæc *Fauconerus* apud
C. Gesnerum de *Nautilo*, lib. iv.

Huic autem Testæ tenuissimæ
 eminent plures sulci sive striæ, è
 quibus

quibus asperitates quædam sunt ad ejus ambitum.

Pag. 169.) Titulum xviii. sic restitue, viz.

Echinus ex alterâ parte planus, ex alterâ subsphæricus, purpurascens, aculeorum vestigiis parùm eminentibus. *Anglicè a Sea-Urchin.*

Hi pisces, etiam crudi, veteribus esculenti fuerunt, & in deliciis numerati. Id verò totum quod estur, imò quod continent, *Ova* vocatum est, cùm scilicet eorum caro in quinque æquales partes naturaliter divisa est.

Hi vivi capiuntur litore Scarborgensi inter scopulos, scilicet magnis maris recessibus.

Ipsum animal crudum & recens, demptis spinis, levitèr quidem purpurascit.

TITULUS XIX.

Echinus minor angulosus, ex utrâque parte compressus. Sea-Egg. An Echinus Spatagus, sive Brissius. Rondil. apud Gesn.

Descri. **I**s autem superiore Echino multò minor est, scilicet quēm seni septemve digiti facilè circumambiunt. Huic Figurā oblonga est, ex utrâque parte compressa, & ex alterâ paulò crassior est: item huic, certè mortuo (nam vivum nondūm vidi) aculei albi, densi, breves, tenuissimi, ubi os est, ibi Testa paululūm prominet, nec rectà aperitur. Testa verò spinulis nudata, duplici serie foraminulorum, & internodiis quibusdam, sinubusque aut sulcis admodūm venustè interstinguitur, ipsius testæ ambitus

ambitus inæqualis est, quibusdam angulis hic & illic eminentibus.

In sinu *Philoensi*, & alibi ad *Huntley* & *Hartlepool* *agri Eboracensis* copiosè reperiuntur, post magnas maris procellas.

Pag. 170. l. 19.) adde, Tenuis.

Pag. 172. l. 18.) In proximè autem superiore loco, Hen-Ho Fish audiunt, ex arenis, magnis maris recessibus, maximè verno tempore, sat copiosè effodiuntur: caro autem hujus piscis edulis est, at minùs aliquibus placet.

Has conchas tandem vivas habui: earumque color naturalis est, qualis à me olim descriptus est. Ex alterâ parte Conchæ ingens velut *Mentula* (*Pholadum* instar) exeritur, rigida, aliquantulum compressa; etiam cum maximè contrahitur & digitum pollicem crassitie & longitudine excedit;

dit ; totaque quanta est è Conchâ propendit. At illa non eadem pars est, quæ ita à me infrà vocatur in Solene. Ipse anus biforatus esse videtur, sive binis orificiis fimbriatis donatus, velut in Solene : an ad aquam recipiendam ejaculandamque, alterum ; alterum, ad excrementa ejicienda. Hujus autem velut Mentulæ sive Intestini recti exerti externa Membrana elegantè crystallina est , at admodum rugosa (nam pedalis est in plenâ extensione) ut inde conjicere liceat, quām longissimè ea pars ad libitum animalis extendi possit, ista verò pellucida membrana nihil obstat, quò minus nobis non liquidò appareat , quām venustè istud membrum, maximè ad extremam ejus partem, maculis subpurpureis interstinguitur.

*Pag. 172. l. 15.) Dele cretaceum,
&*

& adde *duriusculum*, nam an verè cretaceus is lapis sit, mihi nondum constat.

Ibid. l. 28.) Eosdem & duriores quâvis cretâ lapides in portu *Scarborgensi*, his Conchis foratos inveni.

Mihi autem diligentius saxum examinanti, in quo pholades inventi sunt, id arenosum quid esse putavi, immò illos in cretaceis rupibus marinis, à *Spiton* nominatis, invenire non potui, at melius inquirendum est. Ad litus, *Huntley* appellatum, non longè ab ostio fluminis *Tees* verum aluminis metallum, i. e. saxum lividum his piscibus foratum pluribus in locis inveni; inter pholades etiam *Concha N. 20.* numeranda est, quæ etiam ipsissima est cum *N. 21.* ut certò didici, lapides suprà positos aluminosos frangendo.

Pag. 142. l. 4.) Item hæc, aut similia

(32)

similia Ostrea Locustis Eboraci ve-
nalibus adhærentia sæpiùs vidi, &
levi coctione facilè ab earum testis
separavi, anteà verò potiùs unival-
ves visæ sunt, at tum temporis pol-
licis unguem vix magnitudine im-
plebant, scilicet Mense Junio.

Pag. 184. l. 17.) Hujus aliqua
testa in litore Scarborgensi collecta
quinque digitos à cardine ad imum
ambitum implevit, & senos latitu-
dine habuit.

Pag. 190. Tit. xxxvi.

*Concha rugosa, Tellinæ-formis, lineolâ
quâdam paululum eminente, ab
ipso cardine ad imum ambitum do-
nata.*

Deser. **H**Anc tenuem concham
inter Tellinas libenter
numero,

numero, quòd huic ètiam Figura angustior longiorque scilicet longitudo sesque uncialis, latitudo ad digitum unum ex alterâ parte angulo quodam excurrit in ipso cardine, ex alterâ testâ Denticulus bifidus elegans. Huic striæ sive rugæ quædam densæ: transversæ & levitèr eminentes, sive asperæ, ex alterâ parte à cardine ad extremum ambitum procedit recta quædam lineola eminens, eaque in acutum quendam angulum, ut diximus producitur. Huic testæ color ex albo levitèr rubescens.

Hanc unam Concham
vivam inter piscatorum *Locus.*
Scarboregentium retia, ab alto mari
redeuntium ipse inveni, ejusque testam apud me diligentèr servo.

*Pag. 192. l. 3.) Ho & Hose-Fish,
dict. apud Philoenses agri Ebora-
censis.*

D

Ibid.

Ibid. l. 4.) Est mihi, quæ octo
digitos implet.

Diximus testam utramque ni-
gro cardine, proximè ad alteram
partem disposito, inter se conjungi:
Color autem testarum externus
etiam in vivis, ex fusco seu viridi
flavescit: huic verò Pisci caro ex
toto albescit: & si quæ pars minus
alba sit, ea leucophæa est, sive qua-
lis in flore lactis: Ipse autem Piscis
intra Concham ita se habet, viz. Ex
altera & patentiore parte, quæ con-
tra dictum cardinem posita est,
duo orificia rotunda cernuntur,
quorum superior duplo major est
inferiore, utrumque verò velut
Sphinctere fimbriato clauditur.
Diducto verò vel disiecto Cucullo,
(nam in multis totum piscem con-
tegit) & bronchiæ duplices & ne-
scio quod membrum velut mentu-
la in conspectum veniunt: id verò
membrum

membrum quatuor circiter digitos longum, etiam valde contractum, nervosum, rigidusculum, obtusum; at illud etiam longè extra Concham exerci potest, quod vidi.

Ibid. l. 15.) Vivi capiuntur arenis *Philoensibus* magnis maris recessibus, qui ad plenilunium accidere solent, maximè mensibus Februario & Martio. Hi autem pisces ex alterà parte se erigere solent ex arenâ; quo tempore nullo negotio copiosissimè capi possint; & noctu ferè ad lumen Candelæ.

Ex his autem piscibus dulce juculum confici solet: & aliquibus in deliciis habetur: at nostris piscatoribus inter escas tantum numerantur.

Etiam mihi eorum carnem gustanti valde grata fuit præ Cochleis maritimis nostris quibusvis; ad Locustarum carnem proxime, ut opinor, accedit. D 2 * Est

* Est etiam altera Solen (an. Cappa longa vulgo Venetiis dicta. Aldr.) in æstuario Fluminis *Severn*, ripâ Wallensi, copiosè (ut mihi relatûm est) invenienda. Eæ autem testæ, quæ mihi illinc allatæ sunt, & multò angustiores proximè superioribus fuerunt, & quod preci-
pùe notandum est, in dorsum re-
curvæ: dorsum appello, ubi car-
dines sunt. Figuram cōsule, Ap-
pendice primùm editam.

Pag. 192. ad Titulum 38.) Illa Concha etiam Pholas est, & in ru-
pibus cretaceis inclusus reperitur
apud Diépenses, ubi *Piteau* appellatur.
Idem Saxo-aluminoso in-
clusus frequentissimè habetur ad
litus juxta *Huntley Nab.* Huic (quod
imprimis notandum est) etiam *ter-
tia Testa exigua* est ad valvarum
cardinem; idque tantum in vivo
animali observavi. Item huic Penis
biforatus,

biforatus, striis transversis subpureis distinctus, quo aquam ejaculatur. Hujus Testæ mediæ in figuri sinus deprimitur: intra ipsas rupes vivit nasciturque. Crassam extremitatem suprà, i.e. superiore parte gerit. An Concha longa 3. Aldrovandi?

Pag. 193. ad Tit. 39.) An Concha longa 4. Aldrovandi? Hic quoque Pholas est, & ibidem apud nos & in Gallia reperitur; sc. in iisdem rupibus cretaceis cum superiori; item huic *Tertia* quoque exigua testa est ad valvarum cardinem; quod in vivo animali notavi. Item huic penis bino osculo apertus, at is ex toto albidus est & sine striis.

Pholas rostratus major Diepenfis, vulgò Gallicè *Piteau* dictus. Ex escis vernalibus maximè quæsitis habentur, & qui hos pisces è rupibus

(38)

pibus submarinis excidunt apud
Diépenses *Pitoquiers* appellantur.
Concha longa 1. & 2. Aldrovandi.

Pag. 195. l. 5.) Certe piscatori-
bus nostris optima esca, & usitati-
fissima est ; & quæ omni anni tem-
pore facile paratur.

Pag. 196. post N. 40.) adjicienda
est ea nova *Lepas nostra*.

TITULUS.

Lepas sive Patella altera minor, ver-
tice lœvi tanquam adunco, minus
rugosa.

Locus. Ex his aliquot invenimus
circa Hartlepool & ad Huntley
Nab ; at multò rariores sunt.

DE

D E

COCHLITIS,

Emendanda & addenda.

Pag. 205. l. 16.) Si quis Jovis Amonis effigiem, hujusmodi lapidum similibus cornubus insignitam videre desideret, Patini Numismata consulat. Thesaur. Numismat.

Pag. 137. l. 27.) In ipsis rupibus maritimis Philo-Briggs dictis, hi magnitudine & frequentia conspicui sunt: item inter hos alteram pleniorem testam ibidem frequenter observare licet: unde bifores esse eos non amplius dubito.

Ibid. l. 31.) Quam superiores illi Huntingtonienses. D 4 Item

(40)

Item eosdem Ostracitas in albida
quadam arenâ ipso itinere juxta
Elliker, ejusdem agri Eboracensis,
unâ cum Belemnite nigro copiosè
invenimus.

Diuturnas sanguinis rejectiones
sistit ostracites lapis, pondere drach-
mæ unius cum aquâ. *Dioscor.* pa-
rabil.

Pag. 229. Tit. xxxii.

Solenites.

Descr. **M**ulti longitudine do-
drantales; imo ali-
quot pedales & suprà, Cùm verò
vivi Solenes ex æquo latescant, hi
lapides ex alterâ parte, duos plu-
resve digitos patent. Crassi sunt
supra fidem, ad duos interdum di-
gitos, ex his plerosque bifores esse
notavi.

notavi: E quodam lapide albido,
sive selenite in faxo arenoso con-
stabant.

In ipso promontorio & ^{Locus:}
alibi inter saxa *Philo-Briggs*
dicto copiosè reperiuntur; at ad-
modùm difficultèr è faxis exempti
possint.

DE

TABULIS ÆNEIS,

Emendanda.

N. B. **Q**ui Picturas in ære inci-
-sit, is è maximè erra-
-vit, quod omnium
Turbinatorum volutas inversit:
adeoque quorum aperturæ jam
dextram spectant, sic intelligi de-
bent, ac si levam respicerent: &
contrà

contrà de aliis, quæ contrarium possum in Tabulis servant, existimandum est.

Eundem Errorem in aliis rerum Naturalium autoribus olim notavit Fab. Columna Aquat. & Terrestrium, Obser. pag. 61. Illius, inquit, i. e. Rondeletii, Pictor ignoravit artem Typographicam, in quâ omnia aversa depinguntur, ut impressa deinde recta reddantur: quare omnia illius & aliorum Icones sinistro aspectu sunt, cum dextro. esse debeant, tantum illic, ut quæ in Gesneri voluminibus exaratae sunt, rectæ conspiciuntur, sed non industria pictoris illius, cum reliquæ non exaratae ab impressis sinistræ sint depictæ. De Buonanni figuris nuper editis idem dici potest: nam universæ falsæ sunt, nisi quas paucas à me aliisque mutuatus fuerit.

Figurarum

*Figurarum Tabulae primæ cum
Appendice editæ, expli-
catio.*

1. Musculus Tituli xxxi. *Append.*
2. Musculus Tituli xxx. *Append.*
3. Musculus Tituli xxix. *Append.*
4. Musculus Tituli xxxiii. *Append.*
5. Musculus Tituli xxxiv.
6. Musculus Tituli xxxii.
7. Buccinum Tituli x. de Cochle-
is terrestribus.
8. Concha Tituli xxxvi. *Append.*
9. Solenites. *Appendicis.*
10. Suturæ ex latere Tituli ix. de
Lapidibus Turbinatis.
11. Suturæ ex Spina Tituli v. de
Lapidibus Turb.
12. Suturæ ex latere alicujus non
descripti.
13. Echinus minor. *Appendicis.*

Figurarum

*Figurarum Tabulæ secundæ ex-
plicatio.*

1. Limax rufus.
2. Limax maculatus. Tituli xv.
3. Pholas rostratus major Die-
penfis.
4. Pholas alter, nobis olim Con-
cha candida, &c. dicta. Tituli
xxxix.
- 5.
6. Pholas idem cum numero 4.
cum animali, sive ipsum ani-
mal cū suis Valvulis.
7. Pholas angulosus nobis olim
Concha alterā parte dimi-
diā, &c. Tituli xxxviii. dicta,
cum animali.
8. Conchites rostratus.
9. Solen alter curvus minor.
10. Patella altera minor ipso ver-
tice lævi & quasi adunco.

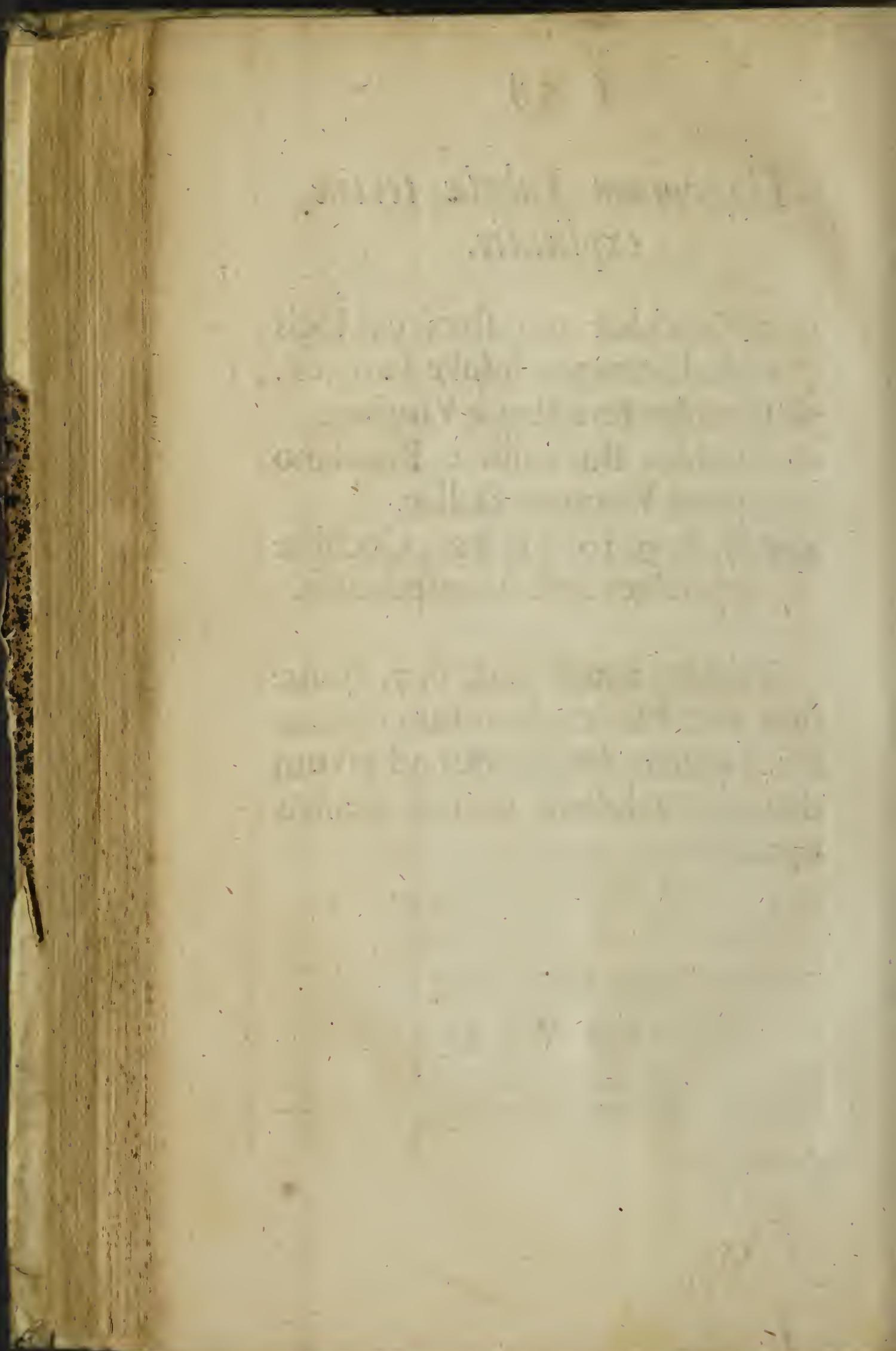
Figurarum

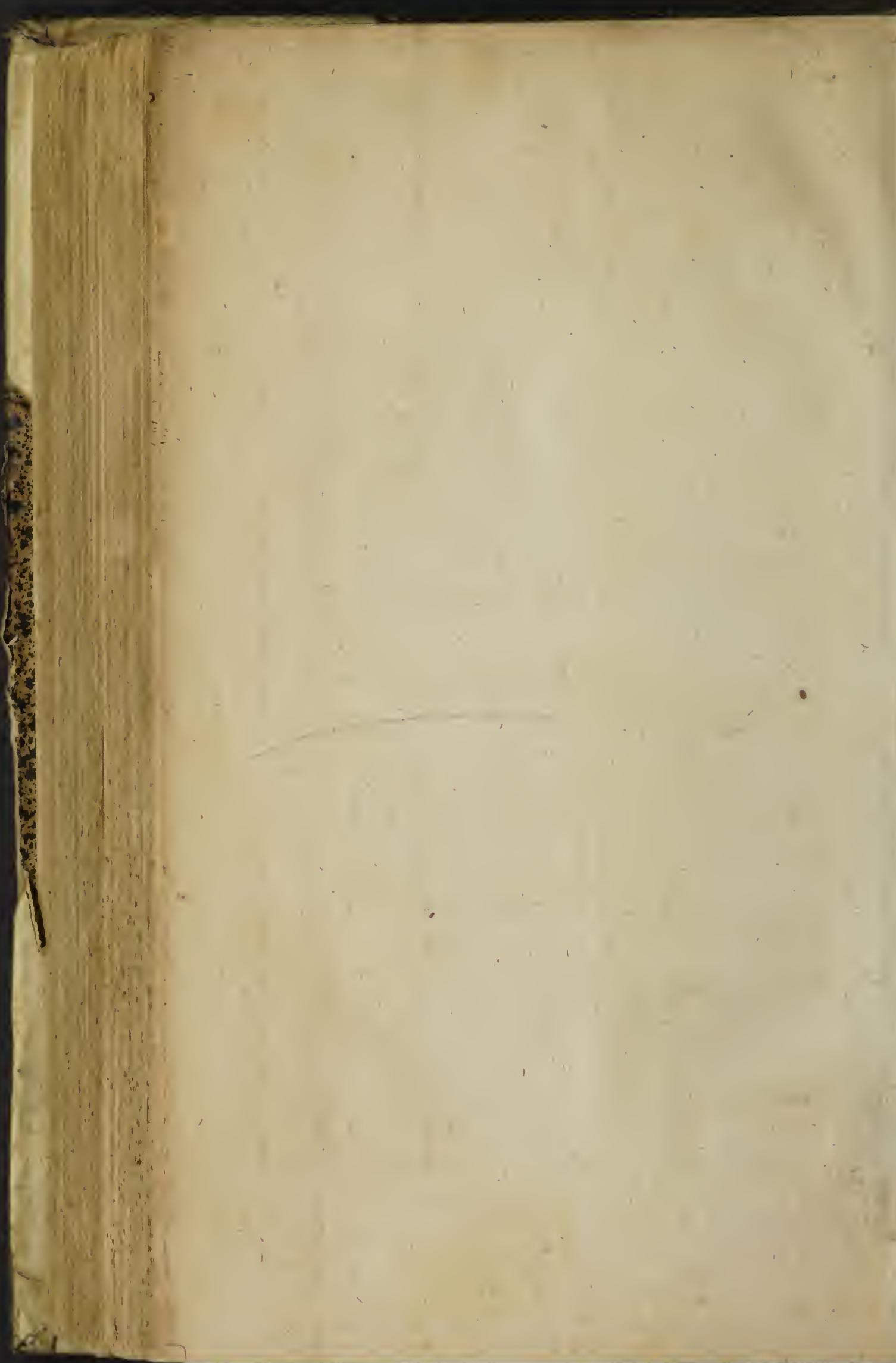
*Figurarum Tabulæ tertiaræ
explicatio.*

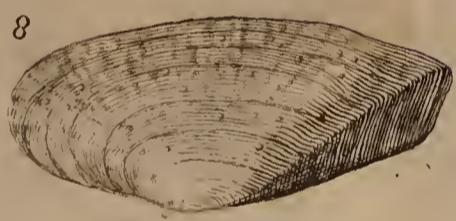
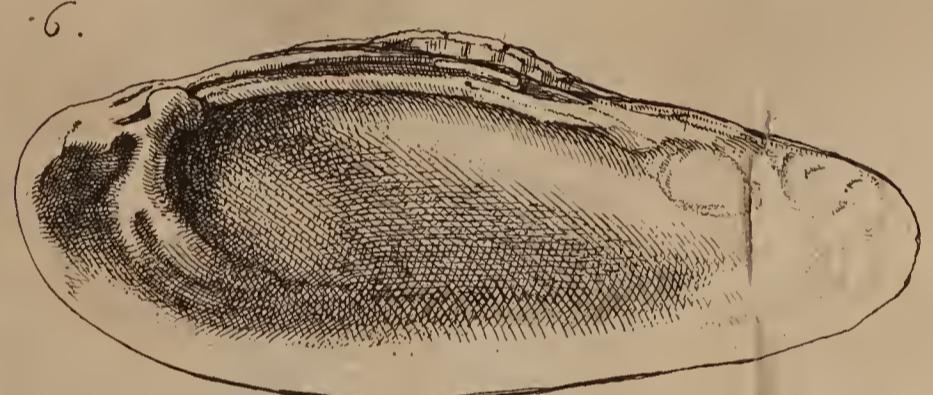
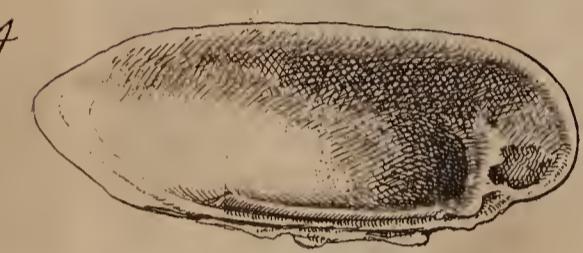
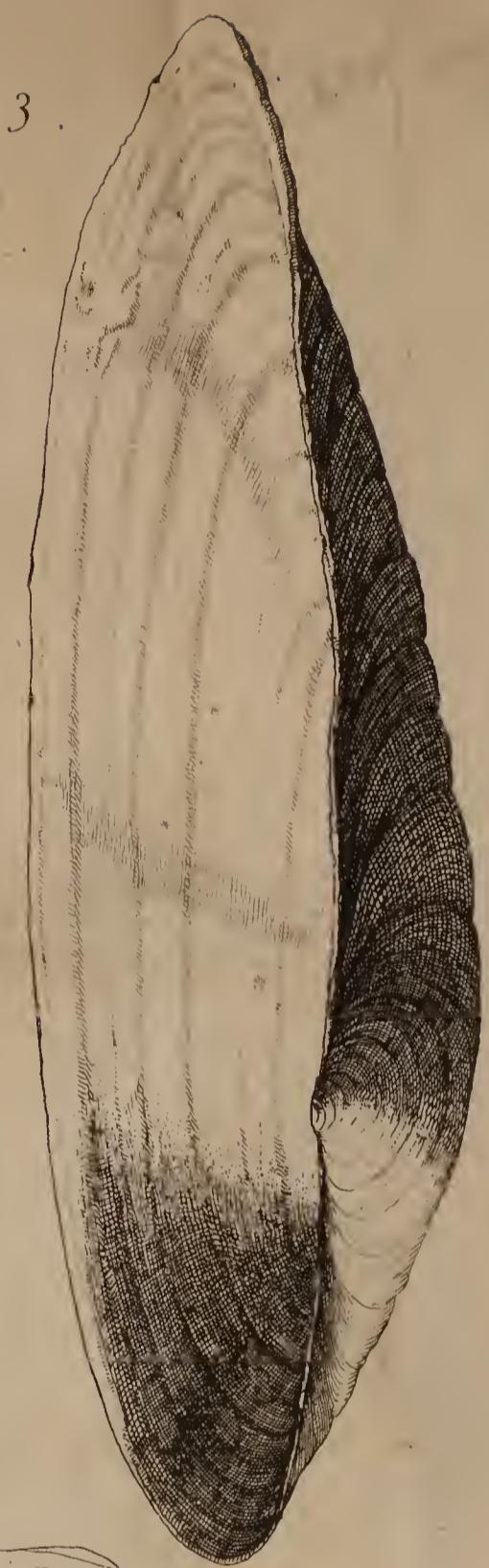
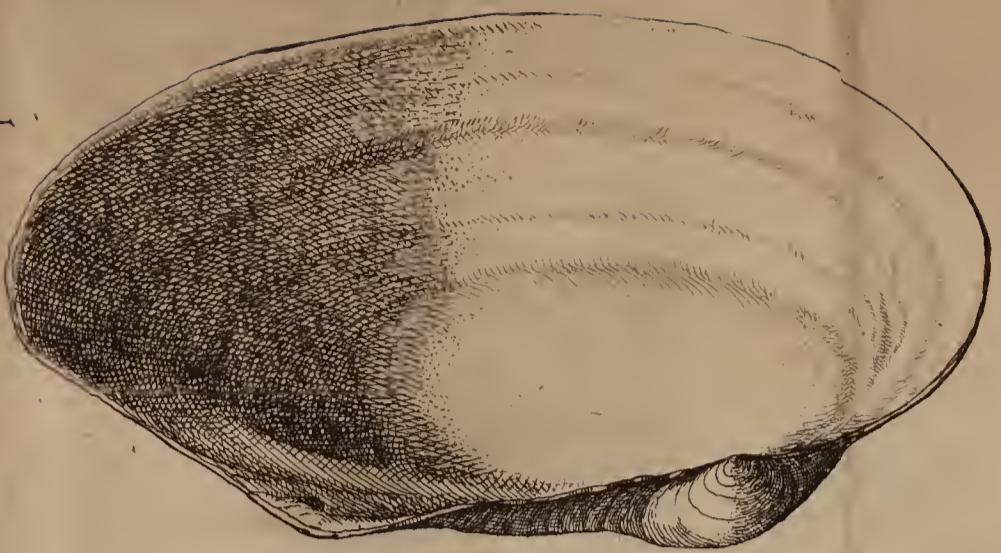
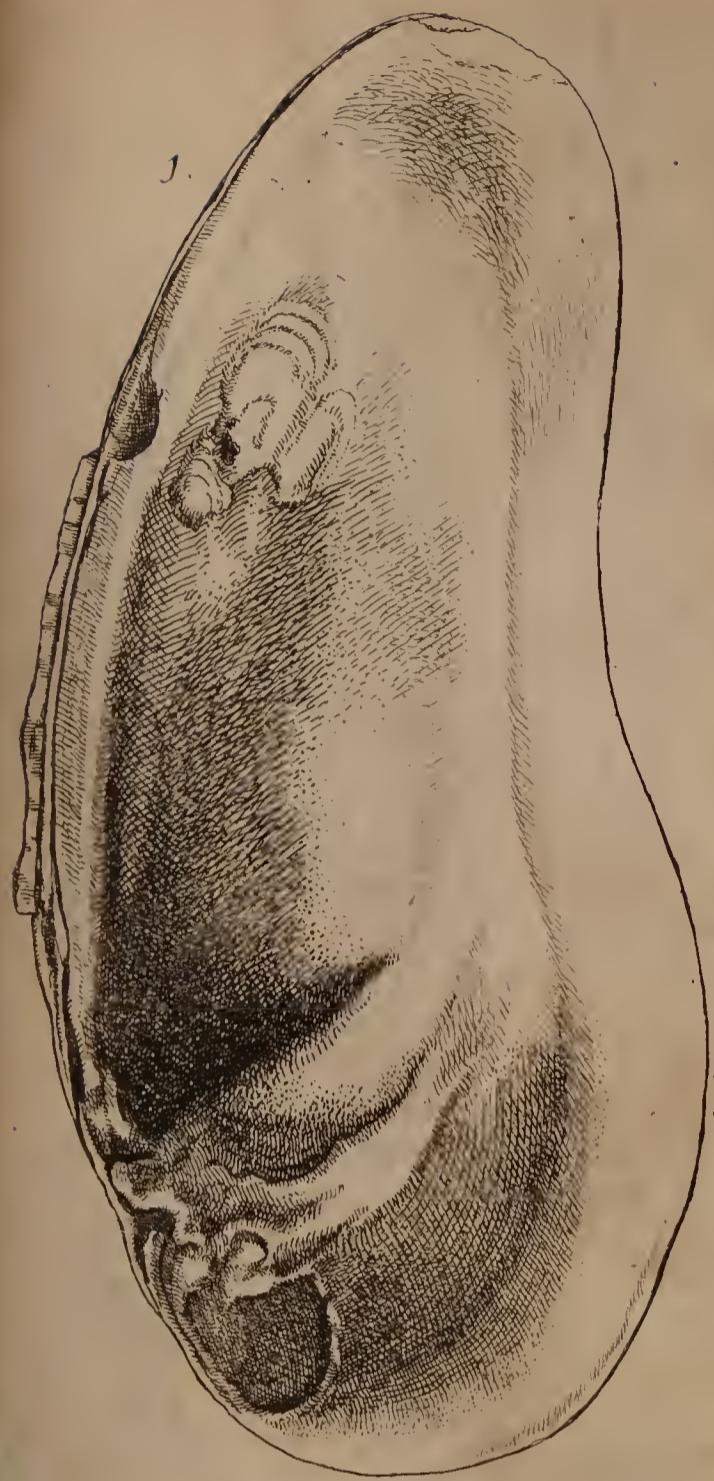
- 1, 2. Cochlea terrestres ex locis
Mediterraneis Insulæ Jamaicæ.
- 3. Cochlea terrestris è Virginia.
- 5. Cochlea fluviatilis è Rhodano
juxta Viennam Galliæ.
- 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12. Cochlea
terrestres agri Monspeliensis.

Tabulæ autem 4, 5, 6, 7. mutæ
sunt nec hic explicantur; Scara-
bæos autem Anglicanos ad vivum
depictos exhibent optimi artificis
operâ.

F I N I S.

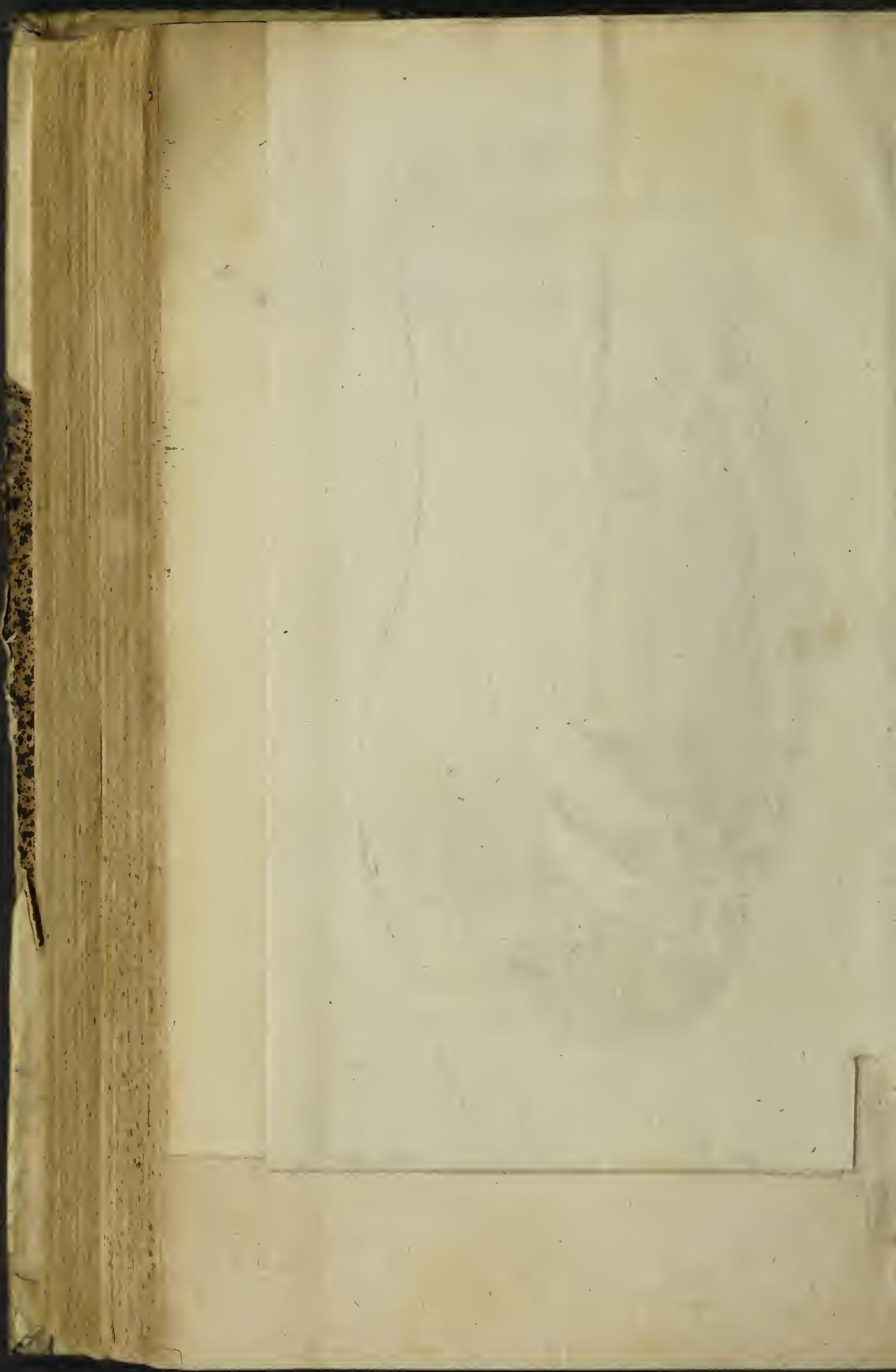

10.

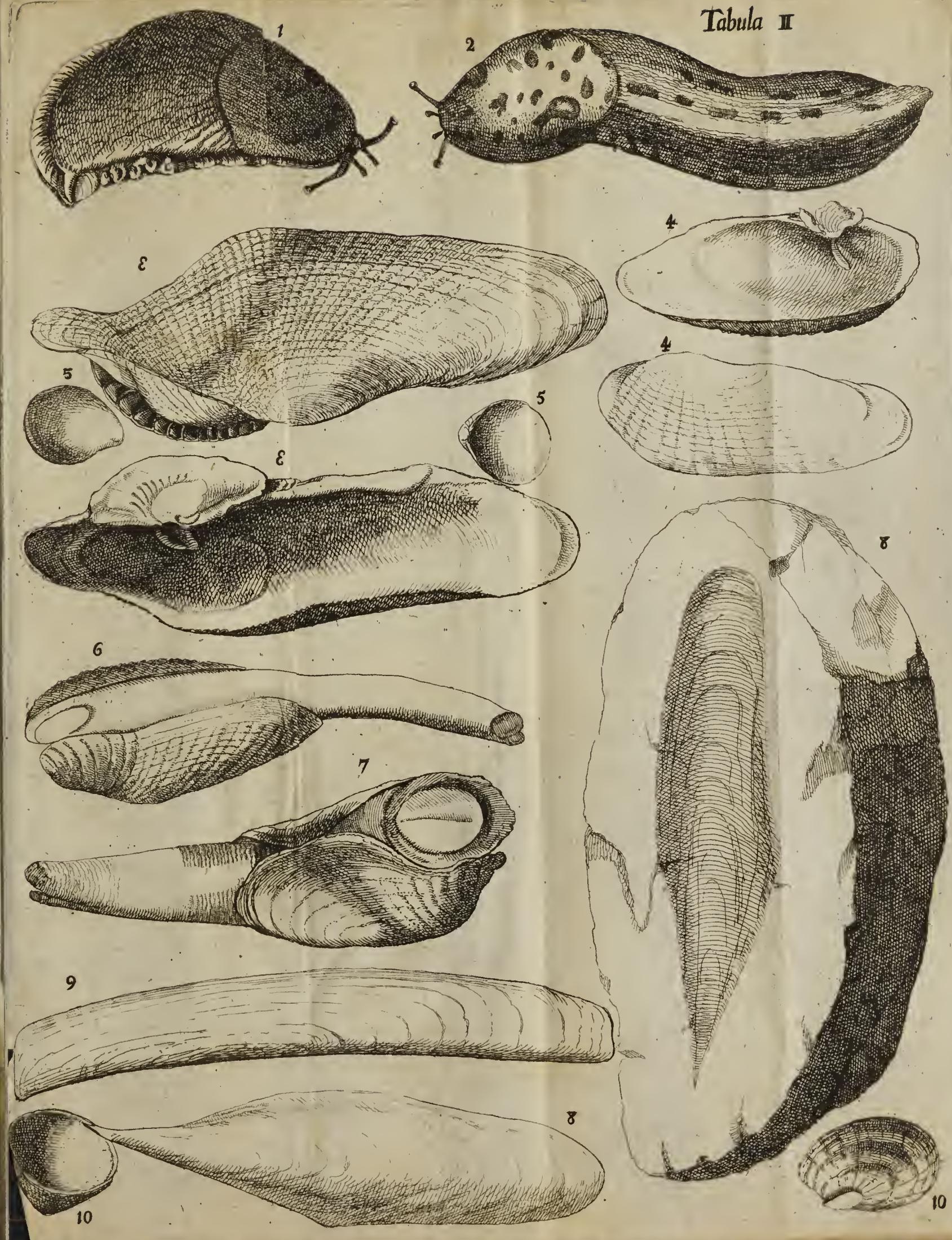
11.

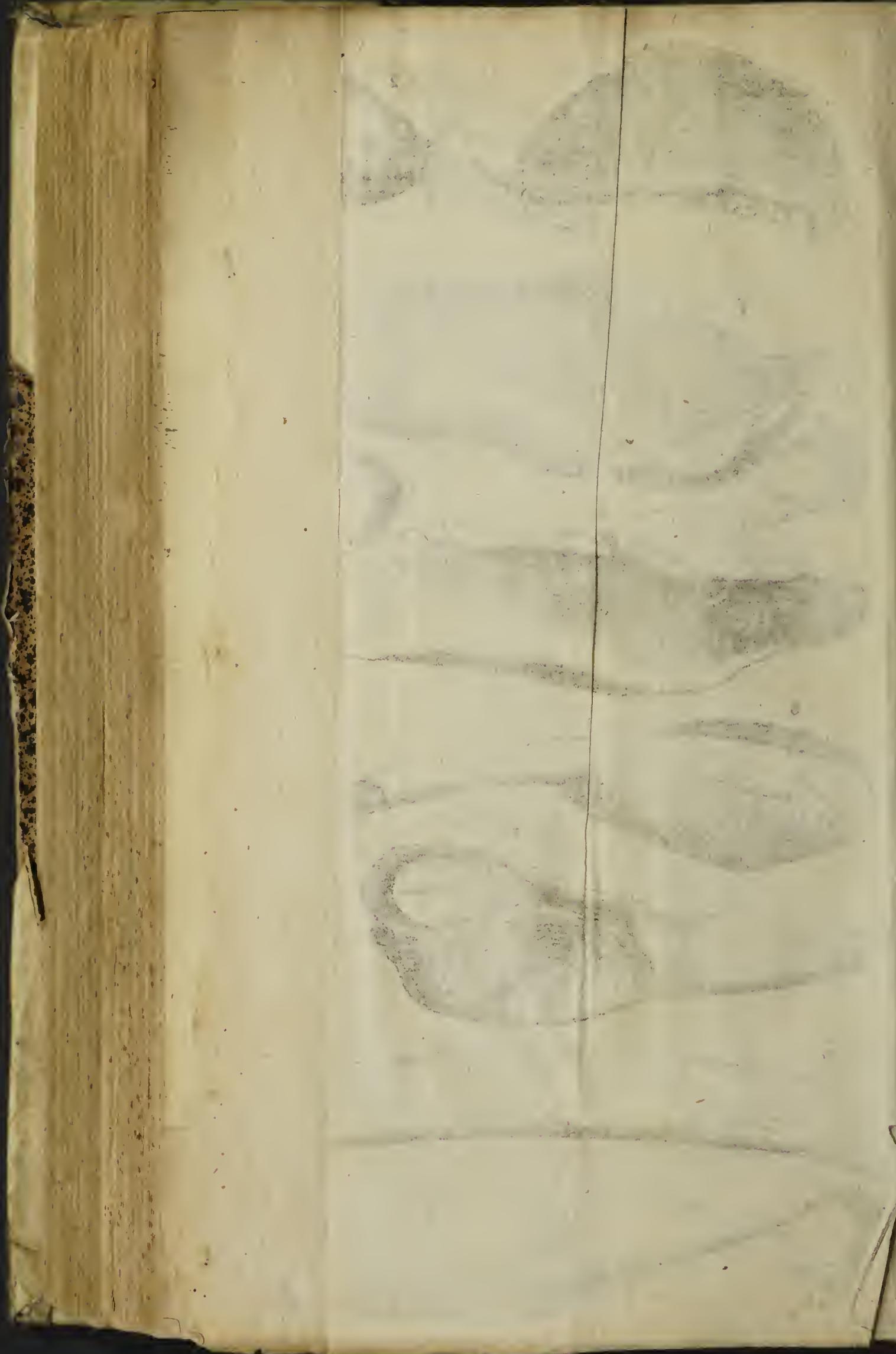
12.

13.

Tabula II

Tabula III

